



LEGENDĂ:

— Limita teritoriului național

— Limita teritoriului județean

CATEGORII DE LOCALITĂȚI

- Municipiu reședință de județ
- Orașe
- Sate reședință de comună
- Sate componente / aparținătoare

CĂI DE COMUNICAȚIE

- Drum european
- Drum național
- Drum județean
- Drum comunal
- Căi ferate

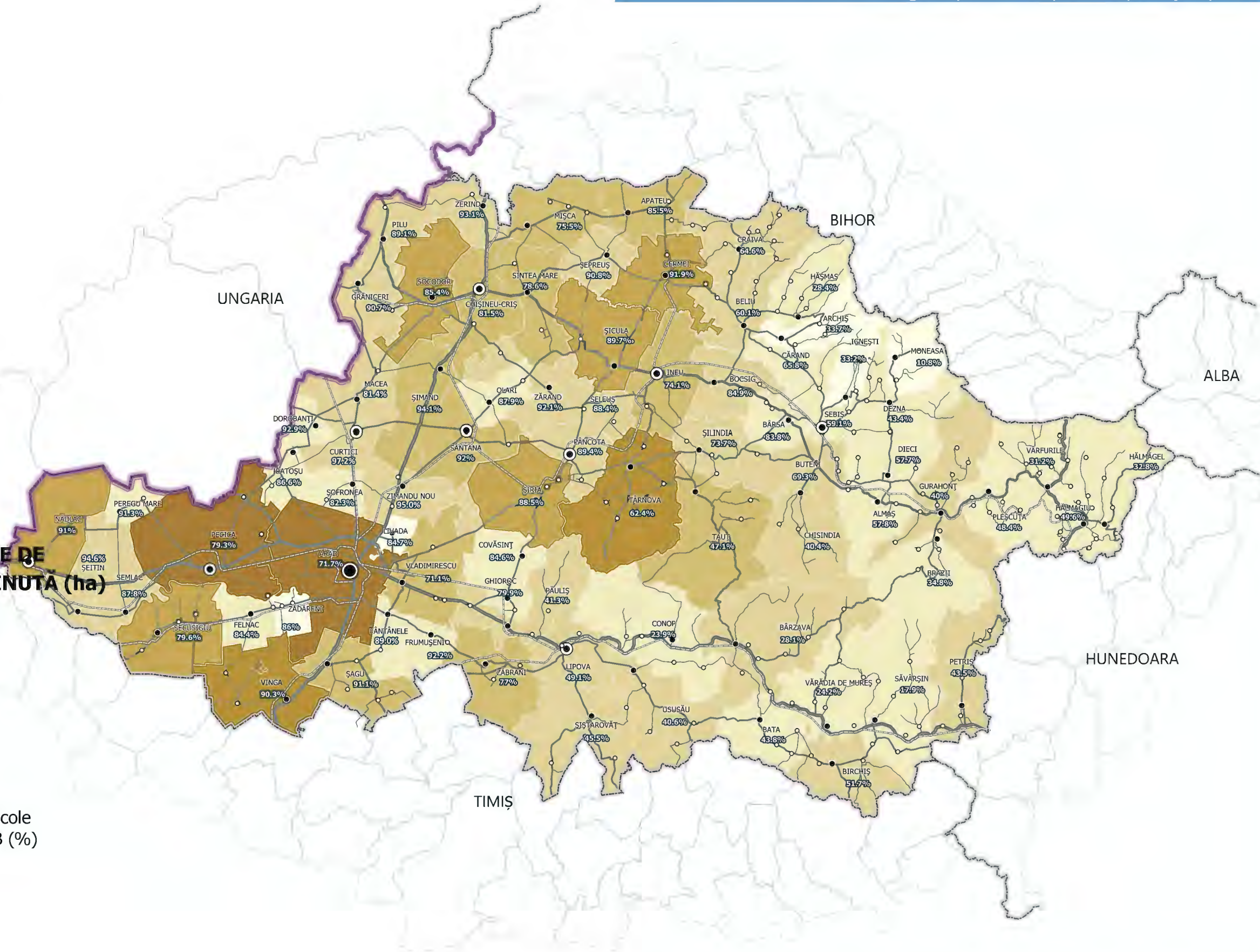
GRUPAREA UATB ÎN FUNCȚIE DE SUPRAFAȚA AGRICOLĂ DEȚINUTĂ (ha)

Sub 2500	[8 UAT]
2501 - 5000	[23 UAT]
5001 - 7500	[26 UAT]
7501 - 10000	[11 UAT]
10001 - 12500	[6 UAT]
12501 - 15000	[2 UAT]
peste 15000	[2 UAT]

Ponderea suprafețelor de terenuri agricole în totalul suprafeței de teren din UATB (%)

sub 30%	[6 UAT]
30.1 - 50%	[17 UAT]
50.1 - 70%	[9 UAT]
70.1 - 90%	[29 UAT]
90.1 - 100%	[17 UAT]

0 10 20 30 km



Sursa datelor:
1. Baza de date statistică a INS - TEMPO Online, 2020
- prelucrări proprii de date



LEGENDĂ:

— Limita teritoriului național

— Limita teritoriului județean

CATEGORII DE LOCALITĂȚI

● Municipiu reședință de județ

○ Orașe

• Sate reședință de comună

◦ Sate componente / aparținătoare

CĂI DE COMUNICAȚIE

— Drum european

— Drum național

— Drum județean

— Drum comunal

— Căi ferate

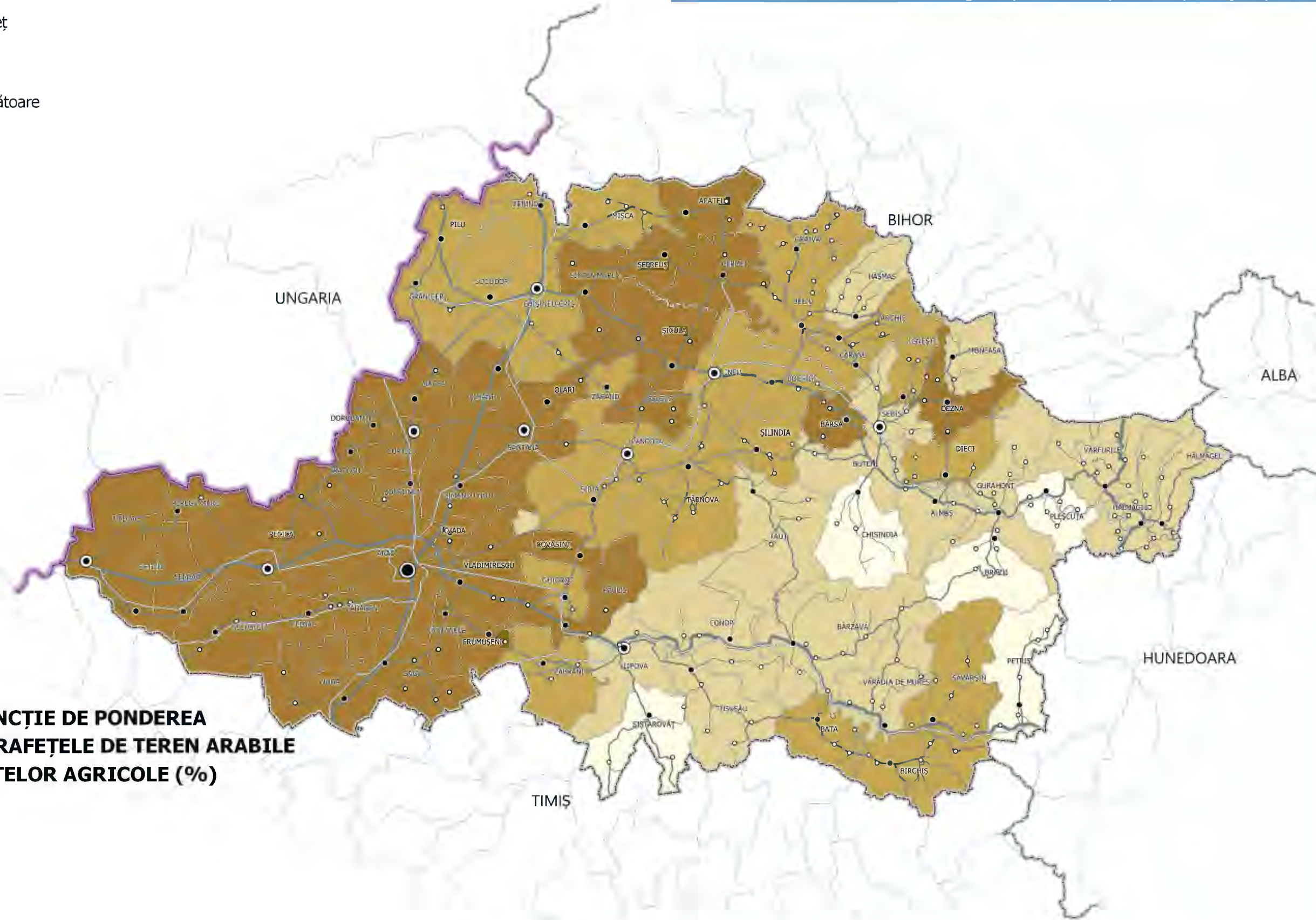
GRUPARE UATB ÎN FUNCȚIE DE PONDEREA PE CARE O DEȚIN SUPRAFEȚELE DE TEREN ARABILE ÎN TOTALUL SUPRAFEȚELOR AGRICOLE (%)

peste 75% [35 UAT]

50.1 - 75% [23 UAT]

25.1 - 50% [15 UAT]

sub 25% [5 UAT]



Sursa datelor:
1. Baza de date statistică a INS - TEMPO Online, 2020
- prelucrări proprii de date





LEGENDĂ:

— Limita teritoriului național

— Limita teritoriului județean

CATEGORII DE LOCALITĂȚI

● Municipiu reședință de județ

○ Orașe

• Sate reședință de comună

◦ Sate componente / aparținătoare

CĂI DE COMUNICAȚIE

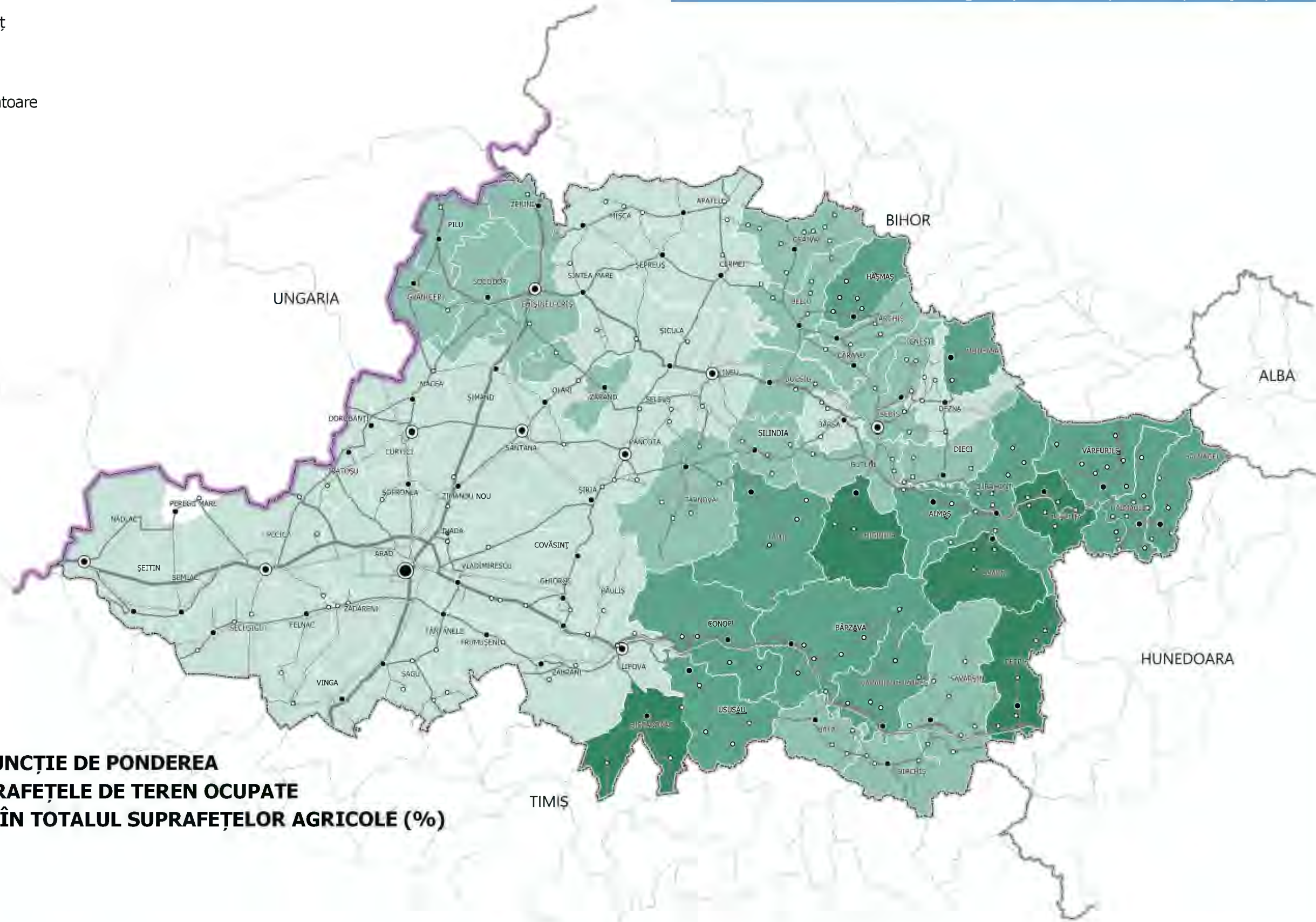
— Drum european

— Drum național

— Drum județean

— Drum comunal

— Căi ferate



GRUPAREA UATB ÎN FUNCȚIE DE PONDEREA PE CARE O DEȚIN SUPRAFEȚELE DE TEREN OCUPATE CU PĂȘUNI ȘI FÂNEȚE ÎN TOTALUL SUPRAFEȚELOR AGRICOLE (%)

peste 75% [5 UAT]

50.1 - 75 [12 UAT]

25.1 - 50 [20 UAT]

sub 25% [41 UAT]

Fără terenuri cu pășuni și fânețe

0 10 20 30 km



Sursa datelor:

1. Baza de date statistică a INS - TEMPO Online, 2020
- prelucrări proprii de date



LEGENDĂ:

— Limita teritoriului național

— Limita teritoriului județean

CATEGORII DE LOCALITĂȚI

● Municipiu reședință de județ

○ Orașe

• Sate reședință de comună

◦ Sate componente / aparținătoare

CĂI DE COMUNICAȚII

— Drum european

— Drum național

— Drum județean

— Drum comunal

— Căi ferate

**GRUPAREA UATB ÎN FUNCȚIE DE PONDERA
PE CARE O DEȚIN SUPRAFETELE DE TEREN OCUPATE CU VII
ȘI PEPINIERE VITICOLE ÎN TOTALUL SUPRAFETELOR AGRICOLE (%)**

■ > 10% [3 UAT]

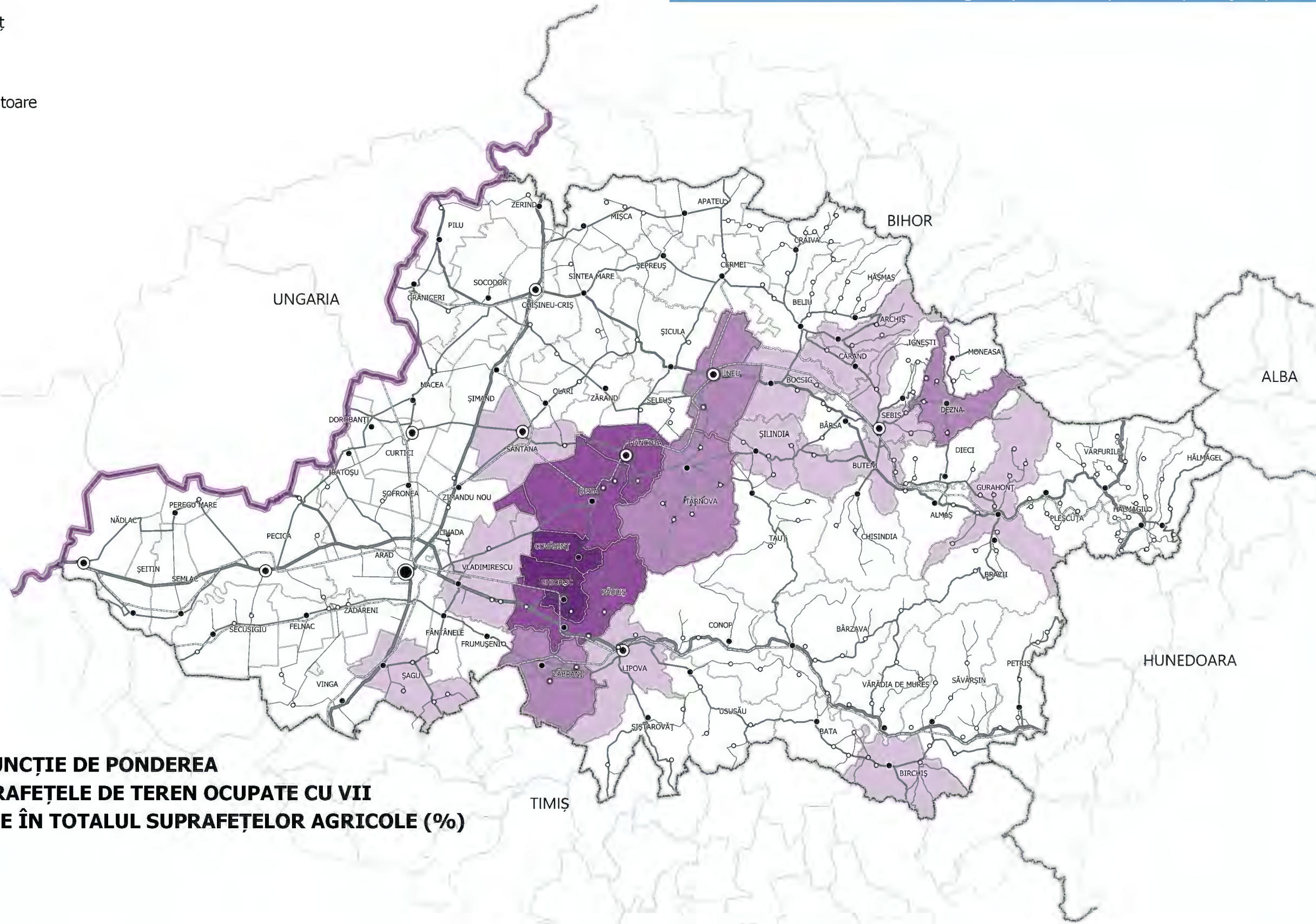
■ 5.1 - 10% [2 UAT]

■ 1.1 - 5% [4 UAT]

■ ≤ 1% [12 UAT]

□ Fără terenuri cu vii și pepiniere viticole

0 10 20 30 km



Sursa datelor:
1. Baza de date statistică a INS - TEMPO Online, 2020
- prelucrări proprii de date



LEGENDĂ:

— Limita teritoriului național

— Limita teritoriului județean

CATEGORII DE LOCALITĂȚI

● Municipiu reședință de județ

○ Orașe

• Sate reședință de comună

◦ Sate componente / aparținătoare

CĂI DE COMUNICAȚIE

— Drum european

— Drum național

— Drum județean

— Drum comunal

— Căi ferate

**GRUPAREA UATB ÎN FUNCȚIE DE
EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI (%)**

CREȘTERI

peste 20% [4 UAT]

10.1 - 20% [6 UAT]

0.1 - 10% [10 UAT]

STAGNĂRI [2 UAT - com. Petriș și Săvârșin]

SCĂDERI

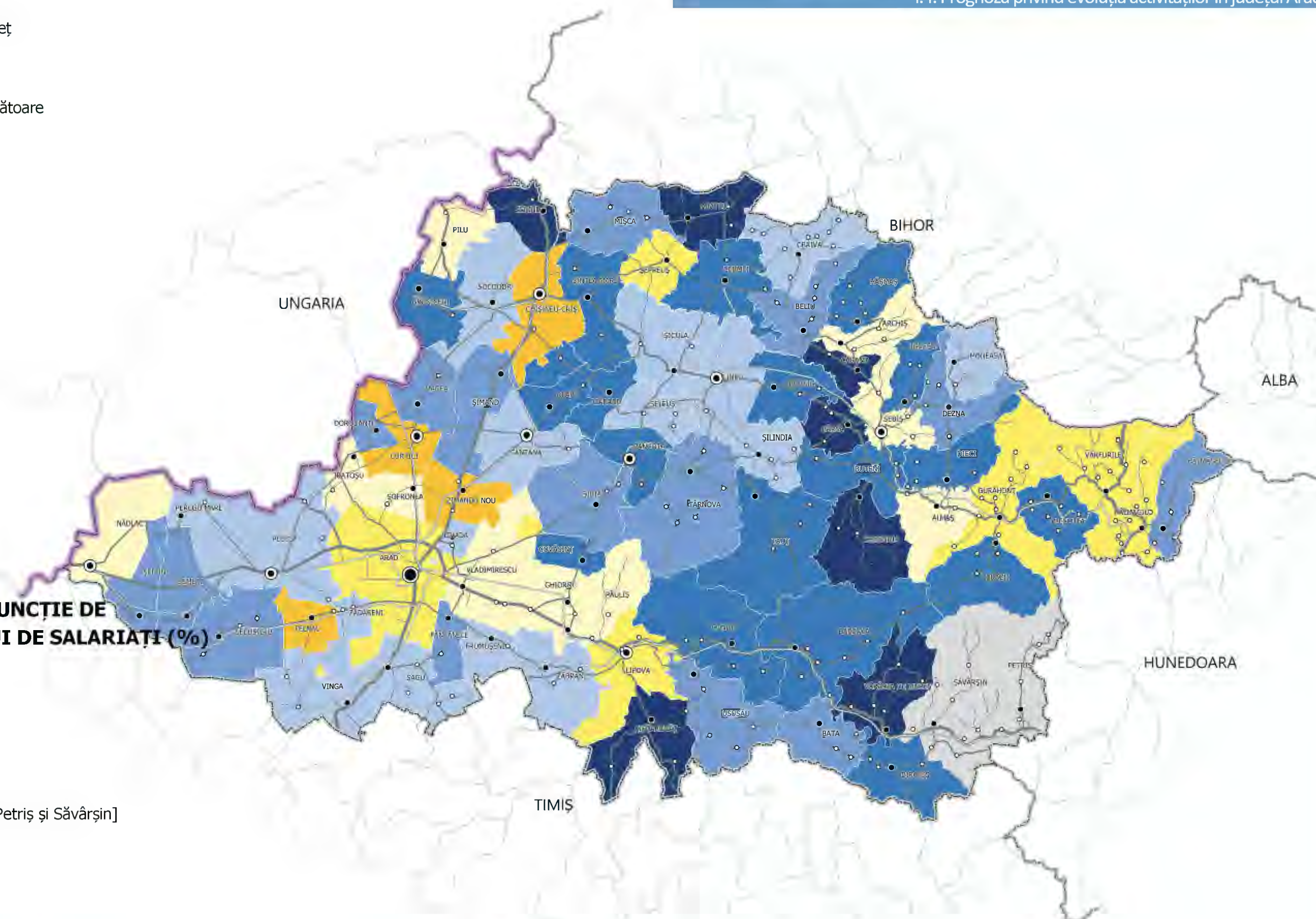
(-0.1) - (-10)% [16 UAT]

(-10.1) - (-20)% [15 UAT]

(-20.1) - (-30)% [18 UAT]

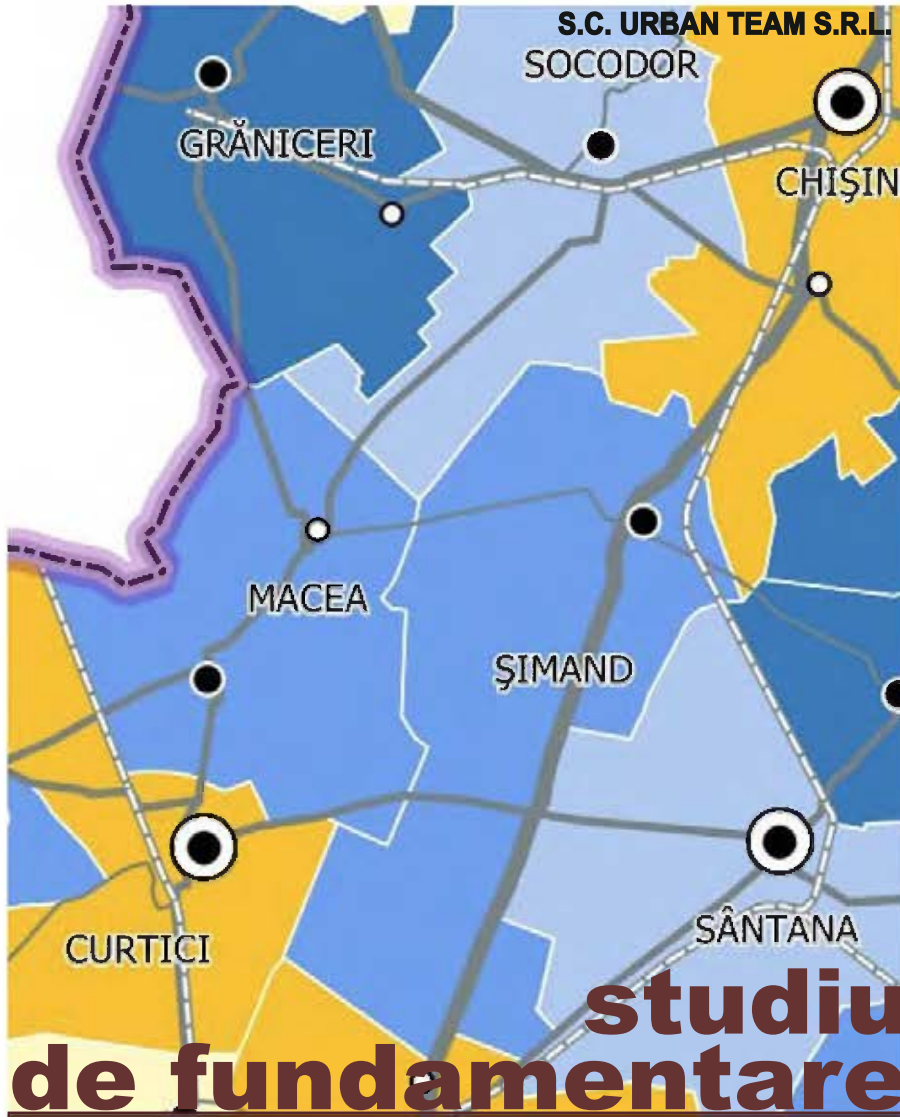
ce depășesc -30.1% [7 UAT]

0 10 20 30 km

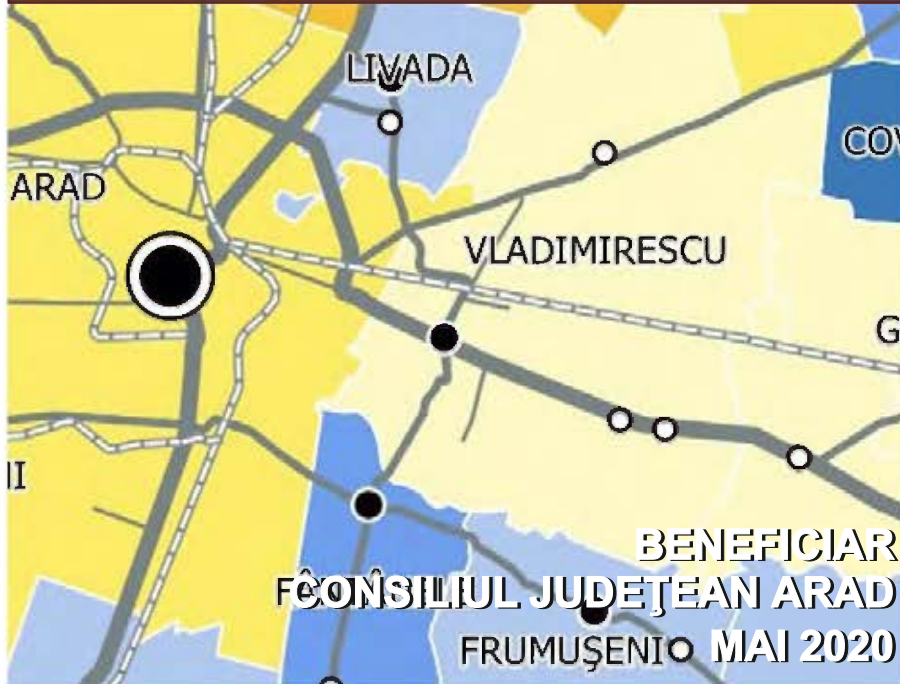


Sursa datelor:
1. Baza de date statistică a INS - TEMPO Online, 2020
- prelucrări proprii de date

**EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI LA NIVEL DE UATB, ÎN PERIOADA
2014 - 2018 - JUDEȚUL ARAD**



**PROGNOZA PRIVIND EVOLUȚIA ACTIVITĂȚILOR
ÎN JUDEȚUL ARAD**



P.A.T.J. ARAD



ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

ETAPA I: STUDII FUNDAMENTARE PROGNOZA PRIVIND EVOLUȚIA ACTIVITĂȚILOR ÎN JUDEȚUL ARAD

BENEFICIAR: CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

ELABORATOR:



URBAN TEAM S.R.L.
Administrator: urb. Dana APOSTOL

DENUMIRE PROIECT:

**ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN
ARAD**

FAZA DE PROIECTARE:

**ETAPA I: STUDII FUNDAMENTARE
PROGNOZA PRIVIND EVOLUȚIA ACTIVITĂȚILOR ÎN JUDEȚUL
ARAD**

CONTRACT NR.:

228/12.11.2019

BENEFICIAR:

CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

PREȘEDINTELE CONSILIULUI JUDEȚEAN ARAD:

Iustin-Marinel CIONCA-ARGHIR

ARHITECT ȘEF AL JUDEȚULUI ARAD:

arh. Florin VÎRVESCU

PROIECTANT:

S.C. URBAN TEAM S.R.L.

ADMINISTRATOR:

urb. Dana APOSTOL

ȘEF PROIECT:

urb. Victor GHEORGHE

VERIFICATOR PROIECT:

dr. urb. Liviu VELUDA

The image shows several official seals and handwritten signatures. At the top, there is a blue circular seal for 'URBAN TEAM S.R.L.' with the text 'ROMANIA' and 'PICIUREȘTI - ROMANIA'. Below it are three green circular seals from the 'REGISTRUL URBANISTILOR DIN ROMANIA' (Romanian Urbanists Register). The first seal is for Dana Apostol, an urbanist with diploma no. 39/2009, EFG. The second seal is for Victor V. Gheorghe, a specialist in urban planning, no. 22/2009, ECG. The third seal is for Liviu C. Veluda, an urbanist, no. 10/2009, EFGGG. There are also several handwritten signatures in blue ink over the seals.

**COLECTIV DE ELABORARE:****URBAN TEAM S.R.L.****urb. dipl. Victor GHEORGHE****Șef proiect complex,
Specialist urbanist, atestat
RUR****dr. urb. dipl. Liviu VELUDA****Verificator proiect complex,
Specialist urbanist, atestat
RUR****urb. dipl. Dana APOSTOL****Specialist urbanist, atestat
RUR****urb. dipl. Gabriel CODREANU****Specialist urbanist, atestat
RUR****ms. urb. Iulian STAN****Specialist urbanist****ms. urb. Radu CĂPRARU****Specialist urbanist****ec. Maria-Monica TACHE****Specialist urbanist****tehn. Bogdan SANDU****Tehnician pentru urbanism și
amenajarea teritoriului**

CUPRINS

Delimitarea obiectivului studiat	1
Analiza critică a situației existente	5
I. AGRICULTURA, PISCICULTURA, SILVICULTURA	5
1.1. AGRICULTURA	5
1.1.1. Structura terenurilor – fond funciar	6
1.1.2. Structura terenurilor agricole	11
1.1.2.1. Structura terenurilor agricole, pe categorii de terenuri.....	14
1.1.2.2. Distribuția terenurilor la nivel teritorial	17
1.1.3. Suprafețe de terenuri cultivate cu principalele culturi.....	19
1.1.4. Producția agricolă	19
1.1.4.1. Producția agricolă vegetală, principalele culturi și mecanizarea activității	20
1.1.4.2. Producția agricolă animală, efective de animale	23
1.1.4.3. Exploatații agricole.....	24
1.2. SILVICULTURA	25
1.2.1. Fondul forestier	25
1.2.2. Funcțiile pădurilor.....	27
1.2.3. Lucrări de regenerare a pădurilor	28
1.2.4. Servicii anexe domeniului silvic	29
1.3. PISCICULTURA ȘI ACVACULTURA	29
1.3.1. Mediul de afaceri.....	29
1.3.2. Amenajări piscicole în județul Arad.....	30
II. INDUSTRIA, PRODUCȚIA ȘI DISTRIBUȚIA ENERGIEI, CONSTRUCȚIILE	34
2.1. INDUSTRIA.....	34
2.1.1. Resurse locale valorificare de industrie	34
2.1.2. Structura industriei	35
2.1.2.1. Resursele de muncă din industrie.....	35
2.1.2.2. Performanțe înregistrate în industrie	43
2.1.2.3. Repartiția în cadrul rețelei de localități a centrelor industriale, parcuri	
industriale, zone libere	44
2.2. CONSTRUCȚII.....	51
2.2.1. Resursele de muncă din construcții.....	51
2.2.2. Performanțe înregistrate în activități de construcții	52
III. COMERȚ ȘI SERVICII	54
3.1. COMERȚ.....	54
3.1.1. Resursele de muncă din comerț.....	54
3.1.2. Performanțe înregistrate în activități de comerț	55
3.2. SERVICII.....	58

3.2.1. Resursele de muncă din servicii.....	58
3.2.2. Performanțe înregistrate în activități de servicii	62
IV.PERFORMANȚĂ ÎN ECONOMIE	66
V. TURISM.....	71
5.1. POTENȚIAL TURISTIC.....	71
5.2. STRUCTURĂ ȘI DINAMICĂ ÎN ACTIVITĂȚI DE TURISM.....	73
5.3. DOMENII DE EXCELENȚĂ.....	74
5.4. INFRASTRUCTURĂ TURISTICĂ	75
5.4.1. Structuri de primire turistică.....	75
5.4.2. Capacități de cazare turistică	82
5.4.3. Circulația turistică.....	87
Evidențierea disfuncționalităților și priorităților de dezvoltare.....	91
Propuneri de eliminare/diminuare a disfuncționalităților..	94
Sinteza.....	95
Anexe.....	103
Anexa nr. 1: Distribuția suprafețelor de teren agricol din județul Arad.....	104
Anexa nr. 2: Distribuția suprafețelor de teren arabil în totalul suprafețelor de teren agricol – județul Arad	105
Anexa nr. 3: Distribuția suprafețelor de teren ocupate cu pășuni și fânețe în totalul suprafețelor de teren agricol – județul Arad	106
Anexa nr. 4: Distribuția suprafețelor de teren ocupate cu vii și pepiniere viticole în totalul suprafețelor de teren agricol – județul Arad	107
Anexa nr. 5: Distribuția suprafețelor de teren ocupate cu livezi și pepiniere pomicole în totalul suprafețelor de teren agricol-județul Arad	108
Anexa nr. 6: Evoluția numărului de salariați la nivel de UATB, în perioada 2014 – 2018 – județul Arad.....	109
Anexa nr. 7: Suprafața de terenuri agricole, cultivată cu principalele culturi, în județul Arad, perioada 2014-2018.....	110
Anexa nr. 8: Numarul mediu al salariatilor pe activitati ale economiei nationale (sectiuni si diviziuni) CAEN Rev.2, perioada 2014-2018	111
Anexa nr. 9: Unitati locale active, pe activitati ale economiei nationale la nivel de sectiune CAEN Rev.2.....	116

LISTA TABELELOR ȘI A FIGURILOR

Tabel nr. 1: Populația ocupată civilă, la nivel național, regiunea Vest și județul Arad (total și sex feminin)	2
Tabel nr. 2: Numărul de salariați din economia județului Arad, repartitia pe sectoare principale de activitate, anul 2014 și 2018	2
Tabel nr. 3: Unități locale active în județul Arad, total și distribuite pe clase de mărime.....	4
Tabel nr. 4: Populația ocupată civilă, în agricultură, silvicultură și pescuit, județ Arad	5
Tabel nr. 5: Numarul mediu al salariatilor pe activitati ale economiei naționale (secțiuni și diviziuni) CAEN Rev.2, perioada 2014-2018	6
Tabel nr. 6: Evoluția suprafeței fondului funciar, după modul de folosință, județul Arad.....	7
Tabel nr. 7: Repartitia suprafeței fondului funciar privat, după modul de folosință, județul Arad	8
Tabel nr. 8: Suprafața fondului funciar, la nivel de UATB - județul Arad	9
Tabel nr. 9: Repartitia terenurilor agricole în totalul suprafeței de teren din UATB – județul Arad	12
Tabel nr. 10: Structura suprafeței agricole din județul Arad	15
Tabel nr. 11: Structura terenurilor agricole pe categorii de terenuri agricole, la nivel de UATB - județul Arad, 2014.....	15
Tabel nr. 12: Valoarea producției ramurii agricole pe forme de proprietate - județul Arad, 2015-2017	19
Tabel nr. 13: Evoluția suprafețelor cultivate cu principalele culturi în județul Arad	20
Tabel nr. 14: Parcul de tractoare și mașini agricole din județul Arad, în proprietate publică, în perioada 2014-2018	22
Tabel nr. 15: Parcul de tractoare și mașini agricole din județul Arad, în proprietate privată / publică, 2018	22
Tabel nr. 16: Producția agricolă animală în județul Arad, pe categorii de animale și formă de proprietate, anul 2017	24
Tabel nr. 17: Efectivele de animale în județul Arad, pe categorii de animale și formă de proprietate, anul 2017	24
Tabel nr. 18: Suprafata fondului forestier pe categorii de terenuri și specii de păduri, județul Arad, în perioada 2014-2018.....	25
Tabel nr. 19: Volumul de lemn recoltat pe specii, în județul Arad, în perioada 2014-2018...	27
Tabel nr. 20: Suprafata terenurilor pe care s-au executat regenerari artificiale, în județul Arad, în perioada 2014-2018	28
Tabel nr. 21: Principalele firme din domeniul piscicol, din județul Arad.....	30
Tabel nr. 22: Amenajări piscicole în județul Arad, 2020	31
Tabel nr. 23: Populația ocupată civilă din activitățile industri arădene, perioada 2014-2018	35
Tabel nr. 24: Numarul mediu al salariatilor din activități ale industriei arădene, pe secțiuni și diviziuni conf. CAEN Rev.2, în perioada 2014-2018	36
Tabel nr. 25: Distribuția firmelor arădene din domeniul industriei, care au peste 250 salariați în anul 2018.....	40
Tabel nr. 26: Activități ale industriei, conform CAEN Rev.2, în care societățile comerciale din industrie au peste 250 salariați/unitate, în anul 2018.....	42
Tabel nr. 27: Primele 10 firme din industria arădeană, după cifra de afaceri realizată în anul 2018.....	43
Tabel nr. 28: top 10 firme din industrie, prin cifra de afaceri înregistrată în anul 2018	43
Tabel nr. 29: Populația ocupată civilă, în activități de construcții, județ Arad	51

Tabel nr. 30: Numarul mediu al salariatilor din activități de construcții, în perioada 2014-2018	52
Tabel nr. 31: Distribuția firmelor arădene din domeniul construcțiilor, care au peste 100 salariați în anul 2018	52
Tabel nr. 32: Top 10 firme din construcții, după cifra de afaceri realizată în anul 2018.....	53
Tabel nr. 33: Populația ocupată civilă, în activități de comerț, județ Arad	54
Tabel nr. 32: Numarul mediu al salariatilor pe activitati ale economiei nationale (sectiuni si diviziuni) CAEN Rev.2, perioada 2014-2018	54
Tabel nr. 35: Distribuția firmelor arădene din domeniul comerțului, care au peste 100 salariați în anul 2018	55
Tabel nr. 36: Primele 10 firme din comerț, după cifra de afaceri realizată în anul 2018	56
Tabel nr. 37: Populația ocupată civilă, in servicii, județ Arad	58
Tabel nr. 38: Numarul mediu al salariatilor pe activitati ale economiei nationale (sectiuni si diviziuni) CAEN Rev.2, perioada 2014-2018	59
Tabel nr. 39: Distribuția salariaților pe principalele activități de servicii, anul 2018 (% din totalul salariaților din activitățile de servicii)	62
Tabel nr. 40: Distribuția firmelor arădene din domeniul serviciilor, care au peste 250 salariați în anul 2018	63
Tabel nr. 41: Primele 10 firme din domeniul serviciilor, după cifra de afaceri realizată în anul 2018.....	64
Tabel nr. 42: Indicele de specializare economică, pe activități economice, în județul Arad, în anul 2018	66
Tabel nr. 43: Structura și dinamica numărului mediu de salariați, din activități hoteliere și restaurante, în perioada 2014-2018	73
Tabel nr. 44: Primele 10 firme din domeniul serviciilor de primire turistică și ospitalitate după cifra de afaceri realizată în anul 2018.....	74
Tabel nr. 45: Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, la nivel teritorial, în perioada 2014-2018	75
Tabel nr. 46: Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri, la nivel județean, în perioada 2014-2019.....	75
Tabel nr. 47: Structuri de primire turistica cu funcțiuni de cazare, în județul Arad și în localitățile acestuia, în perioada 2014-2018	76
Tabel nr. 48: Capacități de cazare turistică existente în structuri turistice, la nivel teritorial, în perioada 2014-2018	82
Tabel nr. 49: Capacități de cazare turistică existente în structuri turistice, la nivel de județ și localități componente, în perioada 2014-2019	83
Tabel nr. 50: Capacitatea de cazare turistică existentă, pe tipuri de structuri, în județul Arad (anii 2014, 2018 și 2019).....	84
Tabel nr. 51: Capacitatea de cazare existentă, pe tipuri de structuri turistice, la nivel de localități	85
Tabel nr. 51: Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică pe tipuri de structuri, în județul Arad (anii 2014, 2018).....	87
Tabel nr. 52: Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică pe tipuri de structuri, în județul Arad și în localitățile acestuia (anii 2014, 2018).....	88
Figura nr. 1: Distribuția suprafețelor de terenuri agricole	8
Figura nr. 2: Structura suprafeței agricole din județul Arad	15



Delimitarea obiectivului studiat

Județul Arad face parte din Regiunea de Dezvoltare Vest, alături de județele Timiș, Hunedoara și Caraș-Severin.

Populația județului Arad este de 10846356 persoane, populație care își are domiciliul stabil în anul 2018 în teritoriul județean. Raportând la nivel național, populația județului reprezintă 2.1% din populația României și 23.5% față de Regiunea de Dezvoltare Vest. Localitățile din județul Arad, cu peste 10 mii locuitori per. UATB sunt: mun. Arad (177158 loc) și orașele Sântana, Pecica și Lipova.

În anul 2017 Regiunea de Dezvoltare Vest a înregistrat o valoare a Produsului Intern Brut (PIB) de 80895 mil. lei, ceea ce reprezintă 9.4% din PIB-ul național (857895 mil lei). PIB-ul înregistrat de județul Arad în anul 2017 este de 18854 mil. lei, în creștere cu 35.8% față de anul 2014 (13883 mil. Lei). Ca distribuție la nivel de regiune, județul Arad ocupă al doilea loc după județul Timiș (PIB 2017 = 36646 mil lei).

Indicatorul regional PIB pe locuitor se cifrează la 45220 lei în anul 2017 (Regiunea Vest), iar valoarea PIB regional pe locuitor la nivel național în același an este de 43788 lei. Evoluția PIB pe locuitor este în creștere cu +33.4% la nivelul Regiunii de dezvoltare Vest și cu +30.4% la nivel național (per. 2014-2017). Se remarcă o creștere a disparităților intra-regionale în cadrul Regiunii Vest, în sensul că rata de creștere a PIB-ului pentru județul Timiș a fost superioară celorlalte județe, mărindu-se decalajul de dezvoltare dintre acestea. Județul Timiș fiind pe locul 2 în topul județelor din țară, după Municipiul București.

Dinamica PIB-ului județean, regional și național a urmat o tendință ascendentă în perioada 2014-2017. Pe parcursul anilor s-au înregistrat și tendințe negative, datorate efectelor provocate în urma crizei economice, care a afectat atât economia națională, cât și cea regională și județeană. După anul 2009 s-a înregistrat o instabilitate economică, aspect care a influențat negativ atât dezvoltarea mediului de afaceri, piața finanțată, piața imobiliară, dar și producția.

Numărul șomerilor înregistrați în județul Arad în anul 2019 (luna decembrie) este de 2610 persoane, structură ce se află în scădere față de anul 2018 (-291pers.), respectiv 2017 (- 635pers.). Raportat la nivel de regiune, se constată că în județul Arad se înregistrează cele mai mici valori ale șomajului, structura reprezentând 18.8% din șomerii din regiune. În Regiunea de Dezvoltare Vest, cei mai mulți șomeri sunt înregistrați în județul Hunedoara, urmat de județele Caraș-Severin și Timiș.

În anul 2019, în județul Arad cei mai mulți șomeri sunt înregistrați în localitățile: mun. Arad (454), oraș Chișineu-Criș (118), oraș Sebiș (112), oraș Ineu (101pers. șomere). Localitățile în care numărul de șomeri este mai mare, fiind cuprins în intervalul 50-100 pers., sunt: orașul Pâncota, respectiv comunele Șintea și Craiva.

Rata de ocupare a resurselor de muncă reprezintă raportul, exprimat procentual, dintre populația ocupată civilă și resursele de muncă. În județul Arad rata de ocupare este de 79.7% în anul 2018, înregistrând o repartiție mai mare față de rata înregistrată la nivel național (68.7%), față de nivel de regiune (72.1%), dar și față de toate județele din regiunea de dezvoltare vest. Rata de ocupare a resurselor de muncă urmează o tendință ascendentă în ultimii ani, deși raportându-ne la perioada anilor '90, rata de ocupare era de 82% la nivel național și regional, respectiv 81.9% la nivel de județ.

**Populația ocupată și distribuția salariaților****Tabel nr. 1: Populația ocupată civilă, la nivel național, regiunea Vest și județul Arad (total și sex feminin)**

Populația ocupată civilă la nivel teritorial	2014	2015	2016	2017	2018	Dinamica 2014-2018
	mii pers.					%
România (total)	8431.7	8340.6	8317.6	8366.8	8407.5	99.7
Regiunea VEST	837.3	839.5	834.6	830.5	829.9	99.1
Județul Arad	212.1	210.8	211.3	210.2	211.3	99.6
<i>Din care, sex feminin:</i>						
România (total)	3953.3	3847.8	3790.7	3802.5	3837.6	97.1
Regiunea VEST	381.4	378.7	370.2	372.7	369.5	96.9
Județul Arad	97.2	91.1	94.2	92.4	94.4	97.1

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

În anul 2018, populația ocupată civilă la nivel național este de 8407.5 mii persoane, structură ce se află în scădere cu 0.3% față de anul 2014. Regiunea de dezvoltare Vest are în structură o populație ocupată de 829,9 mii persoane (2018), structură ce se află în regres cu 0.9% față de anul 2014. La nivel de județ, Aradul are 211,3 mii persoane ocupate (2018) structură ce păstrează tendința de regres ce se manifestă atât la nivel național cât și la nivel regional, în perioada 2014-2018. La nivel de județ scăderea se cifrează la 0.4%, fiind mai apropiată de tendința națională, constatându-se totodată o scădere mai pronunțată a celorlalte județe din regiune.

În anul 2018, populația ocupată de sex feminin, reprezintă 44.7% din populația ocupată a județului Arad, tendința fiind de creștere susținută după anul 2015. În Regiunea de dezvoltare Vest, ponderea populației de sex feminin este de 44,5% din total populație ocupată din regiune, în timp ce la nivel național repartitia este de 45,6%

Numărul de salariați și specializarea economică

Repartitia salariaților pe principalele sectoare de activitate

Tabel nr. 2: Numărul de salariați din economia județului Arad, repartitia pe sectoare principale de activitate, anul 2014 și 2018

Salariați din județul Arad (total și pe sectoare economice)	2014	% din total 2014	2018	% din total 2018
Județul Arad	119276	100%	130343	100%
Sector primar	3397	2.8%	4067	3.0%
Sector secundar	59955	50.3%	63755	49%
Sector terțiar	55924	46.9%	62521	48%

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020



În anul 2018, numărul mediu de salariați este de 130343 pers., structură ce se află în creștere cu pers. 9.3% față de anul 2014. Prin distribuția salariaților pe cele trei sectoare de activitate se constată că în sectorul primar sunt 3% din structura salariaților din județ, în sectorul secundar 49% și în sectorul terțiar 48%. Se constată o creștere procentuală în sectorul terțiar prin activități de servicii și comerț și în sectorul primar prin activități agricole, silvice și piscicole.

Sectorul secundar, reprezintă un sector dinamic, în continuă dezvoltare, care grupează activități ale industrie alături de cele de construcții. Deși repartiția înregistrează o valoare procentuală mai mică a sectorului, față de anul 2014, industria prelucrătoare, dar și cea de producere și distribuție a energiei electrice înregistrează performanțe majore la nivel județean.

Specializarea economică

Analizând indicii de specializare economică pentru județul Arad, cu date din anul 2018, se observă că sub-sectoarele economice în care județul este mai dezvoltat, față de nivelul național, țin în cea mai mare parte de sectorul secundar prin activități ale industriei prelucrătoare și de sectorul terțiar prin servicii de transport. Astfel, se remarcă industria de prelucrare, în special prin: fabricarea produselor textile (1.22); fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (1.08); fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor (10.8). Serviciile înregistrează o valoare ridicată a indicelui de specializare economică în activități de transporturi terestre și transporturi prin conducte (1.78);

Industria prelucrătoare înregistrează nivel ridicat al specializării și în activități precum: fabricarea articolelor de îmbrăcăminte; tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnasamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blănurilor; fabricarea echipamentelor electrice; fabricarea altor mijloace de transport; fabricarea de mobilă.

Indicele de specializare este utilizat pentru a arăta domeniile de activitate în care județul este mai dezvoltat față de nivelul național. Calculul indicatorului se face pe baza numărului de salariați din domeniul respectiv. Modalitatea de calcul presupune raportarea ponderii numărului de salariați din total salariați ai domeniului respectiv la nivel județean la ponderea numărului de salariați pe domeniul analizat din total salariați la nivel național. Domeniile de specializare relevante se consideră a fi cele care au indicii de specializare mai mare decât 1.

Unități locale active sunt în număr de 12913 unități în anul 2018, în creștere cu 13.9% față de anul 2014. se constată o scădere bruscă a unităților active din economia județului, după anul 2009, ca efect al crizei economice din anul 2008. De remarcat este faptul că deși se manifestă o creștere susținută a numărului de unități locale active din județul Arad, structura se poziționează în prezent la valorile înregistrate în anul 2008, când erau 12891 unități active în economia arădeană. Activitățile economice care înregistrează cea mai mare distribuție a unităților active, în anul 2018, sunt: comerțul cu ridicata și amănuntul (28% din total județ), servicii de transport și depozitare (11.6%), servicii profesionale și științifice (10.5%), industria prelucrătoare (10.3%), agricultură, silvicultură, piscicultură (6%), servicii în hoteluri și restaurante (4.9%) servicii administrative și suport specifice (4.7%). Celelalte activități înregistrează ponderi mai mici de 4% în total unități active ale județului. În concluzie, activitățile de servicii au cea mai mare distribuție a unităților active din județ, fiind de 46.3%, urmate de activitățile comerciale cu 28% și cele din industrie 11.3%.

**Tabel nr. 3: Unități locale active în județul Arad, total și distribuite pe clase de mărime**

Unități locale active pe clase de mărime	2014	2015	2016	2017	2018	% în total 2018
Județul Arad	11332	11435	11696	12337	12913	100%
din care:						
0-9 persoane	9826	10008	10262	10884	11430	88.5
10-49 persoane	1231	1149	1152	1181	1212	9.4
50-249 persoane	229	232	229	217	214	1.7
250 persoane si peste	46	46	53	55	57	0.4
IMM-uri	11286	11389	11643	12282	12856	99.6
Intreprinderi mari	46	46	53	55	57	0.4
% IMM-uri în total	99.6	99.6	99.5	99.6	99.6	0.8

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Prin distribuția unităților locale active pe clase de mărime, în anul 2018, observăm că 99.6% sunt IMM-uri, structuri care au un număr mai mic de 250 salariați pe unitate. Structura se menține aprox. constantă în toată perioada de analiză. Întreprinderile mari, cu peste 250 salariați pe unitate sunt în număr de 57 unități în anul 2018, în creștere cu 11 unități față de anul 2014, respectiv 2 unități față de anul precedent. Întreprinderile mari, cu peste 250 sal. pe unitate reprezintă o pondere de 0.4% din totalul unităților active din județ, însă numărul de salariați, performanța și productivitatea acestora generează valoare adăugată mare în economia județului Arad.

Microîntreprinderile, sunt structuri cu mai puțin de 10 salariați pe unitate, care reprezintă cea mai mare parte a mediului de afaceri din județ (11430 unități), adică 88.5%. Totodată, în anul 2018, microîntreprinderile reprezintă 88.9% din numărului de IMM-uri din județ.

Întreprinderile mici cu 10 până la 49 salariați reprezintă 9.4% din unitățile active din județ, respectiv din total IMM-uri.

Intreprinderile mijlocii cu 50 până la 249 salariați reprezintă 1.7% din unitățile active din județ, respectiv din total IMM-uri.

**Analiza critică a situației existente****AGRICULTURA, PISCICULTURA, SILVICULTURA****1.1. AGRICULTURA**

În județul Arad se identifică un potențial natural important, favorabil creșterii producției agricole, cu implicații favorabile asupra dezvoltării industriei alimentare. Principalele probleme cu care se confruntă acest sector sunt legate de o agricultură ineficientă, un exces de forță de muncă și în cea mai mare parte, îmbătrânită, practicându-se preponderent o agricultură de subsistență, pentru consum propriu în gospodăriile populației și mai puțin în centre agricole mari.

După industrie și servicii, agricultura alături de silvicultură și piscicultură reprezintă al treilea sector economic ca importanță al județului Arad din punct de vedere al populației ocupate (16.6% din totalul populației ocupate lucrează în agricultură, în anul 2018).

Tabel nr. 4: Populația ocupată civilă, în agricultură, silvicultură și pescuit, județ Arad

Populația ocupată civilă, în agricultură, jud. Arad	2014	2015	2016	2017	2018	2014/ 2018	2018 % total
	<i>mii pers</i>					<i>%</i>	
TOTAL economie, județ	212.1	210.8	211.3	210.2	211.3	99.6	100%
Agricultura, silvicultura și pescuit	44.7	39.3	34.3	34.7	35	78.3	16.6

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Populația ocupată civilă în activități agricole, silvice și de pescuit se cifrează la 35 mii persoane ocupate în anul 2018, reprezentând 16.6% din populația ocupată în economia județului Arad.

Prin evoluția populației ocupate în activități de agricultură, silvicultură și pescuit, se constată o tendință de scădere accentuată în toată perioada analizată, scăderea reprezentând -21,7% (2014-2018). Astfel, sunt înregistrate scăderi de la 35 mii pers. ocupate în anul 2018 la 44,7 mii pers. în anul 2014.

Elemente care condiționează dezvoltarea activităților agricole

Unul din factorii importanți care au condus la dezvoltarea activităților agricole pe teritoriul județului Arad îl constituie caracteristicile cadrului natural favorabile practicării agriculturii. Astfel, dezvoltarea terenurilor arabile a fost favorizată de extinderea mare a câmpiei în jumătatea vestică a județului, de culoarele cu lunci și terase întinse ale Mureșului și Crișului Alb, de existența solurilor cernoziomice cu un grad ridicat de fertilitate și de condițiile climatice favorabile, cu temperaturi și precipitații favorabile culturilor agricole.

Un alt factor care ar putea conduce la dezvoltarea sectorului agricol ar fi asocierea micilor producători agricoli în asociații pentru crearea de exploatații agricole de mari dimensiuni în vederea exploatații intensive a terenurilor agricole și realizării de produse de calitate conform standardelor Uniunii Europene. Acest lucru se poate realiza cu succes având



În vedere condițiile naturale extreme de favorabile practicării agriculturii, mai ales în jumătatea vestică a județului Arad.

Factorii care împiedică dezvoltarea unei agriculturii moderne și competitive sunt factorii politici și instituționali. Reforma din agricultură, începută în anul 1990 prin aplicarea Legii fondului funciar 18/1991, modificată și completată ulterior prin alte documente legislative, au prevăzut retrocedarea terenurilor agricole și forestiere foștilor proprietari sau moștenitorilor acestora și limita până la care se poate face această retrocedare a condus la fărâmițarea accentuată a terenurilor agricole și la predominarea exploatațiilor agricole individuale de mici dimensiuni. Această fragmentare a proprietății funciare a condus la practicarea unei agriculturi de subsistență neputându-se asigura baza pentru procesul de standardizare a pieței și pentru controlul de calitate al produselor.

Resursa de muncă este un alt factor care poate dezvolta activitatea agricolă la nivel de județ.

Tabel nr. 5: Numarul mediu al salariaților pe activități ale economiei naționale (secțiuni și diviziuni) CAEN Rev.2, perioada 2014-2018

Numărul mediu de salariați în activități agricole, silvice și piscicole	2014	2015	2016	2017	2018	Dinamica 2014-2018
Județul Arad (total)	119276	121050	125257	130691	130343	109.3
A AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	3397	3793	3771	3962	4067	119.7
01 Agricultură, vânătoare și servicii anexe	2026	2354	2277	2493	2467	121.8
02-03 Silvicultură și exploatare forestieră; Pescuit și acvacultura	1371	1439	1494	1469	1600	116.7

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Agricultura, alături de activități de vântătoare și servicii anexe specifice, reprezintă o activitate importantă a județului Arad, care se dezvoltă cu un număr de 2467 salariați în anul 2018, reprezentând 1.9% din totalul salariaților din județ. Activitățile agricole înregistrează creșterea de +21.8% în structura salariaților, creșteri care sunt înregistrate în perioada 2014-2018.

1.1.1. Structura terenurilor – fond funciar

După modul de folosință, fondul funciar se împarte în două mari categorii de terenuri: terenuri agricole și terenuri neagricole.

Județul Arad, deține o suprafață de 775409 hectare, suprafață ce se menține constantă din anul 1990 și până în prezent. În anul 2014, terenurile agricole sunt în suprafață de 494647 ha, reprezentând 63.8% din totalul terenurilor din județ, în timp ce suprafețele de terenuri neagricole sunt de 280762 ha, reprezentând 36.2% din total județ.



Datele statistice oficiale furnizează în prezent suprafețele de terenuri din județul Arad, până în anul 2014 (conf. Statisticilor INS, 2020). După acest an datele sunt provizorii, neexistând actualizate în statistica oficială, astfel acestea nu au fost introduse în analiză.

După anul 2000, suprafețele de terenuri agricole urmează o tendință descendentă (-16940 ha), în timp ce suprafețele neagricole urmează o tendință ascendentă (+16940 ha).

Terenurile agricole grupează suprafețele de teren arabil, pășuni, fânețe naturale, vii, pepiniere viticole, livezi și pepiniere pomicole.

Terenurile neagricole grupează suprafețele de terenuri cu păduri și alte vegetații forestiere, terenuri cu construcții, terenuri ocupate cu drumuri și căi ferate, suprafețe de ape și bălți, terenuri degradate și neproductive, alte suprafețe neagricole.

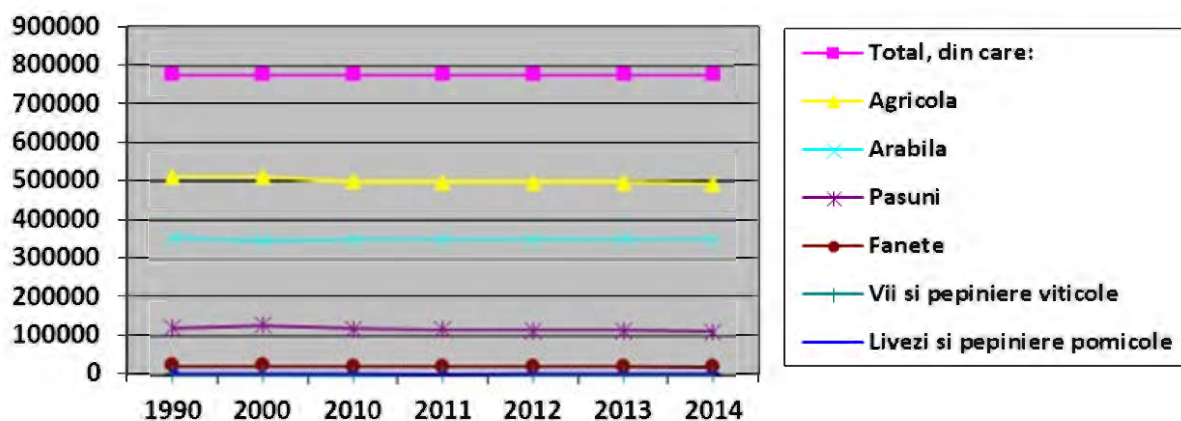
Tabel nr. 6: Evoluția suprafeței fondului funciar, după modul de folosință, județul Arad

Modul de folosința a fondului funciar	Ani						
	2000	...	2010	2011	2012	2013	2014
Jud. Arad, total, din care:	775409	...	775409	775409	775409	775409	775409
Agricola	511587	...	500354	497551	497463	497524	494647
Arabila	347780		349735	349127	349343	350866	350634
Pasuni	128523		118236	116078	115756	114187	112008
Fanete	25579		23707	23694	23694	23450	23069
Vii si pepiniere viticole	3726		3538	3746	3738	3775	3764
Livezi si pepiniere pomicole	5979		5138	4906	4932	5246	5172
Terenuri neagricole total	263822	...	275055	277858	277946	277885	280762
Paduri si alta vegetatie forestiera	203446		216870	219391	218787	218319	219149
Ocupata cu ape, balti	13712		13659	13441	13967	14313	13978
Ocupata cu constructii	17002		20516	20572	20698	20408	22490
Cai de comunicatii si cai ferate	14790		14914	14913	14916	14996	14972
Terenuri degradate si neproductive	14872		9096	9541	9578	9849	10173

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020



Figura nr. 1: Distribuția suprafețelor de terenuri agricole



Tabel nr. 7: Repartiția suprafeței fondului funciar privat, după modul de folosință, județul Arad

Pondere fondului funciar privat în suprafața totală a județului	2000	...	2010	2011	2012	2013	2014
Total, din care:	67.2		67.2	72.4	72.5	72.2	72.9
Agricola	96.2		96.2	92.0	92.0	91.1	91.9
Arabila	98.0		98.0	96.5	96.5	95.8	96.4
Pasuni	92.4		92.4	79.2	78.7	77.0	77.6
Fanete	91.0		91.0	87.4	90.1	89.6	91.9
Vii si pepiniere viticole	91.4		91.4	86.9	86.9	87.0	90.2
Livezi si pepiniere pomicole	98.6		98.6	98.6	98.6	98.6	98.6
Terenuri neagricole total	11.0		11.0	37.5	37.6	38.4	39.4
Paduri si alta vegetatie forestiera	1.7		1.7	34.3	34.2	35.0	35.5
Ocupata cu ape, balti	17.6		17.6	23.8	26.5	28.2	30.2
Ocupata cu constructii	69.8		69.8	74.8	76.1	75.7	79.6
Cai de comunicatii si cai ferate	24.3		24.3	22.7	22.7	24.1	26.4
Terenuri degradate si neproductive	52.7		52.7	72.8	72.9	73.9	66.9

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020



În funcție de modul de folosință al terenurilor, în județul Arad 72,9% reprezintă terenurile ce se află în folosință privată și numai 27,1% sunt în folosință publică. Din categoria terenurilor agricole, 91.9% sunt suprafețe de terenuri agricole private, dintre acestea, pe categorii sunt: livezi și pepiniere pomicele (98.6%), terenurile arabile (96.4%), fânețe (91.9%), vii și pepiniere viticole (90.2%). O distribuție mai redusă a terenurilor cu statut privat se înregistrează în rândul suprafețelor de terenuri ocupate cu fânețe, fiind în pondere de 77.6% suprafețe private și 22.4% suprafețe de terenuri publice. Pentru terenurile agricole și pentru cele cu fânețe, tendința este de reconversie din folosință privată și trecerea acestora în folosință publică.

Terenurile neagricole au o distribuție mai mică în folosință privată, reprezentând 39.4% din suprafețele de terenuri neagricole ale județului Arad (2014). Tendința urmează o distribuție de creștere în folosință privată, în detrimentul folosinței publice. Această creștere în folosință terenurilor în regim privat se înregistrează în categoria terenurilor ocupate cu păduri, vegetații forestiere, suprafețelor cu ape și bălți, terenurilor ocupate cu diferite construcții, dar și a terenurilor degradate și neproductive. Terenurile degradate și neproductive aflate în folosință privată, încep să se constituie pe fondul inutilizării terenurilor agricole, terenuri ce au fost date anterior în proprietate persoanelor fizice.

Tabel nr. 8: Suprafața fondului funciar, la nivel de UATB - județul Arad

UATB	Ani							2010 - 2014	2000 - 2014	2014
	2000	...	2010	2011	2012	2013	2014			
	Hectare		Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	ha	ha	% in tot
TOTAL	775409		775409	775409	775409	775409	775409	0.0	0	100.0
MUNICIPIUL ARAD	26660		23406	23406	23406	<u>23406</u>	23252	- 154.0	- 3408	3.0
ORAS CHISINEU-CRIS	11729		11729	11729	11729	<u>11729</u>	11729	0.0	0	1.5
ORAS CURTICI	10083		7265	7265	7265	<u>7265</u>	7265	0.0	- 2818	0.9
ORAS INEU	11662		11662	11662	11662	<u>11271</u>	11687	25.0	25	1.5
ORAS LIPOVA	13400		13400	13400	13400	<u>13400</u>	13400	0.0	0	1.7
ORAS NADLAC	13315		13315	13315	13315	<u>13315</u>	13315	0.0	0	1.7
ORAS PANCOTA	6696		6696	6696	6696	<u>6453</u>	6696	0.0	0	0.9
ORAS PECICA	23717		23717	23717	23717	<u>23717</u>	23717	0.0	0	3.1
ORAS SANTANA	10714		10714	10714	10714	<u>10714</u>	10714	0.0	0	1.4
ORAS SEBIS	6577		6577	6577	6577	<u>6577</u>	6577	0.0	0	0.8
ALMAS	8127		8127	8127	8127	<u>8127</u>	8127	0.0	0	1.0
APATEU	8905		8905	8905	8905	<u>8905</u>	8905	0.0	0	1.1
ARCHIS	6807		6807	6807	6807	<u>6807</u>	6807	0.0	0	0.9
BARSA	5174		5174	5174	5174	<u>4914</u>	5077	-97.0	-97	0.7
BARZAVA	25643		25643	25643	25643	<u>25643</u>	25643	0.0	0	3.3



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

UATB	Ani							2010 - 2014	2000 - 2014	2014
	2000	...	2010	2011	2012	2013	2014			
	Hectare		Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	ha	ha	% in tot
BATA	8034		8034	8034	8034	8034	8034	0.0	0	1.0
BELIU	9272		9272	9272	9272	9272	9272	0.0	0	1.2
BIRCHIS	10228		10242	10242	10242	10405	10405	163.0	177	1.3
BOCSIG	7479		7479	7479	7479	8131	8131	652.0	652	1.0
BRAZII	11966		11966	11966	11966	11881	11877	-89.0	-89	1.5
BUTENI	9667		9667	9667	9667	9667	9667	0.0	0	1.2
CARAND	3813		3813	3813	3813	3813	3813	0.0	0	0.5
CERMEI	12187		12187	12187	12187	12187	12187	0.0	0	1.6
CHISINDIA	12928		12928	12928	12928	12928	12928	0.0	0	1.7
CONOP	18987		18987	18987	18987	18987	18987	0.0	0	2.4
COVASINT	3754		3754	3754	3754	3754	3754	0.0	0	0.5
CRAIVA	11490		11490	11490	11490	11490	11490	0.0	0	1.5
DEZNA	8332		8332	8332	8332	8332	8332	0.0	0	1.1
DIECI	8469		8469	8469	8469	8469	8373	-96.0	-96	1.1
DOROBANTI	:		2818	2818	2818	2818	2811	-7.0	-	0.4
FANTANELE	8499		4184	4184	4184	4184	4129	-55.0	4370	0.5
FELNAC	7474		4960	4960	4960	4960	4960	0.0	2514	0.6
FRUMUSENI	:		4315	4315	4315	4315	4450	135.0	-	0.6
GHIOROC	4890		4890	4890	4890	4890	4890	0.0	0	0.6
GRANICERI	7900		7900	7900	7900	7900	7900	0.0	0	1.0
GURAHONT	16852		16852	16852	16852	17081	17081	229.0	229	2.2
HALMAGEL	7683		7683	7683	7683	7683	7683	0.0	0	1.0
HALMAGIU	8403		8403	8403	8403	8403	8403	0.0	0	1.1
HASMAS	8844		8844	8844	8844	8844	8844	0.0	0	1.1
IGNESTI	5192		5192	5192	5192	5192	5192	0.0	0	0.7
IRATOSU	3770		4633	4633	4633	4633	4641	8.0	871	0.6
LIVADA	2013		2013	2013	2013	2007	2007	-6.0	-6	0.3
MACEA	7264		7264	7264	7264	7264	7264	0.0	0	0.9
MISCA	10828		10828	10828	10828	10828	10424	404.0	-404	1.3
MONEASA	6824		6824	6824	6824	6824	6824	0.0	0	0.9
OLARI	4991		4991	4991	4991	5013	5013	22.0	22	0.6
PAULIS	12806		12806	12806	12806	12806	12827	21.0	21	1.7
PEREGU MARE	3289		3289	3289	3289	3289	3305	16.0	16	0.4
PETRIS	13059		13059	13059	13059	13059	13059	0.0	0	1.7
PILU	7177		7177	7177	7177	7177	7188	11.0	11	0.9
PLESCUTA	7890		7890	7890	7890	7703	7890	0.0	0	1.0
SAGU	10266		10266	10266	10266	10266	10278	12.0	12	1.3

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
 Prognoza privind evoluția activităților în județul Arad
 urban team s.r.l.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

UATB	Ani							2010 - 2014	2000 - 2014	2014
	2000	...	2010	2011	2012	2013	2014			
	Hectare		Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	ha	ha	% in tot
SAVARSIN	20804		20804	20804	20804	<u>20804</u>	20804	0.0	0	2.7
SECUSIGIU	13971		13971	13971	13971	<u>13971</u>	13971	0.0	0	1.8
SEITIN	6604		6604	6604	6604	<u>6604</u>	6604	0.0	0	0.9
SELEUS	6102		6102	6102	6102	<u>6102</u>	6018	-84.0	-84	0.8
SEMLAC	8311		8311	8311	8311	<u>8311</u>	8311	0.0	0	1.1
SEPREUS	5768		5768	5768	5768	<u>5768</u>	5804	36.0	36	0.7
SICULA	13130		13130	13130	13130	<u>13118</u>	13118	-12.0	-12	1.7
SILINDIA	6922		6922	6922	6922	<u>6922</u>	6922	0.0	0	0.9
SIMAND	10049		10049	10049	10049	<u>10049</u>	10049	0.0	0	1.3
SINTEA MARE	11348		11348	11348	11348	<u>11348</u>	10889	-459.0	-459	1.4
SIRIA	13673		13673	13673	13673	<u>13673</u>	13673	0.0	0	1.8
SISTAROVAT	12293		12705	12705	12705	<u>12705</u>	12662	-43.0	369	1.6
SOCODOR	11882		11882	11882	11882	<u>11882</u>	11944	62.0	62	1.5
SOFRONEA	3490		3490	3490	3490	<u>3490</u>	3490	0.0	0	0.5
TARNOVA	20744		20744	20744	20744	<u>20744</u>	20744	0.0	0	2.7
TAUT	20606		20606	20606	20606	<u>20606</u>	20606	0.0	0	2.7
USUSAU	13543		13629	13629	13629	<u>13629</u>	13629	0.0	86	1.8
VARADIA DE MURES	11780		11780	11780	11780	<u>11780</u>	11780	0.0	0	1.5
VARFURILE	15180		15180	15180	15180	<u>15180</u>	15180	0.0	0	2.0
VINGA	12801		14680	14680	14680	<u>14680</u>	14680	0.0	1879	1.9
VLADIMIRES CU	12230		12230	12230	12230	<u>12230</u>	12230	0.0	0	1.6
ZABRANI	11778		11778	11778	11778	<u>11778</u>	11778	0.0	0	1.5
ZADARENI	:		2514	2514	2514	<u>2514</u>	2528	14.0	-	0.3
ZARAND	7066		7066	7066	7066	<u>7066</u>	7066	0.0	0	0.9
ZERIND	6175		6175	6175	6175	<u>6293</u>	6293	118.0	118	0.8
ZIMANDU NOU	7430		7430	7430	7430	<u>7430</u>	7412	-18.0	-18	1.0

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

După fondul funciar total deținut la nivel de UATB se constată că cele mai mari suprafețe de terenuri sunt înregistrate în următoarele teritorii: comuna Bârzava (25643 ha), mun. reședință Arad (23252 ha), orașul Pecica (23717 ha) și comunele Săvârșin (20814 ha), Târnova (20744 ha), Tăut (20606 ha), Conop (18987 ha), Gurahonț (17081), Vârfurile (15180 ha).

1.1.2. Structura terenurilor agricole

Suprafața agricolă a județului Arad este de 494647 ha, reprezentând 63,8% din suprafața totală a județului (2014).

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Proгноza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.

**Tabel nr. 9: Repartiția terenurilor agricole în totalul suprafeței de teren din UATB – județul Arad**

Nivel teritorial	Suprafața totală (ha)	Suprafața agricolă (ha)	% agricol în total suprafață	% agricol în suprafața categorie
Județ Arad total	775409	494647	63.8	100.0
SIMAND	10049	9453	94.1	1.9
ZERIND	6293	5860	93.1	1.2
DOROBANTI	2811	2612	92.9	0.5
FRUMUSENI	4450	4103	92.2	0.8
ZARAND	7066	6509	92.1	1.3
SEITIN	6604	6080	92.1	1.2
ORAS CURTICI	7265	6686	92.0	1.4
ORAS SANTANA	10714	9860	92.0	2.0
ZIMANDU NOU	7412	6821	92.0	1.4
CERMEI	12187	11204	91.9	2.3
PEREGU MARE	3305	3018	91.3	0.6
SAGU	10278	9361	91.1	1.9
ORAS NADLAC	13315	12116	91.0	2.4
SEPREUS	5804	5268	90.8	1.1
MACEA	7264	6593	90.8	1.3
GRANICERI	7900	7162	90.7	1.4
VINGA	14680	13261	90.3	2.7
SICULA	13118	11764	89.7	2.4
ORAS PANCOTA	6696	5985	89.4	1.2
PILU	7188	6401	89.1	1.3
SIRIA	13673	12107	88.5	2.4
SELEUS	6018	5320	88.4	1.1
OLARI	5013	4408	87.9	0.9
SEMLAC	8311	7298	87.8	1.5
FANTANELE	4129	3625	87.8	0.7
IRATOSU	4641	4018	86.6	0.8
ZADARENI	2528	2173	86.0	0.4
APATEU	8905	7610	85.5	1.5
SOCODOR	11944	10197	85.4	2.1
BOCSIG	8131	6903	84.9	1.4
LIVADA	2007	1700	84.7	0.3
COVASINT	3754	3175	84.6	0.6
FELNAC	4960	4186	84.4	0.8
BARSA	5077	4252	83.8	0.9
9360	3490	2872	82.3	0.6
ORAS CHISINEU-CRIS	11729	9555	81.5	1.9
GHIOROC	4890	3909	79.9	0.8
SECUSIGIU	13971	11124	79.6	2.2
ORAS PECICA	23717	18802	79.3	3.8
SINTEA MARE	10889	8564	78.6	1.7
ZABRANI	11778	9073	77.0	1.8

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Prognoza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Nivel teritorial	Suprafața totală (ha)	Suprafața agricolă (ha)	% agricol în total suprafață	% agricol în suprafață categorie
MISCA	10424	7871	75.5	1.6
ORAS INEU	11687	8660	74.1	1.8
SILINDIA	6922	5103	73.7	1.0
MUNICIPIUL ARAD	23252	16673	71.7	3.4
VLADIMIRESCU	12230	8700	71.1	1.8
BUTENI	9667	6701	69.3	1.4
CARAND	3813	2510	65.8	0.5
CRAIVA	11490	7421	64.6	1.5
TARNOVA	20744	12951	62.4	2.6
BELIU	9272	5570	60.1	1.1
ORAS SEBIS	6577	3884	59.1	0.8
ALMAS	8127	4698	57.8	0.9
DIECI	8373	4831	57.7	1.0
BIRCHIS	10405	5378	51.7	1.1
HALMAGIU	8403	4164	49.6	0.8
ORAS LIPOVA	13400	6585	49.1	1.3
PLESCUTA	7890	3822	48.4	0.8
TAUT	20606	9715	47.1	2.0
SISTAROVAT	12662	5757	45.5	1.2
BATA	8034	3522	43.8	0.7
PETRIS	13059	5675	43.5	1.1
DEZNA	8332	3612	43.4	0.7
PAULIS	12827	5301	41.3	1.1
USUSAU	13629	5534	40.6	1.1
CHISINDIA	12928	5229	40.4	1.1
GURAHONT	17081	6825	40.0	1.4
BRAZII	11877	4131	34.8	0.8
ARCHIS	6807	2294	33.7	0.5
IGNESTI	5192	1725	33.2	0.3
HALMAGEL	7683	2517	32.8	0.5
VARFURILE	15180	4738	31.2	1.0
HASMAS	8844	2510	28.4	0.5
BARZAVA	25643	7197	28.1	1.5
VARADIA DE MURES	11780	2850	24.2	0.6
CONOP	18987	4537	23.9	0.9
SAVARSIN	20804	3734	17.9	0.8
MONEASA	6824	734	10.8	0.1

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Prin repartizarea suprafețelor de terenuri agricole, în totalul suprafețelor de teren din UATB, se constată că 19 localități au o repartitie de peste 90% de terenuri agricole în totalul suprafeței de terenuri din UATB. Dintre localitățile cu un pronunțat caracter agrar, identificăm: comuna Simand (94.1%), com. Zerind (93.1%), com. Dorobanți (92.2%), com. Frumușeni (92.2%), com. Zarand (92.1%), com. Seitin (92.1%), com. Zimandu Nou (92%), com. Cermei (91.9%), com. Peregu Mare (91.3%), com. Șagu (91.1%), com. Sepreș (90.8%), com. Macea (90.8%), com. Grăniceri (90.7%), com. Vinga (90.3%) și orașele Curtici (92%), Sântana (92%), și Curtici (91%).

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Prognoza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



Ponderi mai reduse ale suprafețelor de terenuri agricole, sub 30% din totalul suprafețelor de teren la nivel de UATB, se înregistrează în 11 localitățile rurale: Brazii (34.8%), Archiș (33.7%), Ignești (33.2%), Halmagel (32.8%), Vârfurile (31.2%), Hașmaș (32.8%), Bârzava (28.1%), Varadia de Mureș (24.2%), Conop (23.9%), Săvârșin (17.9%), Moneasa (10.8%).

Prin repartitia terenurilor agricole din UATB la nivel de total suprafață agricolă a județului Arad, se constată că cele mai mari contribuții le au localitățile: orașul Pecica, mun. Arad, orașul Nădlac, orașul Sântana și comunele Vinga, Târnova, Siria, Sicula, Cermei, Secusigiu, Socodor, Tăut. (peste 2% din total agricol județ)

La polul opus, cu cele mai reduse contribuții la formarea fondului agricol din județ, sub 1%, le au 28 de localități rurale și orașul Sebiș. Dintre aceste localități rurale se numără comunele: Almaș, Conop, Olari, Barsa, Felnac, Halmagiu, Brayii, Frumușeni, Iratosu, Ghioroc, Săvârșin, Fântânele, Deyna, Bata, Covasint, Peregu Mare, Sofronea, Varadia de Mureș, Dorobanți, Halmagel, Carand Hasmaș. Arghiș, Zădăreni, Ignești, Livada, Moneasa.

Gruparea UATB în funcție de suprafața agricolă deținută (nr. hectare) este prezentată în Anexa nr. 1 (Cartograma nr. 1)

Cele mai extinse suprafețe de terenuri agricole sunt în orașul Pecica și în municipiul Arad (peste 15 mii ha), urmate de comunele Vinga și Târnova (interval 12501-15000 ha). Alte UATB cu suprafețe mai extinse de terenuri agricole, în intervalul 10 mii – 12.5 mii ha, sunt orașul Nădlac și comunele Șiria, Șicuța, Cermei, Secusigiu și Socodor. Repartiția în teritoriu a acestor localități este mai preponderentă în partea vestică a județului și în proximitatea mun. Arad.

Ponderi foarte reduse ale suprafețelor de terenuri agricole, suprafețe mai mici de 2500 ha sunt în comunele Moneasa, Livada, Ignești, Zădăreni, Archiș, Hășmaș, Cârând, Hălmăgel.

Prin distribuția suprafețelor de terenuri agricole în totalul suprafețelor de teren din UATB analizat, se observă că cele mai mici ponderi (sub 30%) sunt înregistrate în 6 comune, după cum urmează: Moneasa, Săvârșin, Conop, Vărădia de Mureș, Bârzava și Hășmaș. Prin distribuția terenurilor agricole în total terenuri din UATB se constată că un număr de 17 localități (comune și 3 orașe Sântana, Nădlac, Curtici) au o repartitie a terenului agricol de peste 90%.

1.1.2.1. Structura terenurilor agricole, pe categorii de terenuri

Prin repartitia terenurilor agricole pe categorii de terenuri, se constată că cele mai mari suprafețe sunt cele arabile, în pondere de peste 70%, urmate de pășuni și fânețe. Distribuția procentuală este următoarea:

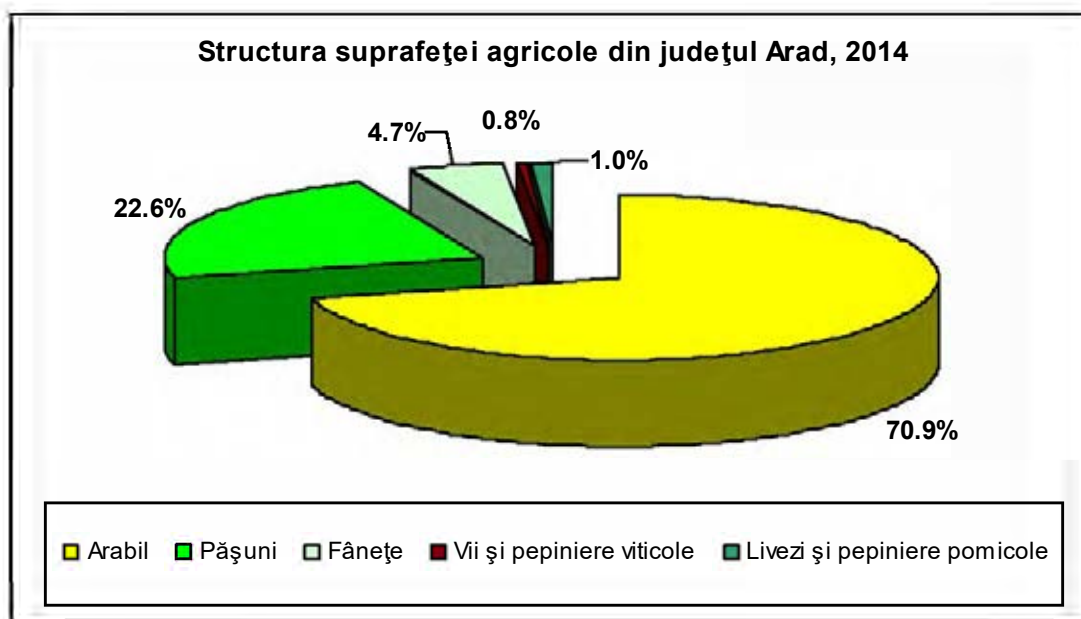
- terenurile arabile reprezintă (70.9%);
- pășunile (22.6%);
- fânețele (4.7%);
- vii și pepiniere viticole (0.8%);
- livezi și pepiniere pomicele (1%).



Tabel nr. 10: Structura suprafeței agricole din județul Arad

Unitatea teritorială de referință	Suprafața agricolă, din care:	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii și pepiniere viticole	Livezi și pepiniere pomicole
Județul Arad (ha)	494647	350634	112008	23069	3764	5172
Județul Arad (%)	100%	70.9%	22.6%	4.7%	0.8%	1%

Figura nr. 2: Structura suprafeței agricole din județul Arad



Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Tabel nr. 11: Structura terenurilor agricole pe categorii de terenuri agricole, la nivel de UATB - județul Arad, 2014

UATB din județul Arad	Agricolă, din care:	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii și pepiniere viticole	Livezi și pepiniere pomicole
TOTAL, județ Arad	494647	350634	112008	23069	3764	5172
MUNICIPIUL ARAD	16673	15547	1048	69	1	8
ORAS CHISINEU-CRIS	9555	6269	2599	662		25
ORAS CURTICI	6686	6500	186			
ORAS INEU	8660	6304	2003	62	271	20
ORAS LIPOVA	6585	3023	1498	142	5	1917
ORAS NADLAC	12116	11701	364	39	3	9
ORAS PANCOTA	5985	4087	1211	88	599	0
ORAS PECICA	18802	17886	741	173	0	2
ORAS SANTANA	9860	8636	1153	21	24	26
ORAS SEBIS	3884	1896	1661	153	3	171
ALMAS	4698	2233	2246	219		
APATEU	7610	5935	1667	8		
ARCHIS	2294	1185	840	250	5	14
BARSA	4252	3455	493	79		225



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

UATB din județul Arad	Agricolă, din care:	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii și pepiniere viticole	Livezi și pepiniere pomicole
BARZAVA	7197	2224	2591	2332		50
BATA	3522	2204	902	415		1
BELIU	5570	3695	1846	29		
BIRCHIS	5378	2599	1651	1128		
BOCSIG	6903	4799	1974	116	14	
BRAZII	4131	783	2765	583		
BUTENI	6701	2822	2893	313	37	636
CARAND	2510	1566	908	28	8	
CERMEI	11204	10154	964	83	1	2
CHISINDIA	5229	684	3771	774		
CONOP	4537	2142	2112	202		81
COVASINT	3175	2581	255	17	322	
CRAIVA	7421	4953	2253	203	3	9
DEZNA	3612	3129	123	267	93	
DIECI	4831	3169	1532	124		6
DOROBANTI	2612	2387	224	1		
FANTANELE	3625	3227	269	129		
FELNAC	4186	4004	166	4	1	11
FRUMUSENI	4103	3721	354	28		
GHIOROC	3909	2641	687	39	536	6
GRANICERI	7162	5072	2090			
GURAHONT	6825	2130	3350	1212	4	129
HALMAGEL	2517	939	1199	379		
HALMAGIU	4164	1385	1958	821		
HASMAS	2510	1116	1291	83		20
IGNESTI	1725	1114	514	97		
IRATOSU	4018	3866	127	25		
LIVADA	1700	1418	273	7		2
MACEA	6593	5367	1224		2	
MISCA	7871	5902	1850	119		
MONEASA	734	184	396	154		
OLARI	4408	3461	897	50		
PAULIS	5301	4064	776	122	285	54
PEREGU MARE	3018	3018				
PETRIS	5675	1091	4041	533		10
PILU	6401	4121	2106	174		
PLESCUTA	3822	576	2313	932		1
SAGU	9361	8346	649	293	73	
SAVARSIN	3734	2014	915	805		
SECUSIGIU	11124	10060	898	166		
SEITIN	6080	5749	315	16		
SELEUS	5320	4114	1198			8
SEMLAC	7298	7237	52			9
SEPREUS	5268	4057	1062	149		
SICULA	11764	9575	2119	70		
SILINDIA	5103	2839	1802	322	35	105
SIMAND	9453	8517	923	4	1	8

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Prognoza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

UATB din județul Arad	Agricolă, din care:	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii și pepiniere viticole	Livezi și pepiniere pomicole
SINTEA MARE	8564	6944	1438	175		7
SIRIA	12107	8502	2312	235	1051	7
SISTAROVAT	5757	1129	3446	1110		72
SOCODOR	10197	6329	3416	451		1
SOFRONEA	2872	2621	239	12		
TARNOVA	12951	7166	4728	523	149	385
TAUT	9715	3545	4955	1004		211
USUSAU	5534	2565	2231	599		139
VARADIA DE MURES	2850	1010	721	969		150
VARFURILE	4738	1373	1888	1477		
VINGA	13261	12214	377	670		
VLADIMIRESCU	8700	8519	153	9	6	13
ZABRANI	9073	6573	1455	221	230	594
ZADARENI	2173	2067	80	24	1	1
ZARAND	6509	4265	2178	65	1	
ZERIND	5860	3856	1792	212		
ZIMANDU NOU	6821	6483	311			27

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

1.1.2.2. Distribuția terenurilor la nivel teritorial

Distribuția terenurilor agricole pe categorii de terenuri, în raport cu suprafețele agricole deținute la nivel de UATB sunt prezentate în continuare.

Distribuția suprafețelor de teren arabil în totalul suprafețelor de terenuri agricole din UATB este prezentată în Anexa nr. 2 (Cartograma nr. 2)

Asa cum se observă în cartograma 2, gruparea UATB în funcție de ponderea pe care o dețin terenurile arabile în total terenuri agricole din UATB, evidențiază la nivel teritorial următoarele aspecte:

- comuna Peregu Mare deține 100% terenuri arabile, raportate la totalul terenurilor agricole din UATB;
- ponderea de peste 75% a suprafețelor de terenuri arabile se regăsește la un număr de 35 localități (mun. Arad, orașele Curtici, Nădlac, Pecica, Sântana și alte 31 de comune). Amplasarea acestor localități în teritoriul județean se concentrează într-o zonă mai mare în partea de vest a județului, și într-o zonă mai restrânsă în partea de nord a acestuia formând o grupare de localități rurale ce se prelungește către nord-est;
- în intervalul 50%-75% sunt 23 de localități, care formează o uniune teritorială cu localitățile din prima categorie (peste 75%), fiind amplasate în partea de centru a județului dar și în nord-vest;
- cu o distribuție mai mică de 25% a suprafețelor de terenuri arabile se regăsesc în 5 UATB, amplasate în partea de est și sud a județului. În această categorie intră



localitățile rurale: Chisindia, Pleșcuța, Brazi, Petriș, Șiștarovăț. Și comuna Moneasa are o distribuție redusă a terenurilor agricole.

Distribuția suprafețelor de teren ocupate cu pășuni și fânețe în totalul suprafețelor de terenuri agricole din UATB este prezentată în Anexa nr. 3 (Cartograma nr. 3)

Prin gruparea UATB în funcție de ponderea pe care o dețin terenurile ocupate cu pășuni și fânețe în totalul suprafețelor agricole, constatăm următoarele aspecte:

- o repartitie de peste 75% a terenurilor ocupate cu pășuni și fânețe se află în 5 localități rurale ale județului, în zona de sud și est a acestui, în comunele Chisindia, Pleșcuța, Brazi, Petriș, Șiștarovăț. Aceste localități sunt și cele care dețin cele mai mici suprafețe de terenuri agricole;
- comuna Moneasa deține 75% din terenuri ocupate cu pășuni și fânețe, înscriindu-se astfel în intervalul valoric de la 50.1-75%, alături de alte 11 localități din județ;
- amplasarea în teritoriu a localităților ce dețin suprafețe de păduri și pășuni în ponderi mai mari de 50%, se identifică în partea estică a județului, cu extinderi către sud-est și nord-est.

Distribuția suprafețelor de teren ocupate cu vii și pepiniere viticole în totalul suprafețelor de terenuri agricole din UATB este prezentată în Anexa nr. 4 (Cartograma nr. 4)

Prin distribuția la nivel teritorial a terenurilor ocupate cu vii și pepiniere pomicole, se constată următoarele aspecte:

- amplasarea teritorială a acestor localități este în partea centrală a județului Arad, cu extindere spre partea de sud și nord-est;
- sunt 21 de localități din județul Arad, care înregistrează în statistici suprafețe de terenuri ocupate cu vii și pepiniere viticole;
- un număr de 3 UATB-uri au o repartitie de peste 10% a terenurilor ocupate cu vii și pepiniere viticole (comunele Chioroc, Covârșin și orașul Pâncota). Aceste teritorii sunt amplasate în partea centrală a județului, fiind localități învecinate;
- cu ponderi între 5-10% sunt comunele Șiria și Păuliș;
- cu ponderi de la 1-5% sunt orașul Ineu și comunele Dezna, Zăbrani, Târnova;
- alte 12 UATB-uri au suprafețe cu vii și pepiniere viticole în ponderi mai mici de 1%.

Distribuția suprafețelor de teren ocupate cu livezi și pepiniere pomicole în totalul suprafețelor de terenuri agricole din UATB este prezentată în Anexa nr. 5 (Cartograma nr. 5)



Prin gruparea UATB în funcție de ponderea pe care o dețin suprafețele de terenuri ocupate cu livezi și pepiniere pomicole, raportate la suprafața agricolă din teritoriul de referință, identificăm următoarele aspecte:

- orașului Lipova are o distribuție de 29.1% pentru terenurile cu livezi și pepiniere pomicole. Aceasta reprezintă și cea mai mare distribuție a terenurilor ocupate cu livezi și pepiniere pomicole din județ;
- o distribuție a acestor categorii de terenuri, în ponderi de 5-10% sunt întâlnite în comunele Buteni, Zăbrani, Bîrsa, Vărădia de Mureș;
- în ponderi de 1-5% se înscriu 7 comune și orașul Sebiș;
- în ponderi mai mici de 1% se numără alte 22 localități, care au o dispersie mare în teritoriu, nefiind grupate între ele.

1.1.3. Suprafețe de terenuri cultivate cu principalele culturi

În anul 2018 în județul Arad au fost cultivate 339183 hectare de terenuri, reprezentând peste 95% din suprafața terenurilor arabile din județ. Principalele culturi au fost cele de: grâu, secară, porumb boabe, orz, orzoaică, floarea soarelui, rapiță, soia boabe, legume, furaje verzi din teren arabil. Terenurile destinate culturilor în sere sunt de 19 hectare în anul 2018, cu o tendință descendentă. Aceeași tendință descendentă se identifică la terenurile necultivate, aflate în repaus. Pentru această categorie de terenuri, în anul 2018, se înregistrează o creștere cu 1259 ha față de anul 2014, respectiv 4469 ha față de anul precedent. Aceste suprafețe de terenuri sunt necultivate necontribuind la producția agricolă anuală.

Culturi agricole care au înregistrat creșteri ale suprafețelor cultivate, în perioada 2014-2018, sunt: plantele uleioase (+17176 ha) - în principal rapiță și floarea soarelui, furaje verzi din teren arabil (+3681 ha), leguminoase pentru boabe (+1507 ha), pepeni verzi și galbeni (+353 ha), etc.

1.1.4. Producția agricolă

Valoarea producției ramurii agricole din județul Arad este de 2567695 mii lei în anul 2017, cu un aport al mediului privat de 99.2%. Valoarea producției agricole la nivel de județ a înregistrat o creștere de 17.5% în perioada 2015-2017, aport ce a provenit în principal din producția vegetală (creștere de 20.2%), respectiv producția animală (creștere de 11.2%).

Tabel nr. 12: Valoarea producției ramurii agricole pe forme de proprietate - județul Arad, 2015-2017

Ramuri agricole, în județul Arad	Forme de proprietate	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Dinamica 2015-2017 (%)
Total	Total	2185573	2491352	2567695	117.5%
	din care privat:	98.9	99.3	99.2	
Vegetala	Total	1598939	1896867	1921224	120.2%
	din care privat:	99.1	99.3	99.2	
Animala	Total	551280	551449	612752	111.2%
	din care privat:	99.3	99.4	99.3	
Servicii agricole	Total	35354	43036	33719	95.4%
	din care privat:	83.6	97.9	96.5	

Sursa datelor: Baza statistică a Direcției Județene de Statistică Arad, 2020



Județul Arad înregistrează o valoare a producției vegetale de 1921224 mii lei în anul 2017, cu o contribuție a mediului privat de 99.2%. Prin producția animală se realizează o valoare economică a producției de 612752 mii lei în anul 2017, cu o contribuție majoritară de 99.3% a mediului privat.

Serviciile agricole contribuie cu 33719 mii lei la formarea valorii producției agricole județene (2017), cu un aport privat de 95.6%, inseție de capital privat ce se majorează față de anul 2015. Serviciile agricole realizate la nivel de județ, urmează o tendință de regres față de anul 2015, prin reducerea valorică a producției cu -4.6%.

La formarea producției agricole la nivel de județ, aportul valoric provine în pondere de 74.8% din producția vegetale, 23.9% din producția animală și numai 1.3% din serviciile agricole.

1.1.4.1. Producția agricolă vegetală, principalele culturi și mecanizarea activității

Producția agricolă vegetală reprezintă producția fizică obținută anual, exprimată în unități de măsură fizice (tone), în funcție de natura produselor și a grupelor de produse din care fac parte.

În județul Arad, în anul 2018, cele mai mari producții agricole vegetale provin din culturi de: porumb boabe (841249 tone), grâu (390963 tone), floarea soarelui (9126980 tone), rapiță (90453 tone), sfeclă de zahăr (59794 tone), cartofi (25414 tone), legume (198753). Culturile cu legumele care au înregistrat o producție mai mare în anul 2018, sunt cele de: tomate, varză albă, ceapă uscată, ardei și alte rădăcinoase comestibile. Majoritatea culturilor cu producții mari au înregistrat și creșteri ale producției în anul 2018, față de anul precedent. Excepție fac culturile de sfeclă de zahăr, culturi care și-au redus aproape la jumătate producția, în ultimul an.

Tabel nr. 13: Evoluția suprafețelor cultivate cu principalele culturi în județul Arad

Principalele culturi, județul Arad	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare
Total	328322	330348	359566	326067	339183
Cereale pentru boabe	237111	240872	246662	218500	226306
Grau si secara	75440	75228	82722	64072	72716
Secara	:	57	42	14	25
Grau - total	75440	75171	82680	64058	72691
Grau comun	73330	75171	82680	64058	72688
Grau dur	2110	:	:	:	2
Orz si orzoaica	12341	11395	13390	12509	11771
Orz	7391	6388	7995	7051	6083
Ovaz	23363	23836	23819	23011	22952
Porumb boabe	120592	125671	120283	112660	112360
Sorg	178	181	263	130	189
Leguminoase pentru boabe	217	197	839	1284	1724
Mazare boabe	160	144	619	1128	1650
Fasole boabe	56	53	77	74	74
Plante tehnice	:	:	:	:	:
Plante textile	:	:	:	:	:



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Principalele culturi, județul Arad	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare
	:	:	:	:	:
Canepa pentru fibra	:	:	:	:	:
Plante uleioase	56347	51946	73464	69680	73523
Floarea soarelui	38589	35801	43924	39395	41259
Rapita	14685	12795	25241	24705	27057
Soia boabe	2580	3282	4007	5540	5080
In pentru ulei	:	:	244	35	11
Plante pentru alte industrializari	:	:	:	:	:
Sfecla de zahar	2136	1973	2277	3127	1923
Sorg pentru maturi	310	305	205	122	150
Tutun	3	:	:	:	:
Plante medicinale si aromatice	7	7	8	1	2
Cartofi, legume, pepeni	:	:	:	:	:
Cartofi - total	1165	1050	961	868	1054
Cartofi timpurii, semitimpurii si de vara	454	404	353	299	309
Cartofi de toamna	711	646	608	569	745
Legume - total	11265	11568	11973	11241	11292
Tomate	2232	2222	2070	2005	2019
Vinete	429	431	491	474	485
Ceapa uscata	1240	1240	1336	1328	1327
Usturoi uscat	615	613	606	602	601
Varza alba	2187	2188	2082	2042	2034
Ardei	1150	1144	1122	1123	1124
Radacinoase comestibile	965	964	1463	948	950
Legume cultivate in camp	6604	7022	7235	6567	6608
Legume in solarii si sere	170	172	181	169	187
Legume proaspete din gradinile familiale	4487	4359	4550	4499	4491
Pepeni verzi si galbeni	599	1008	986	952	952
Furaje verzi din teren arabil	23936	26680	27329	25657	27617
Furaje perene	21489	22759	23175	21859	24438
Lucerna	8368	8968	8827	8905	9324
Trifoi	4766	4570	4540	4337	4210
Furaje verzi anuale	2447	3921	4154	3798	3179
Plante pentru insilozare	:	:	:	:	:
Porumb verde furajer	870	2168	2113	1988	1235
Radacinoase furajere	288	106	299	104	115
Capsunerii pe rod - total	:	:	:	:	:
Capsunerii pe rod	109	110	110	90	93
Flori si plante ornamentale	49	40	34	6	4
Livezi pe rod	1553	1513	1305	1301	1294
Suprafata serelor	9	13	28	31	19
Teren arabil in repaus	29274	39006	19434	26064	30533

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
 Prognoza privind evoluția activităților în județul Arad
 urban team s.r.l.

**Gradul de mecanizare a agriculturii**

În ceea ce privește gradul de mecanizare a agriculturii, județul Arad se situează pe locul doi în cadrul Regiunii de Dezvoltare Vest din punct de vedere a numărului de tractoare și mașini agricole.

Tabel nr. 14: Parcul de tractoare și mașini agricole din județul Arad, în proprietate publică, în perioada 2014-2018

Categoriile de tractoare și mașini agricole (total)	2014	2015	2016	2017	2018	Dinamica 2014-2018
	număr					%
Tractoare agricole fizice	7388	7458	7475	7510	7551	102.2
Pluguri pentru tractor	5242	5284	5300	5311	5319	101.5
Cultivatoare mecanice	1568	1579	1591	1594	1589	101.3
Semanatori mecanice	2878	2902	2910	2915	2918	101.4
Masini de stropit si prafuit cu tractiune mecanica	106	106	107	107	107	100.9
Combine autopropulsate pentru recoltat cereale	1307	2075	2094	2104	2106	161.1
Combine autopropulsate pentru recoltat furaje	67	72	72	72	70	104.5
Combine si masini pentru recoltat cartofi	54	54	56	56	55	101.9
Prese pentru balotat paie si fan	498	502	605	611	611	122.7
Vindrovere pentru furaje	62	68	71	71	70	112.9

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Tabel nr. 15: Parcul de tractoare și mașini agricole din județul Arad, în proprietate privată / publică, 2018

Categoriile de tractoare și mașini agricole, în proprietate privată pondere în total	Anul 2018
	%
Tractoare agricole fizice	99.7
Pluguri pentru tractor	99.6
Cultivatoare mecanice	99.6
Semanatori mecanice	99.7
Masini de stropit si prafuit cu tractiune mecanica	99.1
Combine autopropulsate pentru recoltat cereale	99.8



Categoriile de tractoare și mașini agricole, în proprietate privată pondere în total	Anul 2018
	%
Combine autopropulsate pentru recoltat furaje	98.6
Combine și mașini pentru recoltat cartofi	100.0
Prese pentru balotat paie și fan	98.7
Vindrovere pentru furaje	92.9

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Deși numărul de tractoare și mașini agricole este în creștere, gradul de dotare a agriculturii cu mijloace tehnice este redus. Pe un tractor fizic revine o suprafață de teren de aprox. 40 ha, situându-se sub media pe țară. În plus, mijloacele tehnice au un pronunțat grad de uzură fizică și morală.

Numărul insuficient de tractoare și mașini agricole, coroborat cu gradul înalt de uzură fizică și morală și cu tarife inaccesibile pentru micii producători agricoli determină nivelul scăzut de mecanizare a lucrărilor agricole și întoarcerea, în numeroase cazuri, la tracțiunea animală și la munca manuală.

În ultima perioadă, s-a observat creșterea interesului operatorilor economici pentru obținerea autorizării depozitelor de cereale, atât pentru depozitarea producției proprii, cât și pentru prestarea de servicii de depozitare pentru terți. Pentru asigurarea respectării legislației în domeniul producției, depozitării și comercializării cerealelor și produselor agricole, este necesară autorizarea depozitelor de cereale, ca instrument de reglementare a pieței semințelor de consum. Cele mai numeroase spații pentru depozitarea produselor agricole sunt cu preponderență cele cu suprafața mai mică de 500 tone.

1.1.4.2. Producția agricolă animală, efective de animale

Creșterea animalelor și producția agricolă animală, reprezintă o componentă importantă pentru sectorul agricol, zootehnic și prelucrător al zonei, reprezentând o componentă importantă a mediului rural din județ.

Producția agricolă animală este de 42143 tone, greutate în viu a animalelor destinate sacrificării pentru consum. În sectorul privat, producția animală este de 42495 tone, iar 36.4% din această producție în sistem privat, provine din exploatații agricole individuale.

Producția animală provenită prin sacrificarea pentru consum a porcinelor reprezintă 77.9% din producția animală la nivel de județ, iar peste 99.8% provine din sistemul privat.

Producția animală provenită prin sacrificarea pentru consum a bovinelor, reprezintă 8.6% din producția animală la nivel de județ. În totalitate această producție provine din sistem privat.

Producția animală provenită prin sacrificarea pentru consum a ovinelor și caprinelor reprezintă 7.6% iar producția în viu a păsărilor este de 5.8%. Ambele categorii sunt realizate în sistem privat, în exploatații agricole individuale.

În ponderi mai reduse sunt producțiile de lapte, lână, ouă, miere.

**Tabel nr. 16: Producția agricolă animală în județul Arad, pe categorii de animale și formă de proprietate, anul 2017**

Producția agricolă	Carne total (tone, greutate în viu)	Carne de bovine	Carne de porcine	Carne de ovine și caprine	Carne de pasăre	Lapte (mii hl)	Lână (tone)	Ouă (mil. bucăți)
Total producție	42413	3627	32825	3215	2466	3284	907	94
Proprietate privată	42088	3627	32776	3215	2466	3204	907	94
Exploatații agricole individuale	15330	2897	6818	3205	2406	2833	901	85

Sursa datelor: Baza statistică a Direcției Județene de Statistică Arad, 2020

Producția de miere extrasă de către producătorii din județul Arad, în anul 2017, a fost de 864 tone, în totalitate provenind din sectorul privat. În exploatațiile agricole individuale a fost produsă 99.3% din producția totală de miere.

Tabel nr. 17: Efectivele de animale în județul Arad, pe categorii de animale și formă de proprietate, anul 2017

	Bovine	Vaci, bivolițe, junici	Porcine	Ovine	Oi și mioare	Caprine	Cabaline	Păsări
Total producție	39614	24902	189239	9145	394180	327018	14375	6113
Proprietate privată	38871	24565	188924	9123	394180	327018	14375	6065

Sursa datelor: Baza statistică a Direcției Județene de Statistică Arad, 2020

Pe lângă aceste producții cu preponderență în sectorul privat, și mai puțin în exploatații agricole individuale sunt înregistrate și alte categorii de animale.

Spre exemplu:

- păsări ouătoare adulte (614536 capete) regăsite în ambele forme de proprietate;
- familii de albine (37677 capete), iepuri (8781 capete) regăsite numai în sistem privat.

1.1.4.3. Exploatații agricole

În județul Arad, dar și la nivel național, se practică o agricultură de subzistență, neperformantă, în general bazată pe autoconsum. Lipsa asocierii, fărâmițarea terenurilor aflate în proprietate privată, irigațiile necorespunzătoare, unitățile de producție mici și slaba



dotare tehnologică sunt câteva din cauzele care conduc la practicarea unei agriculturi ineficiente și necompetitive. Așadar, se individualizează două categorii de proprietate, și anume terenuri mici (sub 20 ha), necompetitive și valorificate pentru producție proprie și terenuri mari de peste 50 ha, bine tehnologizate, în general, deținute de companii mari, care practică o agricultură cu productivitate mai ridicată.

În ceea ce privește gradul de asociere a fermierilor, atât la nivel local, cât și la nivel județean, acesta este redus, forme de asociere înregistrându-se doar izolat.

1.2. SILVICULTURA

1.2.1. Fondul forestier

Fondul forestier reprezintă totalitatea suprafețelor de păduri, a terenurilor destinate împăduririi, a terenurilor care servesc nevoilor de cultura, producție sau administrație silvică. Fondul forestier mai cuprinde suprafețele cu iazuri, albiile pâraielor și alte terenuri cu destinație forestieră, inclusiv cele neproductive, indiferent de forma lor de proprietate.

Suprafața pădurilor reprezintă terenurile cu o suprafață de minim 0,25 ha acoperite cu arbori. Totodată, se va ține cont de unele caracteristici ale arborilor, aceștia trebuie să atingă o înălțime minimă de 5 m la maturitate, în condiții normale de vegetație.

Suprafața altor terenuri care fac parte din fondul forestier cuprinde terenurile neîmpădurite, care servesc nevoilor de cultură, producție și administrație silvică, terenuri ocupate de construcții și curțile aferente acestora, terenuri în clasa de regenerare, iazurile, albiile pâraielor, terenurile destinate împăduririi, terenurile neproductive, fâșie frontieră, terenurile scoase temporar din fondul forestier și terenurile forestiere deținute de diverse persoane fizice și juridice fără titlu definitiv de proprietate și pentru care există acțiuni de revendicare în justiție sau pe cale administrativă.

În anul 2018, suprafața fondului forestier din județul Arad este de 211700 hectare, reprezentând 27.3% din suprafața totală a județului. Suprafața altor vegetații forestiere reprezintă încă 1% din suprafața totală de teren din județ (2014).

Pădurile de foioase acoperă cele mai mari suprafețe, peste 90% din fondul forestier, urmate de pădurile de conifere care dețin doar 6,4%. Din punct de vedere al repartiției geografice 27% din suprafața fondului forestier este situată în regiunile de deal și de munte, iar 4,2% în regiunile de câmpie.

Tabel nr. 18: Suprafata fondului forestier pe categorii de terenuri și specii de păduri, județul Arad, în perioada 2014-2018

Categoriile de terenuri si specii de paduri	2014	2015	2016	2017	2018	2018 (% in total)
Total	211,5	211,5	211,5	211,5	211,7	100%
Suprafata padurilor	207,9	207,4	207,5	207,3	207,4	98%
Rasinoase	12,9	12,6	13	12,9	12,7	
Foioase	195	194,8	194,5	194,4	194,7	
Alte terenuri	3,6	4,1	4	4,2	4,3	2%

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020



Suprafața pădurilor din județ, ocupă 207400 hectare, reprezentnd 98% din suprafața fondului forestier din județul Arad, în anul 2018. Alte categorii de vegetații forestiere sunt extinse pe 4.3 mii hectare, reprezentând 2% din suprafața fondului forestier din județ.

Analizând suprafețele de păduri, pe specii de păduri, constatăm că cele mai extinse sunt suprafețele împădurite cu foioase (194.7 mii ha), reprezentând 94% din suprafața totală a pădurilor din județ și numai 6% sunt păduri de rășinoase (12.7 mii ha).

În perioada 2014-2018 se constată o creștere a suprafeței fondului forestier total din județ (cu + 200 ha), suprafață extinsă pentru alte vegetații forestiere și nu pentru suprafețele de pădure.

Pădurile de foioase, dar și cele de rășinoase au înregistrat o diminuare a suprafeței de teren împădurit, suprafață ce se cifrează la -200 ha pentru păduri de rășinoase, respectiv -300 ha pentru pădurile de foioase.

Suprafața fondului forestier per locuitor

În anul 2018, județul Arad înregistrează o valoare de 0.45 ha/locuitor, privind raportul dintre suprafața fondului forestier din județ și numărul de locuitori, valoare ce se poziționează valoric peste repartitia națională (0.3 ha/locuitor), dar și peste cea europeană (0.31ha/locuitor).

Suprafața fondului forestier este administrată de Direcția Silvică Arad și de Ocoalele Silvice din teritoriu. Unitățile care administrează fondul forestier din județ sunt:

Ocoale Silvice din județul Arad	Localitate
Direcția Silvică Arad	Arad
O.S. Bârzava	Barzava
O.S. Beliu	Beliu
O.S. Criș	Criș
O.S. Gurahonț	Gurahonț
O.S. Iuliu Moldovan	Arad
O.S. Lipova	Lipova
O.S. Radna	Lipova
O.S. Săvârșin	Săvârșin
O.S. Sebiș-Moneasa	Sebiș
O.S. Valea Mare	Săvârșin, Valea Mare
O.S. Secția Depozit Armăsari Arad	Arad

Sursa datelor: Regia Autonomă a Pădurilor ROMSILVA, http://www.rosilva.ro/unitati_silvice/arad__1_2.htm

Direcția Silvică Arad, unitate teritorial administrativă din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor – ROMSILVA, este situată în vestul țării, și are menirea de a administra pădurile în proprietate publică din județul Arad. Pădurile sunt înșiruite de o parte și de alta a albiilor celor două râuri care străbat județul Arad, adică de Mureș și Crișul Alb.

Obiectul de activitate al Direcției Silvice Arad îl prezintă aplicarea strategiei RNP-ROMSILVA pentru pădurile primite în administrare, conservarea și dezvoltarea durabilă a fondului forestier proprietate publică a statului, gospodărirea fondurilor de vânătoare și pescuit



atribuite conform legii, recoltarea și valorificarea produselor forestiere specifice conform prevederilor legale în condiții de eficiență economică. Este o direcție importantă atât prin mărimea suprafeței cât și prin diversitatea fondului forestier și cinegetic. În cadrul direcției se desfășoară o gamă largă de activități a căror rezultanță este crearea bazei economico-financiare pentru a susține ansamblul de măsuri tehnice în vederea gospodăririi durabile a pădurilor.

Forma de relief pe care se afla fondul forestier este câmpie, deal și munte. Suprafața fondului forestier al Direcției Silvice Arad, se suprapune și peste siturile Natura 2000.

1.2.2. Funcțiile pădurilor

Pădurile îndeplinesc diferite funcții, însă sunt predominante pădurile de producție care acoperă suprafețe compacte în Munții Zarandului și Codru-Moma. Pădurile cu funcție de protecție sunt extinse în lungul văilor Mureș și Crișul Alb, având o importanță deosebită pentru cadrul natural al județului Arad.

Funcția economică a pădurii joacă un rol important în dezvoltarea județului, însă aceste activități trebuie realizate în condițiile unei dezvoltări durabile și armonioase, păstrând o relație echilibrată între mediul natural și cel economic. Anual sunt valorificate diverse produse principale și secundare ale pădurii.

Volumul de lemn recoltat în anul 2018, este de 925.1 mii mc, volum în creștere cu 40% față de anul precedent, respectiv 69% față de anul 2014. Se constată o creștere a volumului de lemn recoltat, în toată perioada de analiză.

Tabel nr. 19: Volumul de lemn recoltat pe specii, în județul Arad, în perioada 2014-2018

Volum de lemn recoltat (pe specii de paduri)	2014	2015	2016	2017	2018	2018 (% in total)
Total	546,9	603,4	578,9	658,7	925,1	100%
Rasinoase	21,2	25,2	21,9	26,4	45,7	4.9%
Fag	161,5	176,8	177,3	198,3	369,8	40.0%
Stejar	203,6	223,7	189,2	226,6	330,5	35.7%
Diverse specii tari	120,7	138,7	149,3	157,6	134,5	14.5%
Diverse specii moi	39,9	39	41,2	49,8	44,6	4.8%

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Analizând volumul de lemn recoltat în anul 2018, pe speciile de pădure, se constată faptul că lemnul de fag a fost recoltat în volum de 369.8 mii mc, reprezentând 40% din volumul de lemn recoltat din pădurile județului Arad, urmat de lemnul de stejar (330.5 mii mc) reprezentând 35.7% din total. Volumul de lemn recoltat ce a provenit de la diverse specii tari de arbori a fost de 143. mii mc, reprezentând 14.5% din total volum de lemn recoltat în anul 2018. În cantități mai reduse au fost recoltate speciile de rășinoase (45.7 mii mc) reprezentând numai 4.9% din volum total recoltat, alături de volumul de lemn recoltat din arbori din categoria speciilor moi cu un volum recoltat de 44.6 mii metri cubi, reprezentând 4.8% din total lemn recoltat în județ.



1.2.3. Lucrări de regenerare a pădurilor

Regenerarea suprafețelor de pădure de pe care s-a recoltat masa lemnoasă se face de regulă pe cale naturală, iar în cazurile în care aceasta nu este posibilă, reconstrucția ecologică a acestor suprafețe se face pe cale artificială prin împăduriri.

Suprafața regenerată anual în păduri de stat reprezintă în medie 505 ha, din care 84% reprezintă regenerări naturale și 16% regenerări artificiale.

Se constată că în anul 2018, în județul Arad au fost executate regenerări artificiale pe o suprafață de 155 ha. În funcție de speciile de pădure, regenerările artificiale au fost executate pe o suprafață de 146 ha de păduri de foioase (94.2% din total suprafețe regenerare) și pe 9 ha păduri de rășinoase (reprezentând 5.8% din pădurile regenerare din județ).

Tabel nr. 20: Suprafata terenurilor pe care s-au executat regenerari artificiale, în județul Arad, în perioada 2014-2018

Categoriile de regenerari artificiale (pe specii de paduri)	2014	2015	2016	2017	2018	2018 (% in total)
Regenerari artificiale - total	178	156	124	121	155	100%
Rasinoase	12	24	17	11	9	5.8%
Foioase	166	132	107	110	146	94.2%

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

În perioada 2014-2018, se constată o scădere a suprafețelor de terenuri în care s-au realizat lucrări de regenerări artificiale (23 ha), scăderi care se înregistrează atât în cazul pădurilor de rășinoase (3 ha), cât și a celor de foioase (20 ha). Față de anul precedent (2017) se înregistrează o ușoară creștere a suprafețelor de terenuri de foioase unde s-au realizat lucrări de regenerare artificială (+ 36ha).

Direcția Silvică Arad sprijina sub raport tehnic și cu material biologic activitatea de regenerare a pădurilor și a altor proprietari, persoane juridice administrate pe bază de contract, suprafața regenerată anual a acestora reprezintă în medie 53 ha.

Zone cu deficit de vegetație forestieră și disponibilități de împădurire se regăsesc și în județul Arad, alături de alte 28 de județe ale României. Aceste zone cu deficit în păduri, sunt considerate județele în care suprafața fondului forestier reprezintă mai puțin de 30% din suprafața totală a acestuia, conform Legii nr. 46/2008 - Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Județul Arad deține, în anul 2018, o suprafață a fondului forestier ce se cifrează la 27.3% din totalul suprafeței totale.

Conform Raportului privind starea pădurilor din România, în anul 2017, raport realizat de Ministerul Apelor și Pădurilor, se preconizează o majorare a suprafeței ocupate cu vegetație forestieră, cu prioritate în județele cu deficit de vegetație forestieră, prin împăduriri ale unor terenuri degradate - neadecvate pentru activități agricole, alături de activități de împădurire în vederea realizării Sistemului național de perdele forestiere de protecție.



1.2.4. Servicii anexe domeniului silvic

Același raport privind starea pădurilor din România, evidențiază pentru conservarea fondului genetic valoros, creșterea efectivelor unor specii valoroase de vânat în vederea populării, cât și pentru comercializare, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, în anul 2017. În cadrul regiei au funcționat 11 complexuri de vânatoare pentru următoarele specii de vânat: cerb comun, cerb lopătar, muflon, căprior și mistreț.

Prin Direcția Silvică Arad se conservă fondul genetic valoros din județ, pentru specii precum: cerb comun, cerb lopătar, căprior, mistreț. Amplasarea complexului este pe o suprafață de 714,3 ha (Somoș).

La nivel teritorial, inspecția și controlul silvic și cinegetic din partea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, indiferent de forma de proprietate asupra fondului forestier național și asupra vegetației forestiere din afara acestuia, au fost asigurate de Gărzile forestiere înființate în baza Ordonanței de Urgență nr. 32/2015, instituții cu personalitate juridică din subordinea Ministerului Apelor și Pădurilor.

Județul Arad, alături de județele Bihor, Satu Mare și Sălaj, sunt teritorii arondate la Garda Forestieră Oradea cu sediul în mun. Oradea, județ Bihor.

Programul Operațional Infrastructură Mare – POIM - Axa Prioritară 4 - Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminarea siturilor poluate istoric, reprezintă principalul program de finanțare (continuare a programului POS Mediu) pentru elaborarea planurilor de management, respectiv implementarea măsurilor prevăzute în planurile de management aprobate. Pe parcursul anului 2017, Consiliul de Administrație al RNP-Romsilva a aprobat depunerea în cadrul acestui program de cereri de finanțare pentru APN Retezat, APN Apuseni, APN Balta Mică a Brăilei, APN Cheile Biczului-Hălmaș, precum și pentru Direcția Silvică Arad. (Raport privind starea pădurilor României în anul 2017, Ministerul Apelor și Pădurilor, <http://apepaduri.gov.ro/wp-content/uploads/2014/07/Starea-p%C4%83durilor-%C3%AEn-anul-2017.pdf>)

Turism în pădurile din județul Arad - Direcția Silvică Arad oferă posibilități de cazare în cabane silvice, unități ce sunt amplasate în cadrul natural, relaxant și propice activităților turistice. Aceste unități sunt amplasate în zone geografice reprezentative pentru județul nostru. (<http://arad.rosilva.ro/>)

Pe lângă activitățile de vânatoare și pescuit, identificate ca activități tradiționale pentru turismul local, sunt identificate și alte activități turistice care sunt încurajate de silvoturism. Aceste atracții fac referire la: drumeții pe trasee turistice marcate; păduri naturale deosebite; flora și fauna specifică zonei; etc.

1.3. PISCICULTURA ȘI ACVACULTURA

1.3.1. Mediul de afaceri

Majoritatea societăților comerciale care activează în domeniul piscicol în județul Arad practică acvacultura în ape dulci (CAEN 0322), în timp ce doar două companii au ca activitate principală pescuitul în ape dulci (CAEN 0312). În domeniul piscicultură și acvacultură, în județul Arad, activează un număr de 23 de firme (anul 2018).

Acvacultură în ape dulci se realizează de un număr de 21 societăți comerciale, care au în structură un număr redus de salariați. Societatea cu cele mai bune rezultate ale cifrei de



afaceri din domeniu în anul 2018 este SC PESCOMIR SRL, societate realizează o valoare a cifrei de afaceri de 595 mii lei, cu 12 salariați, dezvoltând activitatea în orașul Ineu.

Tabel nr. 21: Principalele firme din domeniul piscicol, din județul Arad

CAEN	Denunire SC	Localizare	Cifra de afaceri 2018	Numărul de salariați 2018
322	PESCOMIR SRL	Ineu	595707	12
322	CYPRINUS SRL	Nadlac	366117	7
322	PGB FISH PARTENER S.R.L.	Oras Pecica	232636	2
322	VERDELAND SRL	Arad	43390	1
322	ELLY-DI COMPANY SRL	Arad	42763	1
322	ESOX COMPANY SRL	Bocsig	35486	0
322	GRUIETU MORII SRL	Sebis	9626	0
322	PESCARIA ZADARENI SRL	Zadareni	1590	0
322	SILVER SPECIAL FISH SRL	Arad	1261	2
312	LA BALTA COPILARIEI SRL	Graniceri	0	0
312	PESCARIA LA GHILIN SRL	Arad	0	0

Sursa datelor: ONRC Arad, date disponibile 2020

Pe locul al 2-lea se înscrie SC CYPRINUS SRL societate cu 7 salariați și o cifră de afaceri de 366117 lei, în 2018. Sediul social îl are înregistrat în orașul Nădlac. Această societate este urmată de SC PGB FISH PARTENER S.R.L. din orașul Pecica, societate cu 2 angajați și o cifră de afaceri de 232 mii lei.

SC VERDELAND SRL este societate cu capital străin care realizează o cifră de afaceri de 43390 lei în anul 2018, având în structură un singur salariat. Sedul social al firmei este în mun. Arad.

Sunt numai două societăți care realizează activități de pescuit în ape dulci, SC LA BALTA COPILARIEI SRL și SC PESCARIA LA GHILIN SRL societăți cu sediul social înregistrat în comuna Grăniceri și respectiv în mun. Arad. Ambele societăți nu au declarat cifra de afaceri și nici nr. de salariați în anul 2018.

Localizarea celorlalte societăți din județul Arad care realizează activități de acvacultură în ape dulci, este în: mun. Arad, orașele Sebiș, Ineu, Chișineu-Criș și comunele Zădăreni, Dezna, Sepreu, Săvârșin, Vârsand, Bârsa, Cermei.

Acvacultura este o activitate economică care se dezvoltă și este prezentă în economiei, tot mai des în ultimii ani. Acvacultura se practică cu precădere în localitățile rurale, dar este întâlnită tot mai frecvent și în localități urbane.

1.3.2. Amenajări piscicole în județul Arad

Amenajările piscicole din județul Arad, localizarea acestora și alte elemente specifice acestora se prezintă în tabelul alăturat.



Tabel nr. 22: Amenajări piscicole în județul Arad, 2020

Nr. Crt.	Denumire amenajare	Localizare	Suprafață amenajare	Specii de pești	Proprietar
1.	AMENAJAREA PISCICOLA TAUT – CRESCATORIE	VALEA CIGER, COM. TAUT, JUD. ARAD	240	CA, CAș, R	ADMINISTRATIA NATIONALA "APELE ROMANE" - ADMIN. BAZIN. APA CRISURI, jud. Bihor
2.	AMENAJAREA PISCICOLA BALTI BALASTIEREA LIPOVA - CRESCATORIE	STR. TIMISORII, FN, ORAS LIPOVA, JUD. ARAD	11	CA, CAș, R	CONSILIUL LOCAL LIPOVA
3.	AMENAJAREA PISCICOLA BOCSIG – CRESCATORIE	COM. BOCSIG, JUD. ARAD	2,3691	CA, Cas, R	CILAN TEODOR VASILE (com. Bocșig, jud. Arad)
4.	AMENAJAREA PISCICOLA BULZA – CRESCATORIE	STR. MIHAI EMINESCU NR. 34, INEU, JUD. ARAD	1,519	CA, Cas	BULZA IOAN (o. Ineu, jud. Arad)
5.	AMENAJAREA PISCICOLA CHISINEU CRIS - CRESCATORIE	ORAS CHISINEU CRIS, FN, JUD. ARAD	23,07	CA, CAș, R	AGENTIA NATIONALA PENTRU PESCUIT SI ACVACULTURA, București
6.	AMENAJAREA PISCICOLA GRANICERI - CRESCATORIE	SAT SICLAU, COM. GRANICERI, JUD. ARAD	6	CA, CAș, R	S.C. TEGLEA S.R.L.
7.	AMENAJAREA PISCICOLA GRANICERI - PEPINIERA	SAT SICLAU, COM. GRANICERI, JUD. ARAD	0,44	CA, CAș, R	S.C. TEGLEA S.R.L.
8.	AMENAJAREA PISCICOLA IRATOSU – CRESCATORIE	COM. IRATOSU, DRUMUL VARIASULUI KM 14, JUD. ARAD	33,51	CA, CAș, R, CLARIAS	S.C. CRIMATEX S.R.L.
9.	AMENAJAREA PISCICOLA IRATOSU – PEPINIERA	COM. IRATOSU, DRUMUL VARIASULUI, KM. 14, JUD. ARAD	1,5	CA, CAș, R, CLARIAS	S.C. CLIMATEX S.R.L.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Nr. Crt.	Denumire amenajare	Localizare	Suprafață amenajare	Specii de pești	Proprietar
10.	AMENAJAREA PISCICOLA MORODA - CRESCATORIE	COM. SELEUS, JUD. ARAD	65,32	CA, CAs, R	BODARLAU IULIANA, BODARLAU TUTU (mun. Arad, jud Arad)
11.	AMENAJAREA PISCICOLA MORODA - CRESCATORIE	COM. SELEUS, JUD. ARAD	13,7	CA, CAs, R	BODARLAU IULIANA, BODARLAU TUTU (mun. Arad, jud Arad)
12.	AMENAJAREA PISCICOLA NADLAC - CRESCATORIE	STR. INDEPENDENTEI FN, NADLAC, JUD. ARAD	100	CA, CAs, R	AGENTIA NATIONALA PENTRU PESCUIT SI ACVACULTURA, București
13.	AMENAJAREA PISCICOLA NADLAC - PEPINIERA		30	CA, CAs, R	
14.	AMENAJAREA PISCICOLA OLARI - CRESCATORIE	COM. OLARI, JUD. ARAD	4,9	CA, CAs, R	CONTRACT ARENDA PROPRIETARI
15.	AMENAJAREA PISCICOLA OLARI - PEPINIERA		2,5	CA, CAs	
16.	AMENAJAREA PISCICOLA TARNOVA - CRESCATORIE	SAT CHIER, COM. TARNOVA, JUD. ARAD	61,81	CA, CAs, R	JIVA DORIN VIRGIL
17.	AMENAJAREA PISCICOLA CHISINEU CRIS - CRESCATORIE	ORAS CHISINEU CRIS, FN, JUD. ARAD	162,59	CA, CAs, R	AGENTIA NATIONALA PENTRU PESCUIT SI ACVACULTURA

Sursa datelor: Agenția Națională pentru pescuit și acvacultură, 2020, site disponibil la adresa: http://www.anpa.ro/wp-content/uploads/file/RUA%20%2012_03_2020.pdf

Amenajările piscicole funcționează la nivel teritorial, prin licențe emise și reevaluate periodic de RUA, prin Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură. Conform informațiilor disponibile (martie 2020), în județul Arad sunt 17 amenajări piscicole ce realizează activități în crescătorii de pești dar și pepiniere destinate acestora. Principale specii de pești întâlnite în aceste amenajări piscicole, sunt cele de crap și caras.

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Prognoza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



Proprietarii acestor amenajări piscicole sunt atât persoane fizice, cât și persoane juridice. Localizarea acestor amenajări piscicole se află pe teritoriul localităților : Tăut, Bocșig, Grăniceri – sat Silcău), Iratoșu – sat Drumul Variașului, Seleuș, Olari, Târnova – sat Chier și în orașele Ineu, Nădlac, Chișineu-Criș.

CONCLUZII

În județul Arad se identifică un potențial natural important, favorabil creșterii producției agricole, cu implicații favorabile asupra dezvoltării industriei alimentare. Populației ocupate în agricultură reprezintă 16.6% din total județ.

Județul Arad, deține o suprafață de 775409 hectare, suprafață ce se menține constantă din anul 1990 și până în prezent. Terenurile agricole reprezintă 63.8% din totalul terenurilor din județ, în timp ce terenuri negricole 36.2%. Suprafața agricolă reprezintă 63,8% din suprafața totală a județului.

În funcție de modul de folosință al terenurilor, în județul Arad 72,9% reprezintă terenurile ce se află în folosință privată și numai 27,1% sunt în folosință publică. Din categoria terenurilor agricole, 91.9% sunt suprafețe de terenuri agricole private,

La formarea producției agricole la nivel de județ, aportul valoric provine în pondere de 74.8% din producția vegetală, 23.9% din producția animală și numai 1.3% din serviciile agricole. Serviciile agricole realizate la nivel de județ, urmează o tendință de regres față de anul 2015, prin reducerea valorică a producției cu -4.6%.

În ceea ce privește gradul de mecanizare a agriculturii, județul Arad se situează pe locul doi în cadrul Regiunii de Dezvoltare Vest din punct de vedere a numărului de tractoare și mașini agricole.

În anul 2018, suprafața fondului forestier din județul Arad este de 211700 hectare, reprezentând 27.3% din suprafața totală a județului. Pădurile de foioase acoperă cele mai mari suprafețe, peste 90%, urmate de pădurile de conifere cu 6,4%.

Directia Silvica Arad, unitate teritorial administrativă din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor – ROMSILVA, unitate care administrează pădurile în proprietate publică din județul Arad. Restul pădurilor sunt administrate de Ocoalele Silvice private ce sunt abilitate în acest sens. Suprafața fondului forestier al Direcției Silvice Arad, se suprapune și peste siturile Natura 2000.

Funcția economică a pădurii joacă un rol important în dezvoltarea județului, însă aceste activități trebuiesc realizate în condițiile unei dezvoltări durabile și armonioase, păstrând o relație echilibrată între mediul natural și cel economic.

Majoritatea societăților comerciale care activează în domeniul piscicol din județul Arad, practică acvacultura în ape dulci. În județul Arad sunt 17 amenajări piscicole ce realizează activități în crescătorii de pești dar și pepiniere destinate acestora. Acestea se regăsesc în localitățile; Tăut, Bocșig, Grăniceri – sat Silcău), Iratoșu – sat Drumul Variașului, Seleuș, Olari, Târnova – sat Chier și în orașele Ineu, Nădlac, Chișineu-Criș. Principale specii de pești întâlnite în aceste amenajări piscicole, sunt cele de crap și caras.

**II. INDUSTRIA, PRODUCȚIA ȘI DISTRIBUȚIA ENERGIEI, CONSTRUCȚIILE****2.1. INDUSTRIA****2.1.1. Resurse locale valorificare de industrie**

În județul Arad, în structura solului sunt prezente importante rezerve de roci utile, îndeosebi cele de granite, diorite, diabaze, calcare, dolomite, gresii și conglomerate. Aceste roci sunt prelucrate și utilizate atât în activități ale industrie, cât și în cele de construcții.

La nivel teritorial sunt întâlnite exploatările de granite cu biotit – în localitățile Hălmăgel, Barațca, Cladova, Gașsa-Dealul Viilor, Radna, Săvârșin; andezite – în localitățile Aciuța, Hălmațiu, Leasa, Mocrea, Vârfurile; diorite – în localitățile Bărzava, Păuliș, Șiomuș; diabaze – în localitățile Bătuța și Vărădia de Mureș; calcare jurasice compacte – în localitățile Căprioara, Cuvin, Gașsa, Dealul Pleașca, Groșii Noi, Măderat; calcare triasice marmoreene – în Moneasa; gresii și conglomerate – la Milova și balastiere în depozitele aluvionare ale Crișului Alb și ale Mureșului.

De-a lungul văii Mureșului, județul deține o importantă resursă naturală constituită de depozitele de materiale de construcții (nisip, granit, granodiorit, diorit); de-a lungul văii Crișului Alb, se întâlnesc resurse de andezit, uraniu, azbest, la Gurahonț și Bârsa, sunt pământuri colorate și caolin și la Moneasa marmură.

În zona Munților Zarandului și a Munților Codru-Moma se întâlnesc cele mai variate resurse naturale din județ, existând rezerve mari de resurse ce pot fi exploatate și prelucrate în activitățile de construcții.

Pe teritoriul județului Arad, sunt întâlnite calcare mezozoice, conglomerate și gresii cuarțitice în zona Munților Codru-Moma. În zona Munților Zarandului sunt întâlnite calcarele roșii, diabazele triasice, intriziunile de gabrouri și diorite, granodiorite, marnel calcareose și conglomeratele cretacice.

Alte zăcăminte valoroase sunt cele de hidrocarburi lichide și gazoase, ce sunt întâlnite în zona de câmpie, pe teritoriul localităților: Sântana, Zădăreni, Bodrogu Nou, Nădlac. În Câmpia Aradului, sunt prezente și structuri petrolifere.

Alte resurse valoroase ale solului și subsolului sunt izvoarele termale și minerale, resurse identificate și captate din cele mai vechi timpuri. În arealul Moneasa, la poalele Munților Codru-Moma, sunt întâlnite izvoare termale care conțin ape bicarbonatate, calcice, magneziene și sodice. Aceste resurse, dar și factorii naturali curativi din zonă, stau la baza dezvoltării Complexul balneoclimateric din localitatea Moineasa.

Izvoare minerale mai sunt întâlnite și în localitățile: Mocrea, Păuliș, Lipova, Chișineu-Criș, Socodor. Compoziția chimică a apelor minerale este predominant alcalină, carbogazoasă-feruginoasă, resursa fiind slab radioactivă.

Din categoria resurselor care nu sunt suficient exploatate în prezent fac parte apele termale și minerale. Izvoare se găsesc la Moneasa, Macea, Chișineu Criș, Lipova, Curtici. Ca resursă importantă, sunt recunoscute pentru efectele lor curativ, apele minerale de la Moneasa, Lipova și Dezna și Curtici.

**2.1.2. Structura industriei****2.1.2.1. Resursele de muncă din industrie****Populația ocupată în industrie**

În analiză, populația ocupată civilă grupează toate persoanele care au o ocupație aducătoare de venit, pe care o exercită în mod obișnuit în una din activitățile economiei naționale, fiind încadrate într-o activitate economică sau socială, în baza unui contract de muncă sau în mod independent (pe cont propriu) în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură, etc. Categoriile de persoane incluse sunt: - salariați care lucrează în una din activitățile economiei naționale în unități din sectorul public (integral de stat și public de interes național), mixt, privat, cooperatist, obșteșc; - patroni - conducători de unități private - care utilizează pentru realizarea activității forța de muncă salariată; - lucratori pe cont propriu; - lucrători familiari neremunerați. Populația ocupată civilă nu cuprinde cadrele militare și persoanele asimilate acestora (personalul MAPN, MAI, SRI, militari în termen), deținuții și salariații organizațiilor politice și obștești. (conf. Metodologiei balantei forței de muncă, INS)

Tabel nr. 23: Populația ocupată civilă din activitățile industrii arădene, perioada 2014-2018

Populația ocupată civilă, în industria jud. Arad	2014	2015	2016	2017	2018	2014/ 2018	2018 % din sector
	mii pers					%	
TOTAL economie, județ	212.1	210.8	211.3	210.2	211.3	99.6	
INDUSTRIE, din care:	70.5	73.5	76.1	75.2	73	103.5	100.0
Industria extractivă	0.6	0.5	0.6	0.5	0.5	83.3	0.7
Industria prelucrătoare	66.1	69.3	71.9	71.1	69.1	104.5	94.7
Productia si furnizarea de energie electrica si termica, gaze, apa calda si aer conditionat	1	1	1	0.9	0.9	90.0	1.2
Distributia apei; salubritate, gestionarea deseurilor, activitati de decontaminare	2.8	2.7	2.6	2.7	2.5	89.3	3.4

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Populația ocupată civilă din industria județului Arad este de 73 mii persoane în anul 2018, reprezentând 34.5% din populația ocupată în economia județului.

Distribuția populației ocupate civile, pe ramuri ale industriei, evidențiază o ocupare de 94.7% în industria prelucrătoare; 3.4% în industria de distribuție a apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; 1.2% în industria de furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; și numai 0.7% din industria extractivă.

Prin evoluția populației ocupate în activități ale industriei arădene, se constată o ușoară creștere în perioada 2014-2018 (+3.5%). Raportând populația ocupată din industrie în anul 2018, față de anul precedent se înregistrează o tendință de scădere cu un deficit de 2200 persoane.



Industria prelucrătoare este activitatea care generează modificări ale sectorului industrial în ansamblu, având în componență peste 94.7% din populația ocupată în industria din județul Arad. Evoluția populației ocupate din industria prelucrătoare, este în creștere cu +4.5% în perioada 2014-2018, respectiv regres cu -2.8% (aprox. 2 mii pers.) față de anul precedent (2017).

Celelalte ramuri importante ale industriei, de producere și distribuție a energiei electrice și cea de distribuție a apei, salubritate și gestionarea deșeurilor, sunt activități care înregistrează regres în structura populației ocupate, în perioada 2014-2018..

Industria a înregistrat numeroase transformări de-a lungul anilor, existând progres prin privatizarea multor societăți. Acestea au absorbit forță de muncă locală, dar au contribuit și la reducerea șomajului.

Industria ușoară s-a adaptat mai ușor la condițiile pieței și a transformat activitatea productivă în sistem lohn, atrăgând în procesul economic și numeroase investiții străine. Această tendință a favorizat dezvoltarea zonelor industriale și platformelor mari de producție.

Numărul de salariați în industrie

Indicatorul numărul mediu al salariaților cuprinde persoanele angajate cu contract de muncă sau raport de serviciu pe durată determinată sau nedeterminată, inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul sau administratorul unității, al caror contract de munca nu a fost suspendat în anul de referință.

Tabel nr. 24: Numarul mediu al salariatilor din activități ale industriei arădene, pe secțiuni și diviziuni conf. CAEN Rev.2, în perioada 2014-2018

Numărul de salariați pe secțiuni și diviziuni CAEN Rev.2	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	
Județul Arad (total)	119276	121050	125257	130691	130343	109.3	9.3
INDUSTRIE	53948	55860	56629	58059	56480	104.7	4.7
B INDUSTRIA EXTRACTIVA	582	542	489	460	489	84.0	-16.0
05 Extractia carbunelui superior si inferior	:	3	:	:	:		-100.0
06 Extractia petrolului brut si a gazelor naturale	364	345	283	264	252	69.2	-30.8
08 Alte activitati extractive	135	125	158	162	194	143.7	43.7
09 Activitati de servicii anexe extractiei	83	69	48	34	43	51.8	-48.2
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE	49946	51931	52891	54313	52785	105.7	5.7
10 Industria alimentara	3299	3160	2397	2713	2342	71.0	-29.0
11 Fabricarea bauturilor	24	121	128	134	167	695.8	595.8
13 Fabricarea produselor textile	1817	2038	2142	2707	2624	144.4	44.4
14 Fabricarea articolelor de imbracaminte	5786	5027	4914	4547	4456	77.0	-23.0



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Numărul de salariați pe secțiuni și diviziuni CAEN Rev.2	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	
15 Tabacirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinarie, harnasamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blanurilor	2993	2705	2552	2658	2713	90.6	-9.4
16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și pluta, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	1393	1751	1950	1806	1854	133.1	33.1
17 Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	98	146	128	180	151	154.1	54.1
18 Tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	:	10	:	79	81		
19 Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea titeiului	:	1	:	:	5		
20 Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	40	:	30	10	10	25.0	-75.0
21 Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice	:	:	:	:	37		
22 Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	1430	1665	1766	2096	2103	147.1	47.1
23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	653	754	1019	1044	946	144.9	44.9
24 Industria metalurgică	279	309	326	371	349	125.1	25.1
25 Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	2372	2500	2916	3259	3284	138.4	38.4
26 Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	1828	1854	1923	2133	2316	126.7	26.7

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Prognoza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Numărul de salariați pe secțiuni și diviziuni CAEN Rev.2	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	
27 Fabricarea echipamentelor electrice	1559	1846	1953	2415	2448	157.0	57.0
28 Fabricarea de masini, utilaje si echipamente n.c.a.	1281	1308	1357	1453	1533	119.7	19.7
29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor si semiremorcilor	18115	19703	20440	20107	18868	104.2	4.2
30 Fabricarea altor mijloace de transport	2547	2567	2262	2025	1902	74.7	-25.3
31 Fabricarea de mobila	2997	2957	2986	2650	2725	90.9	-9.1
32 Alte activitati industriale n.c.a.	1227	1320	1434	1708	1577	128.5	28.5
33 Repararea, intretinerea si instalarea masinilor si echipamentelor	208	189	268	218	294	141.3	41.3
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	1051	995	998	924	900	85.6	-14.4
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	2369	2392	2251	2362	2306	97.3	-2.7
36 Captarea, tratarea si distributia apei	859	901	899	911	919	107.0	7.0
37 Colectarea si epurarea apelor uzate	219	233	249	226	228	104.1	4.1
38-39 Colectarea, tratarea si eliminarea deeurilor; activitati de recuperare a materialelor reciclabile; Activitati si servicii de decontaminare	1291	1258	1103	1225	1159	89.8	-10.2

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Proгноza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



Analizând structura salariaților din activități ale industriei arădene, se constată că în anul 2018 erau 56480 persoane salariate, structură ce se află în creștere cu +4.7% față de anul 2014.

Industria extractivă se realizează cu un număr mediu de salariați de 489 pers. în anul 2018, structură ce se află în regres cu -16% față de anul 2014.

Activitățile industriei prelucrătoare sunt cele care contribuie substanțial la evoluția favorabilă numărului de salariați, acest domeniu de activitate înregistrând creșteri ale numărului de salariați de +5.7%.

Industria prelucrătoare are în structură un număr de 52785 persoane salariate, în anul 2018, reprezentând 93.5% din salariații industrie arădene și 40.5% din numărul total de salariați din județ. Industria prelucrătoare, este activitatea industrială cu cele mai mari performanțe înregistrate, fiind susținută de următoarele domenii:

- industria alimentară (2342 salariați);
- fabricarea produselor textile (2624 salariați);
- fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (4456 salariați);
- prelucrarea și finisarea produselor din pielărie (2658 salariați);
- prelucrarea lemnului și fabricarea produselor din lemn (1854 salariați);
- fabricarea produselor din cauciuc și a maselor plastice (2103 salariați);
- industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (3284 salariați);
- fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (2316 salariați);
- fabricarea echipamentelor electrice (2448 salariați);
- fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (1533 salariați);
- fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor (18868 salariați);
- fabricarea altor mijloace de transport 81902 salariați);
- fabricarea de mobilă (2715 salariați).

Industria prelucrătoare înregistrează o creștere a persoanelor salariate, în următoarele domenii de activitate: fabricarea produselor textile (44.4%); prelucrarea lemnului; fabricarea băuturilor (aprox 6 ori mai mare); fabricarea hârtiei și produselor din hârtie; fabricarea produselor din cauciuc și a maselor plastice; fabricarea altor produse din minerale nemetalice; industria metalurgică; industria construcțiilor metalice și a produselor din metal; fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice; fabricarea echipamentelor electrice; fabricarea de mașini, utilaje și echipamente; fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor; repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor.

Activitățile industriei prelucrătoare care înregistrează regres în structura salariaților sunt: industria alimentară; fabricarea articolelor de îmbrăcăminte; prelucrarea și fabricarea produselor din piele; fabricarea substanțelor și a produselor chimice; fabricarea mobilei.

Industria de producere și furnizare de energie electrice, termice, gaze, apă caldă și aer condiționat se realizează cu un număr de 900 salariați, structură ce reprezintă numai 1.6% din industria arădeană (2018). În perioada 2014-2018, activitatea de producere și furnizare a



energiei electrice și termice înregistrează regres în structura salariaților, de 151 pers., reprezentând o depreciere de -14.4%.

Activitățile industriei specifice districuției de apă, salubritate, gestionarea deșeurilor și alte activități de decontaminare, sunt realizate cu un număr de 2306 pers. salariați în anul 2018, structură ce se află în scădere cu -2.7%. Se constată că activitățile de colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor, înregistrează regres în structura salariaților -10.2% în perioada analizată, influențând totodată structura diviziunii industriei în ansamblu. Activitățile de captarea, tratarea și distribuția apei, dar și cele de colectarea și epurarea apelor uzate înregistrează o tendință pozitivă, prin creșterea numărului de salariați cu +7%, respectiv +4.1%.

Industria din județul Arad se dezvoltă prin contribuția a 2554 firme active în anul 2018, contribuind cu 49413 salariați, și o cifră de afaceri netă de 16966 mil lei. Sunt 41 de firme care au în structură peste 250 salariați, sunt firme de dimensiuni mari care contribuie 12672 mil lei reprezentând 74.7% la cifra de afaceri a industriei arădene.

Tabel nr. 25: Distribuția firmelor arădene din domeniul industriei, care au peste 250 salariați în anul 2018

CAEN	Denumire firmă	Localizare	Cifra de afaceri netă (CA) 2018	Nr. salariați 2018	Loc în topul CA 2018
2932	TAKATA ROMANIA SRL	Arad	2615145672	4906	1
2931	LEONI WIRING SYSTEMS ARAD SRL	Arad	896666137	4060	6
3020	ASTRA RAIL INDUSTRIES S.A.	Arad	499260019	2470	8
2931	KROMBERG & SCHUBERT ROMÂNIA NA SRL	Nadab	372620024	2019	11
2732	EKR-ELEKTROKONTAKT ROMANIA SRL	Sântana	138310725	1688	36
1392	COINDU ROMANIA SRL	Curtici	411776558	1500	9
2931	YAZAKI COMPONENT TECHNOLOGY SRL	Arad	936315593	1294	5
2932	WEBASTO ROMANIA SRL	Zimandou Nou	1006873554	1265	4
3600	COMPANIA DE APA ARAD SA	Arad	76377753	920	65
2932	BOS AUTOMOTIVE PRODUCTS ROMANIA SCS	Arad	394237048	809	10
2612	SYSTRONICS SRL	Arad	314247206	704	13
3250	TEXTILE MEDICALE SRL	Arad	153738386	648	30
2219	CONTITECH THERMOPOL ROMÂNIA SRL	Nadab	279637111	615	15
1419	I.T.S. PRODUCTION SRL	Arad	45538910	511	94
2572	HUF ROMANIA SRL	Arad	230380623	506	21
3109	COTTA INTERNATIONAL SRL	Arad	148705258	498	34
2612	PANDUIT EUROPEAN SOLUTIONS SRL	Arad	153717711	484	31
2611	EVEREL ROMÂNIA SRL	Lipova	116193786	434	40
2630	GDS MANUFACTURING SERVICES SA	Arad	229479060	423	22
1414	ARIES TEXTILE SRL	Arad	182462459	415	26
2830	MASCHIO-GASPARDO ROMANIA SRL	Chisineu-Cris	249054240	385	18



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

3020	ASTRA VAGOANE CALATORI SA	Arad	67589471	341	70
2562	ZOLLERN SRL	Pecica	17583023	338	218
2732	COFICAB EASTERN EUROPE SRL	Arad	1792954546	331	2
2932	TAKATA JIBOU SRL	Arad	19731481	329	194
3240	MODELLEISENBAHN SRL	Arad	21490196	326	181
2573	S F TOOLSHOP SRL	Arad	24034356	320	167
2932	COHLINE RO S.R.L.	Lipova	15933229	318	246
2932	TAKATA ORSOVA SRL	Arad	21086910	314	184
3109	MOBILIER GENERAL ARAD MGA SRL	Arad	38117187	303	103
2751	HT EST DIVISION SRL	Turnu	64851270	281	73
3109	DM ITALIAN SOFA S.R.L.	Arad	82263837	277	58
1623	PORTA KMI ROMANIA SRL	Arad	86752838	276	55
3511	CENTRALA ELECTRICA DE TERMOFICARE HIDROCARBURI (C.E.T. HIDROCARBURI) SA	Arad	61507645	271	74
2229	OECHSLER ROMANIA SRL	Lipova	197504411	270	25
610	PETROSANTANDER ROMANIA SRL	Arad	56894422	269	76
2222	GUALA PACK NADAB SRL	Nadab	164859588	269	28
2572	FERONERIA PROD SA	Arad	66618024	268	71
2790	COOPER INDUSTRIES ROMANIA SRL	Arad	304973604	260	14
3511	CENTRALA ELECTRICA DE TERMOFICARE ARAD SA (C.E.T.ARAD)	Arad	39092581	255	101
2562	VAT ROMANIA S.R.L.	Arad	78088955	251	63

Sursa datelor: ONRC județ Arad, 2020, prelucrări proprii de date

Firmele aradene cu peste 250 salariați în activitățile industriei, dezvoltă în principal activități ale:

- industriei prelucrătoare (37 SC);
- captarea, tratarea și distribuția apei (1 SC);
- producția energiei electrice (2 SC);
- extracția petrolului brut (1 SC).

Amplasarea la nivel teritorial a acestor societăți comerciale, cu peste 250 salariați per. unitate, este identificată în următoarele localități:

- mun. Arad prin fabricarea pieselor și accesoriilor pentru autovehicule; fabricarea mobilei; fabricarea elementelor de tâmplărie; producția de energie electrică; extracția petrolului brut; fabricarea articolelor de feronerie; fabricarea altor echipamente electrice; Productia de energie electrica;
- oraș Lipova prin fabricarea altor produse din material plastic;
- comuna Turnu prin fabricarea aparaturii electrocasnice;
- comuna Siria prin fabricarea altor echipamente electrice;
- comuna Nadab prin fabricarea ambalajelor din materiale plastice.

**Tabel nr. 26: Activități ale industriei, conform CAEN Rev.2, în care societățile comerciale din industrie au peste 250 salariați/unitate, în anul 2018**

Localitate	Activități ale industriei, conform CAEN Rev.2, în care societățile comerciale din industrie au peste 250 salariați/unitate, în anul 2018
Arad	2932-Fabricarea altor piese si accesorii pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule
Arad	2931-Fabricarea de echipamente electrice si electronice pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule
Arad	3020-Fabricarea materialului rulant
Arad	2931-Fabricarea de echipamente electrice si electronice pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule
Arad	3600-Captarea, tratarea si distributia apei
Arad	2932-Fabricarea altor piese si accesorii pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule
Arad	2612-Fabricarea altor componente electronice
Arad	3250-Fabricarea de dispozitive, aparate si instrumente medicale si stomatologice
Arad	1419-Fabricarea altor articole de îmbracaminte si accesorii n.c.a.
Arad	2572-Fabricarea articolelor de feronerie
Arad	3109-Fabricarea de mobile n.c.a.
Arad	2612-Fabricarea altor componente electronice
Arad	2630-Fabricarea echipamentelor de comunicatii
Arad	1414-Fabricarea de articole de lenjerie de corp
Arad	3020-Fabricarea materialului rulant
Arad	2732-Fabricarea altor fire si cabluri electrice si electronice
Arad	2932-Fabricarea altor piese si accesorii pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule
Arad	3240-Fabricarea jocurilor si jucariilor
Arad	2573-Fabricarea uneltelor
Arad	2932-Fabricarea altor piese si accesorii pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule
Arad	3109-Fabricarea de mobile n.c.a.
Arad	3109-Fabricarea de mobile n.c.a.
Arad	1623-Fabricarea altor elemente de dulgherie si tâmplarie, pentru constructii
Arad	3511-Productia de energie electrica
Arad	0610-Extractia petrolului brut
Arad	2572-Fabricarea articolelor de feronerie
Arad	2790-Fabricarea altor echipamente electrice
Arad	3511-Productia de energie electrica
Arad	2562-Operatiuni de mecanica generala
Chisineu-Cris	2830-Fabricarea masinilor si utilajelor pentru agricultura si exploatare forestiere
Curtici	1392-Fabricarea de articole confectionate din textile (cu exceptia îmbracamintei si lenjeriei de corp)
Lipova	2611-Fabricarea subansamblurilor electronice (module)
Lipova	2932-Fabricarea altor piese si accesorii pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule
Lipova	2229-Fabricarea altor produse din material plastic
Nadab	2931-Fabricarea de echipamente electrice si electronice pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule
Nadab	2219-Fabricarea altor produse din cauciuc
Nadab	2222-Fabricarea articolelor de ambalaj din material plastic
Pecica	2562-Operatiuni de mecanica generala



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Sântana	2732-Fabricarea altor fire si cabluri electrice si electronice
Turnu	2751-Fabricarea de aparate electrocasnice
Zimandu Nou	2932-Fabricarea altor piese si accesorii pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule

Sursa datelor: ONRC județ Arad, 2020, prelucrări proprii de date

2.1.2.2. Performanțe înregistrate în industrie

Performanțele în activități ale industriei sunt analizate prin indicatorul cifra de afaceri netă, realizată de mediul privat din județ. Sunt prezentate primele 10 firme care realizează cea mai mare valoare a cifrei de afaceri în anul 2018, localizarea acestor societăți și structura numărului de salariați.

Tabel nr. 27: Primele 10 firme din industria aradeană, după cifra de afaceri realizată în anul 2018

CAEN	Denumire firmă	Localizare	Cifra de afaceri netă (CA) 2018	Nr. salariați 2018	Loc în topul CA 2018
2932	TAKATA ROMANIA SRL	Arad	2615145672	4906	1
2732	COFICAB EASTERN EUROPE SRL	Arad	1792954546	331	2
2932	WEBASTO ROMANIA SRL	Zimandu Nou	1006873554	1265	4
2931	YAZAKI COMPONENT TECHNOLOGY SRL	Arad	936315593	1294	5
2931	LEONI WIRING SYSTEMS ARAD SRL	Arad	896666137	4060	6
3832	HAMMERER ALUMINIUM INDUSTRIES SANTANA SRL	Sântana	531074533	120	7
3020	ASTRA RAIL INDUSTRIES S.A.	Arad	499260019	2470	8
1392	COINDU ROMANIA SRL	Curtici	411776558	1500	9
2932	BOS AUTOMOTIVE PRODUCTS ROMANIA SCS	Arad	394237048	809	10
2931	KROMBERG & SCHUBERT ROMÂNIA NA SRL	Nadab	372620024	2019	11

Sursa datelor: ONRC județ Arad, 2020, prelucrări proprii de date

Cele 10 firme din top cifră de afaceri din industrie, sunt și cele mai performante firme din județ, unități care ocupă și în top județ aceleași locuri fruntașe.

Localizarea și domeniile în care activează firmele cu performanță remarcabilă (top 10 firme din industrie, prin cifra de afaceri înregistrată în anul 2018)

Tabel nr. 28: top 10 firme din industrie, prin cifra de afaceri înregistrată în anul 2018

Localitate	Activitate principală declarată, conform CAEN Rev. 2
Arad	2932-Fabricarea altor piese si accesorii pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule
Arad	2732-Fabricarea altor fire si cabluri electrice si electronice
Arad	2931-Fabricarea de echipamente electrice si electronice pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Localitate	Activitate principală declarată, conform CAEN Rev. 2
Arad	2931-Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule
Arad	3020-Fabricarea materialului rulant
Arad	2932-Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule
Curtici	1392-Fabricarea de articole confecționate din textile (cu excepția îmbrăcăminte și lenjeriei de corp)
Nadab	2931-Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule
Sântana	3832-Recuperarea materialelor reciclabile sortate
Zimandu Nou	2932-Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule

Sursa datelor: ONRC județ Arad, 2020, prelucrări proprii de date

În activitățile industriale, sunt 11 firme active care funcționează având capital de stat, activând în cea mai mare parte în industria de producere a energiei electrice. Activități industriale sunt realizate de alte 426 firme care utilizează capital străin în procesul economic dezvoltat. Majoritatea acestor firme realizează activități ale industriei prelucrătoare, dar activează într-un număr mai redus de unități și în industria de producere a energiei electrice, în activități de colectare și epurarea apelor uzate, în activități de recuperare a materialelor reciclabile sortate, dar și în demontarea mașinilor și echipamentelor specifice, etc.

Insertia de capital străin, în activitățile industriei din județul Arad, s-a realizat în următoarele teritorii: mun. Arad, orașele Chisineu-Cris Ineu, Lipova, Pecica, Sântana, Pâncota, Pecica, Sântana, Sebis, dar și localitățile Aldesti, Bata, Buteni, Camna, Carand, Cermei, Cherelus, Cikir, Curtici, Dieci, Dud, Fântânele, Frumuseni, Galsa, Ghioroc, Gurahont, Horia, Macea, Minisel, Nadab, Paulis, Sagu, Sâmbateni, Sânleani, Satu Mic, Satu Nou, Seitin, Semlac, Sicala, Simand, Sinteia Mare, Siria, Sistarovat, Sofronea, Soimos, Taut, Tisa Noua, Turnu, Ususau, Varadia de Mures, Vinga, Vladimirescu, Zadareni, Zerind, Zimanducz, Zimandu Nou.

2.1.2.3. Repartiția în cadrul rețelei de localități a centrelor industriale, parcuri industriale, zone libere

Parcurile industriale joacă un rol important în dezvoltarea economiei locale, iar prin crearea acestor zone s-a reușit atragerea a numeroși investitori străini, atât în municipiul Arad, cât și în celelalte localități din județ. Cea mai prosperă activitate ce s-a dezvoltat pe platforma parcurilor industriale din județ este cea de producere a componentelor și accesorilor pentru industria automobilistică, fapt care a făcut posibilă absorbirea forței de muncă din teritoriu, dar și din acest sector de activitate.

Astfel, "Leoni Wiring System" (Germania) și "Takata Petri", care se ocupă de producția de centuri de siguranță și volane, precum și "Yazaki Component Technology" (Japonia, producătoare de instrumente de bord), sunt doar câteva dintre companiile străine de renume care își dezvoltă afacerile în municipiul Arad.

Alte exemple includ companii precum Porta Doors – Polonia (producție uși), Coindu – Portugalia (automotive), Textile medicale – Franța (producție textile), Sysmec – Elveția (prelucrări mecanice), "Euroimobiliare", "NDB Logistica" și mulți alții.



Parcul industrial UTA 1 – municipiul Arad

Societatea UTA S.A. a fost privatizată în septembrie 2004, prin cumpărarea de la AVAS a unui pachet de acțiuni de 99,25% de către Codlea Artic S.A., societate membră a grupului de firme Laicom&Codlea.

Platforma fostei fabrici de textile UTA are o suprafață de 17 ha, din care pe 12,5 ha s-a început construcția Parcului de servicii UTA1. Societatea UTA SA are ca obiect principal de activitate sectorul imobiliar.

UTA1 oferă diverse facilități potențialilor investitori, facilități ce fac referire la accesibilitate, infrastructură tehnică, dar și la infrastructura edilitară și de utilități. Printre facilitățile oferite de zona industrială UTA 1, se numără:

- accesul rutier la șoseaua de centură a mun. Arad,
- accesul la ieșirea spre Ungaria prin punctele vamale Nădlac și Turnu;
- acces CFR până în mijlocul platformei;
- acces direct la forța de muncă existentă în zona gării CFR, UTA, Vlaicu, Pârneava și Segă;
- acces la stații de tramvai, autobuz, taxi, farmacie, market, restaurant, fast food, magazin de electrocasnice, piese și accesorii industriale;
- acces în centrul orașului,
- acces facil la aeroportul internațional Arad,
- acces la sistemul sanitar și spitalicesc județean.

Parcul industrial UTA 1 este racordat la serviciile de utilități, dintre acestea: alimentare cu gaz, alimentare cu apă, alimentare cu electricitate și canalizare pluvială și menajeră.

În Parcul Industrial UTA1 își desfășoară activitatea un număr însemnat de firme (peste 60 SC), acestea beneficiind de următoarele servicii: pază și protecție, servicii bancare, servicii de medicina muncii și medicină generală, servicii alimentare.

Parcul industrial UTA 2 - municipiul Arad

Parcul industrial UTA 2 se dezvoltă pe o suprafața de 14,6 hectare oferind pentru vânzare parcele de teren cu utilități, alături de vânzare și/sau închirierea de hale industriale destinate logisticii și industriei ușoare.

Parc industrial UTA 2 își dezvoltă activitatea pe un teren aflat în raza administrativă a Primăriei Arad, având ca destinație: teren pentru construcții industriale.

Amplasamentul funcționează din 2007, cu titlul de parc industrial conform legislației în vigoare, ceea ce dă posibilitatea proprietarilor de terenuri în parc, să primească finanțare nerambursabilă pentru dezvoltarea obiectivelor stabilite.

Proiect de investiții are acces direct la DN7 Nădlac-Deva, care este șoseaua de centură a Aradului, fiind amplasat la mai puțin de 50 km de frontiera cu Ungaria (Turnu și Nădlac), 65 km de al treilea punct vamal (Vărsând) și aprox. 100 km de autostrada care leagă Szeged de Budapesta și Viena).

Alt avantaj major oferit prin dezvoltarea afacerilor în acest amplasament, este acela că, locarea într-un parc industrial cu titlu stabilit prin lege de parc industrial, scutește agenții



economici de la plata impozitelor pe terenuri și clădiri, în urma întocmirii și depunerii unei documentații la autoritățile competente.

Alte avantaje oferite prin locarea agenților economici în acest amplasament, fac referire la:

- acces rapid și direct la șoseua de centură a municipiului Arad, dar și în zonele permise din interiorul acestuia;
- acces către punctul de frontieră Nădlac (45 km) și Turnu (30 km);
- acces rapid la autostrada M5 (aprox. 100 km), autostradă care leagă Szeged de Budapesta și Viena.

Parcul industrial UTA 2 este racordat la serviciile de utilități, dintre acestea:

- rețea subterană de apă potabilă proprie (furnizorul de apă potabilă este Regia Autonomă de Apa-Canali - RAAC Arad);
- rețea subterană pentru apă anti-incendiu proprie, bazin pentru rezerva antiincendiu de 150 mc alimentat din foraj propriu;
- rețea de canalizare pluvială proprie;
- rețea de canalizare menajeră proprie, care preia apele menajere epurate în stații de epurare ecologice ale fiecărui obiectiv principal;
- rețea de energie electrică proprie, alimentată din două posturi de transformare cu o capacitate totală de 1.200 kVA. Furnizorul de energie electrică este Enel Electrica Banat;
- rețea de distribuție a gazului metan în incintă, aparținând E.On Gaz Romania, cu o lungime totală de 1.500m, cu stație de reglare măsurare (SRM) proprie cu o capacitate de consum maximă de 1.600 nmc/h;
- rețea de telefonie și internet;
- drumuri de incintă proiectate să suporte traficul greu, cu parametri tehnici de încărcare și rezistență specifici drumurilor publice.

Zone industriale

În județul Arad, cu precădere în municipiul Arad dar și în alte localități, sunt dezvoltate zone industriale de dimensiuni mari, platforme industriale care asigură o dezvoltare economică echilibrată la nivel local, dar și un dinamism propice pentru dezvoltarea în condiții de performanță a mediului de afaceri, atât autohton cât și străin. În municipiul Arad, zonele industriale sunt amplasate spre toate ieșirile importante din localitate, facilitând relațiile comerciale cu multe localități din România, dar și Ungaria. Sunt construite zone industriale atât în municipiul Arad cât și în orașele Chișineu-Criș, Pecica, Ineu, Sebiș, Sântana.

Zona Industrială Arad-Vest – municipiul Arad

Zona Industrială Arad-Vest este construită pe o suprafață de 150 ha intravilan, fiind localizată în partea nord-vestul municipiului Arad, având cu acces direct la DN7 (E68) și la șoseaua de centură. Zona Industrială Arad-Vest are ca destinație dezvoltarea activităților



industriale, de servicii și de depozitare. Este considerată una dintre cele mai importante zone industriale din municipiu, atrăgând în activitate atât investitori români cât și străini.

Infrastructura rutieră, dar și cea de utilități, aflată în incinta Zonei Industriale Arad-Vest este compusă din:

- drumuri interioare (3,1 km);
- rețea de alimentare cu gaze (3,8 km);
- rețea de canalizare pluvială (5,2 km);
- rețea de canalizare a apelor menajere (4,7 km);
- rețea de furnizare a apei potabile (4,6 km);
- rețea electrică (14,3 km).

Zona Industrială Est – municipiul Arad

Zona Industrială Est este amplasată în partea de est a municipiului Arad, la ieșirea din localitate, către municipiul Deva. Zona Industrială Est se dezvoltă pe o suprafață de 20 ha, având acces direct la DN7 (E68). Activitățile economice care se pot desfășura în acest amplasament, sunt cele de industriale, de depozitare și servicii.

Infrastructura rutieră, dar și cea de utilități, aflată în incinta Zonei Industriale Est este compusă din:

- drumuri interioare (0,3 km);
- rețea de canalizare pluvială (0,4 km);
- rețea de canalizare a apelor menajere (0,7 km);
- rețea de furnizare a apei potabile (0,4 km);
- rețea electrică (0,4 km).

Printre firmele care activează în Zona Industrială Est se numără: Selin S SRL, Manolo SRL, AF Auto SML, Valdorf SRL și Quark Motors SRL (Dealer Volkswagen și Audi).

Amplasamentul zonei industriale se află în imediata vecinătate a zonei comerciale de est a municipiului -zona de market.

Zona Industrială Nord – municipiul Arad

Zona Industrială Nord se află în partea de nord a municipiului Arad, pe o suprafață de 110 ha. Această zonă industrială a fost înființată încă din anul 2004. Agenții economici care își dezvoltă activitatea pe această platformă investesc atât capital românesc, cât și străin. Activitățile care se realizează pe această platformă industrială, sunt: industrie, servicii, cu precădere depozitare și logistică.

Infrastructura rutieră, dar și cea de utilități, aflată în incinta Zonei Industriale Nord este compusă din rețele de gaze, rețele de apă menajeră, rețea electrică și drum colector.

Zona industrială Sud-Zădăreni – municipiul Arad

Zona industrială Sud-Zădăreni este amplasată în partea de sud a municipiului Arad, pe Calea Zădăreni, la o distanță de 1,2 km de DN69/ E671 – Timișoara – Arad – Oradea. Zona industrială este funcțională încă din anul 2004.



Dotările acestui amplasament, fac referire la o infrastructură formată din: rețeaua electrică de 110 kV, un bazin colector. Sunt demersuri care se fac, pentru dezvoltarea utilităților de apă, gaze naturale, canalizare, în acest amplasament.

Zona industrială Nădab – oraș Chișineu-Criș

Parcul industrial Nădab se întinde pe o suprafață de 24 ha, fiind localizat la intrarea în orașul Chișineu-Criș, la o distanță de 40 km de municipiul Arad și 20 km de granița cu Ungaria.

Parcul industrial oferă potențialilor agenți economici acces la infrastructura de drumuri, gaze, apă, telefonie, electricitate și internet.

În această locație își dezvoltă activitatea societate Alcoa Fujikura, cunoscut ca un important investitor în domeniul automotive.

Zona industrială Pecica – oraș Pecica

Zona industrială Pecica este construită pe o suprafață de 181.000 mp, ce grupează 33 de loturi. Zona industrială Pecica are accesibilitate directă la infrastructura rutieră de transport - DN7B, aflându-se la o distanță de numai 3 km de frontiera cu Ungaria, la 12 km de mun. Arad și la 15 km de Terminalul Cargo, respectiv Aeroportul din partea de vest a mun. Arad.

Avantajele oferite investitorilor, pentru atragerea acestora în zona industrială a orașului Pecica, fac referire la: infrastructura drumurilor interioare, rețele de energie electrică, telefonie, canalizare privată, apă potabilă și rețele de gaze. Un alt avantaj este acela că terenurile se poate închiria sau se pot achiziționa, devenind mai apoi proprietatea investitorului.

Zona industrială Sebiș - oraș Sebiș

Zona industrială Sebiș este construită pe o suprafață de 20 ha și dispune de toate utilitățile necesare, precum: infrastructură de drumuri, rețea de canalizare și apă potabilă, energie electrică și gaz.

Amplasarea Zonei industriale, la nord de orașul Sebiș, poate facilita dezvoltarea relațiilor comerciale și de afaceri cu agenții economice din Ineu, Chișineu-Criș, Oradea sau mun. Arad.

Zona industrială este funcțională de o lungă perioadă de timp, prima firmă care a început să funcționeze a fost COTA INTERNATIONAL – SC GEMA SUPER S.R.L., ce a dat în folosință prima hală de 3.000 m.p., iar apoi o a doua hală de 4.000 m.p. Aici se fabrică fotolii și canapele pentru care lucrează aproximativ 200 de angajați. S-au mai alăturat SC PRODSIM și SC RESCO Arad, societăți producătoare de tapițerie, respectiv depozit de produse alimentare. În zonă se dezvoltă un abator, o investiție cu capital mixt, român-italian. În această zonă industrială se realizează activități de transport, coloane de utilaje și mașini grele, precum și fabricarea radiatoarelor pentru mașini.

Zona industrială Ineu – oraș Ineu

Zona industrială Ineu se întinde pe o suprafață de 120 ha și este în proprietatea Consiliului Local Ineu. Zona industrială are acces la infrastructura de transport rutier, acces la DN 79A și la DJ 792A.

Zona industrială dispune de utilități, însă se prevăd extinderi ale rețelelor de utilități, în principal a celor de gaze naturale, energie electrică, canalizare și a rețelei de distribuție a apei potabile. Aici funcționează firmele cu capital autohton, dar și cu capital străin, majoritatea în domeniul industriei prelucrătoare. Dintre aceste firme, amintim: S.P.S.C. Rompac S.R.L care realizează reparații mecanice agricole, S.C. Tesco S.R.L. realizează activități ale industriei ușoare, confecții, având capital străin; S.C. Tricotaje S.A. tot în domeniul confecțiilor, însă cu capital românesc în sistem lohn, S.C. Replay S.R.L. confecții textile, firmă cu capital străin, S.C.



Delphi Pakard România S.R.L. realizează componente electrice și utilizează capital străin în procesul economic dezvoltat.

Zona industrială Sântana – oraș Sântana

Zona industrială Sântana, amplasată în partea de nod-vest a orașului, pe o suprafață de 30 ha.

Amplasamentul are acces la infrastructura rutieră, fiind în proximitatea drumului european E671. Zona industrială este situată la aprox. 30 de km de granița cu Ungaria și la 20 km de aeroportul Arad.

Aici funcționează în prezent SC Hammer Aluminium Industries înființată din anul 2006, cu 120 salariați în anul 2018 și SC Magontec SRL înființată în anul 2010 (88 salariați în 2018), ambele societăți funcționând în domeniul automotive. Din anul 2008, compania austriacă Hammerer Aluminium Industries a investit peste 100 milioane euro pentru construcția a două hale în orașul Sântana, în zona industrială a orașului, acolo unde sunt produse componente fabricate din aluminiu.

Zona liberă Curtici - Arad

Prin Hotărârea Guvernului României nr. 449 din iunie 1999 s-a înființat Zona Libera Curtici-Arad, fiind o inițiativă foarte propice pentru mediul economic dezvoltat în județul Arad, având în vedere și proximitatea acestui teritoriu cu punctele de frontieră cu Ungaria. Zona liberă Arad are o suprafață de 90 de ha, fiind alcătuită din două platforme situate în orașul Curtici, dar și în municipiul Arad.

Zona Libera Curtici - Arad este amplasată în vecinătatea orașului Curtici, între linia de cale ferată care asigură ieșirea spre Ungaria și drumul județean 792C Curtici – Dorobanți, respectiv în partea de vest a municipiului Arad, adiacent căii de rulare a Aeroportului Internațional Arad. În comparație cu alte zone libere din România, Zona Libera Curtici - Arad este singura zonă liberă amplasată în partea de vest a României, pe un coridor european, în apropierea a patru centre vamale. Amplasarea celelalte zone libere din România sunt în partea de est și de sud a României.

În Zona Liberă Curtici Arad pot fi desfășurate mai multe tipuri de activități, dintre acestea fiind: transporturi și expediții interne și internaționale; închirierea sau concesionarea clădirilor, spațiilor de depozitare și a spațiilor neamenajate destinate construirii de obiective economice; controlul cantitativ și calitativ al mărfurilor; manipularea, depozitarea, sortarea, măsurarea, ambalarea, condiționarea, prelucrarea, asamblarea, fabricarea, marcarea, testarea, licitarea, vânzarea, cumpărarea, expertizarea, repararea, dezmembrarea mărfurilor; organizarea de expoziții; operațiuni de bursă și financiar - bancare; alte activități specifice zonelor libere.

CONCLUZII

Distribuția populației ocupate civile, pe ramuri ale industriei, evidențiază o ocupare de 94.7% în industria prelucrătoare; 3.4% în industria de distribuție a apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; 1.2% în industria de furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; și numai 0.7% din industria extractivă.

Industria prelucrătoare este activitatea care generează modificări ale sectorului industrial în ansamblu, având în componență peste 94.7% din populația ocupată în industria din județul Arad. Evoluția populației ocupate din industria prelucrătoare, este în creștere cu +4.5% în perioada 2014-2018.



Celelalte ramuri importante ale industriei, de producere și distribuție a energiei electrice și cea de distribuție a apei, salubritate și gestionarea deșeurilor, sunt activități care înregistrează regres în structura populației ocupate, în perioada 2014-2018..

Industria a înregistrat numeroase transformări de-a lungul anilor, existând progres prin privatizarea multor societăți. Acestea au absorbit forță de muncă locală, dar au contribuit și la reducerea șomajului.

Industria ușoară s-a adaptat mai ușor la condițiile pieței și a transformat activitatea productivă în sistem lohn, atrăgând în procesul economic și numeroase investiții străine. Această tendință a favorizat dezvoltarea zonelor industriale și platformelor mari de producție.

Analizând structura salariaților din activități ale industriei arădene, se constată că în anul 2018 erau 56480 persoane salariate, structură ce se află în creștere cu +4.7% față de anul 2014.

Industria extractivă se realizează cu un număr mediu de salariați de 489 pers. În anul 2018, structură ce se află în regres cu -16% față de anul 2014.

Activitățile industriei prelucrătoare sunt cele care contribuie substanțial la evoluția favorabilă numărului de salariați, acest domeniu de activitate înregistrând creșteri ale numărului de salariați de +5.7%. Industria prelucrătoare are în structură un număr de 52785 persoane salariate, în anul 2018, reprezentând 93.5% din salariații industrie arădene și 40.5% din numărul total de salariați din județ. Industria prelucrătoare, este activitatea industrială cu cele mai mari performanțe înregistrate în economie.

Activitățile industriei prelucrătoare care înregistrează regres în structura salariaților sunt: industria alimentară; fabricarea articolelor de îmbrăcăminte; prelucrarea și fabricarea produselor din piele; fabricarea substanțelor și a produselor chimice; fabricarea mobilei.

Industria de producere și furnizare de energie electrice, termice, gaze, apă caldă și aer condiționat se realizează cu un număr de 900 salariați, structură ce reprezintă numai 1.6% din industria arădeană (2018). În perioada 2014-2018, activitatea de producere și furnizare a energiei electrice și termice înregistrează regres în structura salariaților, de 151 pers., reprezentând o depreciere de -14.4%.

Activitățile industriei specifice distribuției de apă, salubritate, gestionarea deșeurilor și alte activități de decontaminare, sunt realizate cu un număr de 2306 pers. salariate în anul 2018, structură ce se află în scădere cu -2.7%. Se constată că activitățile de colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor, înregistrează regres în structura salariaților -10.2% în perioada analizată, influențând totodată structura diviziunii industriei în ansamblu. Activitățile de captarea, tratarea și distribuția apei, dar și cele de colectarea și epurarea apelor uzate înregistrează o tendință pozitivă, prin creșterea numărului de salariaților cu +7%, respectiv +4.1%.

Performanțele în activități ale industriei sunt analizate prin indicatorul cifra de afaceri netă, realizată de mediul privat din județ, prin firme precum: SC TAKATA ROMANIA SRL, SCCOFICAB EASTERN EUROPE SRL, SC WEBASTO ROMANIA SRL, SC YAZAKI COMPONENT TECHNOLOGY SRL, SC LEONI WIRING SYSTEMS ARAD SRL, SC HAMMERER ALUMINIUM INDUSTRIES SANTANA SRL, SC ASTRA RAIL INDUSTRIES S.A., SC COINDU ROMANIA SRL, SC BOS AUTOMOTIVE PRODUCTS ROMANIA SCS, SCKROMBERG & SCHUBERT ROMÂNIA NA SRL.

Parcurile industriale joacă un rol important în dezvoltarea economiei locale, iar prin crearea acestor zone s-a reușit atragerea a numeroși investitori străini, atât în municipiul Arad, cât și în celelalte localități din județ. Parcurile industriale din teritoriu sunt: Parcul industrial UTA 1 și Parcul industrial UTA 2, ambele din mun. Arad.



În municipiul Arad, zonele industriale sunt amplasate spre toate ieșirile importante din localitate, facilitând relațiile comerciale cu multe localități din România, dar și Ungaria. Sunt construite zone industriale atât în municipiul Arad cât și în orașele Chișineu-Criș, Pecica, Ineu, Sebiș, Sântana.

ZONA LIBERĂ Curtici – Arad, înființată prin HG din anul 1999, este o inițiativă foarte propice pentru mediul economic dezvoltat în județul Arad, având în vedere și proximitatea acestui teritoriu cu punctele de frontieră cu Ungaria.

2.2. CONSTRUCȚII

Activitatea de construcții este în plin proces de dezvoltare. În județul Arad, sunt 18 firme din domeniul construcțiilor care în anul 2018 au înregistrat o cifră de afaceri de peste 10 mil lei, majoritatea unităților având ca principal domeniu de activitate cel al lucrărilor de construcții pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale. Sunt printre acestea și două unități care realizează activități de dezvoltare și promovare imobiliară, respectiv alte lucrări de instalații pentru construcții. Nouă dintre cele 10 unități au sediul social în mun. Arad (SC P.A.B. ROMANIA SRL, SC TEHNODOMUS S.R.L., SC ABH RESIDENCE DEVELOPMENT S.A., SC ONESSA CONTRACTORS SRL, SC JCM PROFESSIONAL BUILDINGS SRL, SC AMAHOUSE SRL, SC INTERMED UTILAJ SRL, SC INTECO HOLDING SRL, SC IZOLTA SRL, SC MANO SPRINT S.R.L.), iar una în comuna Bocsig (CS INTECO HOLDING SRL).

2.2.1. Resursele de muncă din construcții

Populația ocupată civilă în activități de construcții, este de 13.7 mii persoane în anul 2018, reprezentând 6.5% din populația ocupată în economia județului.

Tabel nr. 29: Populația ocupată civilă, în activități de construcții, județ Arad

Populația ocupată civilă, în construcții jud. Arad	2014	2015	2016	2017	2018	2014/ 2018	2018 % total
	mii pers					%	
TOTAL economie, județ	212.1	210.8	211.3	210.2	211.3	99.6	100%
Construcții	11.6	11.6	12.5	13.3	13.7	118.1	6.5%

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Prin evoluția populației ocupate în activități de construcții, se constată o tendință de creștere constantă în toată perioada 2014-2018. În anul 2018, se înregistrează o creștere cu +18,1% (2100 pers.) față de anul 2014, din care +3% (+400 pers.) față de anul 2017.

**Numărul mediu de salariați din construcții****Tabel nr. 30: Numarul mediu al salariatilor din activități de construcții, în perioada 2014-2018**

Numărul mediu de salariați din construcții	2014	2015	2016	2017	2018	Dinamica 2014-2018
Județul Arad (total)	119276	121050	125257	130691	130343	109.3
F CONSTRUCTII	6007	5620	5976	7608	7275	121.1

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

În județul Arad, în domeniul construcțiilor, majoritatea firmelor sunt microîntreprinderi (peste 95%). La nivel teritorial funcționează două firme care au în structură, un număr mai mare de 100 pers. salariate per. unitate.

Tabel nr. 31: Distribuția firmelor arădene din domeniul construcțiilor, care au peste 100 salariați în anul 2018

CAEN	Denumire firmă	Localizare	Cifra de afaceri netă (CA) 2018	Nr. salariați 2018	Loc în topul CA
			lei	nr.	nr
4120	P.A.B. ROMANIA SRL	Arad	218275671	396	23
4120	TEHNODOMUS S.R.L.	Arad	49649840	125	89

Sursa datelor: ONRC, 2020, prelucrări proprii de date

Așa cum se observă și în tabelul alăturat, societățile cu peste 100 salariați per. unitate, sunt:

SC P.A.B. ROMANIA SRL - are în structură un număr de 396 salariați în anul 2018, în creștere cu 20% față de anul 2016 (330 pers. salariate). Cifra de afaceri este de peste 218 mil lei în anul 2018, fiind cea mai mare valoare înregistrată în domeniul construcțiilor, ceea ce o face să se poziționeze pe primul loc în domeniu, dar și pe locul 23 în topul firmelor din județul Arad, anul 2018. domeniul de activitate este cel de lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale (CAEN Rev.2 4120).

SC TEHNODOMUS S.R.L. – are în structură un număr de 125 pers. Salariate în anul 2018, structură ce se află în scădere cu aprox. 40% față de anul 2016 (207 salariați). Cifra de afaceri este de 49.6 mil lei în anul 2018, fiind în scădere în ultimii 3 ani, deși societatea ocupă locul 2 în topul firmelor arădene din domeniul construcțiilor și locul 89 în topul firmelor din județ (2018). Activitatea principală a societății este cea de lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale (CAEN Rev.2 4120).

2.2.2. Performanțe înregistrate în activități de construcții

După cifra de afaceri realizată în anul 2018 în activități de construcții, se constată că primele două locuri sunt ocupate de firmele care au și cea mai mare structură a salariaților din domeniu. De remarcat este faptul că performanța este înregistrată de firme care realizează activități de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale, majoritatea având sediul social în mun. Arad.

**Tabel nr. 32: Top 10 firme din construcții, după cifra de afaceri realizată în anul 2018**

CAEN	Denumire firmă	Localizare	Cifra de afaceri netă (CA) 2018	Nr. salariați 2018	Loc în topul CA 2018
			lei	nr.	nr.
4120	P.A.B. ROMANIA SRL	Arad	218275671	396	23
4120	TEHNODOMUS S.R.L.	Arad	49649840	125	89
4110	ABH RESIDENCE DEVELOPMENT S.A.	Arad	28157799	2	137
4120	ONESSA CONTRACTORS SRL	Arad	26118910	0	150
4120	JCM PROFESSIONAL BUILDINGS SRL	Arad	25098584	43	154
4120	AMAHOUSE SRL	Arad	24637740	77	158
4211	INTERMED UTILAJ SRL	Arad	23409340	64	169
4211	INTECO HOLDING SRL	Bocsig	22879076	77	173
4329	IZOLTA SRL	Arad	15995469	33	244
4120	MANO SPRINT S.R.L.	Arad	15954735	45	245

Sursa datelor : ONRC, 2020, prelucrări proprii de date

Alte activități care aduc performanță în domeniul serviciilor sunt: activități de construcții a drumurilor și autostrăzilor, dar și activități ce prevăd dezvoltarea imobiliară.

Cea mai mare performanță este realizată de SC P.A.B. ROMANIA SRL, care aduce un aport valoric de 218.2 mil lei prin cifra de afaceri obținută de firmă în anul 2018.

CONCLUZII

În domeniul construcțiilor, majoritatea firmelor sunt microîntreprinderi (peste 95%). La nivel teritorial funcționează două firme în domeniul construcțiilor, care au în structură, un număr mai mare de 100 pers. salariate per. unitate.

Activitatea de construcții este în plin proces de dezvoltare. În județul Arad, sunt 18 firme din domeniul construcțiilor care în anul 2018 au înregistrat o cifră de afaceri de peste 10 mil lei, majoritatea unităților având ca principal domeniu de activitate cel al lucrărilor de construcții pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale. Sunt printre acestea și două unități care realizează activități de dezvoltare și promovare imobiliară, respectiv alte lucrări de instalații pentru construcții.

Cea mai mare performanță este realizată de SC P.A.B. ROMANIA SRL, care aduce un aport valoric de 218.2 mil lei prin cifra de afaceri obținută de firmă în anul 2018. Firma activează cu 396 salariați, ce mai mare structură din activitatea de construcții din județ.

**III COMERȚ ȘI SERVICII****3.1. COMERȚ****3.1.1. Resursele de muncă din comerț**

Populația ocupată civilă care realizează activități de comerț cu amănuntul, comerț cu ridicata, inclusiv repararea autovehiculelor și motocicletelor se cifrează la 31 mii persoane în anul 2018, reprezentând 14.7% din populația ocupată în economia județului Arad.

Tabel nr. 33: Populația ocupată civilă, în activități de comerț, județ Arad

Populația ocupată civilă, în comerț, jud. Arad	2014	2015	2016	2017	2018	2014/ 2018	2018 % total
	<i>mii pers</i>					<i>%</i>	
TOTAL economie, județ	212.1	210.8	211.3	210.2	211.3	99.6	100%
Comert cu ridicata si cu amanuntul; repararea autovehiculelor si motocicletelor	31.7	31.6	31.5	30.8	31	97.8	14.7%

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

În perioada 2014-2018 se înregistrează o scădere a populației ocupate în comerț, scădere de -2.2% (aprox. 700 pers.), tendință de regres s-a manifestat trei ani consecutivi, până în anul 2017. În anul 2018, față de anul precedent se înregistrează o ușoară creștere a populației ocupate din activități de comerț, creșterea de aprox. 200 pers. ocupate.

Evoluția numărului de salariați din comerț

Numărul mediului de salariați care realizează activități de comerț cu ridicata, comerț cu amănuntul, dar și activități de reparare a autovehiculelor și motocicletelor este de 17570 pers. salariate în anul 2018.

Tabel nr. 32: Numarul mediu al salariatilor pe activitati ale economiei nationale (sectiuni si diviziuni) CAEN Rev.2, perioada 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018	2014- 2018	
Județul Arad (total)	119276	121050	125257	130691	130343	109.3	9.3
G COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI MOTOCICLETELOR	16330	16351	17358	17544	17570	107.6	7.6

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Structura se menține în creștere în toată perioada de referință (2014-2018) înregistrându-se un aport de +7.6% față de anul 2014. Tendința se menține de creștere și la nivel de județ (+9.3%).



Salariații din activitățile de comerț reprezintă 13.5% din totalul salariaților din economia județului Arad (2018).

3.1.2. Performanțe înregistrate în activități de comerț

Distribuția firmelor arădene din domeniul comerțului

Activitățile de comerț sunt realizate prin intermediul a 5518 societăți comerciale active în domeniu, care contribuie la formarea cifrei de afaceri județene, cu 8549 mil. lei (2018). Contribuția firmelor care activează în activități de comerț și care au în structură un număr mai mare de 100 de salariați per. unitate, este de 31% în totalul activității comerciale din județul Arad (2018).

Activitățile de comerț cu amanuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, bauturi și tutun sunt cele mai numeroase, întâlnindu-se ca domeniu principal de activitate pentru 1180 firme arădene, distribuția teritorială fiind foarte răspândită la nivel de județ.

Tabel nr. 35: Distribuția firmelor arădene din domeniul comerțului, care au peste 100 salariați în anul 2018

CAEN	Denumire firmă	Localizare	Cifra de afaceri netă (CA) 2018	Nr. salariați 2018	Loc în topul CA 2018
4532	VERBITA SRL	Arad	32130046	254	119
4617	AGRIROM SRL	Arad	230712806	220	20
4619	SANAIDEA SRL	Arad	10645372	206	352
4619	SIDE GRUP SRL	Felnac	114842182	169	42
4520	AUTO SCHUNN SRL	Arad	235599030	159	19
4639	RESCO SA	Arad	99514937	159	46
4649	B.N.BUSINESS SRL	Arad	52300892	130	80
4639	DARIMEX INTERNATIONAL SRL	Arad	74596406	129	67
4722	AGROINDIMPEX SRL	Curtici	51269667	124	84
4531	AUTO GROUP C.M.B. SRL	Arad	115475824	123	41
4773	SINAPIS SRL	Arad	82355185	120	57
4674	INSTAL IMPEX SRL	Arad	77742236	119	64
4730	SMART DIESEL SRL	Chisineu-Cris	1342239672	116	3
4633	LACTO FOOD SRL	Sofronea	137869049	115	37

Sursa datelor: ONRC, 2020, prelucrări proprii de date

Conform datelor analizate, în anul 2018 sunt 14 societăți comerciale care realizează activități de comerț, au în structură un număr mai mare de 100 salariați per. unitate și care au sediul social înregistrat în teritoriul județean.

SC VERBITA SRL este firma care înregistrează cel mai mare număr de salariați din domeniul comerțului, 254 salariați în anul 2018, unitate care realizează activități de comerț cu amănuntul de piese și accesorii pentru autovehicule. Firma are sediul social înregistrat în mun. Arad.

SC AGRIROM SRL și SANAIDEA SRL au în structură 220, respectiv 206 salariați, activând în activități de intermediere în comerțul cu produse alimentare, bauturi și tutun (cod



CAEN 4617), respectiv intermediari în comerțul cu produse diverse (cod CAEN 4619). Ambele firme au sediul social în mun. Arad.

SC SIDE GRUP SRL este firmă cu 169 salariați (2018), cu sediul social înregistrat în comuna Felneac, care realizează activități de intermediari în comerțul cu produse diverse (cod CAEN 4619).

Sc AUTO SCHUNN SRL are în structură un număr de 159 salariați și realizează activități de întreținerea și repararea autovehiculelor (cod CAEN 4520). Firma se află pe locul 19, în topul firmelor arădene cu aport major la formarea cifrei de afaceri la nivel de județ (2018). Sediul social este înregistrat în mun. Arad.

SC RESCO SA, SC B.N.BUSINESS SRL și SC DARIMEX INTERNATIONAL SRL sunt firme cu sediul social în mun. Arad, care activează în activități de comerț cu ridicata pentru diverse bunuri, având în structură un nr de salariați de 159, 130, respectiv 129 pers. salariate.

SC AGROINDIMPEX SRL, societate cu 124 salariați în anul 2018, are sediul social în orașul Curtici și realizează activități de comerț cu amanuntul al cărnii și al produselor din carne, în magazine specializate.

SC AUTO GROUP C.M.B. SRL are un nr. de 123 salariați realizând activități de comerț cu ridicata de piese și accesorii pentru autovehicule. SC SINAPIS SRL are 120 salariați și realizează activități de comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate. SC INSTAL IMPEX SRL are un nr. de 119 salariați și realizează activități de comerț cu ridicata al echipamentelor și furniturilor de fierărie pentru instalații sanitare și de încălzire. Toate cele trei societăți au sediul social înregistrat în mun. Arad.

SC SMART DIESEL SRL este o firmă cu sediul social în orașul Curtici, care activează în comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule, activitate care se realizează în magazine specializate. Numărul de salariați este de 116 persoane, înregistrând o creștere spectaculoasă în perioada analizată.

SC LACTO FOOD SRL unitate cu sediul social în comuna Șofronea, realizează activități de comerț cu ridicata al produselor lactate, oualor, uleiurilor și grăsimilor comestibile. Unitate are în structură un număr de 115 persoane salariate, în anul 2018, structură ce se află în creștere în toată perioada de analiză.

Tabel nr. 36: Primele 10 firme din comerț, după cifra de afaceri realizată în anul 2018

CAEN	Denumire firmă	Localizare	Cifra de afaceri netă (CA) 2018	Nr. salariați 2018	Loc în topul CA 2018
4730	SMART DIESEL SRL	Chisineu-Cris	1342239672	116	3
4520	AUTO SCHUNN SRL	Arad	235599030	159	19
4617	AGRIROM SRL	Arad	230712806	220	20
4632	MAURIZIARO MEAT SRL	Arad	149435295	15	33
4633	LACTO FOOD SRL	Șofronea	137869049	115	37
4675	ARCHIM FERTIL SRL	Vladimirescu	129881983	35	38
4531	AUTO GROUP C.M.B. SRL	Arad	115475824	123	41
4619	SIDE GRUP SRL	Felnac	114842182	169	42
4776	DIVA SOL SRL	Arad	111883291	17	43
4621	AGRODEP SRL	Sântana	110039899	48	44

Sursa datelor: ONRC, 2020, prelucrări proprii de date



SC SMART DIESEL SRL este firma cu cea mai mare performanță obținută în anul 2018, în activități de comerț, activitate care este în plin proces de expansiune atât din perspective producției încasate, cât și a evoluției numărului de salariați. Firma are sediul social în orașul Chișineu-Criș și ocupă locul 3 în topul celor mai profitabile firme din județul Arad și locul 1 în domeniul comerțului arădean.

SC MAURIZIARO MEAT SRL este o firmă cu sediul social în mun. Arad, care deși activează cu un număr foarte restrâns de salariați (15 salariați, în 2018), societatea înregistrează o cifră de afaceri remarcabilă realizând activități de comerț cu ridicata al cărnii și produselor din carne.

SC ARCHIM FERTIL SRL firmă cu sediul în comuna Vladimirescu, în domeniul comerț cu ridicata al produselor chimice, are în structură un număr de 35 salariați, însă înregistrează o cifră de afaceri de peste 129 mil lei în anul 2018. amplasarea comunei Vladimirescu la sud-est de municipiul Arad, favorizează dezvoltarea activităților economice și în proximitatea municipiului.

SC SIDE GRUP SRL firmă cu sediul social în comuna Felneac, realizează o cifră de afaceri de peste 114 mil lei în anul 2018, prin activități de intermediari în comerț.

SC DIVA SOL SRL cu sediul social în mun. Arad, activează în domeniul comerțului cu amanuntul al florilor, plantelor și semintelor; comerț cu amănuntul al animalelor de companie și a hranei pentru acestea, în magazine specializate. Societatea are în structură un număr de 17 salariați, dar realizează o cifră de afaceri de peste 111 mil. lei în anul 2018.

SC AGRODEP SRL cu sediul în orașul Sântana, are 48 de salariați în anul 2018, realizând o cifră de afaceri de peste 110 mil. lei prin activități de comerț cu ridicata al cerealelor, semintelor, furajelor și tutunului neprelucrat.

Alte patru firme realizează performante remarcabile în activități de comerț, înregistrând atât o valoare remarcabilă a cifrei de afaceri, cât și o structură a salariaților de peste 100 per. în anul 2018. Aceste unități sunt: SC AUTO SCHUNN SRL, SC AGRIFORM SRL, SC AUTO GROUP C.M.B. SRL (cu sediul în mun. Arad) și SC LACTO FOOD SRL (cu sediul în comuna Șofronea).

CONCLUZII

Salariații din activitățile de comerț reprezintă 13.5% din totalul salariaților din economia județului Arad (2018).

SC SMART DIESEL SRL este firma cu cea mai mare performanță obținută în anul 2018, în activități de comerț, activitate care este în plin proces de expansiune atât din perspective producției încasate, cât și a evoluției numărului de salariați. Firma are sediul social în orașul Chișineu-Criș și ocupă locul 3 în topul celor mai profitabile firme din județul Arad și locul 1 în domeniul comerțului arădean.

Numărul mediului de salariați care realizează activități de comerț cu ridicata, comerț cu amănuntul, dar și activități de reparare a autovehiculelor și motocicletelor este de 17570 pers. salariate în anul 2018. Conform datelor analizate, în anul 2018 sunt 14 societăți comerciale care realizează activități de comerț, au în structură un număr mai mare de 100 salariați per. unitate.

**3.2. SERVICII****3.2.1. Resursele de muncă din servicii**

Populația ocupată civilă în activități de servicii este de 58,6 mii pers. în anul 2018, reprezentând 27.7% din populația ocupată a județului Arad.

Tabel nr. 37: Populația ocupată civilă, în servicii, județ Arad

Populația ocupată civilă, în servicii jud. Arad	2014	2015	2016	2017	2018	2014/ 2018	2018 % din sector
	um: mii pers					%	
TOTAL economie, județ	212.1	210.8	211.3	210.2	211.3	99.6	
SERVICII, din care:	53.6	54.8	56.9	56.2	58.6	109.3	100.0
Transport si depozitare	12.1	12.5	13.2	13.7	14.2	117.4	24.2
Hoteluri si restaurante	3.6	3.8	3.9	4.2	4.4	122.2	7.5
Informatii si comunicatii	1.3	1.7	1.6	1.5	1.5	115.4	2.6
Intermedieri financiare si asigurari	1.7	1.7	1.6	1.4	1.6	94.1	2.7
Tranzactii imobiliare	0.7	0.8	0.8	0.7	0.7	100.0	1.2
Activitati profesionale, stiintifice si tehnice	3	2.9	3	3.2	3.3	110.0	5.6
Activitati de servicii administrative si activitati de servicii support	5.2	5.8	6.5	6.5	7.1	136.5	12.1
Administratie publica si aparare; asigurari sociale din sistemul public	3.9	4	4	4.1	4.1	105.1	7.0
Invatamant	7.7	7.6	7.6	7.9	8.1	105.2	13.8
Q Sanatate si asistenta sociala	7.5	7.8	7.9	7.7	8.3	110.7	14.2
Activitati de spectacole, culturale si recreative	1.5	1.5	1.2	1.2	1.5	100.0	2.6
Alte activitati de servicii	5.4	4.7	5.6	4.1	3.8	70.4	6.5

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Repartiția populației ocupate pe diferite activități din domeniul serviciilor, se prezintă astfel:

- 24.2% în activități de transport și depozitare;
- 14.2% în activități de servicii de sănătate și asistență socială;
- 13.8% în servicii de învățământ;
- 12.1% în activități de servicii administrative și servicii suport;
- 7.5% servicii din domeniul horeca (hoteluri și restaurante);
- 7% servicii ale administrației publice și apărare alături de servicii de asigurări sociale din sistemul public;



- 5.6% în servicii ce privesc activități profesionale, științifice și tehnice;
- alte activități reprezentând ponderi sub 5%.

În toată perioada 2014-2018 se înregistrează o tendință de creștere a populației ocupate în activități de servicii, pondere care se cifrează la +9.3%, reprezentând aprox. +2100 persoane ocupate. tendința este de creștere susținută, de la an la an.

Prin evoluția populației ocupate în activități de servicii, se constată o evoluție pozitivă în activități precum: servicii administrative și servicii suport acestora (+36.5%), servicii în hoteluri și restaurante (+22.2%), servicii de transport și depozitare (+17.4%), servicii în informații și comunicații (+15.4%), servicii de sănătate și asistență socială (10.7%), activități profesionale, științifice și tehnice (+10%), servicii ale administrației publice, apărare, asigurări sociale din sistemul public (+5.01%), servicii din domeniul învățământului (+5.2%).

Activitățile de servicii care au înregistrat regres în rândul populației ocupate, în perioada 2014-2018, sunt cele de intermediari financiare și asigurări (-5,9%).

Serviciile privind tranzacțiile imobiliare și cele destinate activităților de spectacole, serviciile culturale și recreative și-au menținut aprox. constantă, structura populației ocupate.

Numărul mediu de salariați din activitățile de servicii

Numărul mediu de salariați din activitățile de servicii este de 44951 pers. salariate, în anul 2018, structură ce se află în continuă creștere, de la an la an, structura salariaților fiind cu +13.5% mai mare față de anul 2014. În județul Arad, numărul salariaților din activitățile de servicii, raportați la numărul total de salariați din economia arădeană, reprezintă 34.5% în anul 2018.

Tabel nr. 38: Numarul mediu al salariatilor pe activitati ale economiei nationale (sectiuni si diviziuni) CAEN Rev.2, perioada 2014-2018

Numărul de salariați din activități de servicii	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	
Județul Arad (total)	119276	121050	125257	130691	130343	109.3	9.3
Servicii, total din care:	39594	39426	41523	43518	44951	113.5	13.5
H TRANSPORT SI DEPOZITARE	7785	8118	8574	9167	9377	120.4	20.4
49 Transporturi terestre si transporturi prin conducte	5507	5889	6381	6724	6797	123.4	23.4
50 Transporturi pe apa	:	:	:	:	:		
51 Transporturi aeriene	:	:	:	:	12		
52 Depozitare si activitati auxiliare pentru transporturi	1672	1631	1615	1811	1847	110.5	10.5
53 Activitati de posta si de curier	606	598	578	632	721	119.0	19.0



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Numărul de salariați din activități de servicii	2014	2015	2016	2017	2018	2014-1018	
I HOTELURI SI RESTAURANTE	3205	2688	3181	3549	4103	128.0	28.0
J INFORMATII SI COMUNICATII	1045	1138	1084	1212	1237	118.4	18.4
58 Activitati de editare	282	216	309	323	361	128.0	28.0
59-60 Activitati de productie cinematografica, video si de programe de televiziune; inregistrari audio si activitati de editare muzicala; Activitati de difuzare si transmitere de programe	14	38	33	17	24	171.4	71.4
61 Telecomunicatii	318	319	251	293	316	99.4	-0.6
62-63 Activitati de servicii in tehnologia informatiei; Activitati de servicii informatice	431	565	491	579	536	124.4	24.4
K INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI	1573	1443	1474	1354	1375	87.4	-12.6
64 Intermedieri financiare, cu exceptia activitatilor de asigurari si ale fondurilor de pensii	1066	1034	1031	993	1008	94.6	-5.4
65 Activitati de asigurari, reasigurari si ale fondurilor de pensii (cu exceptia celor din sistemul public de asigurari sociale)	128	106	96	62	58	45.3	-54.7
66 Activitati auxiliare intermedierilor financiare, activitati de asigurare si fonduri de pensii	379	303	347	299	309	81.5	-18.5
L TRANZACTII IMOBILIARE	588	632	703	653	598	101.7	1.7
M ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	2053	1878	2318	2541	2575	125.4	25.4
72 Cercetare-dezvoltare	10	10	14	44	111	1110.0	1010.0

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Prognoza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Numărul de salariați din activități de servicii	2014	2015	2016	2017	2018	2014-1018	
N ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPT	4709	4911	5660	6052	6313	134.1	34.1
O ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE; ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	3863	3911	3923	4006	4010	103.8	3.8
P INVATAMANT	7125	7101	7027	6953	6988	98.1	-1.9
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	5814	5767	6073	6408	6676	114.8	14.8
R ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	1078	966	826	931	1031	95.6	-4.4
S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	756	873	680	692	668	88.4	-11.6

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Așa cum se observă în tabelul alăturat, se identifică activități de servicii unde structura salariaților înregistrează o tendință de creștere, în perioada 2014-2018. Aceste activități sunt:

- activități de servicii administrative și suport pentru acestea (+34.1%);
- activități în hoteluri și restaurante (+28%);
- activități profesionale, științifice și tehnice (+25.4%);
- activități de transport și depozitare (+20.4%);
- servicii în domeniul informațiilor și comunicațiilor (+18%);
- servicii de sănătate și asistență socială (+14.8%);
- servicii ale administrației publice, apărare, asigurări sociale din sistemul public (+3.8%);
- servicii de tranzacții imobiliare (+1.7%);

Activități din domeniul serviciilor care înregistrează regres în structura salariaților, în perioada 2014-2018, sunt :

- servicii în intermediari financiare și asigurări (-12.6%) ;
- activități de spectacole, culturale și recreative (-4.4%);
- servicii în învățământ (-1.9%).

**Tabel nr. 39: Distribuția salariaților pe principalele activități de servicii, anul 2018 (% din totalul salariaților din activitățile de servicii)**

Nr. de salariați pe principalele activități de servicii	Anul 2014	Anul 2018
SERVICII total, din care:	100%	100%
H Transport și depozitare	19.7	20.9
I Hoteluri și restaurante	8.1	9.1
J Informații și comunicații	2.6	2.8
K Intermedieri financiare și asigurări	4.0	3.1
L Tranzacții imobiliare	1.5	1.3
M Activități profesionale, științifice și tehnice	5.2	5.7
N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	11.9	14.0
O Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	9.8	8.9
P Învățământ	18.0	15.5
Q Sănătate și asistență socială	14.7	14.9
R Activități de spectacole, culturale și recreative	2.7	2.3
S Alte activități de servicii	1.9	1.5

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Prin distribuția numărului mediu de salariați din activitățile de servicii, pe principalele activități ale domeniului, se constată că: cea mai mare repartiție a salariaților din servicii realizează activități de transport și depozitare (20.9%), urmat de activități din învățământ (15.5%), servicii de sănătate și asistență socială (14.9%), servicii administrative și suport specifice (14%), servicii în hoteluri și restaurante (9.1%), servicii ale administrației publice și apărării, asigurări sociale din sistemul public (8.9%), activități profesionale, științifice și tehnice, cu precădere cele din sectorul cercetare-dezvoltare (5.7%). Alte activități de servicii înregistrează o distribuție mai mică de 5% în totalul salariaților din domeniul serviciilor.

3.2.2. Performanțe înregistrate în activități de servicii

Prin distribuția numărului de salariați din mediul privat, se constată că dintr-un total de 9867 societăți comerciale active în domeniul serviciilor în anul 2018, numai 30 dintre societăți au în structură un număr mai mare de 100 salariați per. unitate și numai 8 dintre aceste societăți sunt considerate unități de talie mare cu peste 250 salariați per unitate.

**Tabel nr. 40: Distribuția firmelor arădene din domeniul serviciilor, care au peste 250 salariați în anul 2018**

CAEN	Denumire firmă	Localizare	Cifra de afaceri netă (CA) 2018	Nr. salariați 2018	Loc în topul CA 2018
4941	INTERNATIONAL ALEXANDER SRL	Arad	323601588	867	12
4931	COMPANIA DE TRANSPORT PUBLIC SA	Arad	37422800	599	105
4941	XPO TRANSPORT SOLUTIONS ROMANIA SRL	Arad	257392461	591	16
8220	FINPROM SRL	Arad	27371298	402	143
4941	FILIP SRL	Arad	146101642	379	35
4939	PITO TRANS SRL	Arad	58136094	365	75
5229	LAGERMAX AUTOTRANSPORT SRL	Curtici	179756930	261	27
8610	GENESYS MEDICAL CLINIC SRL	Arad	52545517	256	79

Sursa datelor: ONRC, 2020, prelucrări proprii de date

Cel mai mare număr de salariați din activitățile de servicii este înregistrat de SC INTERNATIONAL ALEXANDER SRL, din mun. Arad, societate cu 867 pers. salariate în anul 2018. Această societate înregistrează creșteri în structura salariaților +143 salariați față de anul 2014, prin activități de transporturi rutiere de mărfuri.

COMPANIA DE TRANSPORT PUBLIC SA este societatea care funcționează în anul 2018 cu un număr de 599 salariați, având ca domeniu de activitate servicii de transporturi urbane, suburbane și metropolitane de călători. Sediul social este înregistrat în mun. Arad. Tendința este de scădere a numărului de salariați în această companie.

De menționat este faptul că majoritatea societăților cu peste 250 salariați per. unitate, din domeniul serviciilor au sediul social în mun. Arad și înregistrează o tendință de creștere în structura acestora. Aceste societăți sunt:

- SC XPO TRANSPORT SOLUTIONS ROMANIA SRL - 591 salariați în 2018, în activități de servicii de transport rutier de mărfuri;
- SC FINPROM SRL - 402 salariați în 2018, prin activități de servicii ale centrelor de intermediere telefonica, prin call center;
- SC FILIP SRL – 379 salariați, în activități de servicii de transport rutier de mărfuri;
- SC PITO TRANS SRL – 365 salariați, prin alte transporturi terestre de calatori;
- SC GENESYS MEDICAL CLINIC SRL – 256 salariați, prin activități de asistența spitaliceasca.

SC LAGERMAX AUTOTRANSPORT SRL, din orașul Curtici, este singura societate comercială cu peste 250 salariați din domeniul serviciilor, care are sediul social înregistrat în altă localitate decât mun. Arad. Această societate este activă în anul 2018, având în structură un număr de 261 salariați, realizează activități anexe celor de transport, ocupând locul 27 în top firme din județ după cifra de afaceri din 2018.

**Tabel nr. 41: Primele 10 firme din domeniul serviciilor, după cifra de afaceri realizată în anul 2018**

CAEN	Denumire firmă	Localizare	Cifra de afaceri netă (CA) 2018	Nr. salariați 2018	Loc în topul CA 2018
4941	INTERNATIONAL ALEXANDER SRL	Arad	323601588	867	12
4941	XPO TRANSPORT SOLUTIONS ROMANIA SRL	Arad	257392461	591	16
6499	SOCIETATEA DE INVESTITII FINANCIARE BANAT-CRISANA-SA	Arad	205905584	35	24
5229	LAGERMAX AUTOTRANSPORT SRL	Curtici	179756930	261	27
7022	TRANSYLVANIA INVEST SRL	Vladimirescu	163853427	13	29
4941	FILIP SRL	Arad	146101642	379	35
4941	CDC TRANSPORT INNOVATIONS S.R.L.	Pecica	94185142	232	50
4941	SPEED LINE IMPEX SRL	Arad	88728066	228	53
4941	LUAR SRL	Arad	80332164	223	61
4941	POLACH LOGISTICS & TRANSPORT SRL	Arad	70712635	167	69

Sursa datelor: ONRC, 2020, prelucrări proprii de date

Cele mai performante firme din domeniul serviciilor, top 10 după cifra de afaceri realizată în anul 2018, își au sediul în mun. Arad (7), orașele Curtici (1) și Pecica (1), comuna Vladimirescu (1 firmă). Domeniile de activitate în care performează aceste unități sunt în servicii de transport mărfuri, intermediari financiari în domeniul serviciilor, consultanță în afaceri în servicii și alte activități de servicii anexe transporturilor.

Cifra de afaceri realizată de aceste 10 firme, reprezintă 28.5% din cifra de afaceri realizată în domeniul activităților de servicii din județul Arad, în anul 2018. De remarcat este faptul că un număr de 17 societăți comerciale se poziționează în lista primelor 100 societăți din județ, apreciind prin contribuția activității lor la formarea cifrei de afaceri din județ, în anul 2018. Activitățile cu aport semnificativ la formarea indicatorului de performanță sunt: serviciile de transport mărfuri; servicii de consultanță în afaceri; servicii de intermediari financiari; servicii de transporturi urbane, suburbane și metropolitane de calatoriale; servicii de transporturi terestre de calatori; activități de asistență spitalicească; alte activități anexe serviciilor.

CONCLUZII

Numărul mediu de salariați din activitățile de servicii este de 44951 pers. salariate, în anul 2018, structură ce se află în continuă creștere, +13.5% față de anul 2014. Domeniul serviciilor se realizează cu 34.5% din salariații județului.

Prin distribuția numărului mediu de salariați din activitățile de servicii, pe principale activități ale domeniului, se constată că: cea mai mare repartiție a salariaților din servicii realizează activități de transport și depozitare (20.9%), urmat de activități din învățământ



(15.5%), servicii de sănătate și asistență socială (14.9%), servicii administrative și suport specifice (14%), servicii în hoteluri și restaurante (9.1%), servicii ale administrației publice și apărării, asigurări sociale din sistemul public (8.9%), activități profesionale, științifice și tehnice, cu precădere cele din sectorul cercetare-dezvoltare (5.7%). Alte activități de servicii înregistrează o distribuție mai mică de 5% în totalul salariaților din domeniul serviciilor.

Activități din domeniul serviciilor care înregistrează regres în structura salariaților, în perioada 2014-2018, sunt : servicii în intermediere financiară și asigurări (-12.6%) ; activități de spectacole, culturale și recreative (-4.4%); servicii în învățământ (-1.9%).

Prin distribuția numărului de salariați din mediul privat, se constată că dintr-un total de 9867 societăți comerciale active în domeniul serviciilor în anul 2018, numai 30 dintre societăți au în structură un număr mai mare de 100 salariați per. unitate și numai 8 dintre aceste societăți sunt considerate unități de talie mare cu peste 250 salariați per unitate.

Cel mai mare număr de salariați din activitățile de servicii este înregistrat de SC INTERNATIONAL ALEXANDER SRL, din mun. Arad, societate cu 867 pers. salariate în anul 2018. Această societate înregistrează creșteri în structura salariaților +143 salariați față de anul 2014, prin activități de transporturi rutiere de mărfuri.

Cele mai performante firme din domeniul serviciilor, top 10 după cifra de afaceri realizată în anul 2018, își au sediul în mun. Arad (7), orașele Curtici (1) și Pecica (1), comuna Vladimirescu (1 firmă). Domeniile de activitate în care performează aceste unități sunt în servicii de transport mărfuri, intermediere financiară în domeniul serviciilor, consultanță în afaceri în servicii și alte activități de servicii anexe transporturilor. Cifra de afaceri realizată de aceste 10 firme, reprezintă 28.5% din cifra de afaceri realizată în domeniul activităților de servicii din județul Arad, în anul 2018.

**IV. PERFORMANȚĂ ÎN ECONOMIE**

Indicele de specializare este utilizat pentru a arăta domeniile de activitate în care județul este mai dezvoltat față de nivelul național. Calculul indicatorului se face pe baza numărului de salariați din domeniul respectiv. Modalitatea de calcul presupune raportarea ponderii numărului de salariați din total salariați ai domeniului respectiv la nivel județean la ponderea numărului de salariați pe domeniul analizat din total salariați la nivel național. Domeniile de specializare relevante se consideră a fi cele care au indicii de specializare mai mare decât 1

Tabel nr. 42: Indicii de specializare economică, pe activități economice, în județul Arad, în anul 2018

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Nr. salariați județ Arad	Nr. salariați România	județ Arad (%)	România (%)	Indice specializare economica 2018
TOTAL județ Arad	130343	5068063	100	100	
A AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	4067	123821	3.12	2.44	0.68
01 Agricultură, vanatoare și servicii anexe	2467	86724	1.89	1.71	0.18
02-03 Silvicultură și exploatare forestieră; Pescuit și acvacultură	1600	37097	1.23	0.73	0.50
INDUSTRIE	56480	1409137	43.33	27.80	15.53
B INDUSTRIA EXTRACTIVA	489	49025	0.38	0.97	-0.59
05 Extractia carbunelui superior și inferior	0	12503	0.00	0.25	
06 Extractia petrolului brut și a gazelor naturale	252	15590	0.19	0.31	-0.11
07 Extractia minereurilor metalifere		1935	0.00	0.04	-0.04
08 Alte activități extractive	194	12299	0.15	0.24	-0.09
09 Activități de servicii anexe extractiei	43	6698	0.03	0.13	-0.10
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE	52785	1205129	40.50	23.78	16.72
10 Industria alimentară	2342	154296	1.80	3.04	-1.25
11 Fabricarea băuturilor	167	20915	0.13	0.41	-0.28
12 Fabricarea produselor din tutun		2040	0.00	0.04	-0.04
13 Fabricarea produselor textile	2624	40276	2.01	0.79	1.22
14 Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	4456	125319	3.42	2.47	0.95
15 Tabacirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinarie, harnasamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blanurilor	2713	58050	2.08	1.15	0.94



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

CAEN Rev.2 (activitati ale economiei nationale)	Nr. salariați județ Arad	Nr. salariați România	județ Arad (%)	Romania (%)	Indice specializare economica 2018
16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și pluta, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale impletite	1854	54489	1.42	1.08	0.35
17 Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	151	14247	0.12	0.28	-0.17
18 Tiparire și reproducerea pe suport a înregistrărilor	81	16784	0.06	0.33	-0.27
19 Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea titeiului	5	3012	0.00	0.06	-0.06
20 Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	10	24317	0.01	0.48	-0.47
21 Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice	37	9996	0.03	0.20	-0.17
22 Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	2103	64939	1.61	1.28	0.33
23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	946	44306	0.73	0.87	-0.15
24 Industria metalurgică	349	30350	0.27	0.60	-0.33
25 Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	3284	83007	2.52	1.64	0.88
26 Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	2316	35479	1.78	0.70	1.08
27 Fabricarea echipamentelor electrice	2448	49589	1.88	0.98	0.90
28 Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	1533	55288	1.18	1.09	0.09
29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	18868	182838	14.48	3.61	10.87
30 Fabricarea altor mijloace de transport	1902	29984	1.46	0.59	0.87
31 Fabricarea de mobilă	2725	64279	2.09	1.27	0.82
32 Alte activități industriale n.c.a.	1577	17752	1.21	0.35	0.86

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Proгноza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

CAEN Rev.2 (activitati ale economiei nationale)	Nr. salariati județ Arad	Nr. salariați România	județ Arad (%)	Romania (%)	Indice specializare economica 2018
33 Repararea, intretinerea si instalarea masinilor si echipamentelor	294	23577	0.23	0.47	-0.24
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	900	52672	0.69	1.04	-0.35
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	2306	102311	1.77	2.02	-0.25
36 Captarea, tratarea si distributia apei	919	39602	0.71	0.78	-0.08
37 Colectarea si epurarea apelor uzate	228	8130	0.17	0.16	0.01
38-39 Colectarea, tratarea si eliminarea deseurilor; activitati de recuperare a materialelor reciclabile; Activitati si servicii de decontaminare	1159	54579	0.89	1.08	-0.19
F CONSTRUCTII	7275	374966	5.58	7.40	-1.82
G COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	17570	861875	13.48	17.01	-3.53
H TRANSPORT SI DEPOZITARE	9377	283853	7.19	5.60	1.59
49 Transporturi terestre si transporturi prin conducte	6797	173960	5.21	3.43	1.78
50 Transporturi pe apa	0	3051	0.00	0.06	
51 Transporturi aeriene	12	4561	0.01	0.09	-0.08
52 Depozitare si activitati auxiliare pentru transporturi	1847	63944	1.42	1.26	0.16
53 Activitati de posta si de curier	721	38337	0.55	0.76	-0.20
I HOTELURI SI RESTAURANTE	4103	180218	3.15	3.56	-0.41
J INFORMATII SI COMUNICATII	1237	182282	0.95	3.60	-2.65
58 Activitati de editare	361	27118	0.28	0.54	-0.26
59-60 Activitati de productie cinematografica, video si de programe de televiziune; inregistrari audio si activitati de editare muzicala; Activitati de difuzare si transmitere de programe	24	15690	0.02	0.31	-0.29

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Proгноza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

CAEN Rev.2 (activitati ale economiei nationale)	Nr. salariați județ Arad	Nr. salariați România	județ Arad (%)	Romania (%)	Indice specializare economica 2018
61 Telecomunicatii	316	44899	0.24	0.89	-0.64
62-63 Activitati de servicii in tehnologia informatiei; Activitati de servicii informatice	536	94575	0.41	1.87	-1.45
K INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI	1375	90519	1.05	1.79	-0.73
64 Intermedieri financiare, cu exceptia activitatilor de asigurari si ale fondurilor de pensii	1008	68698	0.77	1.36	-0.58
65 Activitati de asigurari, reasigurari si ale fondurilor de pensii (cu exceptia celor din sistemul public de asigurari sociale)	58	9080	0.04	0.18	-0.13
66 Activitati auxiliare intermedierilor financiare, activitati de asigurare si fonduri de pensii	309	12741	0.24	0.25	-0.01
L TRANZACTII IMOBILIARE	598	29102	0.46	0.57	-0.12
M ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	2575	171756	1.98	3.39	-1.41
72 Cercetare-dezvoltare	111	19701	0.09	0.39	-0.30
N ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPORT	6313	300465	4.84	5.93	-1.09
O ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE; ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	4010	203050	3.08	4.01	-0.93
P INVATAMANT	6988	350812	5.36	6.92	-1.56
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	6676	381152	5.12	7.52	-2.40
R ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	1031	72347	0.79	1.43	-0.64
S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	668	52708	0.51	1.04	-0.53

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Analizând indicele de specializare economică pentru județul Arad, cu date din anul 2018, se observă că sub-sectoarele economice în care județul este mai dezvoltat, față de nivelul național, țin în cea mai mare parte de sectorul secundar prin activități ale industriei prelucrătoare și de sectorul terțiar prin servicii de transport. Astfel, se remarcă industria de prelucrare, în special prin: fabricarea produselor textile (1.22); fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (1.08); fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor (10.8). Serviciile înregistrează o valoare ridicată a indicelui de specializare economică în activități de transporturi terestre și transporturi prin conducte (1.78);

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
 Prognoza privind evoluția activităților în județul Arad
 urban team s.r.l.



Industria prelucrătoare înregistrează nivel ridicat al specializării și în activități precum: fabricarea articolelor de îmbrăcăminte; tabăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnasamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blănurilor; fabricarea echipamentelor electrice; fabricarea altor mijloace de transport; fabricarea de mobilă.

Investiții în economie

Pe parcursul anilor, dar și în ultimii ani au fost realizate o serie de proiecte de investiții importante atât pentru infrastructura publică a județului Arad, cât și proiecte de investiții destinate mediului privat.

Județul Arad reprezintă un important punct de concentrare industrială din România, având o dezvoltare economică complexă și o infrastructură bună pentru atragerea de investiții în multe activități din economie.

Argumentele în susținerea viabilității dezvoltării județului Arad, privit în context regional, național și internațional, ar putea fi sintetizate astfel:

- amplasarea județului în zona de frontieră cu Ungaria favorizează relații de parteneriat cu județe învecinate din Ungaria și accesul la piețe externe;
- existența unei rețele de drumuri, căi ferate și de telecomunicații care, deși nu este nici pe departe comparabilă cu cea existentă în țările puternic dezvoltate, este semnificativ superioară celei din interiorul țării;
- existența unei forțe de muncă bine calificate și instruite, capabilă să asimileze într-un timp record cele mai complexe tehnologii din toate domeniile producției de bunuri și valori materiale, de la agricultură și industria prelucrătoare până la biotehnologii și industria transmiterii informațiilor.

Evoluția și repartiția la nivel teritorial a numărului de salariați din județul Arad (2014-2018) este prezentată în Anexa nr. 6 (Cartograma nr. 6)

Prin evoluția numărului de salariați la nivelul teritorial, în perioada 2014-2018, se identifică următoarele aspecte:

- un număr de 20 UATB din județ înregistrează creșteri în structura salariaților. Cele mai însemnate creșteri, de peste 20%, sunt înregistrate în 4 localități: com. Zimandu Nou (50.8%), o. Curtici (42.9%), o. Chișineu-Criș (35.6%), com. Felneac (22.3%). Creșteri medii (10-20%) sunt înregistrate în alte 6 localități (mun. Arad, o. Lipova și comunele Vârfurile, Hălmagiu, Gurahonț, Sepreuş). Ușoare creșteri, de până la 10%, sunt înregistrate în localitățile: o. Sebiș, o. Nădlac și comunele Archiș, Păuliș, Pilu, Vlaimirescu, Iratosu, Almaș, Ghioroc, Șofronea.
- stagnări în structura salariaților au fost înregistrate în localitățile Săvîrșin și Petriș;
- scăderi în structura salariaților au fost înregistrate în 56 de localități din județ, fiind și cele mai numeroase. Scăderi mai moderate de până la 10% au fost înregistrate în 16 localități. Însă, cele mai accentuate scăderi ale salariaților, scăderi care depășesc -30% sunt în 7 localități din județ (comunele Zerind, Apateu, Șiștarovăț, Chisindia, Cărand, Bârsa, Vărădia de Mureș).

**V. TURISM****5.1. POTENȚIAL TURISTIC**

Stațiuni turistice, balneare și zone de agrement

Turismul balneo-climateric reprezintă o formă de turism cu tradiție în județul Arad, care dispune de un potențial natural semnificativ. După conținutul chimic, apele minerale din limitele județului Arad pot fi clasificate astfel:

- Izvoare termale bicarbonatate, sulfatate din zona aferentă bazinului Crișurilor, a căror geneză este pusă pe seama sistemului de falii și a sămburilor vulcanici (ape carbogazoase alcaline, de 25-30°C la Moneasa);
- Izvoare carbogazoase feruginoase în Dealurile Lipovei;
- Izvoare bicarbonatate calcice termale carbogazoase și sulfatate sodice în sectorul deluros al văii Mureșului.

Gruparea izvoarelor de ape minerale, prin calitate și efect curativ, a determinat repartiția spațială a stațiilor balneo-climaterice din județ. Aceste stațiuni sunt: Moneasa – situată la poalele Munților Codru Moma și Lipova - situată în Dealurile Lipovei.

În județ mai sunt și alte izvoare minerale și geotermale dar lipsa resurselor financiare a reprezentat o piedică în valorificarea acestui potențial natural. Ne referim la zonele Curtici, Șofronea, Macea, Dezna.

Stațiunea balneo-climaterică Moneasa, supranumită și „Perla Apusenilor este o așezare pitorească, aflată la 100 km de Municipiul Arad, înconjurată de culmile muntoase calcaroase ale masivului Codru Moma. Stațiunea este străbătută de cursuri de apă limpede, de păduri și pajiști naturale întinse. Stațiunea este renumită pentru izvoarele sale tămăduitoare încă de pe vremea romanilor.

Stațiunea Lipova - Băi este situată într-o zonă colinară în imediata vecinătate a orașului Lipova și la aprox. 30 km de Arad.

Ștrandurile cu apă geotermală de la Dorobanți, Curtici, Șofronea, Macea sunt iarăși un locaș unde oamenii pot găsi relaxare și liniște.

Ștrandul Termal Băile Curtici este locul ideal pentru petrecerea concediilor, a sfarșiturilor de săptămâna sau pentru organizarea a diferite evenimente, departe de agitația orașului. Apele geotermale din regiunea Curtici sunt înmagazinate la adâncimi mari, de-a lungul unei perioade de timp îndelungate.

În județul Arad, zonele de agrement disponibile pentru practicarea turismului în orice perioadă a anului fac referire la teritorii precum: mun. Arad, orașele Lipova, Valea Mureșului, Valea Crișului Alb, Zona Montană Codru-Moma, Podgoria Miniș-Măderat, Ștrandurile Termale, Lunca Mureșului.

Zonele de agrement în Municipiul Arad (Zona centrală - rezervație de arhitectură; Faleză Mureșului - Malul Mureșului, locul de relaxare al arădenilor; Parcul Reconcilierii; Ștrandul Neptun; pădurile de luncă de la est și vest: Ceala, Vladimirescu).

Faleză Mureșului cuprinde Parcul Copiilor, Parcul Eminescu și Parcul Europa. Parcul Reconcilierii este unul din punctele de atracție turistică din Arad, din anul 2004.



Zona de agrement Orașul Lipova (Bazarul turcesc, situat la capătul străzii Nicolae Bălcescu, una dintre cele mai vechi clădiri din oraș).

Zonele de agrement Valea Mureșului (zona cuprinsă între localitățile Lipova și Petriș; zona montană până la creasta Munților Zărand; zona la sud de râul Mureș, până la limita cu județul Timiș; centrul de informare: Muzeul Lipova).

Zonele de agrement Valea Crișului Alb (zona cuprinsă între localitățile Ineu și Hălmațiu; zona la sud de râul Crișul Alb, inclusiv versantul nordic al Munților Zărand; depresiunile Hălmațiu și Gurahonț; Buteni (muzeul local).

Zona Montană Codru-Moma (zona cuprinsă între localitățile Moneasa - Hășmaș, Sebiș –Moneasa).

Zona de turism Podgoria Miniș-Măderat (zona cuprinsă între localitățile Pâncota și Barațca; zona montană până la Valea Cladovei; Centrul de informare: Muzeul "Ioan Slavici" și "Emil Monția" – Șiria).

Zona cuprinsă între localitățile Pâncota și Barațca, este unul dintre cele mai vechi "Ținuturi ale viței de vie" din România, fiind atestată documentar de la începutul secolului al IX lea. Zona de turism Podgoria Miniș-Măderat este cea mai importantă zonă viticolă a județului;

Strandurile Termale (în zona localităților Șofronea, Curtici, Macea, Dorobanți; Centrul de informare: înființat la Grădina Botanică Macea).

Lunca Mureșului (arealul Parcului Natural "Lunca Mureșului")

Parcului Natural "Lunca Mureșului", administrat de Direcția Silvică Arad. În zonă se organizează plimbări de 3 - 4 ore de-a lungul Mureșului, de la Arad la Pecica, cu canoe, pe o distanță de circa 35 de kilometri, în grupuri de maxim 10 turiști.

Alte atracții turistice în zonele naturale ale județului, fac referire la:

- Rezervațiile botanice „Dosul Laurului”- Zimbru;
- Poiana cu Narcise de la Rovina;
- Rezevația naturală mixtă Moneasa;
- Grădina Botanică Macea;
- Parcuri dendrologice: „Arboretum Silva” - Gurahonț, Săvârșin, Odvoș, Căpâlnaș, Bulci;
- Păduri seculare de fag (Archișel-comuna Archiș și Luncoșoara-Hălmațel), de gorun (Groșii Noi-comuna Bârzava);
- Pădurea Ceala, lacul Moltăreț și Insula Mureș (zonă de agrement situată la 2 km de Arad și ocupă o suprafață de 1.560 ha);
- Pădurea Vladimirescu - situată la o distanță de 7 km de municipiul Arad, bogată în vegetație și faună specifică pădurilor de luncă.

Caracteristicile geografice și etnografice ale spațiului rural arădean reprezintă elemente de luat în considerare de către majoritatea turiștilor care își doresc petrecerea vacanței la țară, departe de aglomerația urbană. Oferta turistică actuală propune:

Având în vedere că la nivel de județ turismul rural este în plină dezvoltare, iar oferta în structuri de tip pensiuni turistice și agroturistice a crescut în teritoriu, înregistrând tendință de



continuă dezvoltare, putem identifica și aspecte ce țin de atragerea turiștilor în aceste structuri de cazare. Dintre acestea amintim: ospitalitatea gazdelor, calitatea serviciilor oferite (cazare, alimentație, organizarea unor activități specifice pentru divertisment și recreere), meșteșuguri tradiționale (olărit, împletituri din nuiiele, țesături), sărbători tradiționale și locale, lăcașe de cult și alte obiective turistice, manifestări culturale, degustări de vinuri și gastronomie, etc.).

Județul Arad dispune de un număr însemnat de monumente și situri istorice, monumente și ansambluri de arhitectură, vestigii și evenimente culturale care pot contribui la atragerea turiștilor în teritoriu, dar și la dezvoltarea ofertei turistice.

5.2. STRUCTURĂ ȘI DINAMICĂ ÎN ACTIVITĂȚI DE TURISM

În județul Arad, numărul mediu de salariați care realizează activități de servicii hoteliere dar și servicii specifice în restaurante, se cifrează la 4103 salariați în anul 2018.

Tabel nr. 43: Structura și dinamica numărului mediu de salariați, din activități hoteliere și restaurante, în perioada 2014-2018

Nr. salariați în servicii hoteliere	u.m.: nr. persoane					u.m.:%
	2014	2015	2016	2017	2018	2014-1018
Județul Arad (total)	119276	121050	125257	130691	130343	109.3
Servicii, total din care:	39594	39426	41523	43518	44951	113.5
HOTELURI SI RESTAURANTE	3205	2688	3181	3549	4103	128.0

Sursa datelor: INS, Tempo, 2020

Ponderea salariaților care realizează activități de servicii în activități hoteliere și restaurante specifice domeniului în numărul total de salariați din activități de servicii realizate în județul Arad, este de numai 9.1% (2018).

Structura salariaților din activități hoteliere și specifice restaurantelor urmează o tendință ascendentă în perioada 2014-2018, creșterea fiind de +28% (898 pers. salariate).

Mediul privat din domeniul serviciilor de cazare și ospitalitate

În județul Arad, în anul 2018 sunt 207 societăți comerciale, unități private, care realizează activități de servicii turistice, mai puțin cele de alimentație în restaurante și baruri. Conform datelor înregistrate de ONRC, pe baza bilanșurilor depuse în anul 2018, grupând în funcție de clasificarea CAEN Rev 2, structura acestor firme se prezintă astfel:

- activități de servicii în hoteluri și alte facilități de cazare similare (76 firme, cu sediul social înregistrat în localitățile Arad, Ineu, Moneasa, Lipova, Nadab, Bârzava, Sebiș, Cuied, Iratoșu, Halmagiu, Vinga, Dezna, Nădlac, Vladimirescu, Horia, Macea, chișineu-Criș, Șiclău, Săvârșin, Pecica, Sânmartin);
- facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată (66 firme, cu sediul social înregistrat în localitățile: Arad, Vladimirescu, Moineasa, Ghioroc, Sistarovăț, Sebiș, Șagu, Miniș, Araneag, Săvârșin, Valea Mare, Cuvin, Tisa Nouă, Târnova, Miniș, Boldești, Pecica, Temeșești, Rădești, Siria, Vinga, Galsa, Zarand, Bodrogu Nou, Pescari, Vârfurile, Tăut, Zerind, Zabalț, Sâncleani, Silindria, Pescari, Seleuș, Simand, Mândruloc, Ghioroc);



- alte mijloace de cazare (2 firme, în localitățile: mun. Arad și Păuliș);
- parcuri pentru rulote, campinguri și tabere (1 firmă în mun. Arad);
- alte servicii de cazare (41 firme, localizarea fiind în mun. Arad, Moneasa, Halmagel, Sânleani, Curtici, Vladimirescu, Buteni, Zădăreni, Sebiș, Lipova, Bata, Sistaroviț, Hașmaș, Simand, Căprioara);
- alte activități specifice serviciilor turistice.

5.3. DOMENII DE EXCELENȚĂ

În funcție de cifra de afaceri realizată de firmele care funcționează în activități specifice serviciilor turistice, în principal cele de cazare și ospitalitate, se constată că în anul 2018 acestea însumează o valoare a cifrei de afaceri netă de aprox. 71 mil lei.

Tabel nr. 44: Primele 10 firme din domeniul serviciilor de primire turistică și ospitalitate după cifra de afaceri realizată în anul 2018

CAEN	Denumire firmă	Localizare	Cifra de afaceri netă (CA) 2018	Nr. salariați 2018	Loc în topul CA 2018
5510	TRANSYLVANIA HOTELS SRL	Ineu	7668820	49	471
5510	FAB INDUSTRY SRL	Arad	4962884	44	663
5510	CENTRAL SA	Arad	4519565	40	715
5510	EDUARD EUROTRANS SRL	Arad	3561093	28	880
5510	HOTEL LEON SRL	Arad	3288418	29	950
5510	COANDI SRL	Arad	3090013	30	1004
5510	HOSPITALITY MONEASA SRL	Moneasa	2965232	22	1027
5510	UTILCONTECH SRL	Moneasa	2578984	13	1161
5510	SOCIETATE COOPERATIVA DE CONSUM CONSUMCOOP INEU	Ineu	2450796	30	1202
5510	PREMIER SRL	Arad	1929200	25	1438

Sursa datelor: ONRC, 2020, prelucrări proprii de date

Se constată astfel că, cele mai performante firme în domeniul hotelier, primele 10 firme după cifra de afaceri realizată în anul 2018, realizează aprox. 52% din valoarea totală a indicatorului de performanță pentru domeniul specificat.

Unitățile cu cea mai mare performanță în domeniul hotelier și serviciilor specifice acestora, au sediul social înregistrat în mun. Arad (6), orașul Ineu (2), Moneasa (2 firme). Toate activează în activități de servicii în hoteluri și alte facilități de cazare similare, având în structură un număr redus de salariați (sub 50 sal. per. unitate), făcând parte din categoria firmelor mici.

Este de remarcat faptul că aceste firme nu înregistrează performanțe remarcabile la nivel de județ, SC TRANSYLVANIA HOTELS SRL deși este pe locul 1 clasată pentru



performanța realizată în domeniul serviciilor hoteliere, această unitate se poziționează pe locul 471 în topul firmelor din județ (după cifra de afaceri realizată în anul 2018).

5.4. INFRASTRUCTURĂ TURISTICĂ

5.4.1. Structuri de primire turistică

Structura de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică reprezintă orice construcție sau amenajare, care furnizează în mod permanent sau sezonier, ce deține serviciul de cazare și alte servicii specifice pentru turiști. În categoria acestor structuri nu sunt incluse structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică care au o capacitate de cazare instalată de mai mică de 5 locuri.

După tipologia acestor structuri de primire turistică, ele pot fi unități de tip: hoteluri, hoteluri pentru tineret, hosteluri, hotel apartament, moteluri, hanuri, vile turistice, cabane turistice, cabane de vânătoare și de pescuit, bungalow, camping, popas turistic, unitate turistică de tip căsuțe, tabere, pensiuni turistice, pensiuni agroturistice, spații de cazare pe nave, etc.

Tabel nr. 45: Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, la nivel teritorial, în perioada 2014-2018

Unitate teritorială analizată	2014	2015	2016	2017	2018	Dinamica 2014-2018
Romania	6130	6821	6946	7905	8453	137.9
Regiunea VEST	598	652	662	770	832	139.1
Județul Arad	160	145	145	140	167	104.4

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

La nivel național structura de primire turistică este de 8453 unități, structură ce se află în creștere cu 37.9% față de anul 2014. Tendința de creștere se manifestă atât la nivel de regiune (Regiunea Vest +39.1%), cât și la nivel de județ (județul Arad +4.4%).

La nivel de județ tendința de creștere este mult mai redusă decât cea înregistrată la nivel de regiune, respectiv la nivel național.

Pentru anul 2019, se înregistrează ușoare scăderi la nivel național (8402) și județean (157), dar și de creșteri la nivel de regiune de dezvoltare (844).

Tabel nr. 46: Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri, la nivel județean, în perioada 2014-2019

Tipuri de structuri de primire turistica	Ani					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	<i>um: nr. unități</i>					
Județ Arad, total din care:	160	145	145	140	167	157
Hoteluri	33	33	34	34	37	35
Hosteluri	4	6	6	5	5	5
Moteluri	5	4	4	4	6	4
Vile turistice	10	9	9	8	9	7
Cabane turistice	4	4	4	4	5	3



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Tipuri de structuri de primire turistica	Ani					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	<i>um: nr. unități</i>					
Bungalouri	15	7	7	7	5	5
Sate de vacanta	1	:	:	1	1	:
Campinguri	5	5	5	5	4	4
Popasuri turistice	2	:	:	:	:	:
Casute turistice	1	3	3	3	3	2
Pensiuni turistice	54	49	49	48	57	53
Pensiuni agroturistice	26	25	24	21	35	39

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

În anul 2018, județul Arad are un număr de 167 structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, structură ce se majorează cu 7 unități față de anul 2014. În funcție de tipologia acestor unități de cazare turistică în județul Arad sunt: hoteluri, hosteluri, moteluri, vile turistice, cabane turistice, bungalowri, sat de vacanță, campinguri, căsuțe turistice, pensiuni turistice și agroturistice. Popasurile turistice, sunt structuri de primire turistică care nu mai activează după anul 2014.

Cele mai multe unități de primire turistică, cu funcțiuni de cazare, din județul Arad, sunt cele de tip pensiuni turistice (57), urmate de hoteluri (37) și pensiuni agroturistice (35). În județ mai sunt înregistrate în anul 2018, 9 vile turistice, 6 moteluri, 5 cabane turistice, 5 bungalowuri, 5 moteluri, 4 amenajări de tip camping, 3 amenaări pentru căsuțe turistice și un sat de vacanță.

Pentru anul 2019 sunt înregistrate scăderi față de anul precedent, în categoria structurilor de cazare de tip: hotel, motel, vile turistice, cabane turistice, sat de vacanță, căsuțe turistice, pensiuni turistice. În județul Arad sunt tendințe de creștere pentru structurile de primire turistică de tip pensiune agroturistică.

Tabel nr. 47: Structuri de primire turistica cu funcțiuni de cazare, în județul Arad și în localitățile acestuia, în perioada 2014-2018

Structuri turistice la nivel teritorial	ani					Dinamica 2014-2018
	2014	2015	2016	2017	2018	
	<i>um: nr. unități</i>					<i>%</i>
Județ Arad, total din care:	160	145	145	140	167	104.4
MUNICIPIUL ARAD	71	68	70	69	81	114.1
ORAS CHISINEU-CRIS	3	3	3	3	2	66.7
ORAS CURTICI	2	2	2	2	2	100.0
ORAS INEU	2	2	2	2	3	150.0
ORAS LIPOVA	6	4	3	4	7	116.7
ORAS NADLAC	7	6	6	5	5	71.4
ORAS PANCOTA	:	:	:	:	1	-
ORAS PECICA	2	2	2	2	2	100.0
ORAS SANTANA	1	:	:	:	:	
ORAS SEBIS	2	2	2	2	3	150.0
BARZAVA	3	3	3	3	:	-
BATA	1	1	1	1	1	100.0
BUTENI	1	1	1	1	1	100.0

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Proгноza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Structuri turistice la nivel teritorial	ani					Dinamica 2014-2018
	2014	2015	2016	2017	2018	
	um: nr. unități				%	
CHISINDIA	:	:	:	:	1	-
GHIOROC	2	3	3	3	4	200.0
HALMAGEL	1	1	1	1	:	-
HALMAGIU	1	1	1	1	2	200.0
LIVADA	1	1	1	1	1	100.0
MACEA	:	:	:	:	1	-
MONEASA	25	21	21	19	21	84.0
PAULIS	5	6	6	4	5	100.0
PETRIS	1	1	1	1	2	200.0
SAGU	1	1	1	1	:	
SAVAR SIN	2	2	2	2	2	100.0
SEMLAC	1	1	1	1	1	100.0
SIRIA	3	1	1	1	2	66.7
SISTAROVAT	:	:	:	:	1	-
SOCODOR	:	:	:	:	1	-
TARNOVA	2	2	2	2	3	150.0
TAUT	5	1	1	1	2	40.0
VARADIA DE MURES	1	:	:	:	:	-
VARFURILE	:	1	1	1	1	-
VLADIMIRESCU	7	7	6	6	8	114.3
ZIMANDU NOU	1	1	1	1	1	100.0

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

În perioada analizată 2014-2018, structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare, sunt localizate în 34 UATB din județul Arad, regăsindu-se în toate cele 10 localități urbane, dar și în alte 24 de localități rurale.

Dintr-un total de 167 structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, cele mai multe unități sunt în municipiul Arad (81 unități), urmate de Moneasa (21), T. Vladimirescu (8), orașul Lipova (7), orașul Nădlac și comuna Păuliș (cte 5 unități). Restul localităților înregistrează mai puțin de 5 structuri de primire turistică cu funcțiunea de cazare, în anul 2018. În evoluție, se constată o creștere a numărului de unități de cazare, cu preponderență în mun. Arad (+10 unități în perioada 2014-2018) și mai puțin în celelalte localități din județ.

După tipologia acestor structuri de primire turistică, cu funcțiuni de cazare turistică se identifică o distribuție numerică și o dispersie în teritoriu a acestora, astfel:

Hoteluri

Județul Arad dispune, în anul 2018, de 37 structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare. Cele mai multe hoteluri își au sediul în mun. Arad (25 unități), urmate de Moneasa (5), o. Ineu (2), o. Chișineu-Criș, o. Nădlac, o. Pecica, comunele Păuliș și Vladimirescu (câte o unitate).

Infrastructură turistică de tip hotelier a înregistrat creștere cu 4 unități față de anul 2014, iar noile structuri sunt investiții în mun. Arad (1), o. Ineu (1), o. Pecica (1), com. Vladimirescu (1). În cele două orașe, dar și în com. Vladimirescu investițiile sunt funcționale din anul 2018.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Hoteluri în teritoriu	Ani					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	um: nr. unități					
Județul Arad, din care:	33	33	34	34	37	35
MUNICIPIUL ARAD	24	24	25	25	25	24
ORAS CHISINEU-CRIS	1	1	1	1	1	1
ORAS INEU	1	1	1	1	2	2
ORAS NADLAC	1	1	1	1	1	1
ORAS PECICA	:	:	:	:	1	1
MONEASA	5	5	5	5	5	5
PAULIS	1	1	1	1	1	1
VLADIMIRESCU	:	:	:	:	1	:

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Hotelul este structura de primire turistică amenajată în clădiri sau în corpuri de clădiri, care pune la dispoziția turiștilor camere, garsoniere sau apartamente dotate corespunzător, asigură prestări de servicii specifice și dispune de hol de primire (recepție) și de spații de alimentație în incintă.

Hosteluri

În anul 2018 numărul de hosteluri din județul Arad este de 5, dintre acestea în mun. Arad (3 unități) și în orașele Nădlac și Pecica (câte o unitate). În orașul Pâncota investiția este activă din anul 2018, până în acest an neexistând astfel de structură turistică la nivel local. În comuna Bârzava a existat o unitate de tip hostel în perioada 2015-2017, nefiind activă în prezent.

Hosteluri în teritoriu	Ani					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	um: nr. unități					
Județul Arad, din care:	4	6	6	5	5	5
MUNICIPIUL ARAD	3	4	4	3	3	3
ORAS NADLAC	1	1	1	1	1	1
ORAS PANCOTA	:	:	:	:	1	1
BARZAVA	:	1	1	1	:	:

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Hostelul este o structură de primire turistică cu o capacitate minimă de 3 camere, garsoniere sau apartamente dispuse pe niveluri, în spații amenajate, de regulă, în clădiri cu altă destinație inițială față de cea de cazare turistică.

Moteluri

În anul 2018 sunt 6 unități de tip motel la nivel de județ, localizarea acestora în teritoriu este: în mun. Arad (2 unități), orașele Lipova și Nădlac (câte 1 unitate), comunele Moneasa, Petriș și Vladimirescu (câte o unitate).

În orașul Nădlac și localitățile Moneasa, Petriș și Vladimirescu, unitățile de tip motel sunt active în toată perioada de analiză. În mun. Arad și orașul Lipova, cele trei unități sunt active din anul 2018, până în acest an neexistând astfel de structuri pe teritoriul acestora.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Moteli în teritoriu	Ani					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	um: nr. unități					
Județul Arad, din care:	5	4	4	4	6	4
MUNICIPIUL ARAD	:	:	:	:	2	:
ORAS LIPOVA	1	:	:	:	1	1
ORAS NADLAC	1	1	1	1	1	1
MONEASA	1	1	1	1	1	1
PETRIS	1	1	1	1	1	1
VLADIMIRESCU	1	1	1	1	:	:

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Motelurile sunt unități hoteliere situate, de regulă, în afara localităților, în imediata apropiere a arterelor intens circulat, dotată și amenajată atât pentru satisfacerea nevoilor de cazare și masă, precum și pentru parcare în siguranță a mijloacelor de transport.

Vile turistice

Vilele turistice sunt în număr de 9 unități active în anul 2018 la nivel județean. Localizarea acestora fiind în: mun. Arad (3), comunele Moneasa (4), Târnova (1), Vârfurile (1). Structura acestor unități nu a înregistrat modificări majore pe parcursul perioadei analizate.

Vile turistice în teritoriu	Ani					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	um: nr. unități					
Județul Arad, din care:	10	9	9	8	9	7
MUNICIPIUL ARAD	3	3	3	3	3	2
MONEASA	6	4	4	3	4	3
TARNOVA	1	1	1	1	1	1
VARFURILE	:	1	1	1	1	1

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Prin vilă turistică se identifică o structură de primire turistică de capacitate relativ redusă, funcționând în clădiri independente, cu arhitectură specifică, situată în stațiuni turistice sau în alte zone și localități de interes turistic, care asigură cazarea turiștilor și prestarea unor servicii specifice.

Cabane turistice

Structuri de tip cabane turistice sunt 5 la nivel de județ, în anul 2018. Aceste unități sunt active în următoarele localități: mun. Arad (1), și comunele Ghioroc (2), Moneasa (1), Vladimirescu (1). Până în anul 2017 a funcționat o cabană turistică și în comuna Șagu.

Cabane turistice în teritoriu	Ani					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	um: nr. unități					
Județul Arad, din care:	4	4	4	4	5	3
MUNICIPIUL ARAD	1	:	:	:	1	:
GHIOROC	1	1	1	1	2	1
MONEASA	:	1	1	1	1	1
SAGU	1	1	1	1	:	1
VLADIMIRESCU	1	1	1	1	1	:

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Proгноza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



Cabana turistică este structura de cazare turistică de capacitate relativ redusă, funcționând în clădiri independente cu arhitectură specifică, care asigură cazarea, alimentația și alte servicii specifice, necesare turiștilor aflați în drumeție sau la odihnă în zone montane, rezervații naturale, în apropierea stațiunilor balneare sau altor obiective de interes turistic.

Pensiuni turistice

Pensiunile turistice sunt cele mai numeroase structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, din județ. În anul 2018, sunt 57 de astfel de unități, distribuția acestora în teritoriu fiind: mun. Arad (43 unități și cele mai numeroase), oraș Lipova (5), oraș Sebiș (3), orașele Curtici și Nădlac (câte 2 unități), iar în orașul Pecica și comuna Păuliș (câte o unitate).

Pensiuni turistice în teritoriu	Ani					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	<i>um: nr. unități</i>					
TOTAL	54	49	49	48	57	53
MUNICIPIUL ARAD	39	36	37	36	43	42
ORAS CURTICI	2	2	2	2	2	1
ORAS LIPOVA	4	3	2	3	5	4
ORAS NADLAC	4	3	3	2	2	2
ORAS PECICA	1	1	1	1	1	1
ORAS SANTANA	1	:	:	:	:	:
ORAS SEBIS	2	2	2	2	3	2
MONEASA	1	1	1	1	:	:
PAULIS	:	1	1	1	1	1

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Se identifică o creștere a numărului de pensiuni turistice, în mun. Arad, orașele Lipova și Sebiș. În orașul Sântana nu mai sunt active astfel de structuri turistice, după anul 2014. În localitatea Moneasa nu mai este activă, după anul 2017, unitatea turistică de tip pensiunea turistică.

Pensiunea turistică este o structură de primire turistică, având o capacitate de cazare de până la 20 camere, totalizând maxim 60 de locuri, funcționând în locuințele cetățenilor sau în clădiri independente, care asigură în spații special amenajate cazarea turiștilor și condițiile de pregătire și servire a mesei.

Pensiuni agroturistice

Pensiunile agroturistice sunt structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, care înregistrează o tendință ascendentă în dezvoltare. Se observă că la nivel teritorial sunt tot mai multe unități de acest tip care încep să-și dezvolte activitate.

În anul 2018 sunt înregistrate un număr de 35 unități de tip pensiune agroturistică, distribuția teritorială a acestora fiind: comuna Vladimirescu (6 unități), mun. Arad, Moneasa, Păuliș (câte 3 unități), Halmagiu, Săvârșin, Siria (câte două unități), orașele Chișineu-Criș, Ineu, comunele Băta, Buteni, Chișindia, Ghioroc, Livada, Macea, Petriș, Semlac, Șiștrovăț, Socodor, Zimandu Nou (câte o unitate)



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Pensiuni agroturistice în teritoriu	Ani					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	um: nr. unități					
TOTAL	26	25	24	21	35	39
MUNICIPIUL ARAD	:	:	:	:	3	2
ORAS CHISINEU-CRIS	1	1	1	1	1	1
ORAS INEU	1	1	1	1	1	1
ORAS LIPOVA	:	:	:	:	:	1
ORAS PECICA	1	1	1	1	:	:
ORAS SEBIS	:	:	:	:	:	1
BARZAVA	:	:	:	:	:	1
BATA	1	1	1	1	1	1
BUTENI	1	1	1	1	1	1
CHISINDIA	:	:	:	:	1	1
GHIOROC	:	1	1	1	1	1
HALMAGEL	1	1	1	1	:	:
HALMAGIU	1	1	1	1	2	2
LIVADA	1	1	1	1	1	1
MACEA	:	:	:	:	1	:
MONEASA	2	2	2	1	3	4
PAULIS	4	4	4	2	3	3
PETRIS	:	:	:	:	1	1
SAVARSIN	2	2	2	2	2	2
SEMLAC	1	1	1	1	1	1
SIRIA	3	1	1	1	2	2
SISTAROVAT	:	:	:	:	1	1
SOCODOR	:	:	:	:	1	1
TARNOVA	:	:	:	:	1	1
VLADIMIRESCU	5	5	4	4	6	7
ZIMANDU NOU	1	1	1	1	1	2

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

În anul 2018 structură unităților de tip pensiune turistică se mărește cu 14 unități față de anul precedent (21 unități în anul 2017). În perioada 2014-2017, nu se înregistrează modificări majore în structura acestora, însă anul 2018 marchează această tendință ascendentă.

Pensiunile agroturistice sunt structuri de primire turistică cu o capacitate de cazare de până la 8 camere, funcționând în locuințele cetățenilor sau în clădiri independente, care asigură în spații special amenajate, cazarea turiștilor și condițiile de pregătire și servire a mesei, precum și posibilitatea participării la activități gospodărești sau meșteșugărești.

Sate de vacanță

În anul 2018, există un sat de vacanță în comuna Tăut. În anul 2017 funcționa și în mun. Arad o astfel de structură, însă după acel an, unitatea nu mai este activă. Satul de vacanță este ansamblul de clădiri, de regulă vile sau bungalouri, amplasat într-un perimetru bine delimitat, care asigură turiștilor servicii de cazare, de alimentație și o gamă largă de prestații turistice suplimentare. Spre exemplu servicii de agrement, divertisment, sportive, culturale, alimentație, etc..



Campinguri

În anul 2018 sunt 4 unități de tip camping la nivel de județ, acestea regăsindu-se, câte o unitate, în mun. Arad, comunele Ghioroc, Moneasa și Târnova. Structura acestora nu s-a modificat în perioada de analiză. Până în anul 2014, exista un camping și în orașul Lipova. Această unitate nu mai funcționează după anul 2017.

Popasuri turistice

Nu sunt înregistrate astfel de structuri în prezent. Existau două astfel de structuri, în anul 2014, în localitățile Bârzava și Vărădia de Mureș, însă după acel an unitățile nu mai sunt active.

Căsuțe turistice

În statisticile INS, sunt trei ansambluri turistice de tipul căsuțelor turistice, în orașul Lipova și comunele Moneasa și Tăut. Până în anul 2017 o astfel de structură de primire turistică exista și în orașul Chișineu-Criș. Se pare că în anul 2019, unitatea amplasată în comuna Tăuți nu își mai desfășoară activitatea turistică.

Bungalow

În anul 2018, sunt 5 structuri de cazare de tip bungalow în județul Arad, toate în localitatea Moneasa. În anul 2014, existau 15 astfel de structuri în județ, distribuția teritorială a acestora fiind: Moneasa (9), Tauț (4) și în Bârzava (2 unități).

Prin unități de tip bungalow se disting structurile de cazare turistică de capacitate redusă, realizate de regulă din lemn sau din alte materiale similare. În zone cu umiditate ridicată (munte, mare) acestea pot fi construite și din zidărie. Funcționează, de regulă, cu activitate sezonieră.

5.4.2. Capacități de cazare turistică

Capacitatea de cazare turistică existentă reprezintă numărul de locuri de cazare de folosință turistică înscrise în ultimul act de recepție, omologare, clasificare al unității de cazare turistică, exclusiv paturile suplimentare care se pot instala în caz de necesitate. Locurile aferente structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică complementare (căsuțe, terenuri de campare, etc.) la o structură de cazare turistică de bază (hotel, motel, camping etc.) și utilizarea acestor locuri sunt cuprinse la structura de bază.

Tabel nr. 48: Capacități de cazare turistică existente în structuri turistice, la nivel teritorial, în perioada 2014-2018

Unitate teritorială analizată	2014	2015	2016	2017	2018	Dinamica 2014-2018
Romania	311288	328313	328888	343720	353835	113.7
Regiunea VEST	26611	27821	28233	30165	30664	115.2
Județul Arad	5944	5695	5551	5456	5898	99.2

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

În anul 2018 capacitatea de cazare turistică existentă la nivel național este de 353835 locuri, în creștere cu 13.7% față de anul 2014. În regiunea de dezvoltare Vest, capacitatea de primire turistică existentă este de 30664 locuri în anul 2018, capacitate ce urmează tendință ascendentă, fiind cu +15.2% mai mare față de cea înregistrată în anul 2014. Tendința se menține de creștere și în anul 2019 la nivel național, însă la nivel de regiune, tendința este de



ușoară scădere, față de anul precedent (anul 2019, un nr de 356362 locuri la nivel național și 30451 locuri la nivel de regiune).

Județul Arad înregistrează în anul 2018, o capacitate de cazare turistică existentă de 5898 locuri de cazare în structurile turistice din terioriu. Tendința este de ușoară scădere față de anul 2014 (-0.8%). Structura va înregistra ușor regres și după anul 2018 (5446 locuri în anul 2019).

Analizând capacitatea de cazare turistică la nivelul unităților teritoriale de bază din județul Arad, constatăm că un număr de 34 UATB-uri din județ, înregistrează valori ale indicatorului în perioada 2014-2010. Dintre acestea 10 sunt localități urbane, iar 24 sunt localități rurale.

Distribuția la nivel județean și local se prezintă astfel:

Tabel nr. 49: Capacități de cazare turistică existente în structuri turistice, la nivel de județ și localități componente, în perioada 2014-2019

Capacitatea de cazare turistică existentă în județul Arad	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dinamica 2014-2018, +/- (%)
Județul Arad	5944	5695	5551	5456	5898	5446	-0.8
MUNICIPIUL ARAD	3073	3000	3008	3012	3185	2865	3.6
ORAS CHISINEU-CRIS	115	115	115	152	168	168	46.1
ORAS CURTICI	31	31	31	31	31	12	0.0
ORAS INEU	64	62	68	68	100	100	56.3
ORAS LIPOVA	125	93	81	93	142	142	13.6
ORAS NADLAC	186	178	150	138	138	135	-25.8
ORAS PANCOTA	:	:	:	:	16	16	-
ORAS PECICA	39	39	39	32	60	60	53.8
ORAS SANTANA	30	:	:	:	:	:	-
ORAS SEBIS	43	43	43	43	55	55	27.9
BARZAVA	40	34	34	34	:	6	-
BATA	10	10	10	10	10	10	0.0
BUTENI	56	64	56	56	56	56	0.0
CHISINDIA	:	:	:	:	8	8	-
GHIOROC	92	101	101	101	121	101	31.5
HALMAGEL	19	19	45	45	:	:	-
HALMAGIU	25	25	25	25	35	35	40.0
LIVADA	20	20	20	20	20	20	0.0
MACEA	:	:	:	:	16	:	-
MONEASA	1064	1061	1028	972	1033	1027	-2.9
PAULIS	139	154	152	123	129	129	-7.2
PETRIS	18	18	18	18	28	28	55.6
SAGU	20	29	29	29	29	29	45.0
SAVARSIN	37	37	28	28	37	37	0.0
SEMLAC	14	14	14	14	14	14	0.0
SIRIA	38	16	16	16	28	28	-26.3
SISTAROVAT	:	:	:	:	12	12	-
SOCODOR	:	:	:	:	6	6	-
TARNOVA	221	221	136	104	112	112	-49.3
TAUT	204	86	99	87	99	:	-51.5



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Capacitatea de cazare turistică existentă în județul Arad	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dinamica 2014-2018, +/- (%)
VARADIA DE MURES	22	:	:	:	:	:	-
VARFURILE	:	8	8	8	8	8	-
VLADIMIRESCU	190	190	170	170	204	194	7.4
ZIMANDU NOU	9	27	27	27	27	33	200.0

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Capacitatea de cazare turistică existentă în județul Arad în anul 2018 este de 5898 locuri în unități de cazare, 54% din această capacitate este în mun. Arad (3185 locuri), urmat de Moneasa (1033 locuri), comuna Vladimirescu (204 locuri). Între 100 și 200 locuri în structurile existente sunt înregistrate de orașele Chișineu-Criș, Lipova, Nădlac, Ineu și comunele Păuliș, Chioroc, Târnova. Comunele Tăut, Buteni și orașele Pecica și Sebiș au o capacitate existentă de cazare turistică între 50-100 locuri. Capacitatea existentă mai mică de 50 de locuri se înregistrează în 16 localități (orașele Curtici și Pâncota și comunele Săvârșin, Halmagiu, Șagu, Petriș, Șiria, Zimandu Nou, Livada, Macea, Semlac, Sistarovăț, Bata, Chisindia, Vârfurile Socondor.

Tabel nr. 50: Capacitatea de cazare turistică existentă, pe tipuri de structuri, în județul Arad (anii 2014, 2018 și 2019)

Tipuri de structuri de cazare turistică	2014	...	2018	2019
Hoteluri	2696	...	2727	2523
Pensiuni turistice	1167	...	1196	1123
Pensiuni agroturistice	517	...	524	804
Campinguri	475	...	352	350
Vile turistice	306	...	214	156
Moteluri	124	...	130	90
Cabane turistice	100	...	123	83
Bungalouri	153	...	80	80
Sate de vacanta	180	...	12	:
Popasuri turistice	44	...	:	:

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Capacitatea de cazare turistică existentă, pe tipuri de structuri, în localitățile județului Arad (anii 2018 și 2019)

Capacitatea de cazare turistică, pe tipuri de structuri turistice, înregistrează cea mai mare capacitate în mun Arad (1748 locuri prin unități hoteliere și 965 locuri în unități de tip pensiuni turistice), urmat de Moneasa (641 locuri în unități hoteliere). Capacitatea de cazare existentă, cu un număr de 100 până la 200 locuri, se regăsește în mun. Arad (160 locuri în camping și 105 locuri în pensiuni agroturistice), în comuna Vladimirescu (151 locuri în pensiuni agroturistice) și în Moneasa (116 locuri în vile turistice).

Cu o capacitate de cazare existentă, între 50 și 100 locuri, se regăsește în mare parte în structuri de primire turistică de tipul: hoteluri (o. Ineu, o. Chișineu-Criș, Păuliș), Pensiuni agroturistice (Moneasa, Buteni), hosteluri (mun. Arad), pensiuni turistice (o. Lipova, o. Sebiș), căsuțe turistice (Tăut), vile turistice (mun. Arad), campinguri (Târnova, Ghioroc), boungalow (Moneasa).

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Proгноza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.

**Tabel nr. 51: Capacitatea de cazare existentă, pe tipuri de structuri turistice, la nivel de localități**

Tipuri de structuri turistice	Localizarea	2018	2019
Hoteluri	MUNICIPIUL ARAD	1748	1578
Pensiuni turistice	MUNICIPIUL ARAD	965	943
Hoteluri	MONEASA	641	641
Campinguri	MUNICIPIUL ARAD	160	160
Pensiuni agroturistice	VLADIMIRESCU	151	194
Vile turistice	MONEASA	116	80
Pensiuni agroturistice	MUNICIPIUL ARAD	105	56
Pensiuni agroturistice	ORAS CHISINEU-CRIS	102	102
Casute turistice	TAUT	87	:
Campinguri	TARNOVA	84	84
Pensiuni agroturistice	MONEASA	84	116
Pensiuni turistice	ORAS LIPOVA	81	63
Hoteluri	ORAS INEU	80	80
Bungalouri	MONEASA	80	80
Hoteluri	PAULIS	76	76
Campinguri	GHIOROC	72	72
Vile turistice	MUNICIPIUL ARAD	70	48
Hosteluri	MUNICIPIUL ARAD	68	80
Hoteluri	ORAS CHISINEU-CRIS	66	66
Pensiuni agroturistice	BUTENI	56	56
Pensiuni turistice	ORAS SEBIS	55	43
Hoteluri	ORAS NADLAC	51	50
Pensiuni agroturistice	PAULIS	46	46
Moteluri	MUNICIPIUL ARAD	40	:
Cabane turistice	GHIOROC	40	20
Casute turistice	ORAS LIPOVA	37	37
Pensiuni agroturistice	11842 SAVARSIN	37	37
Moteluri	9627 ORAS NADLAC	36	36
Campinguri	11478 MONEASA	36	34
Pensiuni agroturistice	11058 HALMAGIU	35	35
Cabane turistice	11478 MONEASA	34	34
Hoteluri	9397 VLADIMIRESCU	33	:
Hoteluri	11584 ORAS PECICA	32	32
Pensiuni turistice	9495 ORAS CURTICI	31	12
Casute turistice	11478 MONEASA	30	30
Cabane turistice	9262 MUNICIPIUL ARAD	29	:
Pensiuni turistice	9627 ORAS NADLAC	29	27
Pensiuni turistice	11584 ORAS PECICA	28	28
Pensiuni agroturistice	12368 SIRIA	28	28
Pensiuni agroturistice	12876 ZIMANDU NOU	27	33
Moteluri	9574 ORAS LIPOVA	24	24
Hosteluri	9627 ORAS NADLAC	22	22
Vile turistice	12509 TARNOVA	20	20
Cabane turistice	9397 VLADIMIRESCU	20	:
Pensiuni agroturistice	9538 ORAS INEU	20	20
Pensiuni agroturistice	9333 LIVADA	20	20
Moteluri	11664 PETRIS	18	18
Hosteluri	9654 ORAS PANCOTA	16	16
Pensiuni agroturistice	11398 MACEA	16	:
Pensiuni agroturistice	12037 SEMLAC	14	14



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Tipuri de structuri turistice	Localizarea	2018	2019
Moteluri	11478 MONEASA	12	12
Sate de vacanta	12457 TAUT	12	:
Pensiuni agroturistice	12402 SISTAROVAT	12	12
Pensiuni agroturistice	9887 BATA	10	10
Pensiuni agroturistice	11664 PETRIS	10	10
Pensiuni agroturistice	10872 GHIOROC	9	9
Vile turistice	12689 VARFURILE	8	8
Pensiuni agroturistice	10417 CHISINDIA	8	8
Pensiuni agroturistice	12509 TARNOVA	8	8
Pensiuni turistice	11539 PAULIS	7	7
Pensiuni agroturistice	12126 SOCODOR	6	6

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

În număr mare se regăsesc capacitățile turistice existente care au în structura un număr mai mic de 50 locuri per. tip de structură, aferent unei localități din județ. În această categorie se află structuri de tip:

- pensiuni agroturistice (Păuliș, Săvârșin, Halmagiu, Șiria, Zimandu Nou, o. Ineu, Livada, Macea, Șemlac, Șistarovăț, Bata, Petriș, Ghioroc, Chisindia, Târnova, Socodor);
- moteluri (mun. Arad, o. Nădlac, o. Lipova, Petriș, Moneasa);
- hoteluri (vladimirescu, Pecica);
- cabane turistice (Ghioroc, Moneasa, mun. Arad, Vladimirescu);
- căsuțe turistice (o. Lipova);
- vile turistice (Târnova);
- sat de vacanță (Tăut).

Așa cum am precizat anterior, capacitatea de cazare la nivel de județ a înregistrat o ușoară depreciere (-0.8%) în perioada 2014-2018. În aceeași perioadă de referință, se înregistrează următoarele aspecte:

- un nr. de 6 localități au înregistrat scăderi în capacitatea de cazare existentă (orașul Nădlac (-25.8%), Moneasa, Păuliș, Șiria, Târnova, Tăuț);
- un nr. de 6 localități nu au înregistrat modificări în structura capacității de cazare (orașul Curtici, Bata, Buteni, Livada, Săvârșin, Șemlac);
- un nr. de 12 localități au înregistrat creșteri ale capacităților de cazare turistică, în perioada 2014-2018 (mun. Arad, orașele Chișineu-Criș, Ineu, Lipova, Pecica, Sebiș și localitățile rurale Ghioroc, Halmagiu, Petriș, Vladimirescu, Zimandu Nou, Șagu).

De remarcat este faptul că alte 10 localități nu au înregistrat date în toți anii de referință, ceea ce a determinat lipsa calculului pentru indicator. În această situație sunt localitățile: Bârzava, Halmagel, Șagu (cu locuri existente în structuri de cazare turistică până în anul 2017); orașul Sântana și com. Varadia de Mureș (cu locuri de cazare existente până în anul 2014). În anul 2018, încep să fie înregistrate locuri în structuri turistice, capacități existente, un



număr de 6 localități (orașul Pâncota cu 16 locuri, com. Chișindia cu 8 locuri, com. Macea cu 16 locuri), Șiștarovăți cu 12 locuri, com. Socodor cu 6 locuri, com. Vârfulurile cu 8 locuri).

5.4.3. Circulația turistică

Circulația turistică, analizată ca numărul de sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică din județ și localitățile acestuia, reprezintă numărul turiștilor cazați în unitățile de cazare turistică, cuprinzând toate persoanele (români și străini) care călătoresc în afara localităților în care își au domiciliul stabil, pentru o perioadă mai mică de 12 luni și stau cel puțin o noapte într-o unitate de cazare turistică în zone vizitate din țară; motivul principal al călătoriei este altul decât acela de a desfășura o activitate remunerată în locurile vizitate.

Tabel nr. 51: Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică pe tipuri de structuri, în județul Arad (anii 2014, 2018)

Tipuri de structuri de cazare turistică	2014	...	2018	Dinamica 2014-2018 (%)	% în total sosiri 2018
Total sosiri în județul Arad, din care:	205521	...	217448	105.8	100
Hoteluri	136698	...	132610	97.0	61.0
Hosteluri	4942	...	3323	67.2	1.5
Moteluri	2554	...	358	14.0	0.2
Pensiuni turistice	45945	...	48934	106.5	22.5
Pensiuni agroturistice	7636	...	22827	298.9	10.5
Campinguri	1282	...	1899	148.1	0.9
Vile turistice	2669	...	3767	141.1	1.7
Căsuțe turistice	880	...	303	34.4	0.1
Cabane turistice	1561	...	2451	157.0	1.1
Bungalouri	1239	...	976	78.8	0.4
Sate de vacanță	115	...	-	-	-

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Analizând numărul de sosiri ale turiștilor în unitățile de primire turistică existente în anul 2014 și 2018, în județul Arad, constatăm următoarele aspecte:

- nr. total de sosiri în anul 2018, la nivel de județ, este de 217448, în creștere cu +5.8% față de anul 2014;
- creșterea s-a datorat în principal nr. de sosiri ale turiștilor în unități de tip: pensiuni agroturistice, campinguri, vile turistice, cabane turistice, acolo unde s-au înregistrat și creșteri ale nr. de turiști sosiți în perioada analizată;
- un număr foarte mare de sosiri de turiști au fost înregistrați în unitățile de tip hotelier (61% din total), urmat de structurile de tip pensiune turistice (care reprezintă 22% din totalul sosirilor de turiști din județ în anul 2018) și de pensiunile agroturistice (10.5%);
- în celelalte categorii de structuri, numărul de sosiri ale turiștilor, este mult mai redus, înregistrând o distribuție de 1-2% în vile turistice, hosteluri și cabane turistice și ponderi mai mici de 1% în celelalte tipuri de structuri.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Distribuția la nivel de localitate a numărului de sosiri în unitățile de cazare turistică existente în județul Arad, este prezentată în tabelul alăturat:

Tabel nr. 52: Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică pe tipuri de structuri, în județul Arad și în localitățile acestuia (anii 2014, 2018)

Tipuri de structuri de cazare turistică	2014	...	2018	Dinamica 2014-2018 (%)	% în total sosiri 2018
Total sosiri în județul Arad, din care:	205521	...	217448	105.8	100
MUNICIPIUL ARAD	153496		158739	103.4	73.0
ORAS CHISINEU-CRIS	3805		3340	87.8	1.5
ORAS CURTICI	325		225	69.2	0.1
ORAS INEU	2663		13750	516.3	6.3
ORAS LIPOVA	2944		2051	69.7	0.9
ORAS NADLAC	11341		4865	42.9	2.2
ORAS PANCOTA	:		116	-	0.1
ORAS PECICA	940		3126	332.6	1.4
ORAS SANTANA	21		:	-	-
ORAS SEBIS	905		754	83.3	0.3
BARZAVA	:		276	-	0.1
BATA	68		172	252.9	0.1
BUTENI	107		290	271.0	0.1
CHISINDIA	:		83	-	0.0
DEZNA	:		:	-	-
DOROBANTI	:		:	-	-
GHIOROC	77		167	216.9	0.1
HALMAGEL	:		:	-	-
HALMAGIU	147		472	321.1	0.2
LIVADA	187		148	79.1	0.1
MONEASA	19906		15206	76.4	7.0
PAULIS	2013		4623	229.7	2.1
PETRIS	39		1941	4976.9	0.9
SAGU	888		:	-	-
SAVARSIN	451		659	146.1	0.3
SEMLAC	1310		1671	127.6	0.8
SIRIA	81		270	333.3	0.1
SOCODOR	:		111	-	0.1
TARNOVA	1001		1381	138.0	0.6
TAUT	327		:	-	-
VARFURILE	:		180	-	0.1
VINGA	:		:	-	-
VLADIMIRESCU	2479		2525	101.9	1.2
ZIMANDU NOU	:		307	-	0.1

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Cel mai mare număr de sosiri ale turiștilor în anul 2018, s-a înregistrat în mun. Arad (158739), reprezentând 73% din totalul sosirilor în structurile de cazare din județul Arad. În localitatea Moneasa s-au înregistrat 15206 de sosiri ale turiștilor în structurile de cazare, reprezentând 7% din numărul total de turiști sosiți în județ. Orașul Ineu numără 13750 de



turiști sosiți în anul 2018 în structurile turistice din teritoriul, reprezentând 6.3% din totalul turiștilor sosiți în structurile din județ.

S-a înregistrat o distribuție mai mare a sosirilor în structurile turistice din județ, în localități precum: o. Nădlac, o. Chișineu-Criș, o. Pecica, comunele Păuliș și Vladimirescu.

Se constată o creștere a numărului de turiști sosiți în unitățile de cazare din teritoriu, în perioada 2014-2018, în principal în: mun. Arad, orașele Ineu, Pecica și comunele Bata, Buteni, Ghioroc, Halmagiu, Păuliș, Petriș, Săvârșin, Șemlac, Șiria, Târnova și Vladimirescu.

CONCLUZII

La nivel național structura de primire turistică este de 8453 unități, structură ce se află în creștere cu 37.9% față de anul 2014. Tendința de creștere se manifestă atât la nivel de regiune (Regiunea Vest +39.1%), cât și la nivel de județ (județul Arad +4.4%).

La nivel de județ tendința de creștere este mult mai redusă decât cea înregistrată la nivel de regiune, respectiv la nivel național.

În anul 2018, județul Arad are un număr de 167 structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, structură ce se majorează cu 7 unități față de anul 2014. În funcție de tipologia acestor unități de cazare turistică în județul Arad sunt: hoteluri, hosteluri, moteluri, vile turistice, cabane turistice, bungalowuri, sat de vacanță, campinguri, căsuțe turistice, pensiuni turistice și agroturistice. Popasurile turistice, sunt structuri de primire turistică care nu mai activează după anul 2014.

Cele mai multe unități de primire turistică, cu funcțiuni de cazare, din județul Arad, sunt cele de tip pensiuni turistice (57), urmate de hoteluri (37) și pensiuni agroturistice (35). În județ mai sunt înregistrate în anul 2018, 9 vile turistice, 6 moteluri, 5 cabane turistice, 5 bungalowuri, 5 moteluri, 4 amenajări de tip camping, 3 amenajări pentru căsuțe turistice și un sat de vacanță.

Pentru anul 2019 sunt înregistrate scăderi față de anul precedent, în categoria structurilor de cazare de tip: hotel, motel, vile turistice, cabane turistice, sat de vacanță, căsuțe turistice, pensiuni turistice. În județul Arad sunt tendințe de creștere pentru structurile de primire turistică de tip pensiune agroturistică.

În perioada analizată 2014-2018, structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare, sunt localizate în 34 UATB din județul Arad, regăsindu-se în toate cele 10 localități urbane, dar și în alte 24 de localități rurale.

Județul Arad înregistrează în anul 2018, o capacitate de cazare turistică existentă de 5898 locuri de cazare în structurile turistice din teritoriu. Tendința este de ușoară scădere față de anul 2014 (-0.8%). Structura va înregistra ușor regres și după anul 2018 (5446 locuri în anul 2019).

Capacitatea de cazare turistică existentă în județul Arad în anul 2018 este de 5898 locuri în unități de cazare, 54% din această capacitate este în mun. Arad (3185 locuri), urmat de Moneasa (1033 locuri), comuna Vladimirescu (204 locuri). Între 100 și 200 locuri în structurile existente sunt înregistrate de orașele Chișineu-Criș, Lipova, Nădlac, Ineu și comunele Păuliș, Ghioroc, Târnova. Comunele Tăut, Buteni și orașele Pecica și Sebiș au o capacitate existentă de cazare turistică între 50-100 locuri. Capacitatea existentă mai mică de 50 de locuri se înregistrează în 16 localități (orașele Curtici și Pâncota și comunele Săvârșin, Halmagiu, Șagu, Petriș, Șiria, Zimandu Nou, Livada, Macea, Semlac, Sistarovăț, Bata, Chisindia, Vârfurile Socondor.



Circulația turistică: Analizând numărul de sosiri ale turiștilor în unitățile de primire turistică existente în anul 2014 și 2018, în județul Arad, constatăm următoarele aspecte:

nr. total de sosiri în anul 2018, la nivel de județ, este de 217448, în creștere cu +5.8% față de anul 2014;

creșterea s-a datorat în principal nr. de sosiri ale turiștilor în unități de tip: pensiuni agroturistice, campinguri, vile turistice, cabane turistice, acolo unde s-au înregistrat și creșteri ale nr. de turiști sosiți în perioada analizată;

un număr foarte mare de sosiri de turiști au fost înregistrați în unitățile de tip hotelier (61% din total), urmat de structurile de tip pensiune turistice (care reprezintă 22% din totalu sosirilor de turiști din județ în anul 2018) și de pensiunile agroturistice (10.5%);

în celelalte categorii de structuri, numărul de sosiri ale turiștilor, este mult mai redus, înregistrând o distribuție de 1-2% în vile turistice, hosteluri și cabane turistice și ponderi mai mici de 1% în celelalte tipuri de structuri.

Cel mai mare număr de sosiri al turiștilor în anul 2018, s-a înregistrat în mun. Arad, reprezentând 73% din totalul sosirilor în județ.

Se constată o creștere a numărului de turiști sosiți în unitățile de cazare din teritoriu, în perioada 2014-2018, în principal în: mun. Arad, orașele Ineu, Pecica și comunele Bata, Buteni, Ghioroc, Halmagiu, Păuliș, Petriș, Săvârșin, Șemlac, Șiria, Târnova și Vladimirescu.



Evidențierea disfuncționalităților și priorităților de dezvoltare

Prin analiza activităților economice la nivel teritorial, au fost identificate o serie de disfuncționalități. Acestea fac referire la:

- se înregistrează un număr mai mare de șomeri în mun. Arad (454), orașele Chișineu-Criș (118), Sebiș (112), Ineu (101 pers. șomere). Orașul Pâncota, respectiv comunele Șintea și Craiva au un numărul de șomeri relativ mare (între 50 și 100 pers).
- populația ocupată din economia județului înregistrează tendință de regres (-0.4%), tendință manifestă atât la nivel național cât și la nivel regional (per. 2014-2018).
- scăderi în structura salariaților au fost înregistrate în 56 de localități din județ, reprezentând o pondere număroasă față de totalul localităților din județ. Scăderi mai moderate de până la 10% au fost înregistrate în 16 localități. Însă, cele mai accentuate scăderi ale salariaților, scăderi care depășesc -30% sunt în 7 localități din județ (comunele Zerind, Apatiu, Șiștarovăț, Chisindia, Cărand, Bârsa, Vărădia de Mureș).
- forța de muncă din sectorul agricol este în cea mai mare parte îmbătrânită,
- se practică preponderent o agricultură de subzistență, pentru consum propriu în gospodăriile populației și mai puțin în centre agricole mari;
- se manifestă o lipsă a asocierilor și o fărâmițare a terenurilor aflate în proprietate privată;
- unități de producție agricolă au un număr redus de salariați
- unitățile piscicole au un număr redus de salariați dar și un număr foarte mic de firme active;
- gradul de asociere a fermierilor este redus (atât la nivel local, cât și la nivel județean), forme de asociere se manifestă doar izolat ;
- evoluția populației ocupate în agricultură, silvicultură și pescuit înregistrează scădere accentuată în toată perioada analizată -21,7%, în per. 2014-2018 ;
- suprafețele de terenuri agricole urmează o tendință descendentă (- 16940 ha), în timp ce suprafețele neagricole urmează o tendință ascendentă (+16940 ha).
- terenurile destinate culturilor în sere nu înregistrează tendințe de dezvoltare la nivel teritorial.
- terenurile necultivate aflate în repaus înregistrează o creștere ale suprafețelor de teren (+1259 ha per 2014-2018, respectiv +4469 ha 2017/2018).
- culturile de sfeclă de zahăr și-au redus aproape la jumătate producția, în ultimul an.
- numărul de salariați din industria extractivă înregistrează regres (-16%)



- regres în structura salariaților în: industria alimentară; fabricarea articolelor de îmbrăcăminte; prelucrarea și fabricarea produselor din piele; fabricarea substanțelor și a produselor chimice; fabricarea mobilei.
- activitatea de producere și furnizare a energiei electrice și termice înregistrează regres în structura salariaților, de 151 pers., reprezentând o depreciere de -14.4% (2014-2018).
- activitățile industriei specifice distribuției de apă, salubritate, gestionarea deșeurilor și alte activități de decontaminare, structură ce se află în scădere cu -2.7% a salariaților din domeniu.
- activitățile de colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor, înregistrează regres în structura salariaților -10.2% în perioada analizată, influențând totodată structura divizionii industriei în ansamblu.
- activități din domeniul serviciilor care înregistrează regres în structura salariaților, în perioada 2014-2018, sunt: servicii în intermediari financiare și asigurări (-12.6%); activități de spectacole, culturale și recreative (-4.4%); servicii în învățământ (-1.9%).
- pentru anul 2019 sunt înregistrate scăderi față de anul precedent, în categoria structurilor de cazare de tip: hotel, motel, vile turistice, cabane turistice, sat de vacanță, căsuțe turistice, pensiuni turistice.
- capacitatea de cazare turistică existentă este în ușoară scădere (-0.8% în per. 2014-2018). Structura va înregistra ușor regres și după anul 2018 (5446 locuri în anul 2019).

Priorități de intervenție

Se propun măsuri de sprijin pentru integrarea populației șomere în activități ale economiei naționale, în domenii care necesită forță de muncă, calificarea sau reconversia profesională a potențialilor angajați.

Se propun inițiative de asociere a micilor producători agricoli, pentru eficientizarea activității agricole, găsirea pârghiilor financiare necesare pentru mecanizarea domeniului.

Cultivarea terenurilor arabile pe suprafețe tot mai mari și reducerea terenurilor nerecoltate din județ.

Dezvoltarea domeniului piscicol și de acvacultură la nivel de județ, cu preponderență în localitățile rurale și creșterea productivității în domeniu.

Menținerea unui cadru prielnic pentru dezvoltarea afacerilor la nivel local și creșterea productivității în activități mai puțin dezvoltate în prezent.

Crearea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară la nivel teritorial, pentru creșterea performanței și eficientizarea serviciilor la nivel local.

Dezvoltarea și diversificarea activităților de construcții, atragerea forței de muncă calificată și creșterea performanțelor în domeniu.

Valorificarea resurselor locale, în condiții de eficiență și durabilitate.



Creșterea numărului de structuri turistice, ținând cont de cerințele turiștilor și de formele de turism care se pot practica în zonă.

Creșterea capacității de primire turistică în unități de cazare turistică de tip pensiune turistică sau pensiune agroturistică, segment care se află în dezvoltare la nivel de județ, dar și la nivel național.

Atragerea investițiilor în teritoriu și implementarea proiectelor investiționale care să conducă la progres în economia județului Arad.



Propuneri de eliminare/diminuare a disfuncționalităților

Dezvoltarea sectorului agricol ar putea înregistra o dezvoltare favorabilă prin crearea fermelor agricole, asocierea producătorilor individuali, prin crearea de asociații și exploatații agricole, în vederea exploatării intensive a terenurilor agricole și realizării de produse de calitate conform standardelor și normelor Uniunii Europene.

Resursa de muncă trebuie motivată și pregătită pentru a implementa un proces agricol calitativ, la standarde înalte. Motivarea, calificarea și atragerea resurselor de muncă în economie, conduc la creșterea productivității și la eficientizarea mediului de afaceri local.

Atragerea investițiilor autohtone și străine în activități/servicii agricole și implementarea proiectelor de dezvoltare în domeniu.

Identificarea fondurilor pentru dezvoltarea mecanizării, creșterea gradului de tehnologizare a agriculturii.

Găsirea soluțiilor adecvate pentru irigarea culturilor agricole.

Identificarea pieței de desfacere pentru producția realizată la nivel de județ. Identificarea lanțurilor de producători-furnizori-clienți.

Dezvoltarea terenurilor arabile a fost favorizată de extinderea mare a câmpiei în jumătatea vestică a județului Arad, de culoarele cu lunci și terase întinse ale Mureșului și Crișului Alb, de existența solurilor cernoziomice cu un grad ridicat de fertilitate și de condițiile climatice favorabile, cu temperaturi și precipitații favorabile culturilor agricole.

Dezvoltarea activităților piscicole și de acvacultură, mai ales în localitățile rurale care duc lipsă de diversificarea activităților.



S i n t e z ă

AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ

În județul Arad se identifică un potențial natural important, favorabil creșterii producției agricole, cu implicații favorabile asupra dezvoltării industriei alimentare. Principalele probleme pe care le întâmpină acest sector sunt legate de o agricultură ineficientă, practicându-se preponderent o agricultură de subzistență, pentru consum propriu în gospodăriile populației și mai puțin în centre agricole mari. Populației ocupate în agricultură reprezintă 16.6% din total județ.

Județul Arad, deține o suprafață de 775409 hectare, suprafață ce se menține constantă din anul 1990 și până în prezent. Terenurile agricole reprezintă 63.8% din totalul terenurilor din județ, în timp ce terenuri negricole 36.2%. Suprafața agricolă reprezintă 63,8% din suprafața totală a județului.

În funcție de modul de folosință al terenurilor, în județul Arad 72,9% reprezintă terenurile ce se află în folosință privată și numai 27,1% sunt în folosință publică. Din categoria terenurilor agricole, 91.9% sunt suprafețe de terenuri agricole private,

Un pronunțat caracter agrar au 19 localități din județ, care înregistrează o pondere de peste 90% a terenurilor agricole în totalul suprafeței de terenuri din UATB.

Culturi agricole care au înregistrat creșteri ale suprafețelor cultivate, în perioada 2014-2018, sunt: plantele uleioase (+17176 ha) - în principal rapiță și floarea soarelui, furaje verzi din teren arabil (+3681 ha), leguminoase pentru boabe (+1507 ha), pepeni verzi și galbeni (+353 ha).

La formarea producției agricole la nivel de județ, aportul valoric provine în pondere de 74.8% din producția vegetale, 23.9% din producția animală și numai 1.3% din serviciile agricole. Serviciile agricole realizate la nivel de județ, urmează o tendință de regres față de anul 2015, prin reducerea valorică a producției cu -4.6%.

În ceea ce privește gradul de mecanizare a agriculturii, județul Arad se situează pe locul doi în cadrul Regiunii de Dezvoltare Vest din punct de vedere a numărului de tractoare și mașini agricole.

În anul 2018, suprafața fondului forestier din județul Arad este de 211700 hectare, reprezentând 27.3% din suprafața totală a județului. Pădurile de foioase acoperă cele mai mari suprafețe, peste 90%, urmate de pădurile de conifere cu 6,4%.

Directia Silvica Arad, unitate teritorial administrativă din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor – ROMSILVA, unitate care administrează pădurile în proprietate publică din județul Arad. Restul pădurilor sunt administrate de Ocoalele Silvice private ce sunt abilitate în acest sens. Suprafața fondului forestier al Direcției Silvice Arad, se suprapune și peste siturile Natura 2000.

Pădurile îndeplinesc diferite funcții, însă sunt predominante pădurile de producție care acoperă suprafețe compacte în Munții Zarandului și Codru-Moma. Pădurile cu funcție de protecție sunt extinse în lungul văilor Mureș și Crișul Alb, având o importanță deosebită pentru cadrul natural al județului Arad.

Funcția economică a pădurii joacă un rol important în dezvoltarea județului, însă aceste activități trebuie realizate în condițiile unei dezvoltări durabile și armonioase, păstrând o relație echilibrată între mediul natural și cel economic. Anual sunt valorificate diverse produse principale și secundare ale pădurii. Prin Direcția Silvică Arad se conservă



fondul genetic valoros din județ, pentru specii precum: cerb comun, cerb lopătar, căprior, mistreț.

Majoritatea societăților comerciale care activează în domeniul piscicol din județul Arad, practică acvacultura în ape dulci. Amenajările piscicole funcționează la nivel teritorial, prin licențe emise și reevaluate periodic de RUA, prin Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură. Conform informațiilor disponibile (martie 2020), în județul Arad sunt 17 amenajări piscicole ce realizează activități în crescătorii de pești dar și pepiniere destinate acestora. Acestea se regăsesc în localitățile; Tăut, Bocșig, Grăniceri – sat Silcău), Iratoșu – sat Drumul Variașului, Seleuș, Olari, Târnova – sat Chier și în orașele Ineu, Nădlac, Chișineu-Criș. Principale specii de pești întâlnite în aceste amenajări piscicole, sunt cele de crap și caras.

INDUSTRIE

Analizând indicii de specializare economică pentru județul Arad, cu date din anul 2018, se observă că sub-sectoarele economice în care județul este mai dezvoltat, față de nivelul național, țin în cea mai mare parte de sectorul secundar prin activități ale industriei prelucrătoare și de sectorul terțiar prin servicii de transport. Astfel, se remarcă industria de prelucrare, în special prin: fabricarea produselor textile; fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice; fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor. Serviciile înregistrează o valoare ridicată a indicelui de specializare economică în activități de transporturi terestre și transporturi prin conducte.

Industria prelucrătoare înregistrează nivel ridicat al specializării și în activități precum: fabricarea articolelor de îmbrăcăminte; tabăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnasamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blănurilor; fabricarea echipamentelor electrice; fabricarea altor mijloace de transport; fabricarea de mobilă.

Distribuția populației ocupate civile, pe ramuri ale industriei, evidențiază o ocupare de 94.7% în industria prelucrătoare; 3.4% în industria de distribuție a apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; 1.2% în industria de furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; și numai 0.7% din industria extractivă.

Industria prelucrătoare este activitatea care generează modificări ale sectorului industrial în ansamblu, având în componență peste 94.7% din populația ocupată în industria din județul Arad. Evoluția populației ocupate din industria prelucrătoare, este în creștere cu +4.5% în perioada 2014-2018.

Celelalte ramuri importante ale industriei, de producere și distribuție a energiei electrice și cea de distribuție a apei, salubritate și gestionarea deșeurilor, sunt activități care înregistrează regres în structura populației ocupate, în perioada 2014-2018..

Industria a înregistrat numeroase transformări de-a lungul anilor, existând progres prin privatizarea multor societăți. Acestea au absorbit forța de muncă locală, dar au contribuit și la reducerea șomajului.

Industria ușoară s-a adaptat mai ușor la condițiile pieței și a transformat activitatea productivă în sistem lohn, atrăgând în procesul economic și numeroase investiții străine. Această tendință a favorizat dezvoltarea zonelor industriale și platformelor mari de producție.

Analizând structura salariaților din activități ale industriei arădene, se constată că în anul 2018 erau 56480 persoane salariate, structură ce se află în creștere cu +4.7% față de anul 2014.

Industria extractivă se realizează cu un număr mediu de salariați de 489 pers. În anul 2018, structură ce se află în regres cu -16% față de anul 2014.



Activitățile industriei prelucrătoare sunt cele care contribuie substanțial la evoluția favorabilă numărului de salariați, acest domeniu de activitate înregistrând creșteri ale numărului de salariați de +5.7%. Industria prelucrătoare are în structură un număr de 52785 persoane salariate, în anul 2018, reprezentând 93.5% din salariații industrie arădene și 40.5% din numărul total de salariați din județ. Industria prelucrătoare, este activitatea industrială cu cele mai mari performanțe înregistrate în economie.

Activitățile industriei prelucrătoare care înregistrează regres în structura salariaților sunt: industria alimentară; fabricarea articolelor de îmbrăcăminte; prelucrarea și fabricarea produselor din piele; fabricarea substanțelor și a produselor chimice; fabricarea mobilei.

Industria de producere și furnizare de energie electrice, termice, gaze, apă caldă și aer condiționat se realizează cu un număr de 900 salariați, structură ce reprezintă numai 1.6% din industria arădeană (2018). În perioada 2014-2018, activitatea de producere și furnizare a energiei electrice și termice înregistrează regres în structura salariaților, de 151 pers., reprezentând o depreciere de -14.4%.

Activitățile industriei specifice distribuției de apă, salubritate, gestionarea deșeurilor și alte activități de decontaminare, sunt realizate cu un număr de 2306 pers. salariate în anul 2018, structură ce se află în scădere cu -2.7%. Se constată că activitățile de colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor, înregistrează regres în structura salariaților -10.2% în perioada analizată, influențând totodată structura diviziunii industriei în ansamblu. Activitățile de captarea, tratarea și distribuția apei, dar și cele de colectarea și epurarea apelor uzate înregistrează o tendință pozitivă, prin creșterea numărului de salariaților cu +7%, respectiv +4.1%.

Industria din județul Arad se dezvoltă prin contribuția mediului de afaceri privat cu un număr de 2554 firme active în anul 2018, contribuind cu 49413 salariați, și o cifră de afaceri netă de 16966 mil lei. Sunt 41 de firme care au în structură peste 250 salariați, sunt firme de dimensiuni mari, care au aport de 12672 mil lei, reprezentând 74.7% la cifra de afaceri a industriei arădene. Aceste unități sunt active în domenii precum: industriei prelucrătoare (37 SC); captarea, tratarea și distribuția apei (1 SC); producția energiei electrice (2 SC); extracția petrolului brut (1 SC). Firmele au sediul social în mun. Arad, o. Lipova și comunele Turnu, Siria, Nădab.

Performanțele în activități ale industriei sunt analizate prin indicatorul cifra de afaceri netă, realizată de mediul privat din județ, prin firme precum: SC TAKATA ROMANIA SRL, SCCOFICAB EASTERN EUROPE SRL, SC WEBASTO ROMANIA SRL, SC YAZAKI COMPONENT TECHNOLOGY SRL, SC LEONI WIRING SYSTEMS ARAD SRL, SC HAMMERER ALUMINIUM INDUSTRIES SANTANA SRL, SC ASTRA RAIL INDUSTRIES S.A., SC COINDU ROMANIA SRL, SC BOS AUTOMOTIVE PRODUCTS ROMANIA SCS, SCKROMBERG & SCHUBERT ROMÂNIA NA SRL.

Insertia de capital străin în activitățile industriei din județul Arad, s-a realizat în următoarele teritorii: mun. Arad, orașele Chisineu-Cris Ineu, Lipova, Pecica, Sântana, Pâncota, Pecica, Sântana, Sebis, dar și localitățile Aldesti, Bata, Buteni, Camna, Carand, Cermei, Cherelus, Cicir, Curtici, Dieci, Dud, Fântânele, Frumuseni, Galsa, Ghioroc, Gurahont, Horia, Macea, Minisel, Nadab, Paulis, Sagu, Sâmbateni, Sânlani, Satu Mic, Satu Nou, Seitin, Semlac, Sicala, Simand, Sinteia Mare, Siria, Sistarovat, Sofronea, Soimos, Taut, Tisa Noua, Turnu, Ususau, Varadia de Mures, Vinga, Vladimirescu, Zadareni, Zerind, Zimanducz, Zimandu Nou.

Parcurile industriale joacă un rol important în dezvoltarea economiei locale, iar prin crearea acestor zone s-a reușit atragerea a numeroși investitori străini, atât în municipiul Arad, cât și în celelalte localități din județ. Parcurile industriale din teritoriu sunt: Parcul industrial UTA 1 și Parcul industrial UTA 2, ambele din mun. Arad.



În județul Arad, cu precădere în municipiul Arad dar și în alte localități, sunt dezvoltate zone industriale de dimensiuni mari, platforme industriale care asigură o dezvoltare economică echilibrată la nivel local, dar și un dinamism propice pentru dezvoltarea în condiții de performanță a mediului de afaceri, atât autohton cât și străin. În municipiul Arad, zonele industriale sunt amplasate spre toate ieșirile importante din localitate, facilitând relațiile comerciale cu multe localități din România, dar și Ungaria. Sunt construite zone industriale atât în municipiul Arad cât și în orașele Chișineu-Criș, Pecica, Ineu, Sebiș, Sântana.

ZONA LIBERĂ Curtici – Arad, înființată prin HG din anul 1999, este o inițiativă foarte propice pentru mediul economic dezvoltat în județul Arad, având în vedere și proximitatea acestui teritoriu cu punctele de frontieră cu Ungaria.

Unități locale active din economia județului sunt în număr de 12913 unități în anul 2018, în creștere cu 13.9% față de anul 2014. Se constată o scădere bruscă a unităților active din economia județului, după anul 2009, manifestat ca efect al crizei economice din 2008. Activitățile de servicii au cea mai mare distribuție a unităților active din județ, fiind de 46.3%, urmate de activitățile comerciale cu 28% și cele din industrie 11.3%.

CONSTRUCȚII

În județul Arad, în domeniul construcțiilor, majoritatea firmelor sunt microîntreprinderi (peste 95%). La nivel teritorial funcționează două firme în domeniul construcțiilor, care au în structură, un număr mai mare de 100 pers. salariate per. unitate.

Activitatea de construcții este în plin proces de dezvoltare. În județul Arad, sunt 18 firme din domeniul construcțiilor care în anul 2018 au înregistrat o cifră de afaceri de peste 10 mil lei, majoritatea unităților având ca principal domeniu de activitate cel al lucrărilor de construcții pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale. Sunt printre acestea și două unități care realizează activități de dezvoltare și promovare imobiliară, respectiv alte lucrări de instalații pentru construcții.

Cea mai mare performanță este realizată de SC P.A.B. ROMANIA SRL, care aduce un aport valoric de 218.2 mil lei prin cifra de afaceri obținută de firmă în anul 2018. Firma activează cu 396 salariați, ce mai mare structură din activitatea de construcții din județ.

RESURSE LOCALE ce pot fi valorificate în industrie, construcții și turism

De-a lungul văii Mureșului, județul deține o importantă resursă naturală constituită de depozitele de materiale de construcții (nisip, granit, granodiorit, diorit); de-a lungul văii Crișului Alb, se întâlnesc resurse de andezit, uraniu, azbest, la Gurahonț și Bârsa, sunt pământuri colorate și caolin și la Moneasa marmură. În zona Munților Zarandului și a Munților Codru-Moma se întâlnesc cele mai variate resurse naturale din județ, existând rezerve mari de resurse ce pot fi exploatare și prelucrate în activitățile de construcții.

Alte resurse valoroase ale solului și subsolului sunt izvoarele termale și minerale, resurse identificate și captate din cele mai vechi timpuri. În arealul Moneasa, la poalele Munților Codru-Moma, sunt întâlnite izvoare termale care conțin ape bicarbonatate, calcice, magneziene și sodice. Izvoare minerale mai sunt întâlnite și în localitățile: Mocrea, Păuliș, Lipova, Chișineu-Criș, Socodor.

COMERȚ

Salariații din activitățile de comerț reprezintă 13.5% din totalul salariaților din economia județului Arad (2018).

Numărul mediului de salariați care realizează activități de comerț cu ridicata, comerț cu amănuntul, dar și activități de reparare a autovehiculelor și motocicletelor este de 17570 pers. salariate în anul 2018. Conform datelor analizate, în anul 2018 sunt 14 societăți comerciale



care realizează activități de comerț, au în structură un număr mai mare de 100 salariați per. unitate și care au sediul social înregistrat în teritoriul județean.

SERVICII

Numărul mediu de salariați din activitățile de servicii este de 44951 pers. salariate, în anul 2018, structură ce se află în continuă creștere, de la an la an, structura salariaților fiind cu +13.5% mai mare față de anul 2014. În județul Arad, numărul salariaților din activitățile de servicii, raportați la numărul total de salariați din economia arădeană, reprezintă 34.5% în anul 2018.

Prin distribuția numărului mediu de salariați din activitățile de servicii, pe principale activități ale domeniului, se constată că: cea mai mare repartiție a salariaților din servicii realizează activități de transport și depozitare (20.9%), urmat de activități din învățământ (15.5%), servicii de sănătate și asistență socială (14.9%), servicii administrative și suport specifice (14%), servicii în hoteluri și restaurante (9.1%), servicii ale administrației publice și apărării, asigurări sociale din sistemul public (8.9%), activități profesionale, științifice și tehnice, cu precădere cele din sectorul cercetare-dezvoltare (5.7%). Alte activități de servicii înregistrează o distribuție mai mică de 5% în totalul salariaților din domeniul serviciilor.

Activități din domeniul serviciilor care înregistrează regres în structura salariaților, în perioada 2014-2018, sunt : servicii în intermediari financiare și asigurări (-12.6%) ; activități de spectacole, culturale și recreative (-4.4%); servicii în învățământ (-1.9%).

Prin distribuția numărului de salariați din mediul privat, se constată că dintr-un total de 9867 societăți comerciale active în domeniul serviciilor în anul 2018, numai 30 dintre societăți au în structură un număr mai mare de 100 salariați per. unitate și numai 8 dintre aceste societăți sunt considerate unități de talie mare cu peste 250 salariați per unitate.

Cel mai mare număr de salariați din activitățile de servicii este înregistrat de SC INTERNATIONAL ALEXANDER SRL, din mun. Arad, societate cu 867 pers. salariate în anul 2018. Această societate înregistrează creșteri în structura salariaților +143 salariați față de anul 2014, prin activități de transporturi rutiere de mărfuri.

Cele mai performante firme din domeniul serviciilor, top 10 după cifra de afaceri realizată în anul 2018, își au sediul în mun. Arad (7), orașele Curtici (1) și Pecica (1), comuna Vladimirescu (1 firmă). Domeniile de activitate în care performează aceste unități sunt în servicii de transport mărfuri, intermediari financiare în domeniul serviciilor, consultanță în afaceri în servicii și alte activități de servicii anexe transporturilor. Cifra de afaceri realizată de aceste 10 firme, reprezintă 28.5% din cifra de afaceri realizată în domeniul activităților de servicii din județul Arad, în anul 2018.

Pe parcursul anilor, dar și în ultimii ani au fost realizate o serie de proiecte de investiții importante atât pentru infrastructura publică a județului Arad, cât și proiecte de investiții destinate mediului privat.

Județul Arad reprezintă un important punct de concentrare industrială din România, având o dezvoltare economică complexă și o infrastructură bună pentru atragerea de investiții în multe activități din economie.



TURISM

În județul Arad, în anul 2018 sunt 207 societăți comerciale, unități private, care realizează activități de servicii turistice, mai puțin cele de alimentație în restaurante și baruri. Conform datelor înregistrate de ONRC, pe baza bilanțurilor depuse în anul 2018, grupând în funcție de clasificarea CAEN Rev 2, structura acestor firme se prezintă astfel:

- activități de servicii în hoteluri și alte facilități de cazare similare (76 firme, cu sediul social înregistrat în localitățile Arad, Ineu, Moneasa, Lipova, Nadab, Bârzava, Sebiș, Cuied, Iratoșu, Halmagiu, Vinga, Dezna, Nădlac, Vladimirescu, Horia, Macea, chișineu-Criș, Șiclău, Săvârșin, Pecica, Sânmartin);
- facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată (66 firme, cu sediul social înregistrat în localitățile: Arad, Vladimirescu, Moineasa, Ghioroc, Sistarovăț, Sebiș, Șagu, Miniș, Araneag, Săvârșin, Valea Mare, Cuvin, Tisa Nouă, Târnova, Miniș, Boldești, Pecica, Temeșești, Rădești, Siria, Vinga, Galsa, Zarand, Bodrogu Nou, Pescari, Vârfurile, Tăut, Zerind, Zabalț, Sânzeani, Silindria, Pescari, Seleuș, Simand, Mândruloc, Ghioroc);
- alte mijloace de cazare (2 firme, în localitățile: mun. Arad și Păuliș);
- parcuri pentru rulote, campinguri și tabere (1 firmă în mun. Arad);
- alte servicii de cazare (41 firme, localizarea fiind în mun. Arad, Moneasa, Halmagel, Sânzeani, Curtici, Vladimirescu, Buteni, Zădăreni, Sebiș, Lipova, Bata, Sistarovăț, Hașmaș, Simand, Căprioara);
- alte activități specifice serviciilor turistice.

Unitățile cu cea mai mare performanță în domeniul hotelier și serviciilor specifice acestora, au sediul social înregistrat în mun. Arad (6), orașul Ineu (2), Moneasa (2 firme). Toate activează în activități de servicii în hoteluri și alte facilități de cazare similare, având în structură un număr redus de salariați (sub 50 sal. per. unitate), făcând parte din categoria firmelor mici.

La nivel național structura de primire turistică este de 8453 unități, structură ce se află în creștere cu 37.9% față de anul 2014. Tendința de creștere se manifestă atât la nivel de regiune (Regiunea Vest +39.1%), cât și la nivel de județ (județul Arad +4.4%).

La nivel de județ tendința de creștere este mult mai redusă decât cea înregistrată la nivel de regiune, respectiv la nivel național.

În anul 2018, județul Arad are un număr de 167 structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, structură ce se majorează cu 7 unități față de anul 2014. În funcție de tipologia acestor unități de cazare turistică în județul Arad sunt: hoteluri, hosteluri, moteluri, vile turistice, cabane turistice, bungalowuri, sat de vacanță, campinguri, căsuțe turistice, pensiuni turistice și agroturistice. Popasurile turistice, sunt structuri de primire turistică care nu mai activează după anul 2014.

Cele mai multe unități de primire turistică, cu funcțiuni de cazare, din județul Arad, sunt cele de tip pensiuni turistice (57), urmate de hoteluri (37) și pensiuni agroturistice (35). În județ mai sunt înregistrate în anul 2018, 9 vile turistice, 6 moteluri, 5 cabane turistice, 5 bungalowuri, 5 moteluri, 4 amenajări de tip camping, 3 amenajări pentru căsuțe turistice și un sat de vacanță.



Pentru anul 2019 sunt înregistrate scăderi față de anul precedent, în categoria structurilor de cazare de tip: hotel, motel, vile turistice, cabane turistice, sat de vacanță, căsuțe turistice, pensiuni turistice. În județul Arad sunt tendințe de creștere pentru structurile de primire turistică de tip pensiune agroturistică.

În perioada analizată 2014-2018, structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare, sunt localizate în 34 UATB din județul Arad, regăsindu-se în toate cele 10 localități urbane, dar și în alte 24 de localități rurale.

Pensiunile agroturistice sunt structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, care înregistrează o tendință ascendentă în dezvoltare. Se observă că la nivel teritorial sunt tot mai multe unități de acest tip care încep să-și dezvolte activitate.

Județul Arad înregistrează în anul 2018, o capacitate de cazare turistică existentă de 5898 locuri de cazare în structurile turistice din teritoriu. Tendința este de ușoară scădere față de anul 2014 (-0.8%). Structura va înregistra ușor regres și după anul 2018 (5446 locuri în anul 2019).

Capacitatea de cazare turistică existentă în județul Arad în anul 2018 este de 5898 locuri în unități de cazare, 54% din această capacitate este în mun. Arad (3185 locuri), urmat de Moneasa (1033 locuri), comuna Vladimirescu (204 locuri). Între 100 și 200 locuri în structurile existente sunt înregistrate de orașele Chișineu-Criș, Lipova, Nădlac, Ineu și comunele Păuliș, Chioroc, Târnova. Comunele Tăut, Buteni și orașele Pecica și Sebiș au o capacitate existentă de cazare turistică între 50-100 locuri. Capacitatea existentă mai mică de 50 de locuri se înregistrează în 16 localități (orașele Curtici și Pâncota și comunele Săvârșin, Halmagiu, Șagu, Petriș, Șiria, Zimandu Nou, Livada, Macea, Semlac, Sistarovăț, Bata, Chisindia, Vârfurile Socondor.

Capacitatea de cazare la nivel de județ a înregistrat următoarele aspecte:

- un nr. de 6 localități au înregistrat scăderi în capacitatea de cazare existentă (orașul Nădlac (-25.8%), Moneasa, Păuliș, Șiria, Târnova, Tăuț);
- un nr. de 6 localități nu au înregistrat modificări în structura capacității de cazare (orașul Curtici, Bata, Buteni, Livada, Săvârșin, Semlac);
- un nr. de 12 localități au înregistrat creșteri ale capacităților de cazare turistică, în perioada 2014-2018 (mun. Arad, orașele Chișineu-Criș, Ineu, Lipova, Pecica, Sebiș și localitățile rurale Ghioroc, Halmagiu, Petriș, Vladimirescu, Zimandu Nou, Șagu).

Circulația turistică: Analizând numărul de sosiri ale turiștilor în unitățile de primire turistică existente în anul 2014 și 2018, în județul Arad, constatăm următoarele aspecte:

- nr. total de sosiri în anul 2018, la nivel de județ, este de 217448, în creștere cu +5.8% față de anul 2014;
- creșterea s-a datorat în principal nr. de sosiri ale turiștilor în unități de tip: pensiuni agroturistice, campinguri, vile turistice, cabane turistice, acolo unde s-au înregistrat și creșteri ale nr. de turiști sosiți în perioada analizată;
- un număr foarte mare de sosiri de turiști au fost înregistrați în unitățile de tip hotelier (61% din total), urmat de structurile de tip pensiune turistice (care reprezintă 22% din totalu sosirilor de turiști din județ în anul 2018) și de pensiunile agroturistice (10.5%);



- În celelalte categorii de structuri, numărul de sosiri ale turiștilor, este mult mai redus, înregistrând o distribuție de 1-2% în vile turistice, hosteluri și cabane turistice și ponderi mai mici de 1% în celelalte tipuri de structuri.

Cel mai mare număr de sosiri al turiștilor în anul 2018, s-a înregistrat în mun. Arad, reprezentând 73% din totalul sosirilor în județ.

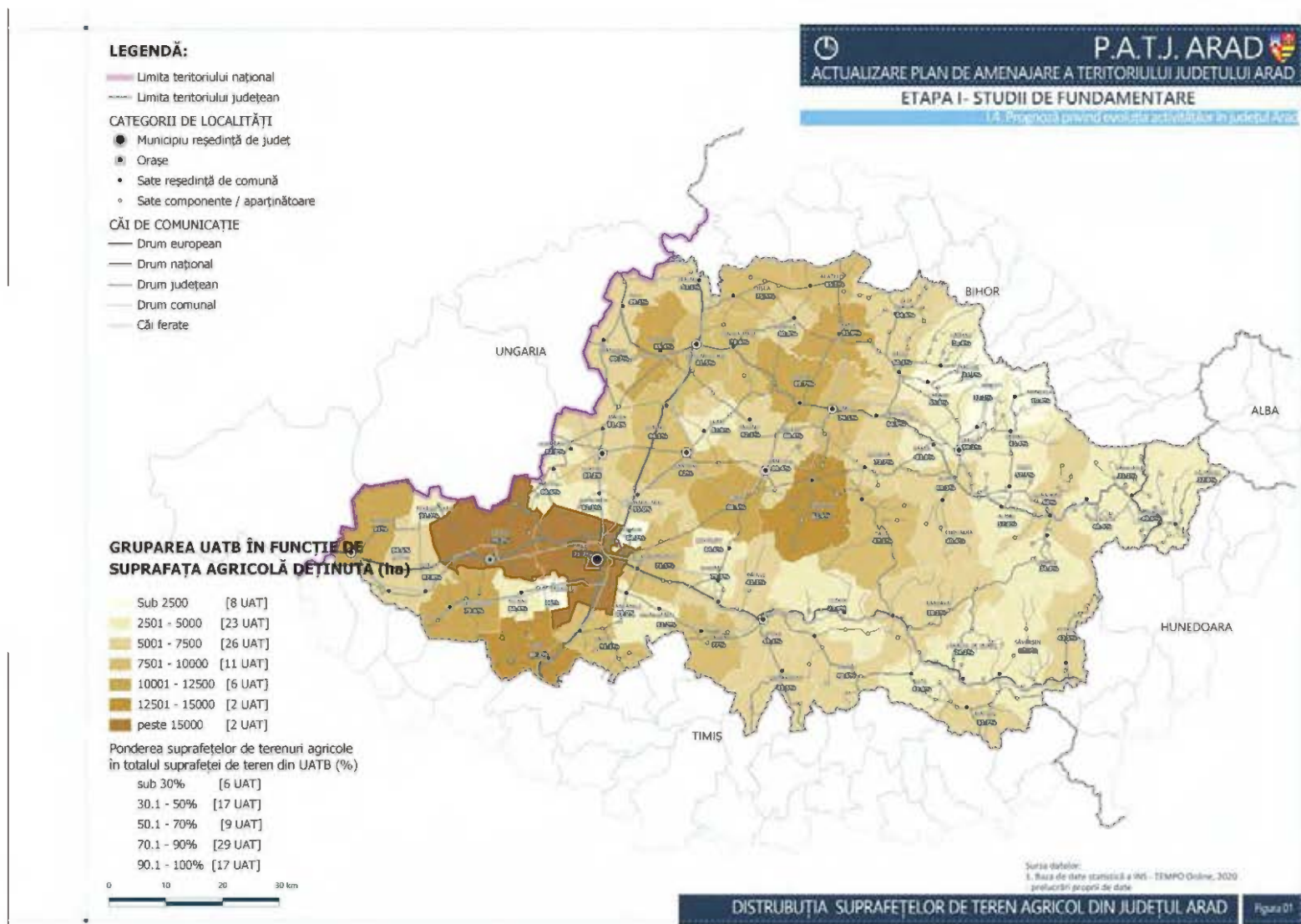
Se constată o creștere a numărului de turiști sosiți în unitățile de cazare din teritoriu, în perioada 2014-2018, în principal în: mun. Arad, orașele Ineu, Pecica și comunele Bata, Buteni, Ghioroc, Halmagiu, Păuliș, Petriș, Săvârșin, Șemlac, Șiria, Târnova și Vladimirescu.



Anexe

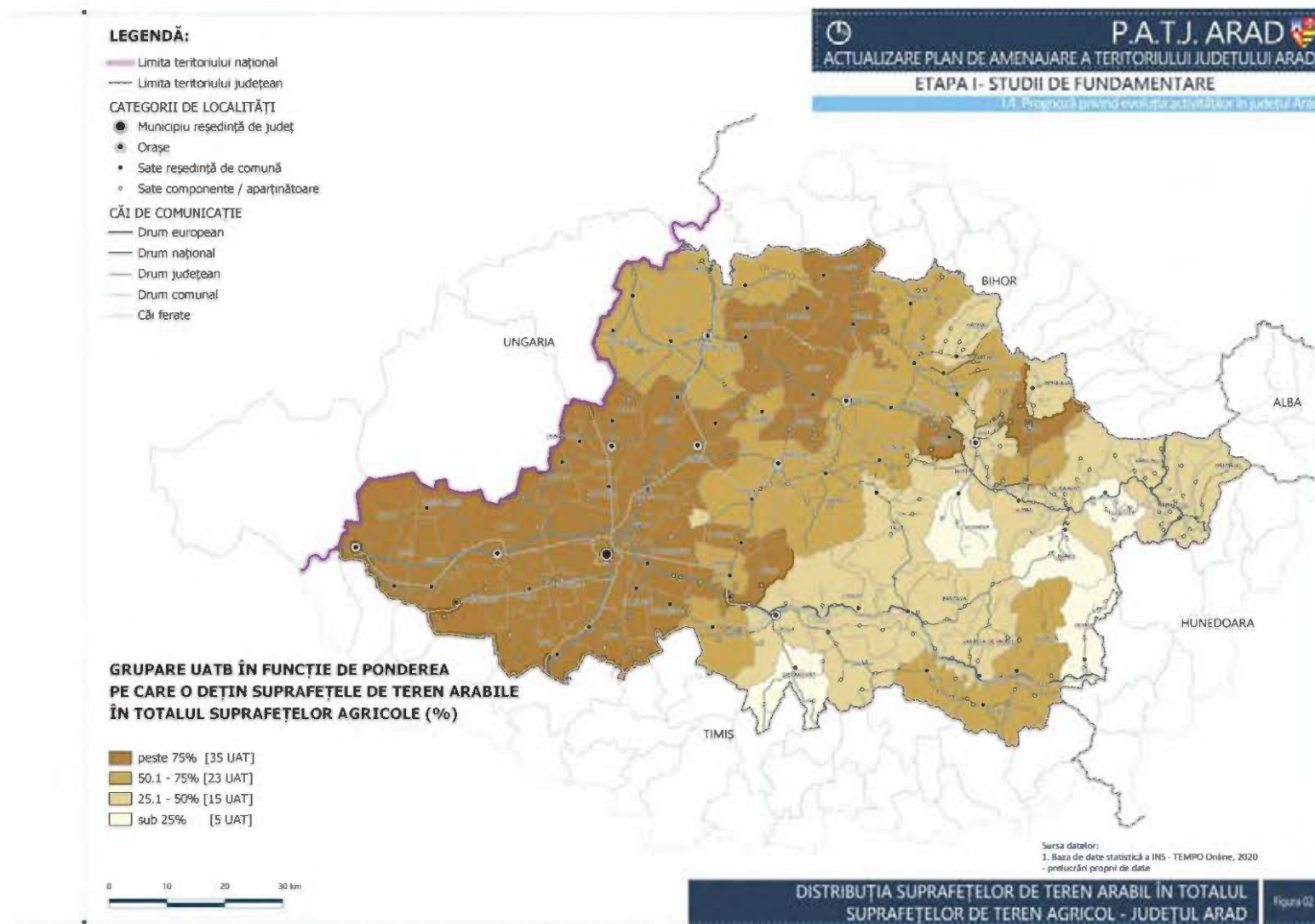


Anexa nr. 1: Distribuția suprafețelor de teren agricol din județul Arad



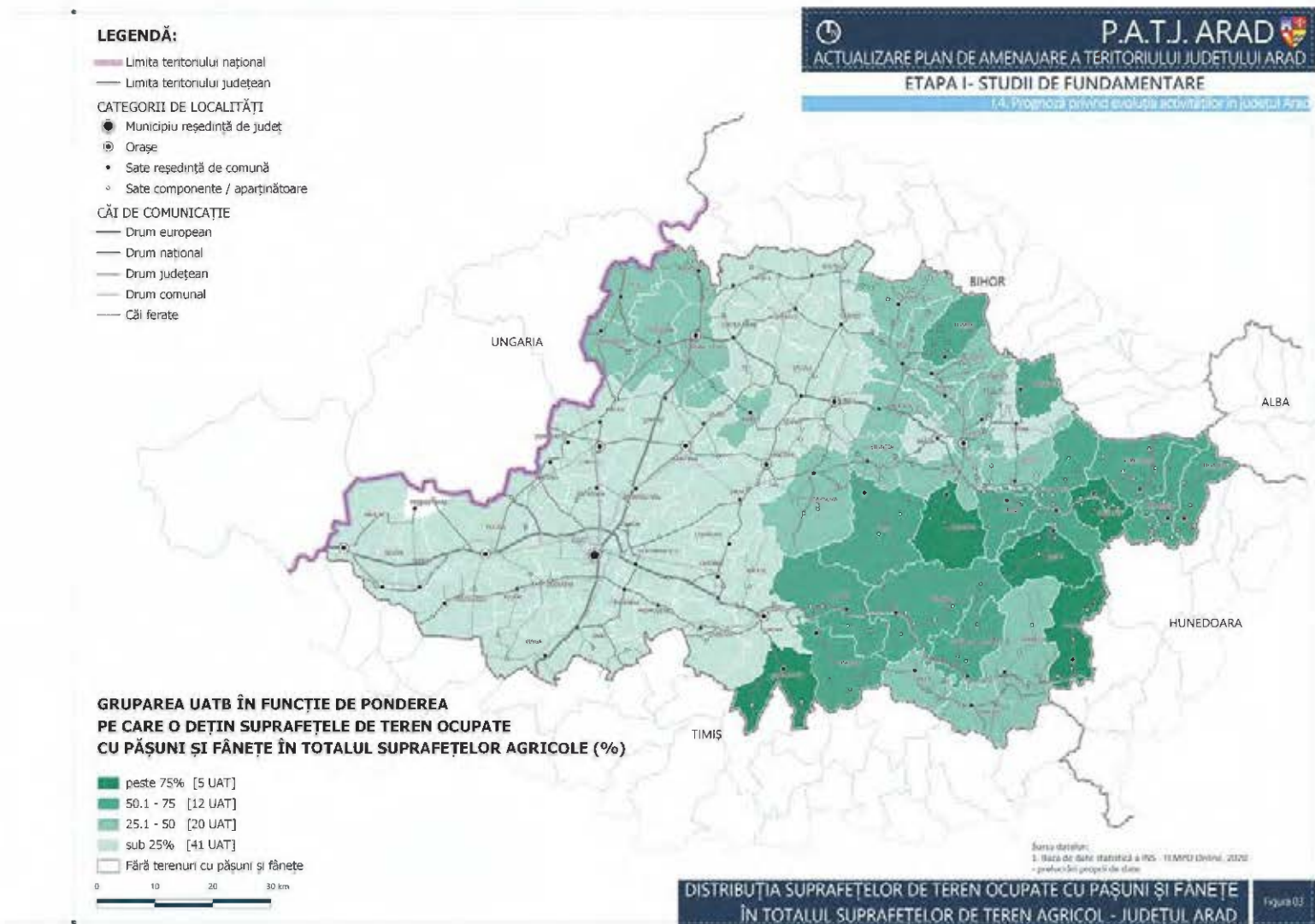


Anexa nr. 2: Distribuția suprafețelor de teren arabil în totalul suprafețelor de teren agricol – județul Arad



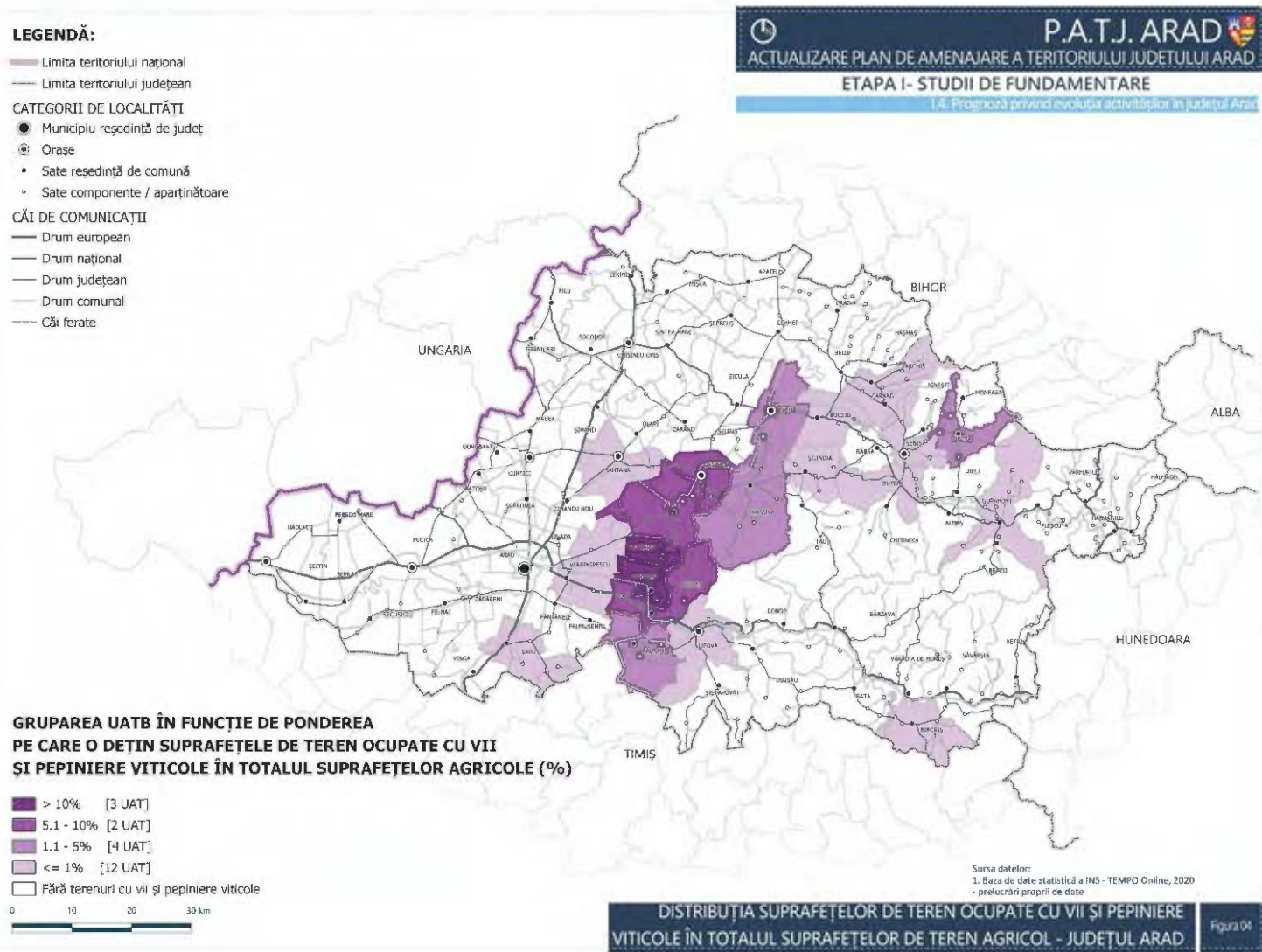


Anexa nr. 3: Distribuția suprafețelor de teren ocupate cu pășuni și fânețe în totalul suprafețelor de teren agricol – județul Arad



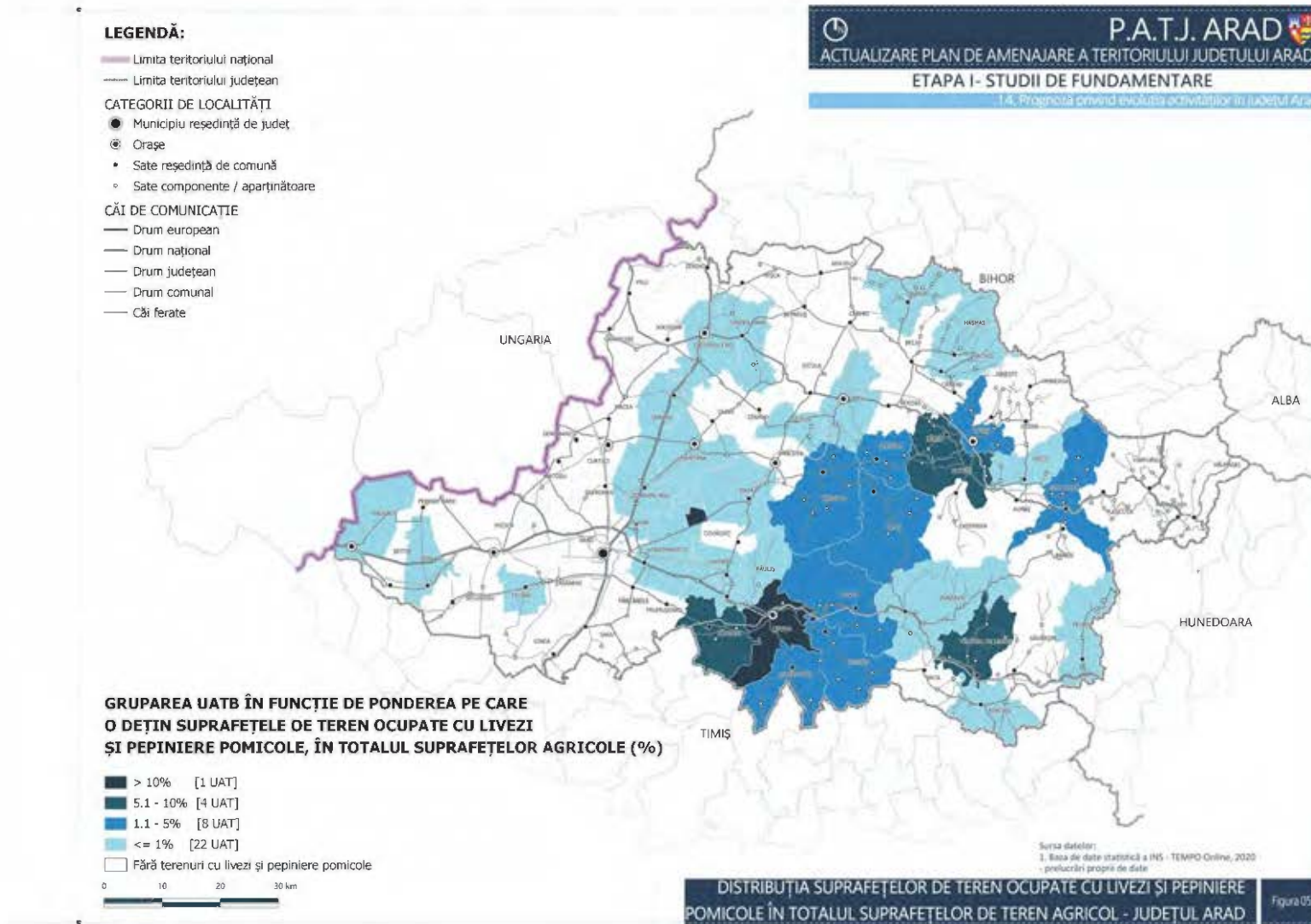


Anexa nr. 4: Distribuția suprafețelor de teren ocupate cu vii și pepiniere viticole în totalul suprafețelor de teren agricol – județul Arad



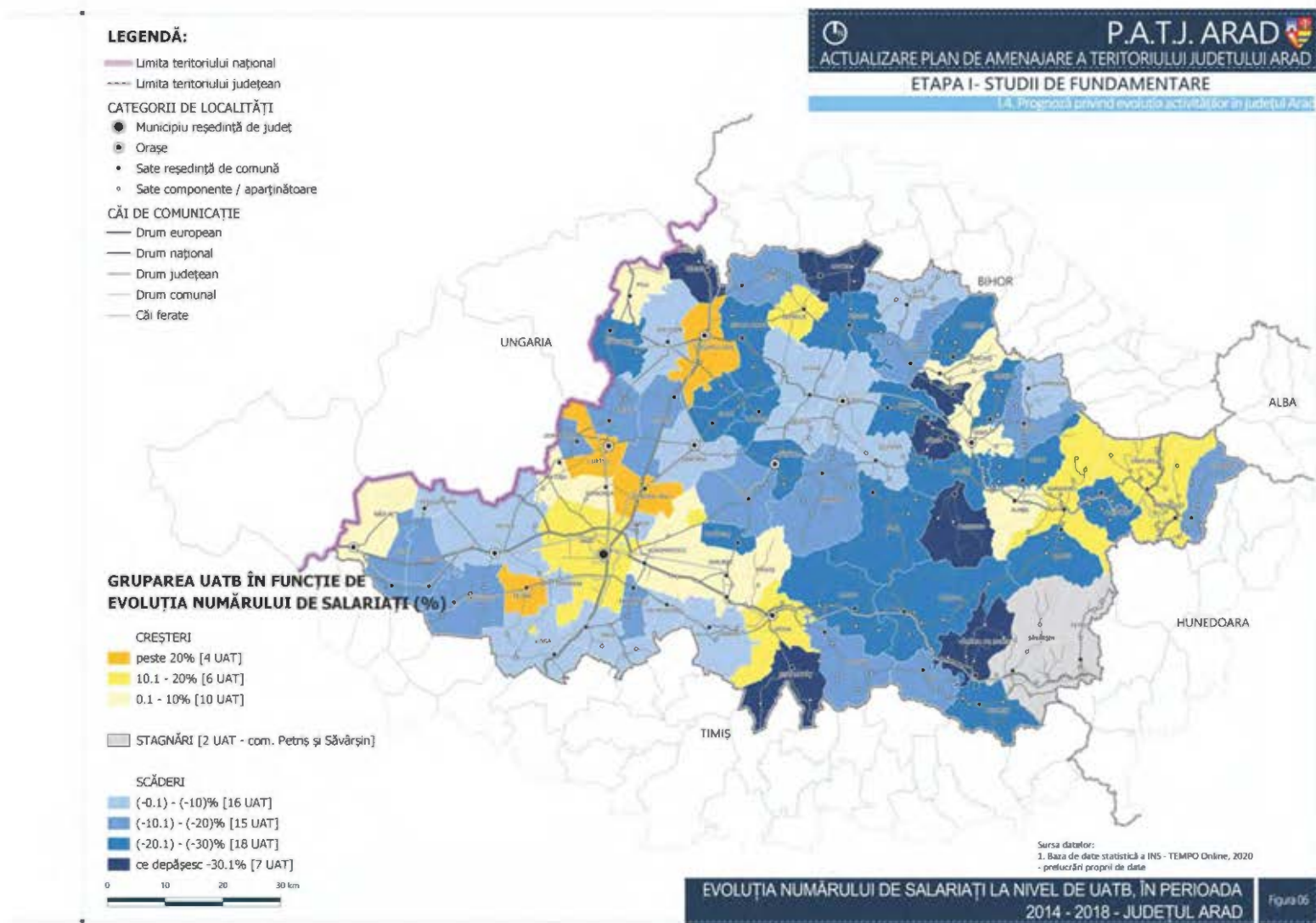


Anexa nr. 5: Distribuția suprafețelor de teren ocupate cu livezi și pepiniere pomicele în totalul suprafețelor de teren agricol-județul Arad





Anexa nr. 6: Evoluția numărului de salariați la nivel de UATB, în perioada 2014 – 2018 – județul Arad





Anexa nr. 7: Suprafața de terenuri agricole, cultivată cu principalele culturi, în județul Arad, perioada 2014-2018

Principalele culturi, din județul Arad	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare
	Total	328322	330348	359566	326067
Cereale pentru boabe	237111	240872	246662	218500	226306
Grau si secara	75440	75228	82722	64072	72716
Secara	:	57	42	14	25
Grau - total	75440	75171	82680	64058	72691
Grau comun	73330	75171	82680	64058	72688
Grau dur	2110	:	:	:	2
Orz si orzoaica	12341	11395	13390	12509	11771
Orz	7391	6388	7995	7051	6083
Ovaz	23363	23836	23819	23011	22952
Porumb boabe	120592	125671	120283	112660	112360
Sorg	178	181	263	130	189
Leguminoase pentru boabe	217	197	839	1284	1724
Mazare boabe	160	144	619	1128	1650
Fasole boabe	56	53	77	74	74
Plante tehnice	:	:	:	:	:
Plante textile	:	:	:	:	:
Canepa pentru fibra	:	:	:	:	:
Plante uleioase	56347	51946	73464	69680	73523
Floarea soarelui	38589	35801	43924	39395	41259
Rapita	14685	12795	25241	24705	27057
Soia boabe	2580	3282	4007	5540	5080
In pentru ulei	:	:	244	35	11
Plante pentru alte industrializari	:	:	:	:	:
Sfecla de zahar	2136	1973	2277	3127	1923
Sorg pentru maturi	310	305	205	122	150
Tutun	3	:	:	:	:
Plante medicinale si aromatice	7	7	8	1	2
Cartofi, legume, pepeni	:	:	:	:	:
Cartofi - total	1165	1050	961	868	1054
Cartofi timpurii,semitimpurii si de vara	454	404	353	299	309
Cartofi de toamna	711	646	608	569	745
Legume - total	11265	11568	11973	11241	11292
Tomate	2232	2222	2070	2005	2019
Vinete	429	431	491	474	485
Ceapa uscata	1240	1240	1336	1328	1327
Usturoi uscat	615	613	606	602	601
Varza alba	2187	2188	2082	2042	2034
Ardei	1150	1144	1122	1123	1124
Radacinoase comestibile	965	964	1463	948	950
Legume cultivate in camp	6604	7022	7235	6567	6608
Legume in solarii si sere	170	172	181	169	187

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
 Prognoza privind evoluția activităților în județul Arad
 urban team s.r.l.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Principalele culturi, din județul Arad	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018
	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare
Legume proaspete din gradinile familiale	4487	4359	4550	4499	4491
Pepeni verzi si galbeni	599	1008	986	952	952
Furaje verzi din teren arabil	23936	26680	27329	25657	27617
Furaje perene	21489	22759	23175	21859	24438
Lucerna	8368	8968	8827	8905	9324
Trifoi	4766	4570	4540	4337	4210
Furaje verzi anuale	2447	3921	4154	3798	3179
Plante pentru insilozare	:	:	:	:	:
Porumb verde furajer	870	2168	2113	1988	1235
Radacinoase furajere	288	106	299	104	115
Capsunerii pe rod - total	:	:	:	:	:
Capsunerii pe rod	109	110	110	90	93
Flori si plante ornamentale	49	40	34	6	4
Livezi pe rod	1553	1513	1305	1301	1294
Suprafata serelor	9	13	28	31	19
Teren arabil in repaus	29274	39006	19434	26064	30533

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020

Anexa nr. 8: Numarul mediu al salariatilor pe activitati ale economiei nationale (sectiuni si diviziuni) CAEN Rev.2, perioada 2014-2018

	u.m.: nr. persoane					u.m.:%	
	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	
Județul Arad (total)	119276	121050	125257	130691	130343	109.3	9.3
A AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	3397	3793	3771	3962	4067	119.7	19.7
01 Agricultura, vanatoare si servicii anexe	2026	2354	2277	2493	2467	121.8	21.8
02-03 Silvicultura si exploatare forestiera; Pescuit si acvacultura	1371	1439	1494	1469	1600	116.7	16.7
INDUSTRIE	53948	55860	56629	58059	56480	104.7	4.7
B INDUSTRIA EXTRACTIVA	582	542	489	460	489	84.0	-16.0
05 Extractia carbunelui superior si inferior	:	3	:	:	:		-100.0
06 Extractia petrolului brut si a gazelor naturale	364	345	283	264	252	69.2	-30.8
08 Alte activitati extractive	135	125	158	162	194	143.7	43.7
09 Activitati de servicii anexe extractiei	83	69	48	34	43	51.8	-48.2

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Proгноza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

	u.m.: nr. persoane					u.m.:%	
	2014	2015	2016	2017	2018	2014-1018	
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE	49946	51931	52891	54313	52785	105.7	5.7
10 Industria alimentara	3299	3160	2397	2713	2342	71.0	-29.0
11 Fabricarea bauturilor	24	121	128	134	167	695.8	595.8
13 Fabricarea produselor textile	1817	2038	2142	2707	2624	144.4	44.4
14 Fabricarea articolelor de imbracaminte	5786	5027	4914	4547	4456	77.0	-23.0
15 Tabacirea si finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj si marochinarie, harnasamentelor si incaltamintei; prepararea si vopsirea blanurilor	2993	2705	2552	2658	2713	90.6	-9.4
16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn si pluta, cu exceptia mobilei; fabricarea articolelor din paie si din alte materiale vegetale impletite	1393	1751	1950	1806	1854	133.1	33.1
17 Fabricarea hartiei si a produselor din hartie	98	146	128	180	151	154.1	54.1
18 Tiparire si reproducerea pe suporti a inregistrarilor	:	10	:	79	81	-	-
19 Fabricarea produselor de cocserie si a produselor obtinute din prelucrarea titeiului	:	1	:	:	5	-	
20 Fabricarea substantelor si a produselor chimice	40	:	30	10	10	25.0	-75.0
21 Fabricarea produselor farmaceutice de baza si a preparatelor farmaceutice	:	:	:	:	37	-	
22 Fabricarea produselor din cauciuc si mase plastice	1430	1665	1766	2096	2103	147.1	47.1
23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	653	754	1019	1044	946	144.9	44.9
24 Industria metalurgica	279	309	326	371	349	125.1	25.1
25 Industria constructiilor metalice si a produselor din metal,	2372	2500	2916	3259	3284	138.4	38.4

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Prognoza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

	u.m.: nr. persoane					u.m.:%	
	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018	
exclusiv masini, utilaje si instalatii							
26 Fabricarea calculatoarelor si a produselor electronice si optice	1828	1854	1923	2133	2316	126.7	26.7
27 Fabricarea echipamentelor electrice	1559	1846	1953	2415	2448	157.0	57.0
28 Fabricarea de masini, utilaje si echipamente n.c.a.	1281	1308	1357	1453	1533	119.7	19.7
29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor si semiremorcilor	18115	19703	20440	20107	18868	104.2	4.2
30 Fabricarea altor mijloace de transport	2547	2567	2262	2025	1902	74.7	-25.3
31 Fabricarea de mobila	2997	2957	2986	2650	2725	90.9	-9.1
32 Alte activitati industriale n.c.a.	1227	1320	1434	1708	1577	128.5	28.5
33 Repararea, intretinerea si instalarea masinilor si echipamentelor	208	189	268	218	294	141.3	41.3
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	1051	995	998	924	900	85.6	-14.4
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	2369	2392	2251	2362	2306	97.3	-2.7
36 Captarea, tratarea si distributia apei	859	901	899	911	919	107.0	7.0
37 Colectarea si epurarea apelor uzate	219	233	249	226	228	104.1	4.1
38-39 Colectarea, tratarea si eliminarea deseurilor; activitati de recuperare a materialelor reciclabile; Activitati si	1291	1258	1103	1225	1159	89.8	-10.2

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Proгноza privind evoluția activităților în județul Arad
urban team s.r.l.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

	u.m.: nr. persoane					u.m.:%	
	2014	2015	2016	2017	2018	2014-1018	
servicii de decontaminare							
F CONSTRUCTII	6007	5620	5976	7608	7275	121.1	21.1
G COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	16330	16351	17358	17544	17570	107.6	7.6
H TRANSPORT SI DEPOZITARE	7785	8118	8574	9167	9377	120.4	20.4
49 Transporturi terestre si transporturi prin conducte	5507	5889	6381	6724	6797	123.4	23.4
50 Transporturi pe apa	:	:	:	:	:		
51 Transporturi aeriene	:	:	:	:	12		
52 Depozitare si activitati auxiliare pentru transporturi	1672	1631	1615	1811	1847	110.5	10.5
53 Activitati de posta si de curier	606	598	578	632	721	119.0	19.0
I HOTELURI SI RESTAURANTE	3205	2688	3181	3549	4103	128.0	28.0
J INFORMATII SI COMUNICATII	1045	1138	1084	1212	1237	118.4	18.4
58 Activitati de editare	282	216	309	323	361	128.0	28.0
59-60 Activitati de productie cinematografica, video si de programe de televiziune; inregistrari audio si activitati de editare muzicala; Activitati de difuzare si transmitere de programe	14	38	33	17	24	171.4	71.4
61 Telecomunicatii	318	319	251	293	316	99.4	-0.6
62-63 Activitati de servicii in tehnologia informatiei; Activitati de servicii informatice	431	565	491	579	536	124.4	24.4
K INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI	1573	1443	1474	1354	1375	87.4	-12.6
64 Intermedieri financiare, cu exceptia activitatilor de asigurari si ale fondurilor de pensii	1066	1034	1031	993	1008	94.6	-5.4

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
 Prognoza privind evoluția activităților în județul Arad
 urban team s.r.l.



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

	u.m.: nr. persoane					u.m.:%	
	2014	2015	2016	2017	2018	2014-1018	
65 Activitati de asigurari, reasigurari si ale fondurilor de pensii (cu exceptia celor din sistemul public de asigurari sociale)	128	106	96	62	58	45.3	-54.7
66 Activitati auxiliare intermediarilor financiare, activitati de asigurare si fonduri de pensii	379	303	347	299	309	81.5	-18.5
L TRANZACTII IMOBILIARE	588	632	703	653	598	101.7	1.7
M ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	2053	1878	2318	2541	2575	125.4	25.4
72 Cercetare-dezvoltare	10	10	14	44	111	1110.0	1010.0
N ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPT	4709	4911	5660	6052	6313	134.1	34.1
O ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE; ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	3863	3911	3923	4006	4010	103.8	3.8
P INVATAMANT	7125	7101	7027	6953	6988	98.1	-1.9
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	5814	5767	6073	6408	6676	114.8	14.8
R ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	1078	966	826	931	1031	95.6	-4.4
S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	756	873	680	692	668	88.4	-11.6

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020



CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

Anexa nr. 9: Unitati locale active, pe activitati ale economiei nationale la nivel de sectiune CAEN Rev.2

CAEN Rev.2 (activitati ale economiei nationale - sectiuni)	Ani							2018 % în total județ
	2008	...	2014	2015	2016	2017	2018	
	um: număr							
Județ Arad, total din care:	12891	...	11332	11435	11696	12337	12913	100
A Agricultura, silvicultura si pescuit	575	...	650	688	706	728	781	6.0
B Industria extractiva	39	...	39	35	36	32	34	0.3
C Industria prelucratoare	1539	...	1272	1250	1259	1264	1325	10.3
D Productia si furnizarea de energie electrica si termica, gaze, apa calda si aer conditionat	6	...	24	25	27	29	24	0.2
E Distributia apei; salubritate, gestionarea deseurilor, activitati de decontaminare	63	...	82	81	85	92	107	0.8
F Constructii	1287	...	1018	1000	996	1034	1044	8.1
G Comert cu ridicata si cu amanuntul; repararea autovehiculelor si motocicletelor	4490	...	3521	3425	3432	3547	3620	28.0
H Transport si depozitare	1088	...	1124	1210	1267	1381	1504	11.6
I Hoteluri si restaurante	654	...	597	586	568	618	637	4.9
J Informatii si comunicatii	279	...	273	284	301	331	350	2.7
K Intermedieri financiare si asigurari	132	...	142	149	170	172	177	1.4
L Tranzactii imobiliare	415	...	390	425	430	447	465	3.6
M Activitati profesionale, stiintifice si tehnice	1226	...	1116	1134	1190	1256	1355	10.5
N Activitati de servicii administrative si activitati de servicii suport	486	...	497	509	506	568	577	4.5
P Invatamant	38	...	49	52	63	86	96	0.7
Q Sanatate si asistenta sociala	234	...	268	273	319	352	386	3.0
R Activitati de spectacole, culturale si recreative	99	...	103	117	133	155	157	1.2
S Alte activitati de servicii	241	...	167	192	208	245	274	2.1

Sursa datelor: INSSE, Baza statistică TEMPO-INSSE, 2020



LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean

CATEGORII DE LOCALITĂȚI

- Municipiu reședință de județ
- Orașe
- Sate reședință de comună
- Sate componente / aparținătoare

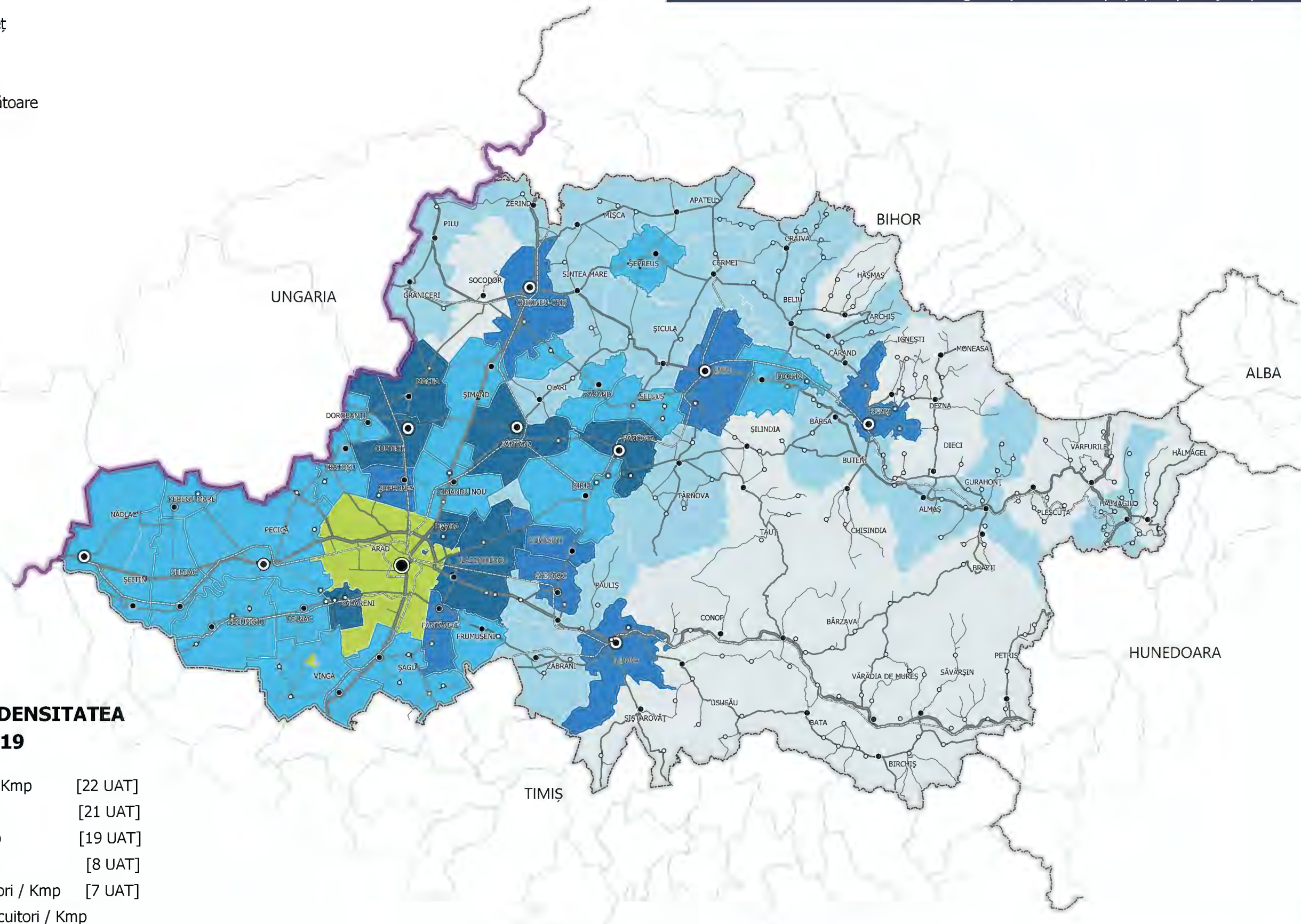
CĂI DE COMUNICAȚIE

- Drum european
- Drum național
- Drum județean
- Drum comunal
- Căi ferate

GRUPAREA UAT DUPĂ DENSITATEA POPULAȚIEI în anul 2019

- | | |
|---|----------|
| ■ Foarte mică 3-19 locuitori / Kmp | [22 UAT] |
| ■ Mică 20-39 locuitori / Kmp | [21 UAT] |
| ■ Medie 40-69 locuitori / Kmp | [19 UAT] |
| ■ Mare 70-99 locuitori / Kmp | [8 UAT] |
| ■ Foarte mare 100-189 locuitori / Kmp | [7 UAT] |
| ■ MUNICIPIUL ARAD - 759 locuitori / Kmp | |
| ■ Medie județ - 61 locuitori / Kmp | |

0 10 20 30 km



Sursa datelor:
1. Institutul Național de Statistică, baza TEMPO online

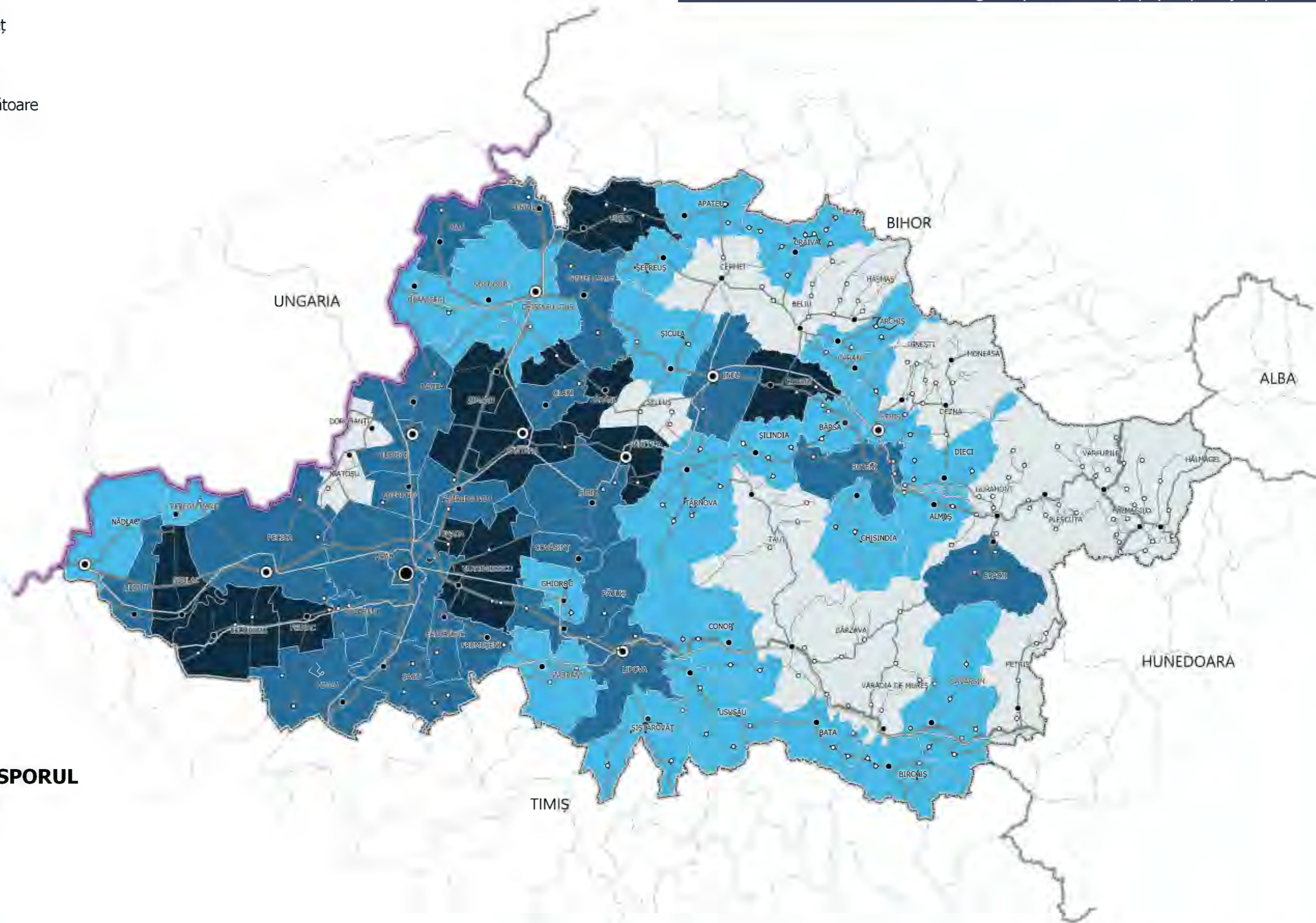


LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean
- CATEGORII DE LOCALITĂȚI**
- Municipiu reședință de județ
- Orașe
- Sate reședință de comună
- Sate componente / aparținătoare

CĂI DE COMUNICAȚIE

- Drum european
- Drum național
- Drum județean
- Drum comunal
- Căi ferate



GRUPAREA UAT DUPĂ SPORUL NATURAL în anul 2018

Valori indicator:

- Foarte scăzute [18 UAT]
- Scăzute [26 UAT]
- Medii [23 UAT]
- Ușor crescute [11 UAT]
- Medie județ - (-3.2) ‰

0 10 20 30 km



Sursa datelor:
1. Institutul Național de Statistică, baza TEMPO online



LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean

CATEGORII DE LOCALITĂȚI

- Municipiu reședință de județ
- Orașe
- Sate reședință de comună
- Sate componente / aparținătoare

CĂI DE COMUNICAȚII

- Drum european
- Drum național
- Drum județean
- Drum comunal
- Căi ferate

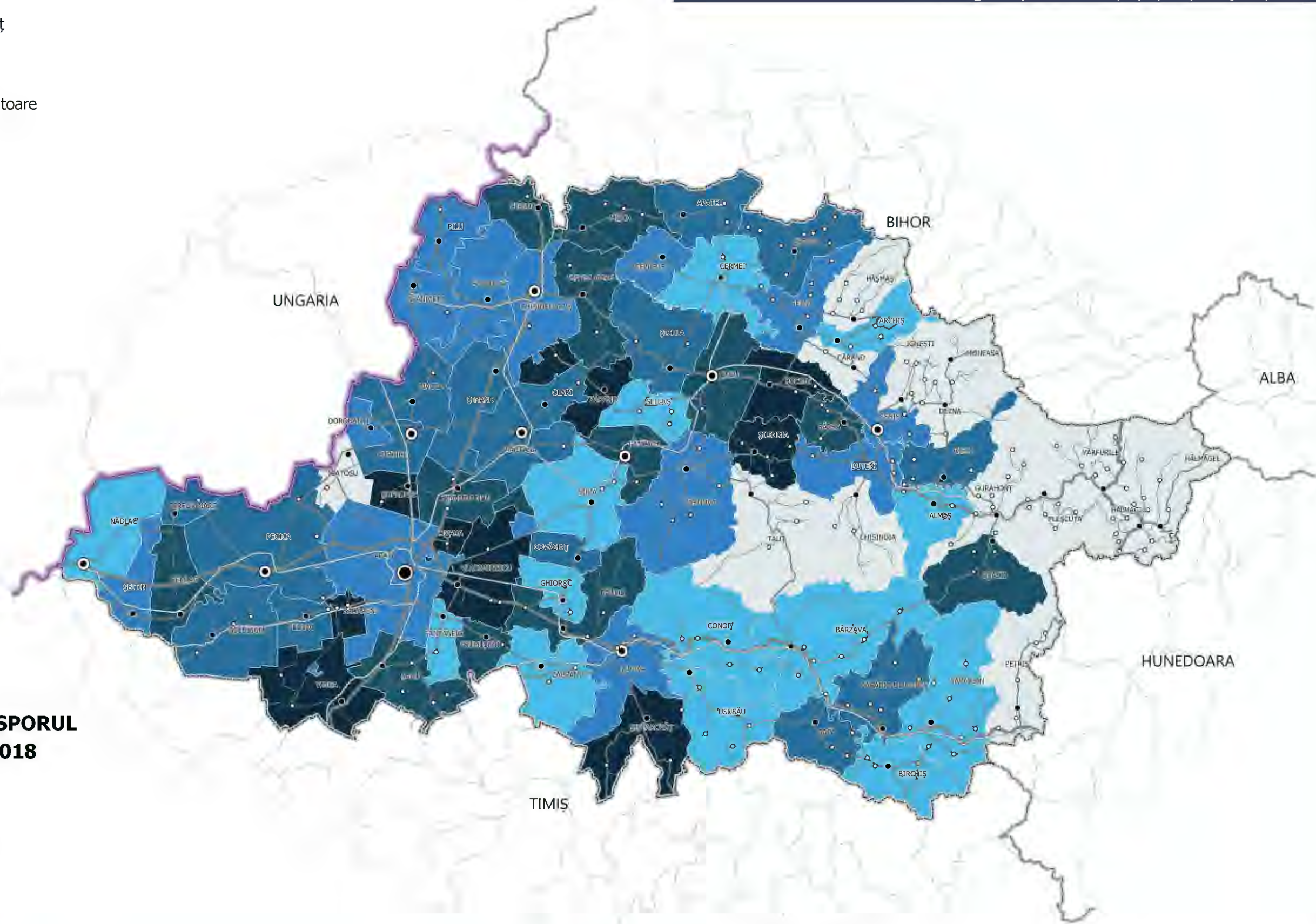
GRUPAREA UAT DUPĂ SPORUL DEMOGRAFIC în anul 2018

Valori indicator:

- Foarte scăzute [14 UAT]
- Scăzute [14 UAT]
- Relativ scăzute [13 UAT]
- Medii [16 UAT]
- Ușor crescute [12 UAT]
- Foarte crescute [9 UAT]

Medie județ - (-1.9)%

0 10 20 30 km



Sursa datelor:
1. Institutul Național de Statistică, baza TEMPO online



LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean

CATEGORII DE LOCALITĂȚI

- Municipiu reședință de județ
- Orașe
- Sate reședință de comună
- Sate componente / aparținătoare

CĂI DE COMUNICAȚIE

- Drum european
- Drum național
- Drum județean
- Drum comunal
- Căi ferate

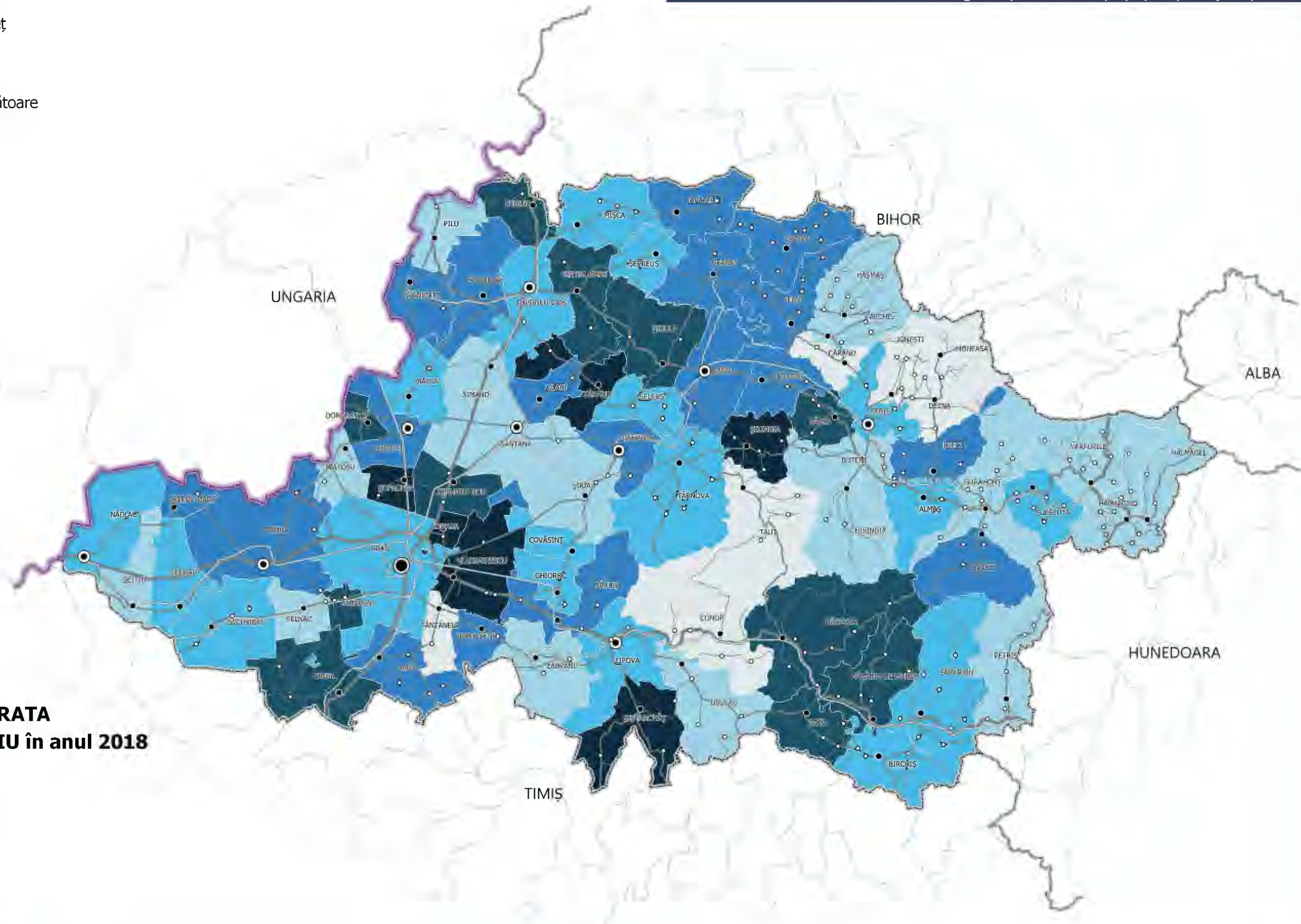
GRUPAREA UAT DUPĂ RATA SPORULUI MIGRATORIU în anul 2018

Valori indicator:

- Foarte scăzute [7 UAT]
- Scăzute [18 UAT]
- Medii [18 UAT]
- Ușor crescute [18 UAT]
- Crescute [11 UAT]
- Foarte crescute [6 UAT]

Medie județ - (+1.3) ‰

0 10 20 30 km



Sursa datelor:
1. Institutul Național de Statistică, baza TEMPO online



LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean

CATEGORII DE LOCALITĂȚI

- Municipiu reședință de județ
- Orașe
- Sate reședință de comună
- Sate componente / aparținătoare

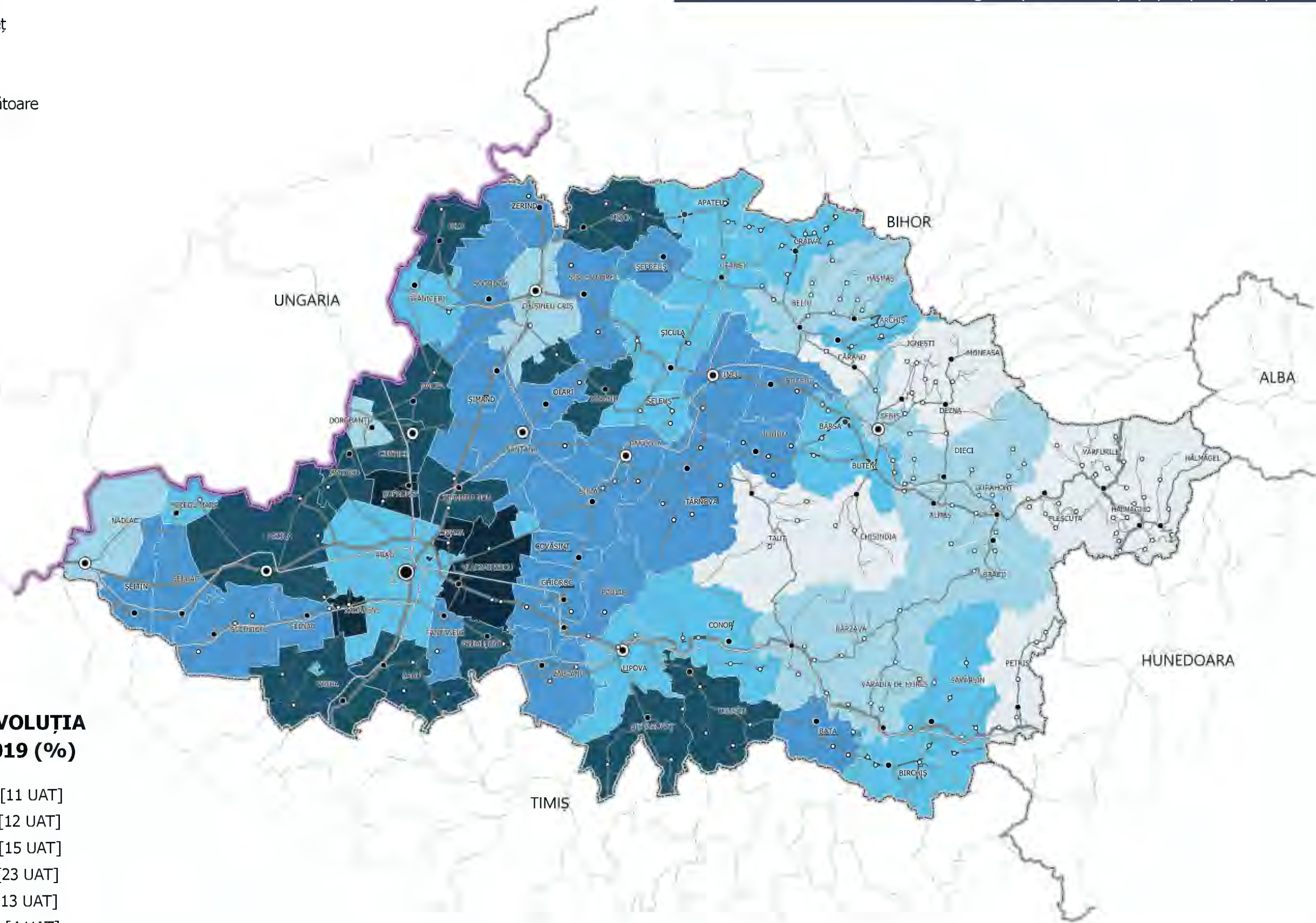
CĂI DE COMUNICAȚIE

- Drum european
- Drum național
- Drum județean
- Drum comunal
- Căi ferate

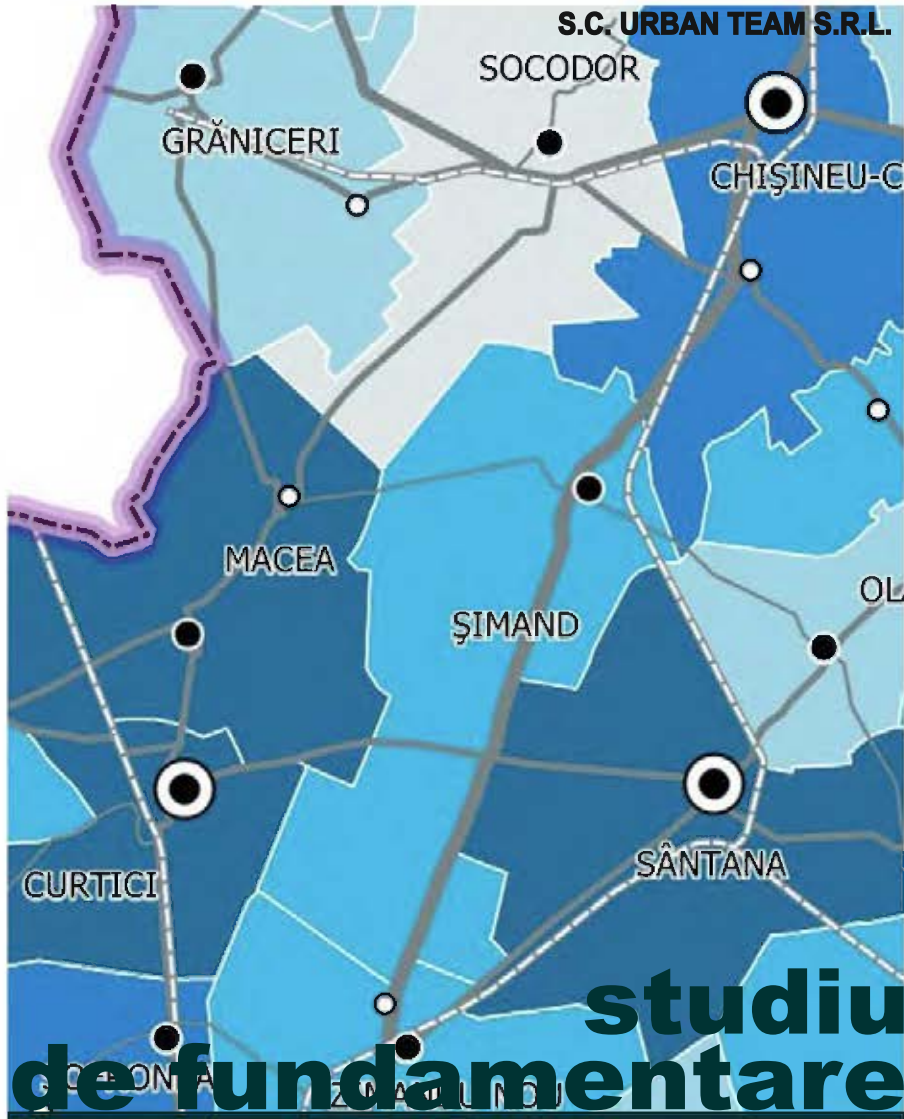
GRUPARE UAT DUPĂ EVOLUȚIA POPULAȚIEI, 2009 - 2019 (%)

- Scădere foarte accentuată [11 UAT]
- Scădere accentuată [12 UAT]
- Scădere moderată [15 UAT]
- Relativă stagnare [23 UAT]
- Ușoară creștere [13 UAT]
- Creștere accentuată [4 UAT]
- Medie județ - (-2.3)%

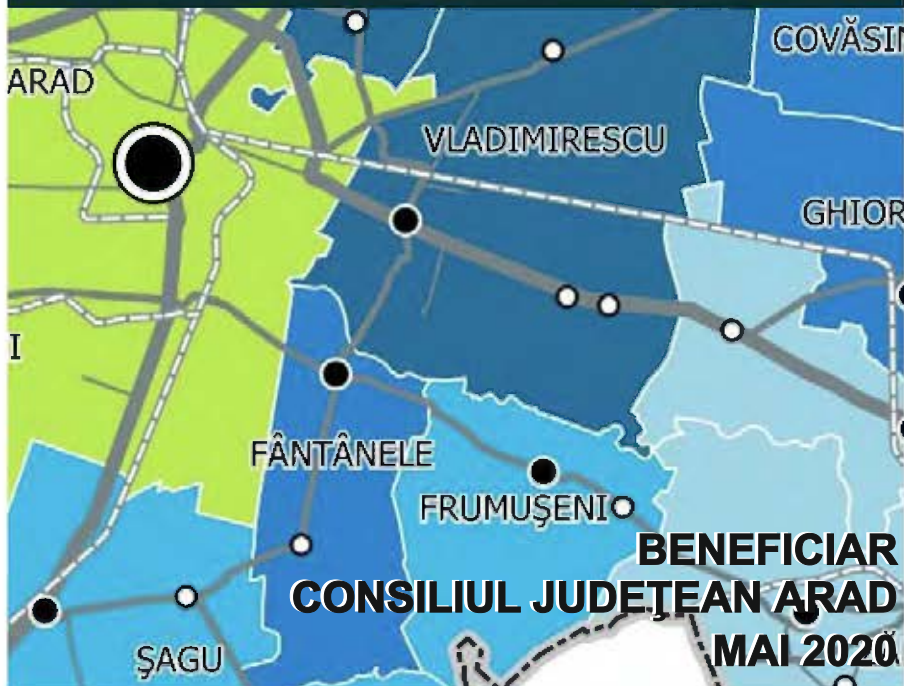
0 10 20 30 km



Sursa datelor:
1. Institutul Național de Statistică, baza TEMPO online



**PROGNOZA PRIVIND EVOLUȚIA POPULAȚIEI
ÎN JUDEȚUL ARAD**



P.A.T.T.J. ARAD





ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

ETAPA I: STUDII FUNDAMENTARE PROGNOZA PRIVIND EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN JUDEȚUL ARAD

BENEFICIAR: CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

ELABORATOR:



URBAN TEAM S.R.L.
Administrator: urb. Dana APOSTOL

DENUMIRE PROIECT:

**ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN
ARAD**

FAZA DE PROIECTARE:

**ETAPA I: STUDII FUNDAMENTARE
PROGNOZA PRIVIND EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN JUDEȚUL ARAD**

CONTRACT NR.:

228/12.11.2019

BENEFICIAR:

CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

PREȘEDINTELE CONSILIULUI JUDEȚEAN ARAD:

Iustin-Marinel CIONCA-ARGHIR

ARHITECT ȘEF AL JUDEȚULUI ARAD:

arh. Florin VÎRVESCU

PROIECTANT:

S.C. URBAN TEAM S.R.L.

ADMINISTRATOR:

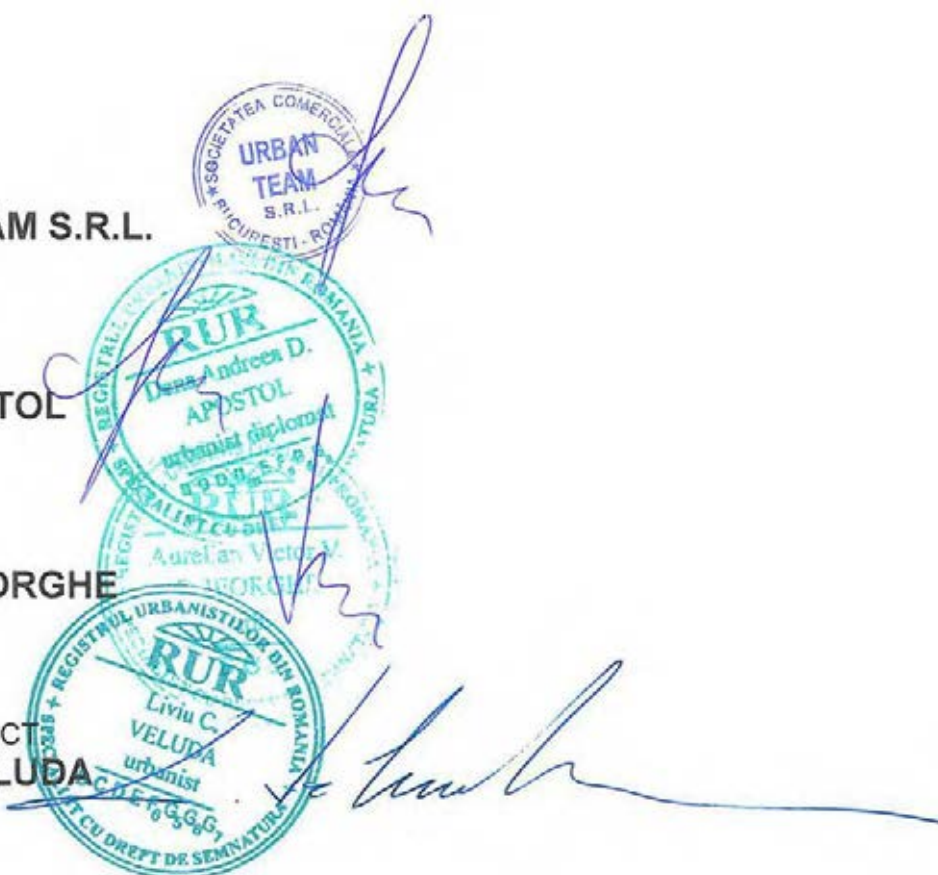
urb. Dana APOSTOL

ȘEF PROIECT:

urb. Victor GHEORGHE

VERIFICATOR PROIECT:

dr. urb. Liviu VELUDA



COLECTIV DE ELABORARE:**URBAN TEAM S.R.L.**

urb. dipl. Victor GHEORGHE Șef proiect complex,
Specialist urbanist, atestat RUR

dr. urb. dipl. Liviu VELUDA Verificator proiect complex,
Specialist urbanist, atestat RUR

urb. dipl. Dana APOSTOL Specialist urbanist, atestat RUR

urb. dipl. Gabriel CODREANU Specialist urbanist, atestat RUR

ms. urb. Iulian STAN Specialist urbanist

ms. urb. Radu CĂPRARU Specialist urbanist

dr. soc. Alina-Tincuța CHICOȘ Sociolog, atestat RUR

tehn. Bogdan SANDU Tehnician pentru urbanism și
amenajarea teritoriului

CUPRINS

Capitolul 1. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ȘI POTENȚIALUL DEMOGRAFIC	1
1.1. INTRODUCERE	1
1.2. VOLUMUL POPULAȚIEI ȘI DENSITATEA.....	1
1.2.1. Volumul populației.....	1
1.2.2. Densitatea populației	1
1.3. EVOLUȚIA POPULAȚIEI.....	2
1.3.1. Populația la recensăminte.....	2
1.3.2. Evoluția populației pe medii rezidențiale	3
1.4. STRUCTURA POPULAȚIEI PE MEDII, SEXE, GRUPE DE VÂRSTĂ, ETNII ȘI RELIGII	5
1.4.1. Structura populației pe sexe și pe medii rezidențiale.....	5
1.4.2. Structura populației pe grupe de vârste și sexe	6
1.4.3. Structura populației pe grupe mari de vârstă	8
1.4.4. Structura populației pe etnii și religii.....	12
Capitolul 2. MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE A POPULAȚIEI	14
2.1. MIȘCAREA NATURALĂ.....	14
2.1.1. Natalitatea.....	14
2.1.2. Mortalitatea.....	16
2.1.3. Sporul natural.....	17
2.2. MIȘCAREA MIGRATORIE	18
2.3. SPORUL ANUAL DEMOGRAFIC.....	20
Capitolul 3. PROGNOZA POPULAȚIEI.....	21
3.1. VARIANTELE DE PROGNOZĂ.....	21
3.2. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN VARIANTA MEDIE DE PROGNOZĂ.....	23
CONCLUZII.....	25
BIBLIOGRAFIE.....	26
A n e x e.....	27
<i>Anexa nr. 1: DENSITATEA POPULAȚIEI ÎN ANUL 2019.....</i>	<i>28</i>
<i>Anexa nr. 2: MIȘCAREA NATURALĂ – SPORUL NATURAL ÎN ANUL 2018.....</i>	<i>29</i>
<i>Anexa nr. 3: MIȘCAREA POPULAȚIEI – SPORUL DEMOGRAFIC ÎN ANUL 2018.....</i>	<i>30</i>
<i>Anexa nr. 4: MIȘCAREA MIGRATORIE – RATA SPORULUI MIGRATORIU ÎN ANUL 2018</i>	<i>31</i>
.....	31
<i>Anexa nr. 5. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN PERIOADA 2009 - 2019.....</i>	<i>32</i>

LISTA TABELELOR ȘI A FIGURILOR

Tabel nr. 1: Structura populației județului Arad pe medii, în context suprateritorial	1
Tabel nr. 2: Densitatea populației județului Arad în context suprateritorial	2
Tabel nr. 3: Evoluția populației județului pe medii, la recensăminte	3
Tabel nr. 4: Distribuția populației pe sexe și grupe mari de vârstă în anul 2019, comparativ cu anul 2009.....	8
Tabel nr. 5: Structura populației după etnie în Județul Arad, la Recensământul din 2002	12
Tabel nr. 6: Structura populației din Arad după etnie, pe medii, la Recensământul din 2011 ..	12
Tabel nr. 7: Structura populației după religii, pe medii, la Recensământul din 2011	13
Tabel nr. 8: Evoluția natalității județului Arad comparativ cu nivelul suprateritorial în perioada 2000-2018 (rate ‰)	14
Tabel nr. 9: Evoluția mortalității județului Arad comparativ cu nivelul suprateritorial în perioada 1992-2016 (rate ‰)	16
Tabel nr. 10: Mișcarea naturală a populației urbane a județului Arad, în context suprateritorial, în anul 2018.....	18
Tabel nr. 11: Mișcarea naturală a populației rurale a județului Arad, în context suprateritorial, în anul 2018.....	18
Tabel nr. 12: Mișcarea migratorie a populației județului Arad în 2018, pe medii.....	19
Tabel nr. 13: Evoluția numărului de UAT pe categorii de mărimi de populație, în varianta de prognoză 2040, comparativ cu anul de referință 2019	22
Figura nr. 1: Evoluția populației județului Arad la Recensăminte.....	3
Figura nr. 2: Evoluția populației județului Arad în perioada 2008-2019, pe medii	4
Figura nr. 3: Distribuția populației pe sexe și medii (2019).....	6
Figura nr. 4: Piramida vârstelor pe sexe în anul 2019, comparativ cu anul 2009.....	7
Figura nr. 5: Distribuția populației pe medii și grupe mari de vârstă în anul 2019, în context suprateritorial.....	9
Figura nr. 6: Evoluția natalității în județul Arad, pe medii, în perioada 2010-2018 (‰)	15
Figura nr. 7: Evoluția mortalității în județul Arad, pe medii, în perioada 2010-2018 (‰)	17
Figura nr. 8: Evoluția sporurilor anual, natural și migratoriu, în perioada 2010-2016, în Arad (‰)	20
Figura nr. 9: Evoluția populației în varianta medie de prognoză 2040, pentru cele mai afectate localități de scăderea populației în perioada 2019-2040	23
Figura nr. 10: Evoluția populației județului Arad pe medii, în perioada 2000-2040 (varianta medie de prognoză)	24

**Capitolul 1. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ȘI POTENȚIALUL DEMOGRAFIC****1.1. INTRODUCERE**

Studiul de fundamentare privind analiza populației și a potențialului demografic are ca obiectiv identificarea stării resurselor umane care condiționează dezvoltarea județului și s-a elaborat pe baza Recensămintelor Populației și ale Locuințelor 1992, 2002 și 2011, precum și pe datele furnizate de Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO online și Direcția Județeană de Statistică Arad. Analizele teritoriale efectuate în această fază au fost realizate în context interjudețean, regional și național și vor fundamenta elaborarea diagnosticului general, în etapele următoare ale planului de amenajare a teritoriului județean.

1.2. VOLUMUL POPULAȚIEI ȘI DENSITATEA**1.2.1. Volumul populației**

Volumul populației județului, pe cele două medii rezidențiale, are o structură relativ similară comparativ cu valorile înregistrate la nivel național, în sensul că populația urbană din Arad reprezintă 56,6%, valoare cu 0,2 puncte procentuale (pp) peste ponderea populației urbane a României (vezi tabelul de mai jos). Putem afirma că populația județului este majoritar urbană, însă cu o pondere inferioară față de ponderea la nivel regional, ceea ce înseamnă că sunt alte județe intraregionale cu un grad de urbanizare mai crescut decât al județului Arad.

Vom vedea în analiza evoluției populației că populația urbană din județ a fost preponderent majoritară în ultimii 15 de ani, în ciuda fluxurilor migrației de revenire în rural, în perioadele de recesiune economică a orașelor.

Tabel nr. 1: Structura populației județului Arad pe medii, în context suprateritorial

Unitate teritorială	Populație 2019	Urban %	Rural %
România	22154572	56.4	43.6
Regiunea Vest	1998017	62.6	37.4
Județul Arad	469976	56.6	43.4

Sursa primară de date: Baza TEMPO online, a INS

1.2.2. Densitatea populației

Populația județului Arad era la 1 iulie 2019 de 469976 locuitori, cu o densitate medie de 61 loc/km², înscriindu-se printre județele cu densitate având valoare egală cu media națională, dar mai mare decât cea a regiunii din care face parte (vezi tabelul de mai jos). Comparativ cu mediile contextului suprateritorial, densitatea în județul Arad este similară cu valoarea înregistrată în Regiunea Vest (62 locuitori/km²), însă este mai mică față de valoarea de la nivel național (93 locuitori/km²).

**Tabel nr. 2: Densitatea populației județului Arad în context suprateritorial**

Unitate teritorială	Suprafața km ²	Populație 2019	Densitatea
România	238390,7	22154572	93
Regiunea Vest	32033,2	1998017	62
Județul Arad	7754,1	469976	61

Sursa primara de date: Baza TEMPO online, a INS

În ceea ce privește distribuția teritorială a densității populației putem constata că în general în rural valoarea ei medie este de aproximativ 6,5 ori mai mică decât în urban (31 față de 207 locuitori/km²).

Dacă analizăm gruparea unităților administrativ teritoriale după acest indicator putem vedea (în anexa nr. 1: *Densitatea populației în anul 2019*) că valorile densității în rural cuprind un interval extrem de larg, de la 3-10 locuitori/ km² (comunele Șiștarovăț, Tauț, Petriș, Chisindia, Ususău, Bârzava și Brazii), până la 100-120 locuitori/km² (comunele Macea, Zădăreni, Vladimirescu și Livada). Cea mai mare densitate din mediul rural se înregistrează în comuna Livada – 189 locuitori/ km².

Cum era de așteptat, municipiile și orașele județului au cea mai mare densitate de populație, cu 146 locuitori/km² în orașul Sântana și 759 locuitori/km² în municipiul reședință Arad. Densități mai mari de 100 locuitori/ km² înregistrează numai localitățile din jurul acestor municipii, cu precădere cele situate în nordul lor. Cea mai mică densitate urbană o au orașele Nădlac și Pecica (59 locuitori/km²), sub media județeană. Chișineu-Criș, Ineu, Lipova și Sebiș au densități peste 70 locuitori/km², dar până în 100 locuitori/km². Orașele Curtici și Pâncota au densități similare, în jur de 120 locuitori/km² (vezi planșa cu densitatea populației). Pecica, deși este al doilea oraș, după Sântana, ca mărime a populației, înregistrează densitate mai mică față de celelalte uat-uri urbane, datorită suprafeței sale administrative mai mari, comparabilă cu a municipiului reședință de județ.

Aradul deține 3,3% din teritoriul României, ocupând ca întindere locul 6 pe țară între județe și locul 20 ca mărime a volumului populației.

1.3. EVOLUȚIA POPULAȚIEI

1.3.1. Populația la recensăminte

Ritmul, amploarea și calitatea vieții socio-economice în zona studiată sunt direct influențate de evoluția demografică în general, definită de mișcarea naturală, cu procesul de îmbătrânire demografică în special, și de mișcarea migratorie.

Analizând datele de la recensămintele din 1956 până în 1992, dar și pe cele din ultimii ani, constatăm că populația județului Arad a înregistrat cea mai importantă creștere în perioada 1956-1977 (vezi figura de mai jos), când volumul acesteia s-a mărit cu 8% în cei 21 de ani. Este perioada în care a avut loc cea mai puternică urbanizare a județului, în sensul că populația urbană a crescut cu 60%, în detrimentul celei rurale, care înregistrează o diminuare în volum cu 16% între aceleași recensăminte.



În anul 1992 ajunge să se înregistreze un volum de populație comparabil cu cel înregistrat la recensământul din anul 1966, după care se instalează un trend de descreștere constant.

Figura nr. 1: Evoluția populației județului Arad la Recensăminte



Sursa de date primară: INS, Recensământul Populației și al Locuințelor 2002, 2011,

Între ultimele două recensăminte populația totală scade, mai accentuat în mediul rural (vezi tabelul de mai jos), cu 15,4 %, tendință ce se menține anual în perioada intercensitară, dar și în anii de după ultimul recensământ.

Tabel nr. 3: Evoluția populației județului pe medii, la recensăminte

Județ / Mediu	1977=100%		1992=100%	
	1992	2002	2002	2011
Arad	95,2	90,2	94,7	88,3
Urban	108,5	99,6	91,8	93,6
Rural	84,0	82,2	97,9	82,5

Sursa: INS, Recensământul Populației și al Locuințelor 2002, 2011, prelucrări personale

1.3.2. Evoluția populației pe medii rezidențiale

În context suprateritorial, patern-ul evoluției este relativ similar în Arad față de cel la nivel național, cu diferențe de intensitate a scăderii populației, pe perioada ultimilor 11 ani. Astfel în intervalul 2009 – 2019, județul Arad înregistrează o diminuare a populației totale



(-2,3%) mai accentuată comparativ cu media națională (-1,6%), însă similară cu cea regională (-2,4%). Pe medii, intensitatea scăderii populației urbane a fost mai crescută pentru județul Arad (-3,2%) față de nivelul de analiză național (-2,1%), însă populația rurală a scăzut cu același procent la ambele niveluri teritoriale (-1,1%). În schimb, în Regiunea Vest scăderea populației totale are loc exclusiv pe seama populației urbane (-5,4%), deoarece populația rurală regională crește cu 3,1% în tot acest timp.

Faptul că la nivelul Regiunii Vest, mediile evolutive sunt negative pentru populația urbană, cu valori mai mici în Arad, demonstrează că Arad este un județ cu o conservare a gradului de urbanizare mai mare comparativ cu celelalte județe intraregionale.

În cele două medii rezidențiale trendurile evoluției populației sunt descendente în perioada 2008 – 2019, însă au intensități diferite, cu scădere mai accentuată în mediul urban. Astfel, dacă în perioada 2011-2012 populația rurală rămâne constantă, populația urbană scade cu (-0,4%). După anul 2016 acesta va fi ritmul de scădere al populației urbane până în anul 2019, pe când populația rurală va scădea doar cu (-0,1%) anual. Trendul întregii perioade analizate a fost unul de scădere constantă înregistrându-se cu (-2,4%) mai puțină populație la nivelul județului Arad, cu scădere mai accentuată în mediul urban (-3,3%) față de rural (-1,2 %) pe perioada celor 12 ani.

Figura nr. 2: Evoluția populației județului Arad în perioada 2008-2019, pe medii



Sursa de date primară: Baza de date TEMPO online a INS (Axa Total județ este axă secundară)

În intervalul 2009-2019, dinamica populației nu a avut aceeași tendință la nivel de unitate administrativ-teritorială (vezi anexa nr.2: *Evoluția populației în perioada 2009-2019*). Pe teritoriul județului Arad, cele mai importante scăderi ale populației s-au înregistrat în comunele din arealul central-estic al județului, atât pe axa sud-nord, cât și în estul extrem. Comunele județului cu scăderi accentuate de populație sunt: Hălmăgel (-23,3%), Hălmagiu



(-21,2%), Dezna (-19,1%), Tauț (-17,7%), Moneasa (-16,6%), Pleșcuța (-16,6%), Ignești (-16,6%), Vârfurile (-15,0%), Cărand (-14,8%), Chisindia (-12,4%) și Petriș (-11,8%).

Din cele 10 localități urbane, șase pierd din efectivele de populație, însă orașele Sebiș (-7,0%) și Chișineu-Criș (-6,1%) situate în partea estică și, respectiv, nord-vestică a județului, înregistrează cele mai accentuate scăderi de populație. Municipiul Arad înregistrează o scădere cu 4% a populației în intervalul analizat. Orașele cu creșteri de populație sunt: Sântana (1,3%), Curtici (1,7%) și Pecica (1,7%). În orașul Pâncota volumul populației rămâne constant.

Comunele cu creșteri de populație sunt în jur de 33% din totalul uat-urilor rurale, iar cele cu creșterile cele mai accentuate sunt grupate pe axa nord-sud și în estul din proximitatea municipiului Arad: Vladimirescu (17,9%), Livada (15,2%), Șofronea (11,7%) și Zădăreni (10,5%). O altă comună cu creștere de populație de peste 6% este Șiștarovăț, care împreună cu Ususău (1,8%) reprezintă singurele localități din sudul județului cu evoluție pozitivă.

Ca tendință generală putem afirma că la nivelul județului Arad populația s-a aflat într-o continuă scădere în ultimii 25 de ani, cu tendințe evolutive diferite în mediile de rezidență, pe anumite intervale de timp. Dacă inițial populația urbană a cunoscut un ritm de creștere superior celui din rural, înregistrând în perioada 1995-2005 o creștere cu 7%, populația rurală scade cu 10% în acești 10 ani, iar din 2005 până în anul 2008 tendințele se inversează, iar populația urbană intră pe un trend descrescător (-0,6%) și populația rurală pe unul ușor crescător (0,6%). După anul 2008, populația scade în ambele medii de rezidență, însă populația urbană se menține ca pondere majoritară în total populație. În ultimii ani populația rurală tinde să scadă într-un ritm ușor inferior celui urban, iar schimbările de stil de viață din ultimii ani, cu preferință rezidențială în proximitatea aglomerațiilor urbane, au determinat o creștere în volum a populației rurale din jurul municipiului Arad. Însă oricare ar fi fluctuațiile efectivelor de populație, județul Arad rămâne un teritoriu cu un grad de urbanizare mult mai crescut comparativ cu alte județe ale țării.

1.4. STRUCTURA POPULAȚIEI PE MEDII, SEXE, GRUPE DE VÂRSTĂ, ETNII ȘI RELIGII

1.4.1. Structura populației pe sexe și pe medii rezidențiale

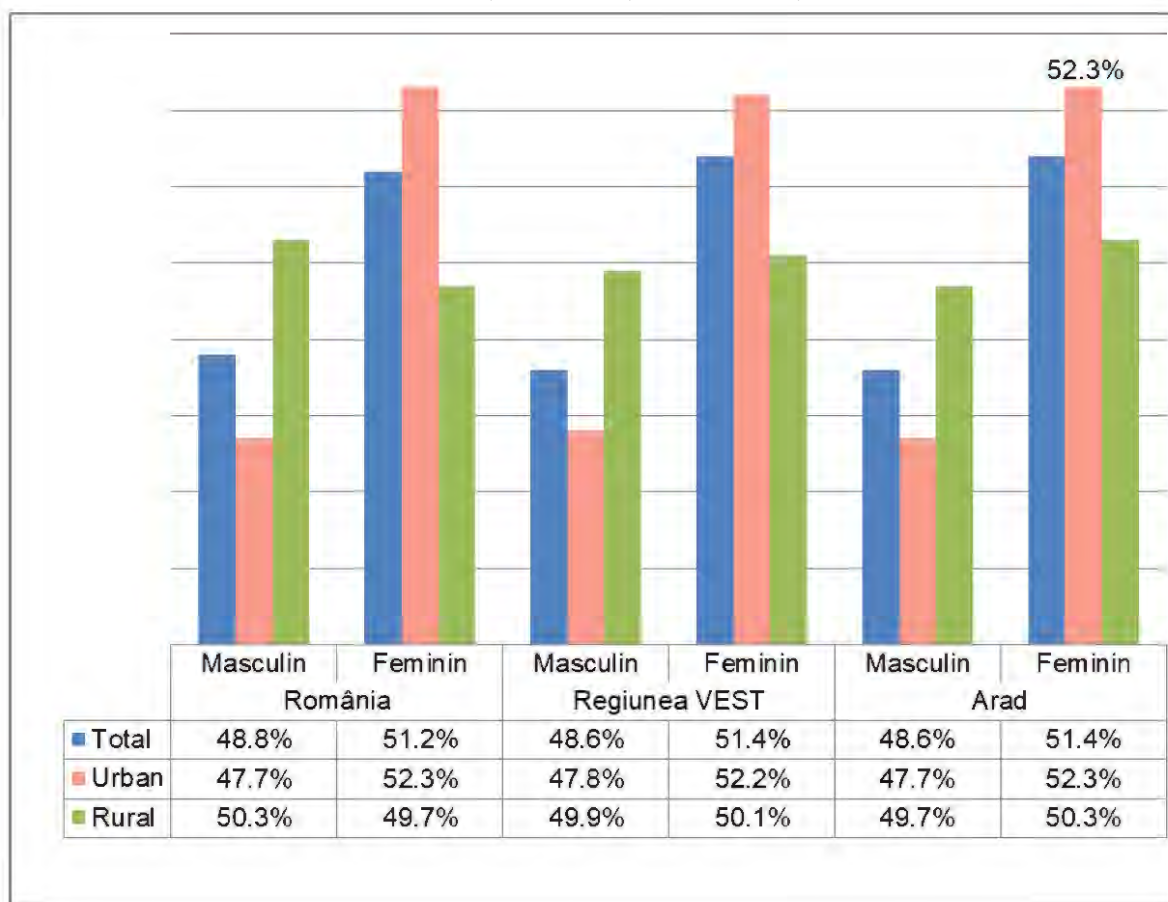
Distribuția populației județului Arad pe sexe reflectă un relativ echilibru între ponderea populației feminine și a celei masculine. Comparând distribuția populației pe sexe înregistrată la nivel național și regional cu cea a județului, observăm că există mici diferențe între cele trei distribuții. Astfel, populația feminină are o pondere mai mare în județul Arad față de contextul suprateritorial (vezi figura de mai jos), în special în mediul rural, unde pe celelalte niveluri de analiză populația masculină este mai numeroasă decât cea feminină, pe când la nivelul județului analizat raportul este inversat. Se poate vorbi de o ușoară feminizare a populației județului.

Referitor la distribuția pe medii, am văzut în tabelul nr.1 distribuția populației pe medii rezidențiale, înregistrată la nivel național, unde ponderea populației urbane este superioară celei rurale, situație similară cu județul Arad. Însă aici gradul de urbanizare este ușor mai crescut comparativ cu media națională (54,4%). Dacă privim, în schimb, mediile regionale, observăm că regiunea Vest este urbană prin compoziția ei (62,6%), cu un grad de urbanizare



mult superior județului Arad (54,6%), ceea ce înseamnă că există județe în componența regiunii Vest cu ponderi mai mari de populație urbană.

Figura nr. 3: Distribuția populației pe sexe și medii (2019)



Sursa de date primară: Baza de date TEMPO online a INS

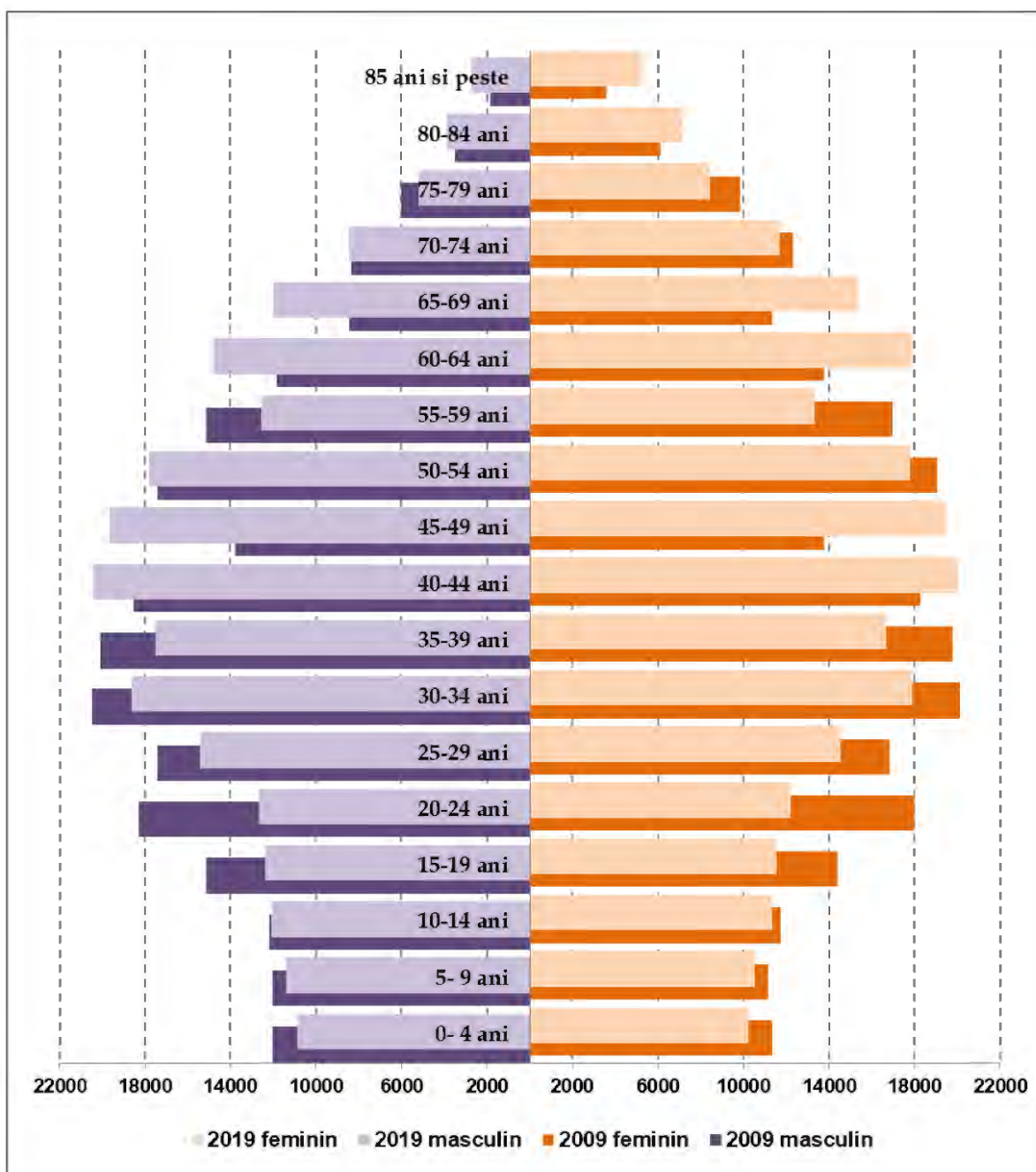
În concluzie, analizând distribuția populației pe sexe și medii constatăm că în urban ponderea populației feminine (52,3%) este mai ridicată decât în rural (50,3%), și a avut tendințe ușoare de creștere în ultimii 15 ani. Deși nu se poate vorbi de o diferență semnificativă a distribuției populației pe sexe față de contextul suprateritorial, este de remarcat totuși tendința de feminizare a mediului urban, pentru toate nivelurile de analiză, cu accente mai puternice în cazul județului Arad.

1.4.2. Structura populației pe grupe de vârste și sexe

Compoziția pe vârste și sexe a populației are o importanță deosebită din punct de vedere demografic, ea determinând, într-o măsură decisivă, potențialul biologic de creștere a unei populații și influențând nivelul tuturor componentelor schimbării populației.



Figura nr. 4: Piramida vârstelor pe sexe în anul 2019, comparativ cu anul 2009



Sursa de date primară: Baza de date TEMPO online a INS, prelucrări personale

Din punct de vedere socio-economic, structura populației pe sexe și vârste condiționează semnificativ mărimea potențială a forței de muncă, structura ocupațională a populației și structura cererii de bunuri și servicii. Cunoașterea structurii populației pe vârste permite anticiparea tendinței de dezvoltare a unor fenomene demografice deja instalate.

În figura de mai sus, care detaliază distribuția populației pe sexe și grupe mici de vârstă, se poate observa distribuția relativ echilibrată a populației pe cele două sexe, mai puțin în cazul categoriilor de vârstă de peste 60 de ani, când populația feminină crește ca pondere. Comparativ cu anul 2009, populația cu vârste cuprinse între 60 - 64 de ani este mult mai



numeroasă în 2019, în special pentru partea feminină, rezultând o nevoie în creștere de servicii pentru populația care se pregătește să iasă din activitate și de pe piața muncii.

Fenomenul este cunoscut în demografie și explicabil prin speranța de viață mai mare la femei, dat fiind faptul că mortalitatea la aceste categorii de vârste este mai accentuată în rândul bărbaților. Piramida vârstelor pentru județul Arad, la nivelul anului 2019, ne indică faptul că segmentul cu cea mai mare reprezentare în populație este cel al persoanelor cu vârste cuprinse între 40 - 44 de ani, urmat fiind de cele între 45 - 50 de ani și de cele între 30 - 34 ani, ceea ce denotă efective mari ale populației relativ tinere, important rezervor de resursă de muncă. Cu toate acestea, din îngustarea bazei piramidei se poate afirma că populația foarte tânără se micșorează în volum, din cauza scăderii constante a natalității în intervalul 1992-2002, existând totuși tendințe de redresare a acesteia în ultimii 4 ani, mai ales pe seama populației rurale.

1.4.3. Structura populației pe grupe mari de vârstă

Distribuția populației pe grupe mari de vârstă în anul 2019, comparativ cu anul 2009, ne arată că populația Județului Arad a cunoscut un accentuat proces de îmbătrânire demografică, în sensul că ponderea de copii în total populație a scăzut, cu intensitate mai mare în rândul populației feminine, de la 14,7% în 2009 la 14,2% în 2019 (vezi tabelul de mai jos), iar ponderea de populație vârstnică a crescut cu 2,3 pp. Acest fapt este determinat în primul rând de scăderea natalității, după cum vom vedea la analiza mișcării populației. În ultimii 10 ani scade și ponderea populației în vârstă de muncă, mai ales în rândul femeilor, și crește ponderea vârstnicilor, mai ales în rândul bărbaților.

Tabel nr. 4: Distribuția populației pe sexe și grupe mari de vârstă în anul 2019, comparativ cu anul 2009

Grupe principale de vârstă	0 –14 ani			15 –64 ani			65 ani și peste		
	2009	2019	evoluție 2019/2009	2009	2019	evoluție 2019/2009	2009	2019	evoluție 2019/2009
Femei	34257	32126	-6.2	170945	161455	-5.6	43199	47994	11.1
Bărbați	36283	34386	-5.2	168178	161834	-3.8	28127	32181	14.4
Total	pondere în total populație			pondere în total populație			pondere în total populație		
	14.7	14.2	-0.5	70.5	68.8	-1.7	14.8	17.1	2.3

Sursa primară de date: Baza de date TEMPO online a INS, prelucrări personale

Distribuția populației pe medii și grupe mari de vârstă în 2019, comparativ cu mediile naționale și regionale, subliniază însă declinul demografic al județului Arad, mai ales în mediul urban, unde ponderea populației în vârstă de muncă este sub mediile contextului suprateritorial, iar ponderea vârstnicilor este mai mare (vezi figura de mai jos). În schimb populația de 0-14 ani are ponderi superioare în Aradul urban față de urbanul altor județe intraregionale, apropiindu-se de media națională.

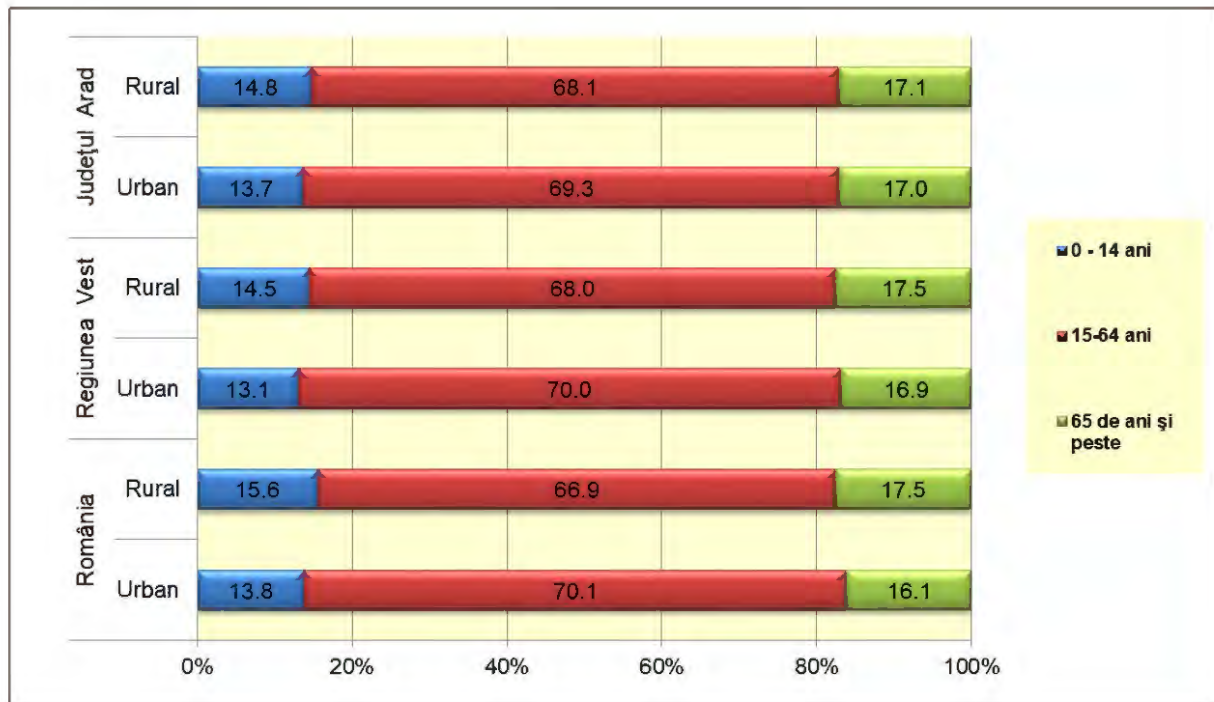
Putem afirma că avem o populație ușor devitalizată, dar cu o resursă de muncă importantă, ce poate sprijini dezvoltarea economică a județului. Marele atu al acestei structuri



de populație, comparativ cu alte zone ale țării, îl reprezintă prezența unor contingente de populație relativ tinere, atât în urban, cât și în rural, ceea ce demonstrează avantajul unei resurse de muncă viitoare, ce poate constitui un potențial de susținere a activităților economice mai curând decât a celor sociale. Este de remarcat ponderea populației rurale arădene în vârstă de muncă, superioară contextului suprateritorial.

Ponderea mare a populației vârstnice demonstrează instalarea unui proces de îmbătrânire demografică, accentuat în urbanul județului, dar și al regiunii din care face parte.

Figura nr. 5: Distribuția populației pe medii și grupe mari de vârstă în anul 2019, în context suprateritorial



Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

Faptul că populația tânără de 0-14 ani din mediul rural al județului este mai numeroasă ca pondere comparativ cu mediul urban constituie și un avantaj, dar și un dezavantaj. Avantaj pentru că reprezintă un potențial de întinerire și de revigorare a forței de muncă viitoare, dezavantaj că, în combinație cu ponderea mare de vârstnici, crește raportul de dependență demografică, adică gradul de suportabilitate al populației adulte față de tineri și bătrâni.

La nivel de unitate administrativ teritorială se poate observa cum aceste comune cu pondere mare de tineri sunt localizate în vestul și nord-vestul județului, înregistrând ponderi de peste 20% a populației de 0-14 ani: Mișca, Zărand și Pilu. În aceeași categorie se înscrie și, comuna Ususău din sudul județului. Aceleași ponderi mari de tineri, de peste 18%, le au și comunele Șepreuş, Şimand, Secusigiu și Covăsinț. Orașul Pâncota are cea mai mare pondere de copii (17,4%) dintre localitățile urbane. La polul opus, cele mai scăzute ponderi de copii (sub 9%) sunt în estul județului, în comunele Moneasa, Hălmagiu, Dezna, Hălmăgel, Vârfurile și Pleșcuța. Pentru urban, în Lipova și Sebiș avem cea mai mică pondere de copii în anul 2019 (12,5%). În municipiul Arad, tinerii au o pondere relativ scăzută (13%), ca și în orașul Nădlac, restul localităților urbane înregistrând ponderi de peste 14%.



Populația în vârstă de muncă (15-64 ani) este mai numeroasă ca pondere (peste 70,5%) în comunele din jurul municipiului reședință: Frumușeni, Vladimirescu, Iratoșu, Fântânele, Zădăreni, Ghioroc, Zimandu Nou și Zăbrani. În aceeași categorie se înscrie și, comuna Moneasa din estul județului. Cum era de așteptat, populația județului în vârstă de muncă este numeroasă în mediul urban, însă doar Sântana, Nădlac și Pecica au peste 70%, municipiul reședință având doar 69% dintre locuitori în această categorie de vârstă. Chișineu-Criș este orașul cu cea mai mică pondere a populației în vârstă de muncă între localitățile urbane (68,7%).

Ponderile cele mai scăzute de populație în vârstă de muncă, sub 63%, se înregistrează în comunele Pleșcuța, Hășmaș și Hălmăgel din estul județului, în Bata, din sud și în Mișca, din nord-vest. Populația în vârstă de muncă redusă ca pondere reprezintă un semnal de alarmă, deoarece consecința acestui fapt este insuficiența forței de muncă, ce poate avea efecte inhibitoare privind dezvoltarea economiei locale.

Indicele de îmbătrânire demografică a populației, considerat un indicator al vitalității populației, calculat prin raportarea populației vârstnice la populația tânără, avea valoarea 101,1% în anul 2009 și crește la 120,5% în anul 2019 pentru zona studiată, demonstrând instalarea procesului de îmbătrânire demografică. Indicele îmbătrânirii demografice este mult mai mare în mediul urban (124,6%) al județului Arad față de rural (115,6%), dar mult mai mică comparativ cu valoarea medie înregistrată în mediul urban (129%) al Regiunii Vest. Comparativ cu media națională (114,6%), valorile indicatorului atât în Arad, cât și în regiunea din care face parte, sunt mai mari, ceea ce indică o vitalitate a populației mai scăzută în zonele studiate față de restul teritoriului național, cu devitalizare mult mai accentuată în mediul urban față de cel rural. De remarcat că Arad are o situație mai bună comparativ cu alte județe intraregionale, având o evoluție mai lentă a procesului de îmbătrânire demografică în ambele medii rezidențiale. O altă remarcă, valabilă pentru toate nivelurile de analiză, este că, dacă în 2009 ruralul era mai îmbătrânit decât urbanul, în anul 2019 situația s-a inversat, iar îmbătrânirea demografică este mult mai accentuată în mediul urban.

Distribuția teritorială a valorilor indicelui de îmbătrânire demografică indică localizarea uat-urilor cu cea mai îmbătrânită populație, cu peste 200% mai mulți bătrâni decât copii, în estul județului, în comunele Hălmăgiu, Hălmăgel, Moneasa, Dezna, Vârfurile Pleșcuța și Ignești, în partea central-sudică a județului, în comunele Taut, Chisindia, Petriș și Vărădia de Mureș, și într-o singură comună din vestul său, Dorobanți. Comuna Hălmăgiu are cea mai îmbătrânită populație din întreg județul, cu peste 500% mai mulți bătrâni decât copii.

La polul opus, 9 uat-uri au o populație încă tânără, având un indice al îmbătrânirii demografice sub 77%, 8 dintre ele fiind comune: Pilu, Mișca, Zărand, Șepreuș și Șimand – din nord-vestul județului, Covăsinț, Secusigiu – din sud-vest și Ususău – din sudul său. Cel mai scăzut nivel al îmbătrânirii demografice îl înregistrează comuna Pilu (57,6%) din nord-vestul județului Arad. În mediul urban, orașul Pâncota are cea mai scăzută valoare a indicatorului analizat (76%), iar orașul Sebiș cea mai crescută (148%). Municipiul Arad are un indice crescut al îmbătrânirii demografice, 134%.

În concluzie putem vorbi de existența unei populații relativ tinere în unele localități din nordul și vestul județului Arad și de o populație foarte îmbătrânită în estul său. Municipiul reședință și orașele județului au o populație cu o vitalitate relativ scăzută, cu excepția orașelor



Pâncota, Curtici, Pecica și Sântana, unde indicatorul are valori subunitare, cu alte cuvinte numărul de tineri este mai mare decât cel al vârstnicilor.

Raportul de dependență demografică (după vârstă) reprezintă raportul (exprimat în procente), dintre numărul populației de vârstă tânără (0-14 ani) și al populației de vârstă înaintată (peste 65 ani), pe de o parte, și numărul populației de vârstă adultă (15-64 ani), pe de altă parte. Acest raport măsoară „presiunea” populației tinere și a celei vârstnice, numărul de tineri și bătrâni pe care îi “suportă” 100 persoane de vârstă adultă. Efectele fenomenelor demografice pot fi puse în evidență de raportul de dependență după vârstă, evidențiind sarcina socială pe care o suportă segmentul populației adulte, care are cea mai importantă contribuție la realizarea bugetului familial și are de asemenea un rol activ în formarea tinerei generații. Nu este identic cu raportul de dependență economică, care se calculează ca raport între populația inactivă și cea activă.

În județul Arad, raportul (rata) de dependență demografică este în anul 2019 ușor mai mic față de cel la nivel național (45,4% față de 45,6%), dar mai mare față de cel la nivel regional (44,3%), pe seama ponderii mai mari de copii și a ponderii populației în vârstă de muncă mai reduse în Arad comparativ cu contextul regional din același an.

Comunele cu valoarea acestui indicator mult peste medie (peste 54%) reprezintă 14% din totalul uat-urilor și se grupează în estul și sudul județului, însă unele au valori mari datorită procentului mare de populație tânără, pe când altele, majoritatea, au aceleași valori mari pe seama procentului mare de populație vârstnică.

În funcție de combinația ponderilor celor două categorii de populație, tânără și vârstnică, obținem trei categorii de localități cu rată mare (peste 54%) de dependență demografică:

- Cele cu valori mari pe seama numărului mare de copii: Mișca, din nord-vestul județului, și Zărand, din vest;
- Cele cu valori mari pe seama numărului mare și de copii, și de bătrâni: Hășmaș și Craiva, din nord-estul județului, și Bata și Săvârșin, din sud;
- Cele cu valori mari pe seama numărului foarte mic de copii și a numărului foarte mare de bătrâni: Pleșcuța, Hălmăgel, Hălmăgiu din estul județului, și Chisindia și Tauț din sudul său.

Raportul de dependență demografică este mai mare în rural (46,8%) față de cel din urban (44,3%) în anul 2019, din cauza populației în vârstă de muncă mai redusă, concomitent cu un număr mai crescut de copii, în condițiile unor ponderi de vârstnici relativ egale.

Localitățile cu valorile cele mai mici ale ratei de dependență demografică sunt grupate în jurul municipiului de reședință: Iratoșu, Zădăreni, Zimandu Nou, Vladimirescu, Ghioroc, Fântânele, Zăbrani și Frumușeni, dar și în estul județului – comuna Moneasa, și în nord-vestul său – comuna Grăniceri. Acestea sunt și uat-urile cu cele mai importante ponderi de populație în vârstă de muncă. Între uat-urile cu cele mai mici rate de dependență demografică (sub 40%) se remarcă trei: Iratoșu, Vladimirescu și Frumușeni, care au și cele mai mari ponderi de populație în vârstă de muncă (peste 71,5%).

**1.4.4. Structura populației pe etnii și religii**

După etnie, populația județului Arad este relativ similară comparativ cu structura la nivel național. Astfel, cea mai mare parte a locuitorilor județului (82,2%) s-au declarat la recensământul din martie 2002 ca fiind români (vezi tabelul de mai jos), 10,7% maghiari, 3,8% romi, 1,2% slovaci și 1,1% germani. Această distribuție diferă ușor față de cea înregistrată la nivel național, unde românii reprezentau 89,5%, iar celelalte etnii înregistrau ponderi mai scăzute.

Tabel nr. 5: Structura populației după etnie în Județul Arad, la Recensământul din 2002

Populație totală	Români	Maghiari	Romi	Slovaci	Germani	Ucraineni	Sârbi	Bulgari	Italieni	Alte etnii	Etnie nedecларată
461791	379451	49291	17664	5695	4852	1741	1217	819	240	799	22
100%	82.16	10.67	3.82	1.23	1.05	0.37	0.26	0.17	0.05	0.21	0.01

Sursa primară de date: INS, Recensământul populației și locuințelor, 2002

La ultimul recensământ încheiat, distribuția populației pe etnii se modifică, ponderea de români scăzând cu 3 puncte procentuale, având loc o diversificare etnică. Ponderea de italieni crește, ca și cea de romi, însă prima etnie e mai numeroasă în urban, pe când romii sunt mai mulți în mediul rural. Etniile reprezentate de ucraineni, bulgari, maghiari, slovaci, germani și sârbi se diminuează ca pondere, însă primele două sunt mai numeroase în rural, pe când celelalte se regăsesc cu precădere în urbanul județului.

Tabel nr. 6: Structura populației din Arad după etnie, pe medii, la Recensământul din 2011

Populație totală	Români	Maghiari	Romi	Slovaci	Germani	Ucraineni	Sârbi	Bulgari	Italieni	Alte etnii	Etnie nedecларată
430629	340670	36568	16475	4462	2909	1261	849	549	291	774	25821
100%	79.11	8.49	3.83	1.04	0.68	0.29	0.20	0.13	0.07	0.18	6.00
Urban%	76.91	9.31	3.23	1.52	0.83	0.10	0.21	0.08	0.11	0.20	7.50
Rural%	81.84	7.47	4.56	0.44	0.48	0.53	0.19	0.19	0.02	0.15	4.13

Sursa primară de date: INS, Recensământul populației și locuințelor, 2011

La recensământul din octombrie 2011, înregistrarea etniei s-a făcut pe baza liberei declarații a persoanelor recenzate, respectându-se, astfel, dreptul fundamental al fiecărui individ de a-și declara în deplină libertate și fără niciun fel de constrângere apartenența etnică. Numărul persoanelor pentru care nu a fost înregistrată etnia (nu au dorit să o declare sau nu erau prezente) a fost de 25,8 mii persoane, reprezentând 6% din populația stabilă a județului, cei din urban fiind mai numeroși în această categorie față de cei din rural.

În interiorul fiecărui grup etnic comportamentul privind adeziunea la o religie este diferit, însă, ținând cont că etniile cele mai numeroase sunt românii și maghiarii, putem afirma că religia ortodoxă este cea mai răspândită formă de credință, urmată de religia penticostală (vezi tabelul de mai jos).



Tabel nr. 7: Structura populației după religii, pe medii, la Recensământul din 2011

Populație totală	Ortodoxă	Romano-catolica	Penticostală	Baptistă	Reformată	Adventista de ziua a șaptea	Greco-catolică	Evanghelică lutherană	Martorii lui Iehova	Ortodoxa sârbă	Alte religii	Informație nedisponibilă
430629	298252	35623	28922	14700	9811	4531	4271	3351	1041	682	2976	26469
100%	69.26	8.27	6.72	3.41	2.28	1.05	0.99	0.78	0.24	0.16	0.69	6.15
Urban%	67.64	9.49	5.47	3.58	2.33	0.60	0.71	1.16	0.30	0.12	0.89	7.70
Rural%	71.27	6.76	8.26	3.20	2.21	1.62	1.34	0.31	0.17	0.20	0.44	4.22

Sursa: INS, Recensământul populației și locuințelor, 2011

Distribuția populației pe medii după religie arată prezența unei importante ponderi de ortodocși, mai ales în mediul rural, unde valoarea este cu 10 puncte procentuale mai mică decât ponderea de români declarați, ceea ce înseamnă că unii reprezentanți ai populației majoritare aleg să fie adepți ai altor religii decât ai celei ortodoxe. De remarcat însă că unele religii au mai mulți adepți în mediul rural decât în urban, cum ar fi: penticostală, adventista de ziua a șaptea, greco-catolică și ortodoxă sârbă. Religiiile romano-catolică, reformată, evanghelică lutherană și martorii lui Iehova au mai mulți adepți în mediul urban al județului, comparativ cu ruralul său. O pondere la fel de mare de populație care a refuzat să-și declare etnia a refuzat să-și precizeze apartenența religioasă.

**Capitolul 2. MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE A POPULAȚIEI**

Pentru analiza evoluției unei populații dintr-un spațiu dat, este necesar să-i cunoaștem structura, dar mai ales mișcarea ei, ce cuprinde două componente: mișcarea naturală și mișcarea migratorie. Principalii indicatori ai mișcării naturale sunt natalitatea și mortalitatea, pe baza cărora se calculează sporul natural, iar indicatorii mișcării migratorii sunt ratele de sosiri și plecări la mia de locuitori, dintr-un teritoriu dat, pe baza cărora se calculează sporul migrator. Prin însumarea celor două sporuri aflăm cum se modifică volumul populației respective la momentul de referință ales, obținând sporul demografic, fie pozitiv, fie negativ.

2.1. MIȘCAREA NATURALĂ

Mișcarea naturală a populației reprezintă una din componentele care determină evoluția unei populații. Cele două fenomene surprinse de aceasta sunt natalitatea și mortalitatea.

2.1.1. Natalitatea

Natalitatea este măsurată prin rata natalității care reprezintă numărul de copii născuți vii la 1000 locuitori într-o perioadă determinată (1 an calendaristic, de regulă).

În județul Arad, în anul 2000, natalitatea era inferioară ca valoare mediei naționale, în special pentru mediul rural, însă superioară mediei regionale, pattern conservat până în anul 2018, când valoarea natalității devine similară cu media națională, datorită menținerii constante a valorii ei urbane la nivelul județului, în timp ce la celelalte niveluri de analiză a scăzut.

Tabel nr. 8: Evoluția natalității județului Arad comparativ cu nivelul suprateritorial în perioada 2000-2018 (rate ‰)

Unitatea teritorială	Mediu	2000	2008	2018
ROMANIA	TOTAL	10.3	9.8	9.3
	Urban	8.6	9.5	9.1
	Rural	12.3	10.3	9.6
Regiunea VEST	TOTAL	9.1	9	9
	Urban	8.5	9	8.6
	Rural	10	9.1	9.6
Județul Arad	TOTAL	9.6	9.4	9.3
	Urban	8.4	9.1	9.1
	Rural	10.8	9.7	9.5

Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

În ultimii 10 ani natalitatea scade (vezi tabelul de mai sus), cu intensitate mai mare față de alte județe ale regiunii, doar pe seama mediului rural, deoarece în urbanul județului valoarea indicatorului rămâne constantă. Astfel, dacă natalitatea în urbanul județului Arad a fost mai mică decât în rural, în ultimii ani valoarea în rural a scăzut, ajungând în 2018 la o diferență de doar 0,4 pp între cele două medii rezidențiale. În context suprateritorial indicatorul înregistra



În anul 2018 la nivel județean (9,3‰) o valoare superioară mediei regiunii Vest (9‰) și similară mediei naționale.

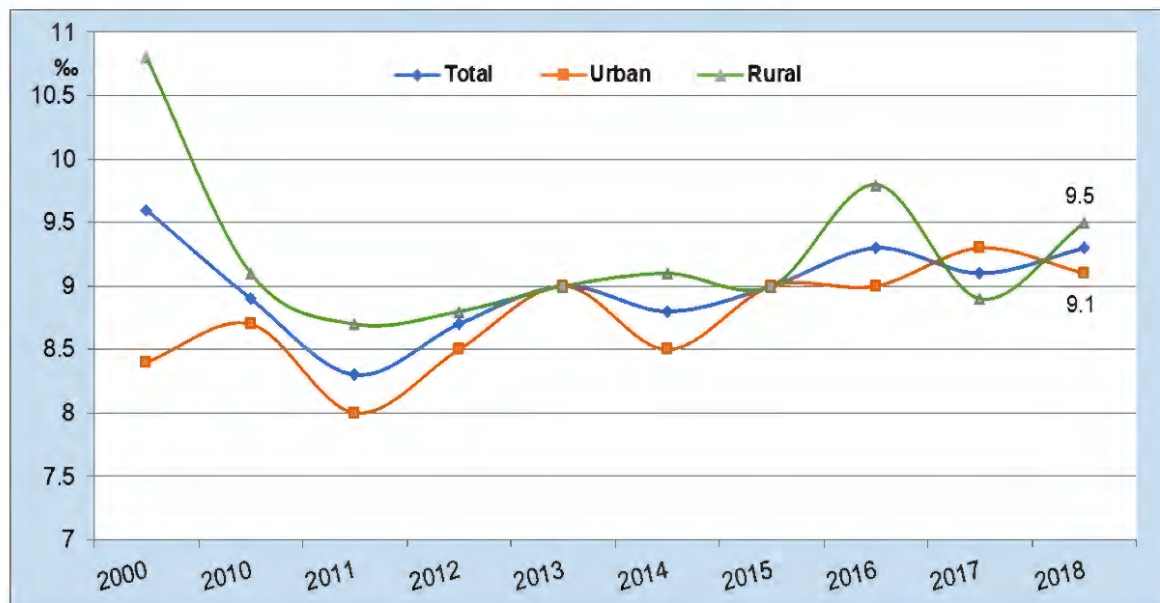
Comparativ urban-rural se constată că rata natalității a fost la începutul anilor 2000 mai mare în mediul rural, în anii 2013 și 2015 înregistrează aceeași valoare în ambele medii de rezidență (9‰), după care se instalează un trend ușor crescător, cu fluctuație mai mică a valorii urbane.

Pentru județul Arad inversarea raportului urban-rural are loc în anul 2017 (vezi graficul de mai jos), când valoarea natalității urbane depășește media la nivel național (9,3‰, comparativ 9‰) și pe cea a natalității rurale de la nivelul județului.

Se pare că în ultimii 5-6 ani, preferința populației tinere pentru un mediu rezidențial mai sănătos, departe de poluarea urbană, au făcut din mediul rural un mediu atractiv, motiv pentru care natalitatea tinde să crească aici. Totuși, în ultimii trei ani valorile indicatorului au scăzut în mediul rural, mai accentuat la nivelul județului Arad față de celelalte niveluri de analiză.

Există câteva comune cu natalitate de peste 12,6‰ în 2018, situate în proximitatea municipiului Arad: Secusigiu, Felnac, Șeitin, Semlac, Livada, Șimand și Șagu, dar și în nord-vestul județului – Zărand, Sinte Mare și Mișca, ultima comună înregistrând cea mai crescută natalitate din județ (17,3‰). În aceeași categorie intră și comuna Craiva din nord-estul județului (12,6‰). Orașul Pâncota are cea mai mare natalitate (11,9‰) dintre localitățile urbane, în timp ce orașele Sebiș, Nădlac și municipiul Arad au cele mai mici rate, cu valori sub media urbană județeană (9,1‰).

Figura nr. 6: Evoluția natalității în județul Arad, pe medii, în perioada 2010-2018 (‰)



Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

La polul opus, natalități foarte scăzute, sub 5‰, au comunele situate în estul județului – Moneasa, Dezna, Vârfurile, Pleșcuța, Petriș, Hălmăgel și Hălmăgiu (ultima 0,8‰ – cea mai mică valoare), dar și o comună din vestul județului: Dorobanți. În general, comunele din estul județului au cele mai scăzute valori ale natalității în anul 2018.



2.1.2. Mortalitatea

Mortalitatea ca fenomen demografic este și un indicator al calității vieții, fiind influențat de factori economici și sociali cum ar fi accesul la serviciile de sănătate și nivelul de educație, dar și de factori ecologici. Un indicator al mortalității este rata brută a mortalității, numărul de decedați la 1000 de locuitori.

În județul Arad evoluția ratei mortalității are un trend descrescător, însă valorile sunt mult mai mari comparativ cu contextul suprateritorial (vezi tabelul de mai jos), motiv pentru care, deși pe intervalul de timp 2008-2018 se înregistrează o ușoară scădere, în timp ce la nivel regional și național se înregistrează o creștere a valorii indicatorului, mortalitatea în județ (12,5‰) rămâne în anul 2018 superioară mediilor regională (11,7‰) și națională (11,9‰).

Tabel nr. 9: Evoluția mortalității județului Arad comparativ cu nivelul suprateritorial în perioada 1992-2016 (rate ‰)

Unitatea teritorială	Mediu	2000	2008	2018
ROMANIA	TOTAL	11.2	11.2	11.9
	Urban	8.6	8.9	10.1
	Rural	14.4	14.2	14.3
Regiunea VEST	TOTAL	11.9	11.4	11.7
	Urban	9.8	9.8	10.8
	Rural	15.4	14.4	13.3
Județul Arad	TOTAL	13.5	12.6	12.5
	Urban	11.5	10.9	11.3
	Rural	15.8	14.9	14

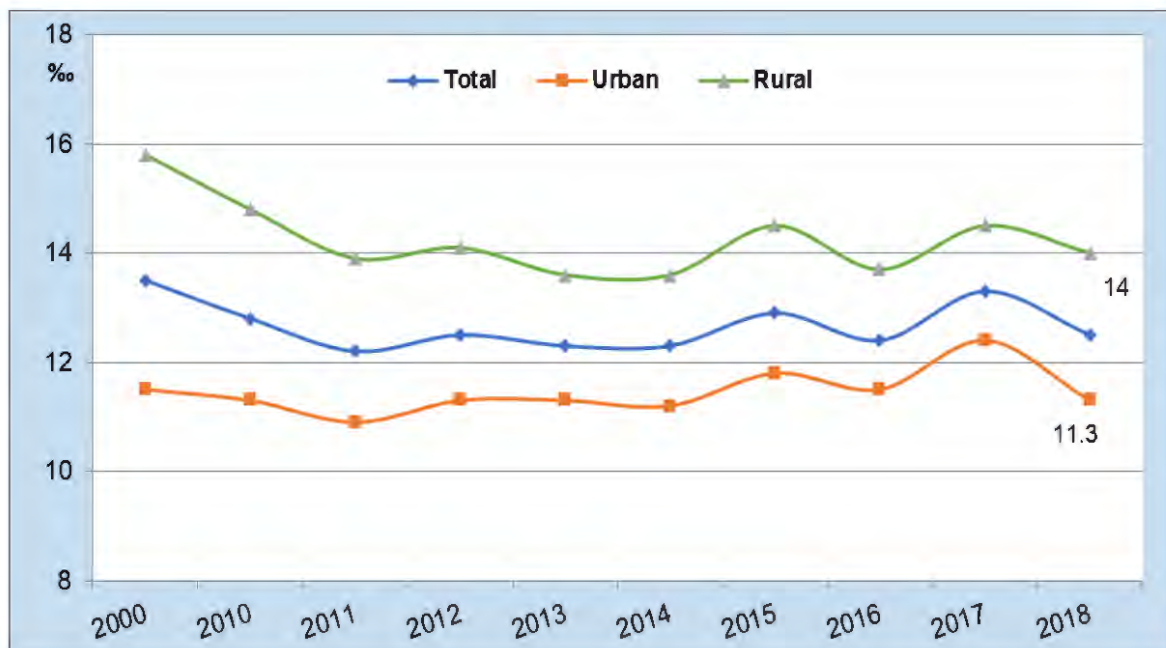
Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

Paternal evoluției indicatorului în mediul urban al județului este asemănător cu cel la nivel regional, unde mortalitatea are valori mai mari comparativ cu mediile naționale. În toată perioada analizată, județul Arad are o mortalitate urbană peste mediile regională și națională, în timp ce în rural valorile care s-au menținut mult peste mediile contextului suprateritorial în aceeași perioadă, devin inferioare mediei naționale în anul 2018.

De remarcat că în ultimii 10 ani, mortalitatea are în rural valori net superioare mediului urban (vezi fig.7), iar tendința medie a indicatorului a fost de ușoară scădere pentru ambele medii rezidențiale pînă în anul 2014. Din anul 2015, mortalitatea înregistrează fluctuații de creștere și descreștere în ani consecutivi, însă tendința medie este de creștere, atât pentru urban, cât și pentru rural, ceea ce reprezintă un semnal de alarmă privind starea de sănătate a populației.



Figura nr. 7: Evoluția mortalității în județul Arad, pe medii, în perioada 2010-2018 (%o)



Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

La nivel de unitate administrativ teritorială, în anul 2018, valorile indicatorului variază între 6,8‰ (valoare minimă) în comuna Bocsig și 29,3‰ în Ignești (valoare maximă). Valorile crescute din rural arată că serviciile medicale nu acoperă nevoile populației, aceste servicii fiind încă greu accesibile locuitorilor, fie din lipsă de infrastructuri, fie din lipsă de personal calificat. O astfel de situație o întâlnim în 13% dintre comunele județului, cu mortalitate de peste 20‰. Între acestea, cea mai critică situație o întâlnim în comune deja îmbătrânite demografic: Ignești, Hășmaș, Pleșcuța, Dezna și Vârfurile, în estul județului, și Bârzava și Tauț din sud. Mai există o localitate în estul județului, Cermei, și una în vest, Iratoșu, unde, deși procesul de îmbătrânire nu este accentuat ca în comunele amintite, ratele de mortalitate sunt foarte crescute.

Cele mai scăzute rate de mortalitate (sub 10‰) se înregistrează în anul 2018 în comunele din jurul municipiului Arad: Vladimirescu, Zădăreni, Livada și Șofronea, dar și în orașele Sântana (8,7‰) și Pâncota (9,6‰). Celelalte orașe au mortalități crescute, peste 11‰, valoarea înregistrată în municipiul Arad.

2.1.3. Sporul natural

Sporul natural este un indicator care reflectă echilibrul între cele două componente ale mișcării naturale ale populației: natalitatea și mortalitatea, fiind denumit și bilanț demografic natural. Acesta ne arată cu cât crește în mod natural o populație și se calculează ca diferență între numărul de nașteri și cel de decese ce au avut loc într-un an, raportată la volumul populației. Un spor natural pozitiv nu înseamnă neapărat o creștere a populației totale, volumul acesteia depinzând și de fluxurile migratorii.

Astfel calculat, sporul natural pentru zona de referință înregistrează o valoare negativă în anul 2018 de (-3,2‰), datorată unei scăderi naturale mai accentuate în mediul rural (-4,5‰,



vezi tabelul nr. 11). Evoluția mișcării naturale pe medii arată situația critică a mediului rural comparativ cu mediul urban, iar mediile contextului suprateritorial arată dezavantajul județului Arad, unde scăderea naturală are o intensitate mai mare față de alte zone rurale și urbane ale regiunii sau ale țării.

Tabel nr. 10: Mișcarea naturală a populației urbane a județului Arad, în context suprateritorial, în anul 2018

Mediul urban	Rata natalității	Rata mortalității	Sporul natural
România	9,1‰	10,1‰	-1,0‰
Regiunea Vest	8,6‰	10,8‰	-2,2‰
Județul Arad	9,1‰	11,3‰	-2,2‰

Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

Mediul urban al județului Arad înregistrează o scădere a populației în 2018 cu o valoare sub media națională, datorită mortalității mai crescute față de valoarea medie națională, în condițiile unor rate egale de natalitate. Scăderea populației urbane județene este comparabilă cu cea regională, cu rate de natalitate și mortalitate superioare în Arad față de mediile regionale (vezi tabelul nr. 10).

Tabel nr. 11: Mișcarea naturală a populației rurale a județului Arad, în context suprateritorial, în anul 2018

Mediul rural	Rata natalității	Rata mortalității	Sporul natural
România	9,6‰	14,3‰	-4,7‰
Regiunea Vest	9,6‰	13,3‰	-3,7‰
Județul Arad	9,5‰	14,0‰	-4,5‰

Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

La nivelul unităților administrativ teritoriale din urban se înregistrează spor natural pozitiv doar în orașele Sântana (1,4‰) și Pâncota (2,3‰), restul orașelor având sporuri negative în anul 2018. Doar 9 comune au sporuri naturale pozitive: Bocsig, Felnac, Zărand, Secusigiu, Semlac, Șimand, Livada și Mișca, ultima comună având valoarea cea mai mare dintre toate unitățile administrative de bază ale județului (5,2‰).

O proporție de 23% dintre localitățile județului au un spor natural negativ cu scăderi de peste 10‰, cele mai accentuate scăderi naturale de populație (de peste 16‰) înregistrându-se în comunele din estul județului, care sunt și cele mai îmbătrânite demografic: Pleșcuța (cea mai scăzută valoare, de peste 20‰), Ignești, Vârfurile, Dezna, Hălmăgel, Hălmăgiu și Petriș. O scădere de peste 16‰ a sporului natural se înregistra și în comuna Bârzava din sudul județului.

2.2. MIȘCAREA MIGRATORIE

Migrația este o altă componentă care contribuie la creșterea sau descreșterea unei populații alături de natalitate și mortalitate. Migrația reprezintă totalitatea stabilirilor și plecărilor cu domiciliul dintr-un teritoriu dat.



Înainte de 1989 sensul fluxurilor migratorii interne era de la sat spre oraș, însă după 1997 acest sens s-a inversat, astfel încât numărul celor care se stabilesc în rural îl devansează pe al celor care se stabilesc în urban. Intensificarea fluxurilor urban-rural are loc pe fondul schimbării stilului de viață, cu preferință pentru rezidența în proximitatea marilor orașe, în spații mai largi de locuit, mai confortabile, mai puțin poluate. Însă mai poate fi o explicație privind acest fenomen: diminuarea locurilor de muncă pe fondul crizei economice instalate în 2008, care determină forța de muncă disponibilizată, fie să se întoarcă în mediul rural unde au locuit ei sau rudele lor, fie să caute în rural noi oportunități de obținere a unui venit.

Față de cele relatate, este de așteptat ca în județul Arad să aibă loc o redistribuire a populației dinspre urban spre ruralul de proximitate, mai ales în jurul municipiului reședință, cu activități economice diversificate și dezvoltate.

Sporul migratoriu reprezintă diferența dintre stabilirile și plecările cu domiciliul raportată la 1000 de locuitori.

Tabel nr. 12: Mișcarea migratorie a populației județului Arad în 2018, pe medii

Județul Arad	Rata stabilirilor cu domiciliu	Rata plecărilor cu domiciliu	Spor migratoriu
Total	17,6‰	15,7‰	1,3‰
<i>Urban</i>	15,0‰	15,4‰	-0,4‰
<i>Rural</i>	21,0‰	17,6‰	3,5‰

Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

Sporul migratoriu în acest județ este pozitiv în anul 2018 (1,3‰), cu o rată negativă în urban și una pozitivă în rural, datorită ratei mari de stabiliri cu domiciliul în mediul rural (21‰, vezi tabelul de mai sus).

Distribuția teritorială a valorilor ratei migratorii indică localizarea comunelor cu sporul migratoriu pozitiv cel mai accentuat (peste 12‰) în jurul municipiului Arad: Livada, Vladimirescu, Șofronea, Vinga și Zădăreni. În aceeași categorie, cu sporuri migratorii mari, intră și comuna Șiștarovăț, din sudul județului, și comunele Șicula, Zărand și Șilindia (40‰), din centrul județului, ultima înregistrând valoarea cea mai mare a indicatorului.

Din cele 10 uat-uri urbane, 5 au avut în 2018 valori pozitive ale ratei migratorii, cea mai mare în Pâncota (6,5‰), un oraș a avut rată migratorie 0 (Nădlac), iar 4 orașe, între care și municipiul Arad, au înregistrat valori negative (cea mai scăzută în Sântana – (-1,3‰)).

În general se poate observa că localitățile cu spor migratoriu pozitiv se grupează în jurul orașelor, ceea ce înseamnă că se instalează un fenomen de deplasare a populației dinspre urban înspre ruralul de proximitate sau dinspre alte comune către cele aflate în apropierea acestora. Concentrarea comunelor cu rate migratorii mari în vestul județului indică o polarizare bună a municipiului Arad.

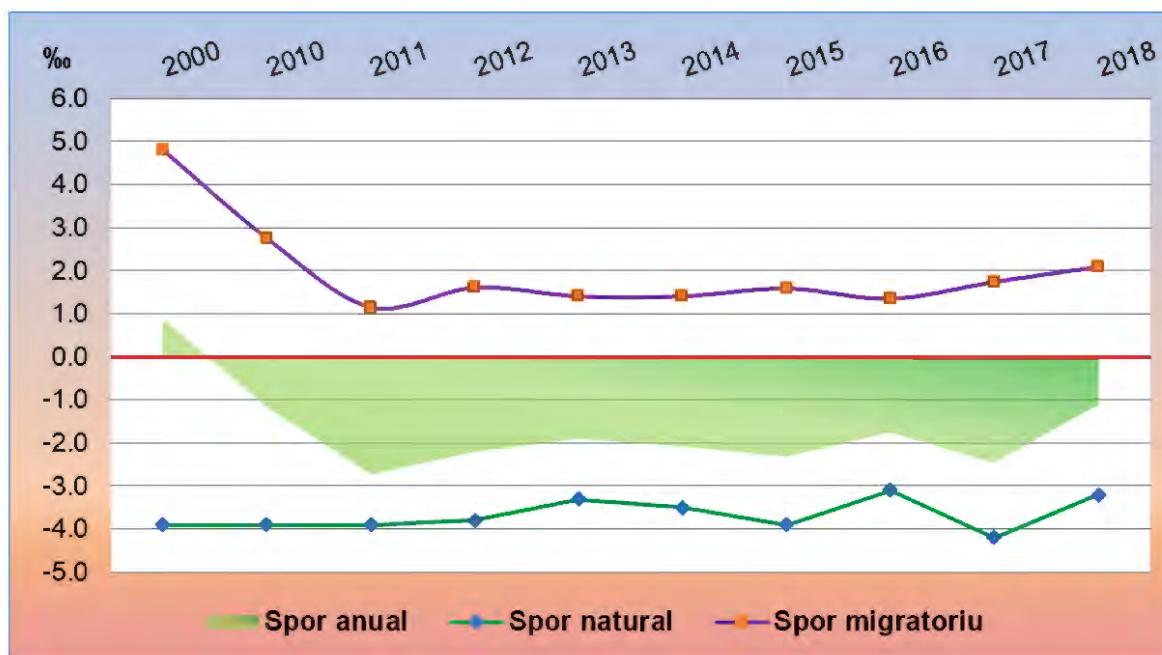
Localitățile din județ mai puțin atractive pentru populație, cu un spor migratoriu sub (-8,5‰) în anul 2018, au fost: comunele Moneasa (-20,7‰, cea mai scăzută valoare înregistrată la nivelul județului), Ignești, Dezna, Cărand – din estul județului și comunele Tauț și Conop, din sudul său.



2.3. SPORUL ANUAL DEMOGRAFIC

Sporul anual al populației județului Arad în 2018 a fost de (-1,1‰), cea mai crescută valoare din ultimii 7 ani, similară anului 2002, mai ales pe seama mișcării migratorii (vezi figura de mai jos), care se menține pe un trend crescător. Sporul anual al unei populații se calculează luând în considerare atât sporul natural, cât și migrația netă.

Figura nr. 8: Evoluția sporurilor anual, natural și migratoriu, în perioada 2010-2016, în Arad (‰)



Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

Peste 35% dintre uat-urile județului Arad au sporuri anuale pozitive, între ele fiind și două orașe: Pâncota și Ineu. Cele mai mari sporuri anuale (peste 10,5‰) le au comunele cu sporul migratoriu pozitiv cel mai accentuat, localizate în jurul municipiului Arad: Livada, Vladimirescu, Șofronea, Vinga și Zădăreni. În aceeași categorie, cu sporuri anuale mari, intră și comuna Șiștarovăț, din sudul județului, și comunele Zărand și Șilindia (32,1‰), din centrul județului, ultima înregistrând valoarea cea mai mare a indicatorului. Doar trei dintre aceste comune au sporuri naturale ușor pozitive, deci creșterea populației are loc pe seama mișcării migratorii.

Sporurile anuale negative cu valorile cele mai mari în modul (sub -19‰) le găsim în comunele din estul județului, afectate de declin demografic: Moneasa (cea mai scăzută valoare, de peste 32‰), Ignești, Dezna, Hășmaș, Vârfurile, Petriș, Hălmăgel, Hălmăgiu și Pleșcuța. În aceeași situație se află și comuna Tauț, din sudul județului, cu un spor anual de (-30‰).

În concluzie datele cele mai recente disponibile, din anul 2018, arată că fenomenele demografice instalate după 2000 se accentuează, amenințând cu depopulare zona estică extremă și sud-estică a județului Arad, care are și cea mai îmbătrânită populație din județ.



Capitolul 3. PROGNOZA POPULAȚIEI

Proiectarea demografică vizează estimarea numărului populației viitoare, pentru un orizont stabilit, în anumite condiții ipotetice de mortalitate, fertilitate și migrație. Cunoașterea evoluției probabile a populației după diferite caracteristici, în special a resurselor de muncă și a populației active, este necesară pentru fundamentarea programelor de dezvoltare economică și socială.

Studiile recente ale evoluției populației în cele opt regiuni de dezvoltare ale României arată că populația regiunii Vest va scădea cu 6% până în anul 2030, respectiv cu 21% până în anul 2050, cu 2.2 pp peste media națională în 2030 și cu 5 pp peste media națională în 2050. În acest context, județul Arad va număra circa 390.000 de locuitori în 2030 și 327.000 în anul 2050, față de peste 500.000 la începutul anilor '90. De asemenea, vârsta medie a populației va crește de la 42 de ani, în 2019, la 48 de ani, în 2050, cu implicații majore asupra sistemului de asigurări medicale și sociale, dar și a pieței muncii (Ghețău, 2014).

Din punct de vedere statistic, proiectarea demografică în cazul județului Arad face parte din estimările populației pentru orizontul anului 2060, pornind de la datele furnizate de studiul „Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2060” a Institutului Național de Statistică. În general, proiectarea demografică poate fi pe termen scurt, mediu sau lung. Aceste proiectări sunt construite de regulă sub forma a trei scenarii: Inferior (Pesimist), Superior (Optimist) și Constant (Mediu). Aceste scenarii au la bază combinații variate ale variantelor inferioare, superioare și constante pentru următorii indicatori: fertilitate, speranță de viață la naștere și migrație netă.

3.1. VARIANTELE DE PROGNOZĂ

Metoda utilizată pentru proiectarea populației județului Arad a fost Metoda sporului mediu anual în care ipoteza este că populația va crește în progresie aritmetică, sporul anual al acesteia fiind constant pentru întreaga perioadă analizată. Pentru început am calculat un spor mediu anual de evoluție a populației pentru ultimii zece ani, ținând cont că există o tendință general valabilă pentru fiecare unitate administrativ teritorială (UAT) componentă. Am considerat suficientă o perioadă de zece ani pentru o estimare a sporului anual al populației pentru a prognoza populațiile pe termen lung (2060), folosind ca an de referință cel mai recent an pentru care au existat date la nivel de UAT, privind mișcarea naturală și migratorie a populației.

Pentru o cât mai mare exactitate a datelor obținute s-au corelat procentele obținute cu numărul total al populației județene prognozat de INS, acesta fiind considerat mai exact și mai fundamentat din punct de vedere tehnic și informațional. Am obținut astfel proiectarea populației la nivel de unitate administrativ-teritorială a județului, în cele trei variante: pesimistă, optimistă și medie. Varianta medie ne ajută să anticipăm volumul de populație în condițiile păstrării tendințelor actuale, pe când cea optimistă ne ajută să ne stabilim obiective aferente unei viziuni de dezvoltare socială, bazată pe îmbunătățirea contextului socio-economic și creșterea nivelului de trai.

Concluzia principală a prognozei este că, indiferent de varianta luată în calcul, populația județului scade cu ritmuri diferite de la o variantă la alta. Datele prezentate mai jos



arată că numărul de uat cu populație sub 1000 de locuitori va crește de la 4 la 16, în toate variantele de prognoză. Astfel, prognoza până în anul 2040 ne arată că, peste 32 de ani, județul Arad va avea cel puțin 16 uat cu populație sub o mie de locuitori, ceea ce reprezintă 21% din totalul unităților administrativ-teritoriale.

Dacă în anul 2019 existau la nivelul județului 25 uat cu peste 1000 locuitori, până în anul 2040 numărul lor va crește, cel puțin la 27, în varianta optimistă, în detrimentul categoriei III de uat (cu populații între 2501-5000 loc.), care era cea mai numeroasă ca pondere în interiorul județului Arad. Localitățile de categoria III se vor diminua cel mai mult, de la o pondere de 43% în totalul uat-urilor în anul 2019, la o pondere de 26% în anul 2040.

Categoriile IV și V de localități vor pierde cel puțin câte 1 uat, acestea fiind orașe, Sebiș din prima categorie și Lipova din cea de-a doua. Deși în anul 2019 orașul Sebiș avea 6300 locuitori, până în 2040 va scădea sub 5000 locuitori, iar Lipova, cu peste 11100 locuitori în 2019, va înregistra maxim 10000 locuitori în anul 2040, indiferent de variantele de prognoză.

Tabel nr. 13: Evoluția numărului de UAT pe categorii de mărimi de populație, în varianta de prognoză 2040, comparativ cu anul de referință 2019

Categoriile de populație	Numar unitati administrativ-teritoriale (UAT)			
	Anul 2019	Prognoza 2040 varianta medie	Prognoza 2040 varianta optimista	Prognoza 2040 varianta pesimista
V. 10500 - 20000*	4	3	3	3
IV. 5001-10000	11	10	11	9
III. 2501-5000	33	19	20	19
II. 1000-2500	25	29	27	30
I. sub 1000	4	16	16	16
Total UAT	77	77	77	77

Sursa: Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2060, INS, calcule personale

*Este exclus din tabel municipiul Arad, care are o populație de peste 175 mii de locuitori în anul de referință și a cărei evoluție va fi comentată separat

Varianta de prognoză optimistă este cea mai apropiată de situația anului reper, 2019, însă, până în anul 2060 comunele Hălmăgel și Hălmagiu vor păstra cu dificultate până la 100 locuitori, iar comunele Dezna, Ignești și Moneasa nu vor depăși 200 locuitori.

În varianta optimistă de prognoză pentru anul 2060, va crește numărul UAT cu populație sub o mie locuitori la 20 și doar 9 uat-uri se vor mai încadra la categoria IV de localități. Toate UAT-urile urbane vor suferi diminuări ale numărului de locuitori, însă cele mai afectat de scăderea populației vor fi Sebiș, Nădlac și Chișineu-Criș, care vor pierde, în varianta optimistă, peste 25% din locuitori până în anul 2040 și peste 25% din locuitori până în anul 2060.

În varianta optimistă de prognoză cel mai puțin marcate de scăderea populației vor fi orașele Pecica și Curtici, care vor pierde același procent de populație, atât până în 2040, cât și până în 2060 (14% în medie, față de anul reper). Însă primul va rămâne la categoria V și al doilea la categoria IV de localități, conform încadrării din anul reper.



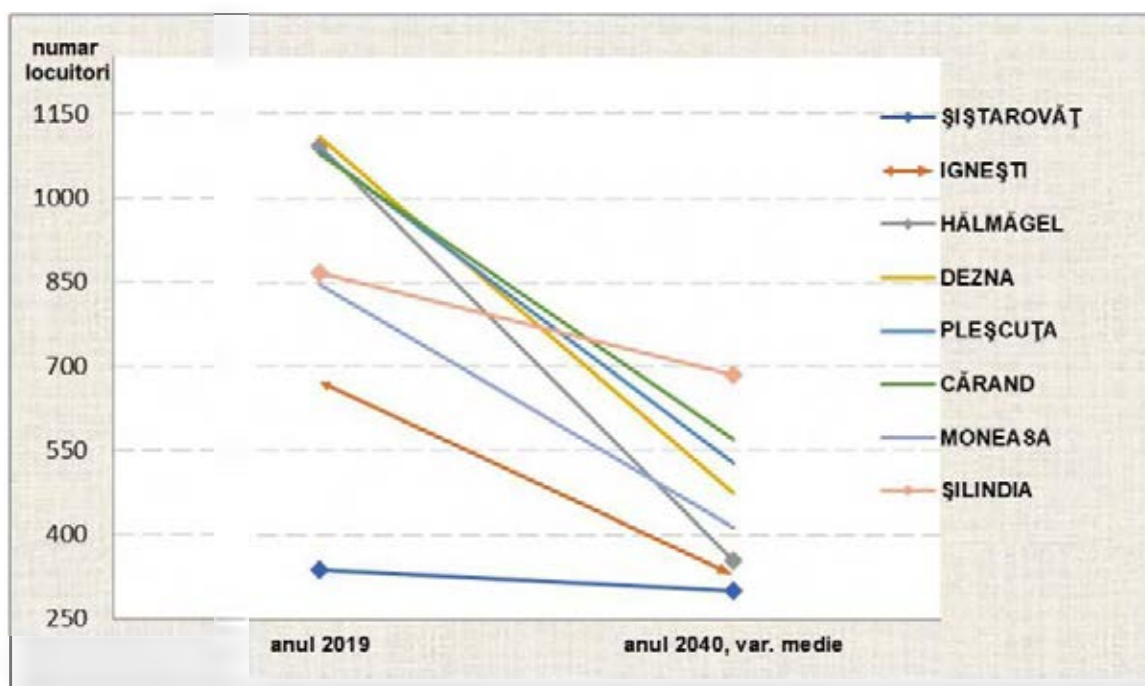
Municipiul Arad va înregistra o diminuare cu 45 mii locuitori, de la 175 mii în 2019 la 130 mii locuitori în anul 2040 în varianta medie de prognoză, însă în varianta optimistă scăderea ar fi de numai 40 mii locuitori.

3.2. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN VARIANTA MEDIE DE PROGNOZĂ

Evoluția populației în variantele medii de prognoză este una nefavorabilă, explicabilă prin conservarea tendințelor actuale ale principalilor indicatori demografici, care au determinat, în ultimii 10 ani, scăderea populației în peste 65% dintre uat-urile județului și o creștere de peste 10% în doar 4 dintre ele (vezi anexa nr.2). Cu cât orizontul de prognoză este mai îndepărtat, cu atât diminuarea volumului populației județului este mai accentuată. Astfel, în varianta medie pentru anul 2040, populația județului Arad va scădea cu 24%, pe când în varianta medie pentru anul 2060, scăderea va fi de 37%.

Cele mai accentuate scăderi de populație, în varianta medie de prognoză, vor avea loc în comunele Șilindia, Moneasa, Cărand, Pleșcuța, Dezna, Hălmăgel, Ignești și Șiștarovăț care vor avea în anul 2040 populațiile cele mai mici din județ, sub 700 locuitori (vezi figura de mai jos).

Figura nr. 9: Evoluția populației în varianta medie de prognoză 2040, pentru cele mai afectate localități de scăderea populației în perioada 2019-2040



Sursa de date primare: Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2060, INS

Figura de mai sus relevă situația critică a evoluției populației în unele comune din Arad, în care volumul populației se diminuează drastic, situație comparabilă cu cele mai multe uaturi componente ale județului. Cele mai accentuate pierderi de populație se vor înregistra în comunele Hălmăgel (67%) și Dezna (57%), urmate de Moneasa, Pleșcuța și Ignești, unde volumul populației se va înjumătăți până în anul 2040. În Șiștarovăț și Șilindia diminuarea populației va fi mai redusă, însă prima comună va avea în anul 2040 cel mai mic număr de

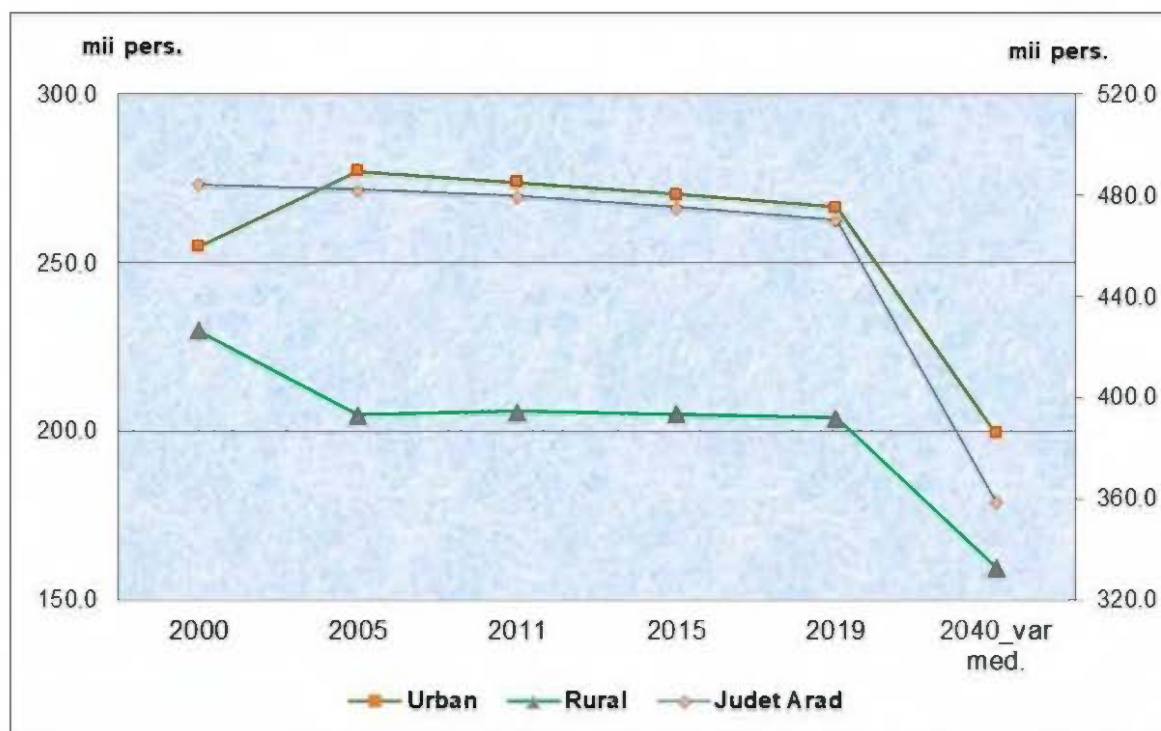


locuitori, fiindcă era în această situație și în anul 2019, pe când Șilindia va avea cel mai mare număr de locuitori dintre localitățile afectate de declin demografic

Singurele unități administrativ-teritoriale care au șanse de creștere a populației până în anii 2040 și 2060, atât în varianta optimistă de prognoză, cât și în cea medie, sunt comunele: Vladimirescu și Livada, înregistrând creșteri chiar și în varianta pesimistă de prognoză a populației pentru anul 2040.

Referitor la evoluția populației din cele două medii de rezidență, se poate observa că la începutul anilor 2000 populația urbană era ușor superioară în volum celei rurale, dar se situau în jurul valorii de 250 mii locuitori. Până în anul 2005 diferența urban-rural se va accentua, deoarece populația urbană va număra în jur de 275 mii locuitori, pe când cea rurală va scădea spre 200 mii, valoare ce se va conserva până în anul 2019. Populația urbană va scădea mai accentuat pe intervalul anilor 2005-2019, comparativ cu cea rurală, însă volumul populației se va menține în jur de 270 mii locuitori (vezi figura de mai jos).

Figura nr. 10. Evoluția populației județului Arad pe medii, în perioada 2000-2040 (varianta medie de prognoză)



Sursa : Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2060, INS Județ Arad – axă secundară în reprezentarea grafică

În perioada 2019-2040 urmează un trend accentuat descrescător al evoluției populației pentru ambele medii de rezidență, cu o ușoară încetinire a ritmului de scădere în mediul rural, însă, până în anul 2040 populația urbană va scădea la 200 mii locuitori, iar cea rurală abia va depăși 160 mii locuitori, și asta în cel mai optimist scenariu.

În concluzie, anul 2040 va marca o scădere a populației județului Arad cu 23% față de anul 2019, în urban cu 25%, iar în rural cu 21% față de același an. În toate celelalte variante de prognoză populația va scădea pentru ambele medii, cu intensitate mai mică în mediul rural.



CONCLUZII

Din punct de vedere demografic, fiind un județ cu grad de urbanizare mai mare comparativ cu alte județe din vestul țării, județul Arad este afectat de fenomenele demografice specifice țării noastre pentru acest mediu de rezidență, însă într-o măsură mai mare comparativ cu alte județe ale țării. Procesul de îmbătrânire demografică este mai accentuat, iar stocul de resurse umane este mai scăzut față de alte județe. La nivel urban, starea de sănătate bună a resursei de muncă, nivelul crescut de calificare a acesteia, accesul crescut la servicii medicale și educaționale diversificate, fac din municipiul Arad un centru polarizator, extrem de important în rețeaua națională de localități.

Ca tendință generală putem afirma că la nivelul județului Arad populația s-a aflat într-o continuă scădere în ultimii 25 de ani, cu tendințe evolutive diferite în mediile de rezidență, pe anumite intervale de timp. Declinul demografic instalat în unele zone ale județului demonstrează că populația rurală are accesibilitate scăzută la servicii publice de sănătate și de educație.

Atuurile județului Arad sunt reprezentate de prezența unor contingente de populație relativ tinere, atât în urban, cât și în rural, ceea ce demonstrează avantajul unei resurse de muncă viitoare, și de concentrarea populației în vârstă de muncă în proximitatea zonelor urbane, ceea ce ar reprezenta o premisă pentru dezvoltarea activităților economice. Este de remarcat ponderea populației rurale arădene în vârstă de muncă, superioară contextului suprateritorial. Oricare ar fi fluctuațiile efectivelor de populație, județul Arad rămâne un teritoriu cu un grad de urbanizare mult mai crescut comparativ cu alte județe ale țării. Structura demografică a populației județului demonstrează existența unei resurse de muncă suplimentare, ce poate constitui un potențial de susținere a activităților economice mai curând decât a celor sociale.

Putem vorbi de existența unei populații relativ tinere în unele localități din vestul și nord-vestul județului Arad și de o populație relativ îmbătrânită în estul și sud-estul său. Orașele județului au o populație ușor devitalizată, iar unele se confruntă cu o accelerare a procesului de îmbătrânire demografică. Zonele afectate de declin demografic însă sunt localizate în zona rurală estică a județului, unde șansele de redresare demografică sunt foarte mici în contextul unui mediu economic instabil și a lipsei de măsuri pentru îmbunătățirea calității vieții, începând cu accesibilitatea la servicii de sănătate și de educație la nivelul celor din mediul urban. Mai există un pericol de depopulare în zona sudică a județului, unde situația demografică este mai bună decât în est, prin faptul că în zona sudică populația are un grad de îmbătrânire mai redus, iar efectivele mari de populație tânără pot constitui un potențial de revigorare a populației din această zonă.



BIBLIOGRAFIE

- Ghețău, V. (2007), Declinul demografic și viitorul populației României, Buzău: Ed. Alpha MDN
- Roman, T. coord. (2004), Sociologie economică rurală, București: Editura ASE
- Rotariu, T, Mezei, E., (1996), Îmbătrânirea demografică a ruralului, în «Satul românesc contemporan», București: Editura Academiei
- Rotariu, T. (2009), Demografie și sociologia populației. Structuri și procese demografice, Iași: Polirom
- Sandu, D., Voineagu, V., Panduru, F. (2009), Dezvoltarea comunelor din România, București, INS și Facultatea de Sociologie și Asistență Socială a Universității București
- Vert, C. (1995), Analiza geodemografică. Manual practic, Timișoara: Ed. Universității de Vest
-
- *** Comisia Județeană pentru Recensământul Populației și al Locuințelor, Județul Arad, Rezultatele provizorii ale Recensământului Populației și Locuințelor – 2011
- *** Institutul Național de Statistică (2019), Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2060
- *** Institutul Național de Statistică (2019), Baza de date TEMPO online



Anexe

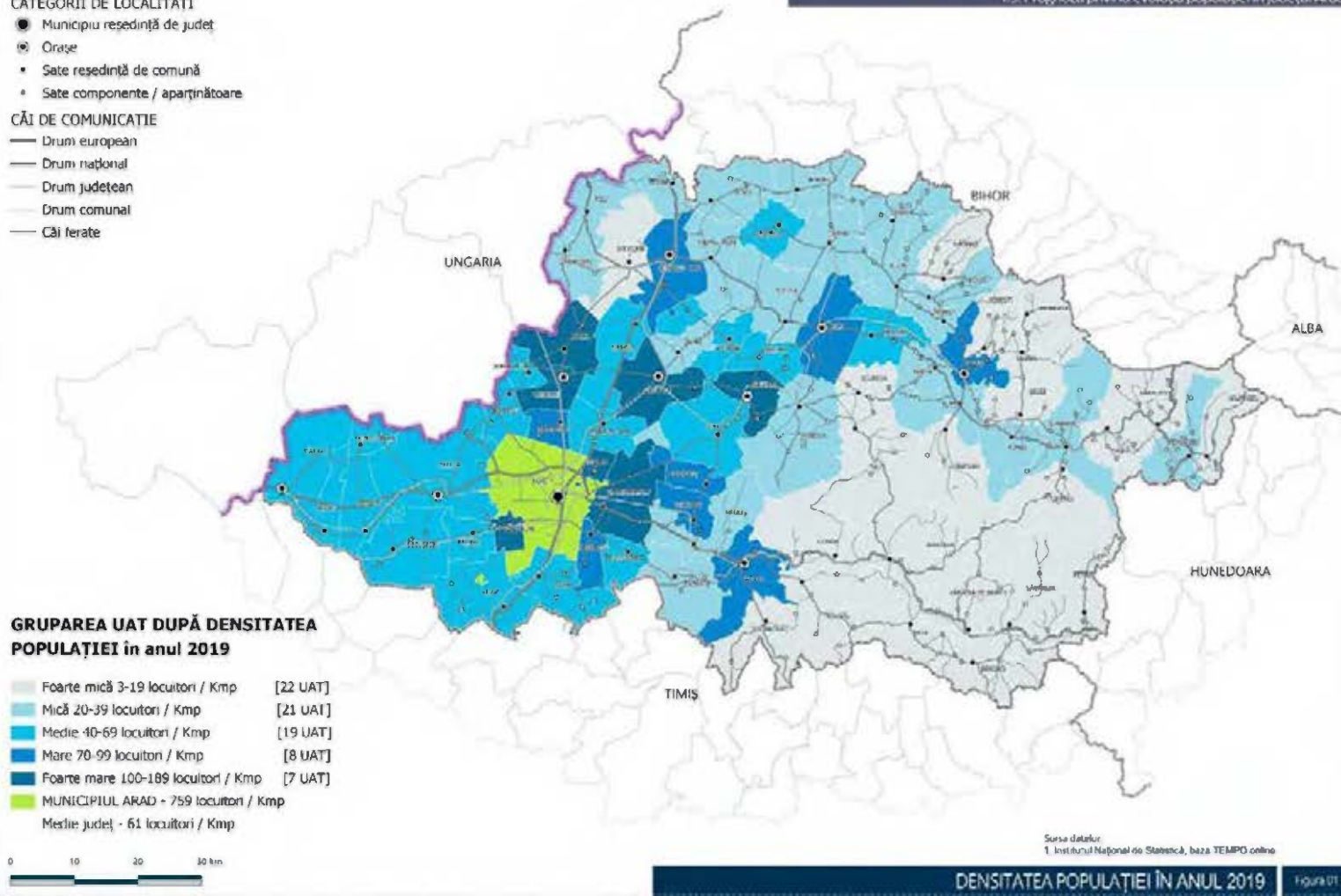


Anexa nr. 1: DENSITATEA POPULAȚIEI ÎN ANUL 2019

LEGENDĂ:

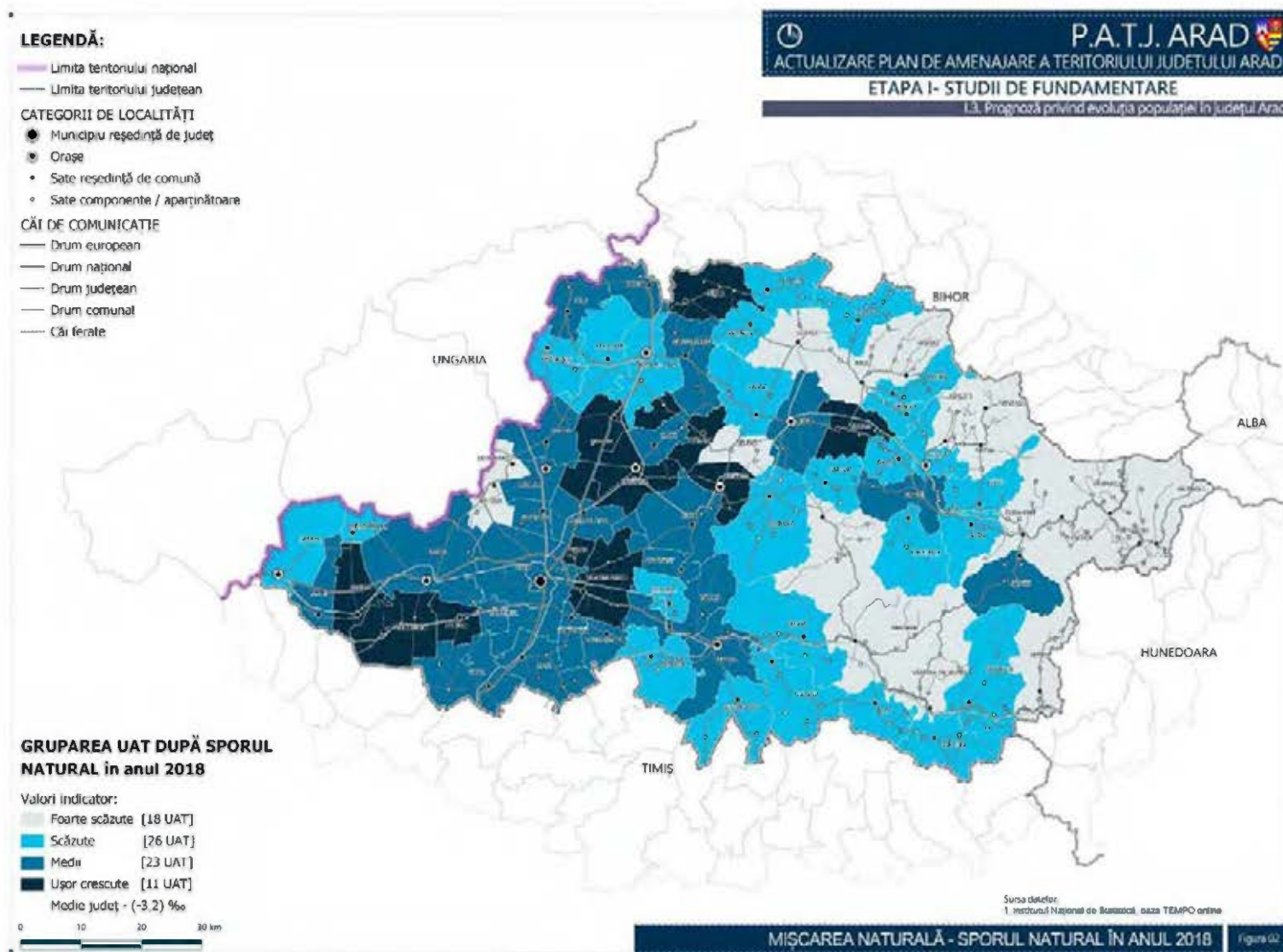
- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean
- CATEGORII DE LOCALITĂȚI**
- Municipiu reședință de județ
- Orase
- Sate reședință de comună
- Sate componente / aparținătoare
- CĂI DE COMUNICATIE**
- Drum european
- Drum național
- Drum județean
- Drum comunal
- Căi ferate

P.A.T.J. ARAD
 ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚULUI ARAD
 ETAPA I- STUDII DE FUNDAMENTARE
 I.3. Prognostic privind evoluția populației în județul Arad





Anexa nr. 2: MIȘCAREA NATURALĂ – SPORUL NATURAL ÎN ANUL 2018



ACTUALIZAREA PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚULUI ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Prognoza privind evoluția populației în județul Arad
urban team s.r.l.



Anexa nr. 3: MIȘCAREA POPULAȚIEI – SPORUL DEMOGRAFIC ÎN ANUL 2018

LEGENDĂ:

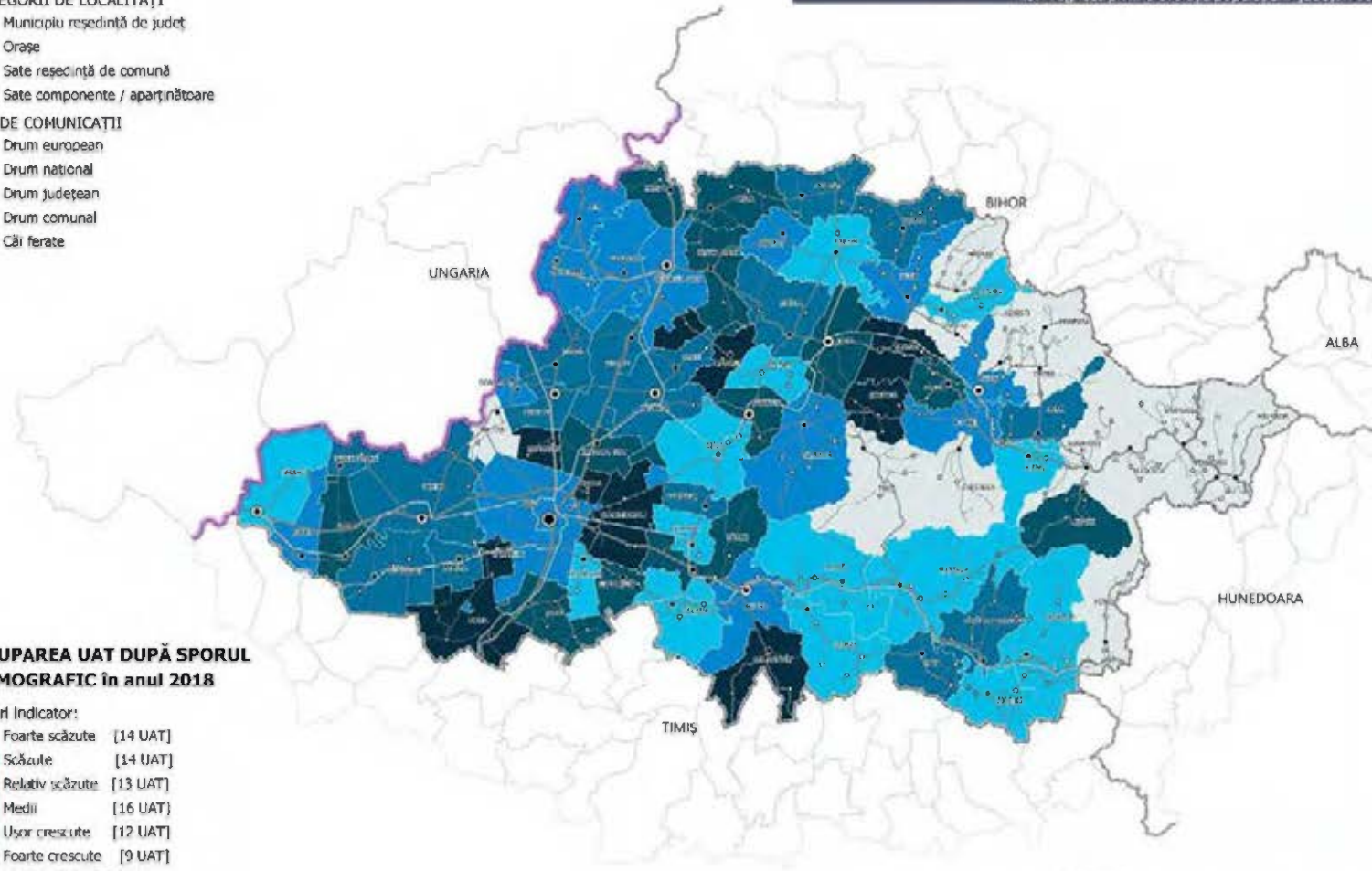
- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean
- CATEGORII DE LOCALITĂȚI**
- Municipiu reședință de județ
- Orașe
- Sate reședință de comună
- Sate componente / aparținătoare
- CĂI DE COMUNICAȚII**
- Drum european
- Drum național
- Drum județean
- Drum comunal
- Căi ferate

GRUPAREA UAT DUPĂ SPORUL DEMOGRAFIC în anul 2018

- Valori Indicator:
- Foarte scăzute [14 UAT]
 - Scăzute [14 UAT]
 - Relativ scăzute [13 UAT]
 - Medii [16 UAT]
 - Ușor crescute [12 UAT]
 - Foarte crescute [9 UAT]
- Medie județ - (-1,9)%



P.A.T.J. ARAD
 ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚULUI ARAD
 ETAPA I - STUDII DE FUNDAMENTARE
 I.3. Prognoză privind evoluția populației în județul Arad

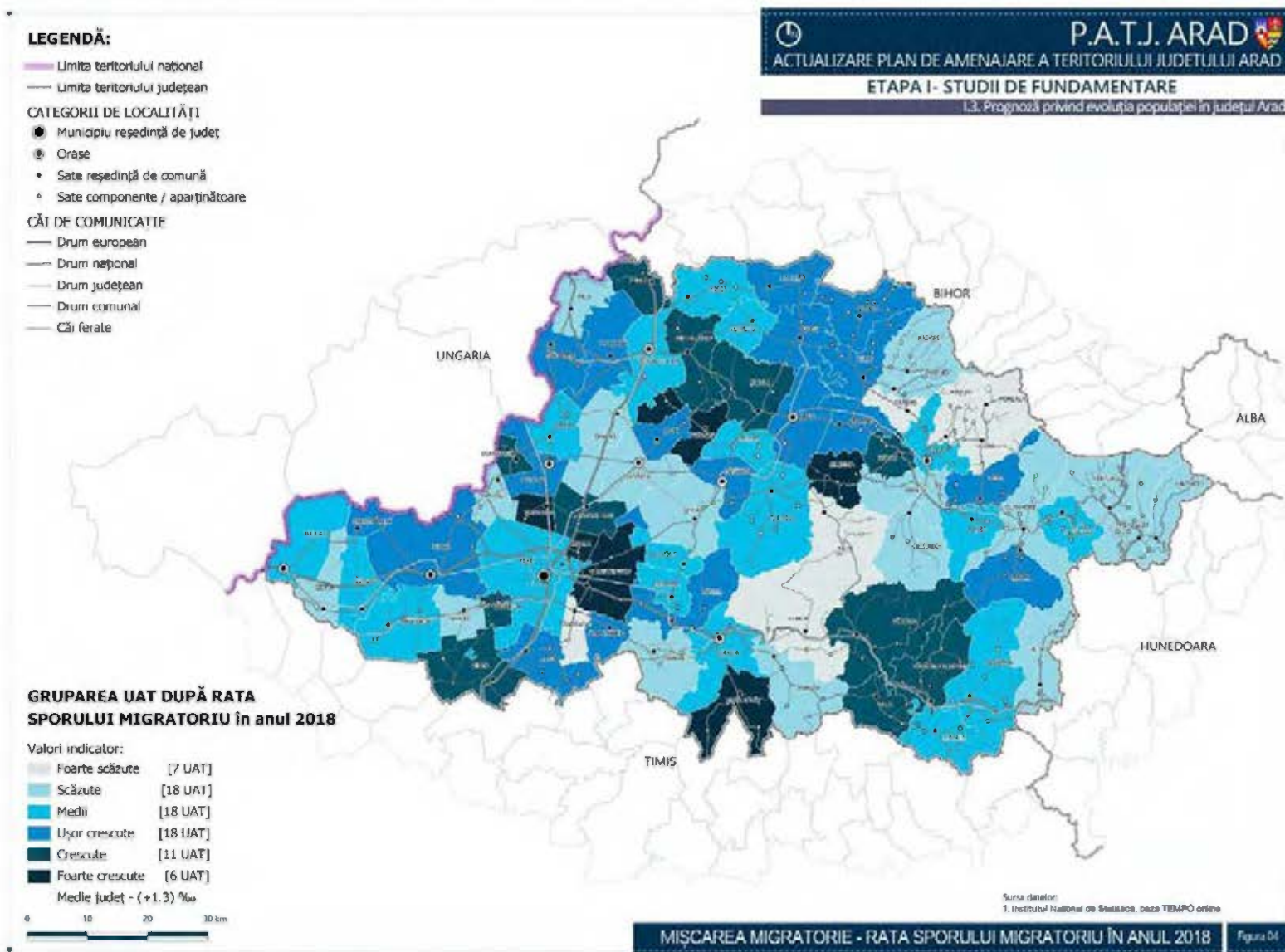


Sursa datelor: I. Institutul Național de Statistică, baza TEMPO online

MIȘCAREA POPULAȚIEI - SPORUL DEMOGRAFIC ÎN ANUL 2018 Figura 03



Anexa nr. 4: MIȘCAREA MIGRATORIE – RATA SPORULUI MIGRATORIU ÎN ANUL 2018



ACTUALIZAREA PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚULUI ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Prognoza privind evoluția populației în județul Arad
urban team s.r.l.



Anexa nr. 5. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN PERIOADA 2009 - 2019

LEGENDĂ:

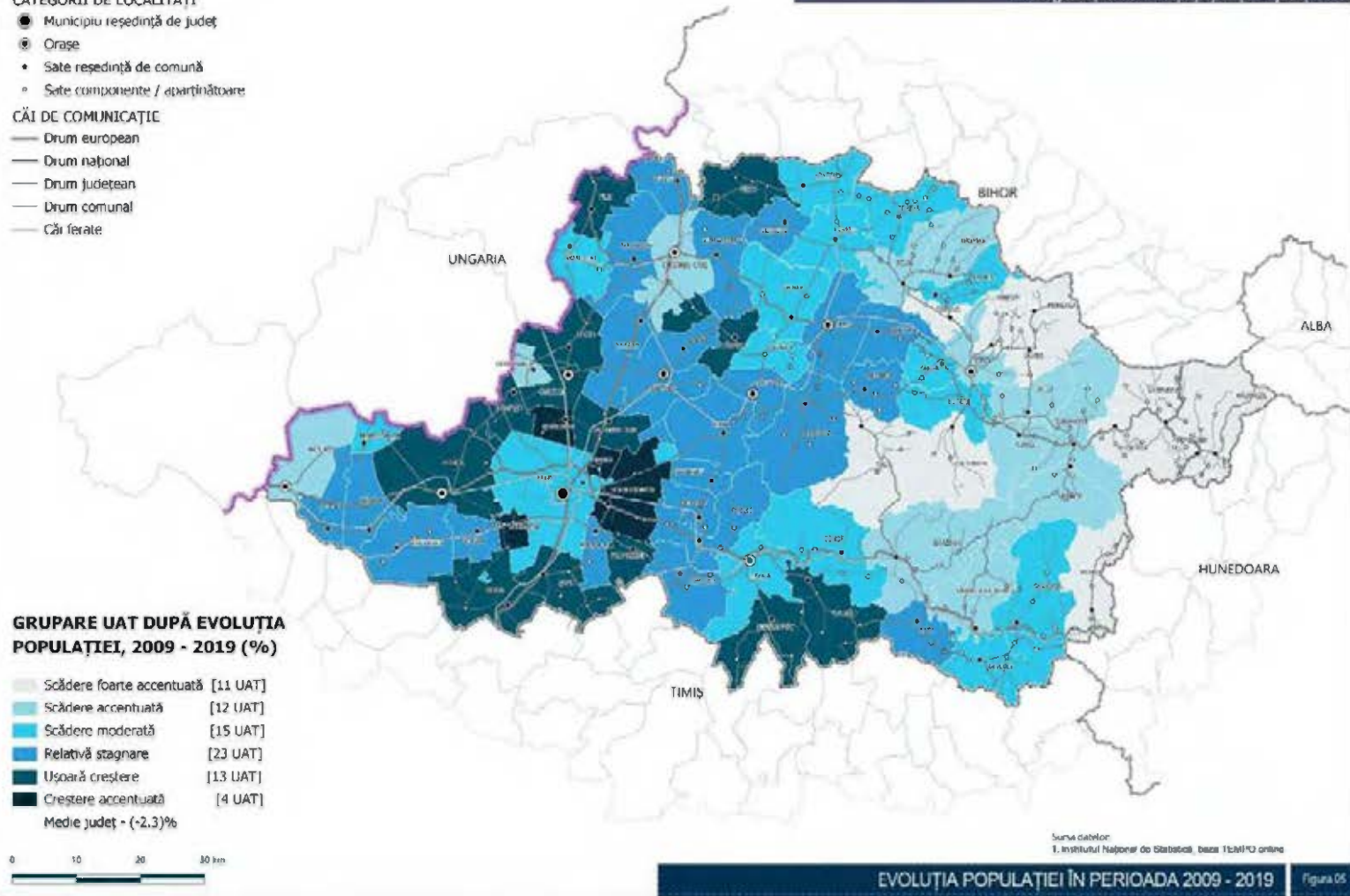
- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean
- CATEGORII DE LOCAȚIĂȚI**
- Municipiu reședință de județ
- Orașe
- Sate reședință de comună
- Sate componente / aparținătoare
- CĂI DE COMUNICAȚIE**
- Drum european
- Drum național
- Drum județean
- Drum comunal
- Căi ferate

GRUPARE UAT DUPĂ EVOLUȚIA POPULAȚIEI, 2009 - 2019 (%)

- Scădere foarte accentuată [11 UAT]
- Scădere accentuată [12 UAT]
- Scădere moderată [15 UAT]
- Relativă stagnare [23 UAT]
- Ușoară creștere [13 UAT]
- Creștere accentuată [4 UAT]
- Medie județ - (-2,3)%



P.A.T.J. ARAD
ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚULUI ARAD
ETAPA I- STUDII DE FUNDAMENTARE
L3. Prognoză privind evoluția populației în județul Arad



Sursa datelor:
1. Institutul Național de Statistică, baza TICMIQ online

EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN PERIOADA 2009 - 2019 Figura 05

LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean

CĂI DE COMUNICAȚIE

- Autostrada
- Drum Național
- Drum Județean
- Drum Comunal
- Căi ferate
- Râuri

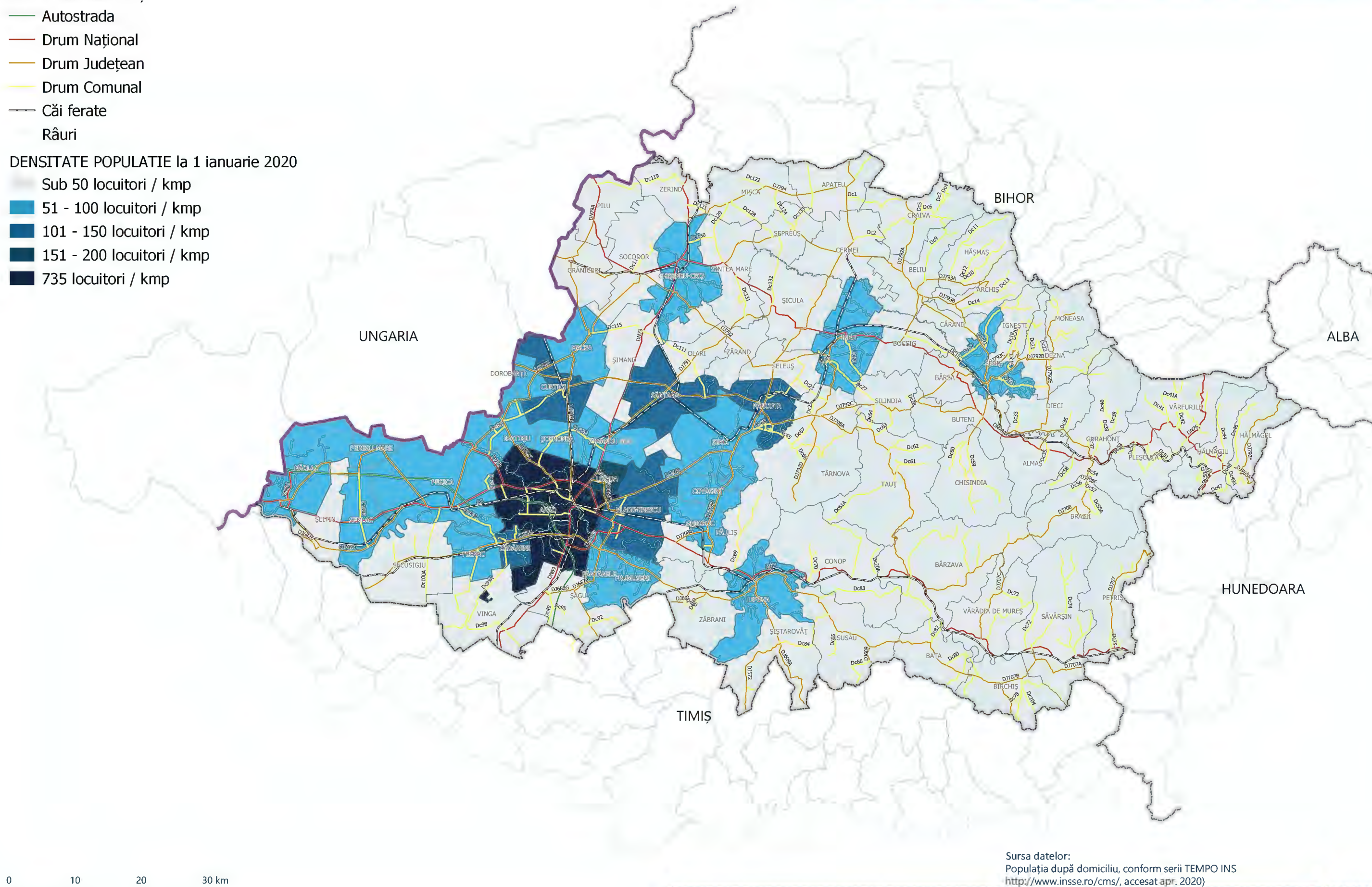
DENSITATE POPULAȚIE la 1 ianuarie 2020

- Sub 50 locuitori / kmp
- 51 - 100 locuitori / kmp
- 101 - 150 locuitori / kmp
- 151 - 200 locuitori / kmp
- 735 locuitori / kmp



ETAPA I - STUDII DE FUNDAMENTARE

I.2. Studiu privind căile majore de comunicații și transport



0 10 20 30 km



Sursa datelor:
Populația după domiciliu, conform seriei TEMPO INS
<http://www.insse.ro/cms/>, accesat apr. 2020)

LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean

CĂI DE COMUNICAȚIE

- Autostrada
- Drum Național
- Drum Județean
- Drum Comunal
- Căi ferate
- Râuri

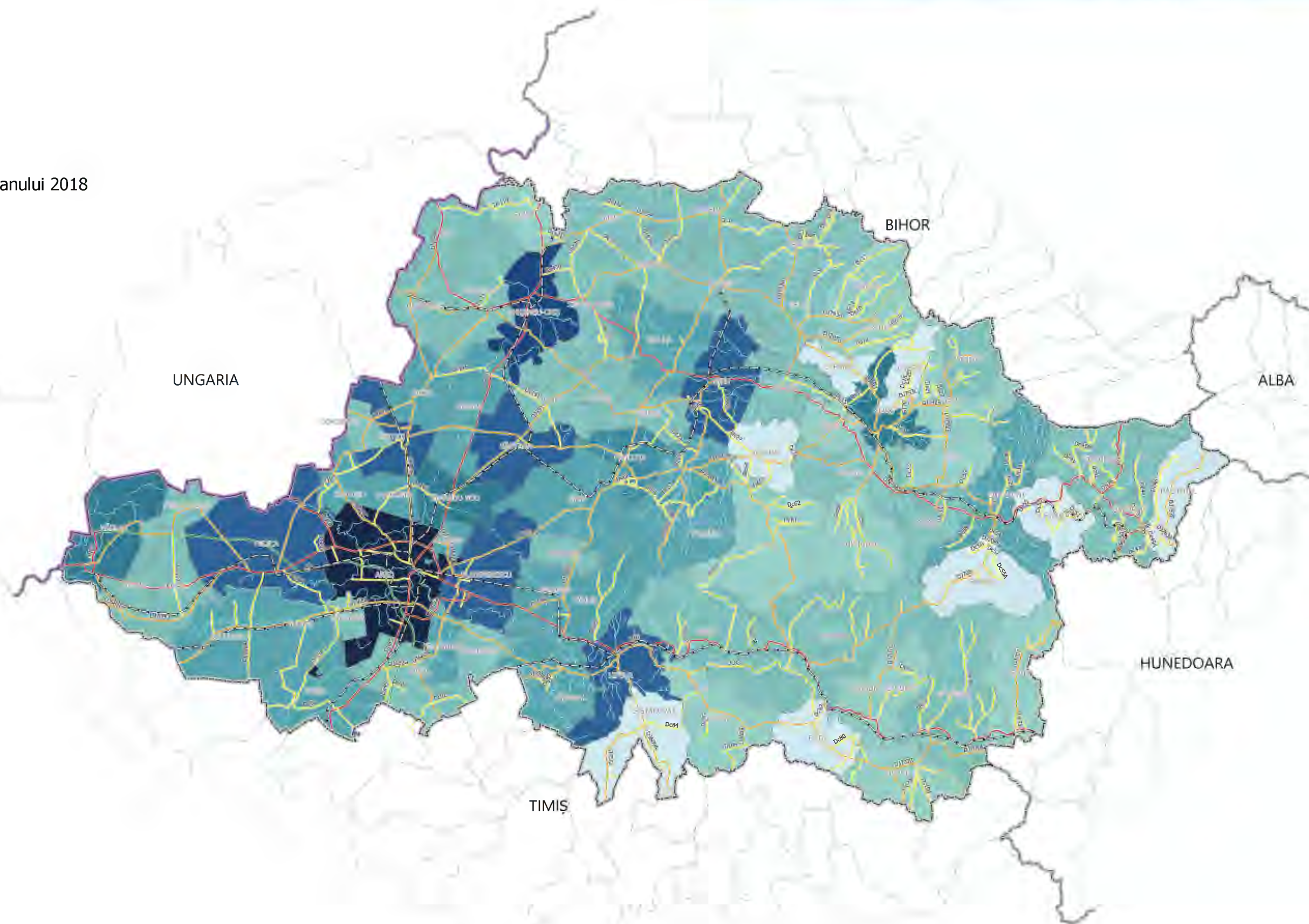
SALARIAȚI ACTIVI la nivelul anului 2018

- 0 - 100 salariați
- 101 - 200 salariați
- 201 - 500 salariați
- 501 - 1000 salariați
- 1001 - 1500 salariați
- 1501 - 2000 salariați
- 2001 - 4000 salariați
- 4001 - 10000 salariați
- 78023 salariați



ETAPA I- STUDII DE FUNDAMENTARE

I.2. Studiu privind căile majore de comunicații și transport



0 10 20 30 km



Sursa datelor:
Numarul mediu al salariaților pe localități, conform serii TEMPO INS
<http://www.insse.ro/cms/>, accesat apr. 2020)

LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean

CĂI DE COMUNICAȚIE

- Autostrada
- Drum Național
- Drum Județean
- Drum Comunal
- Căi ferate
- Râuri

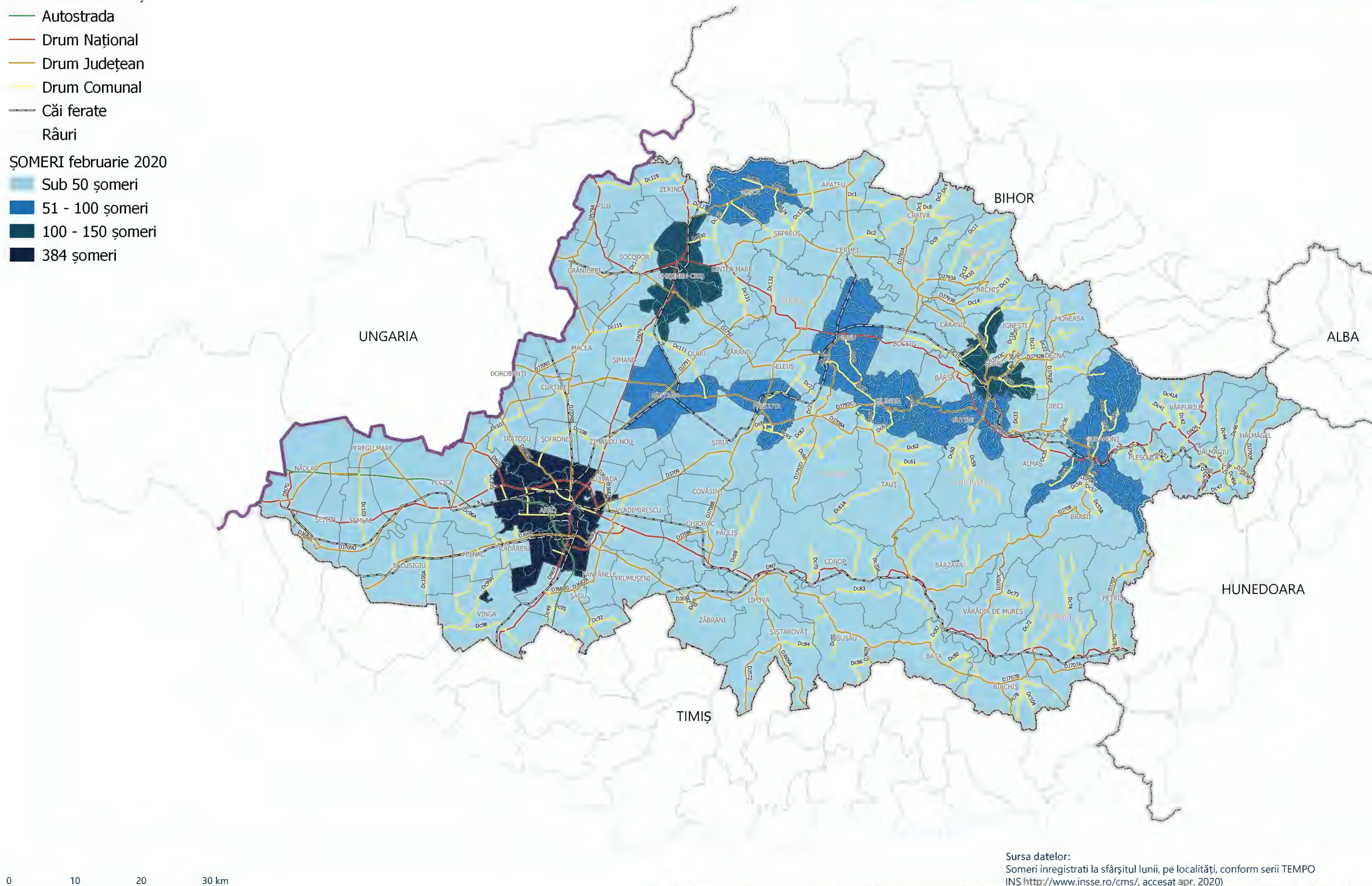
ȘOMERI februarie 2020

- Sub 50 șomeri
- 51 - 100 șomeri
- 100 - 150 șomeri
- 384 șomeri



ETAPA I- STUDII DE FUNDAMENTARE

I.2. Studiu privind căile majore de comunicații și transport



Sursa datelor:
Șomerii înregistrați la sfârșitul lunii, pe localități, conform serii TEMPO
INS <http://www.insse.ro/cms/>, accesat apr. 2020)

LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean
- Limita intravilanului municipiului Arad
- Limită intravilan localități

CĂI DE COMUNICAȚIE

- Căi ferate
- Râuri

ÎNCADRAREA SECTOARELOR DE DRUM DUPĂ TIPUL DE ÎMBRĂCĂMINTE

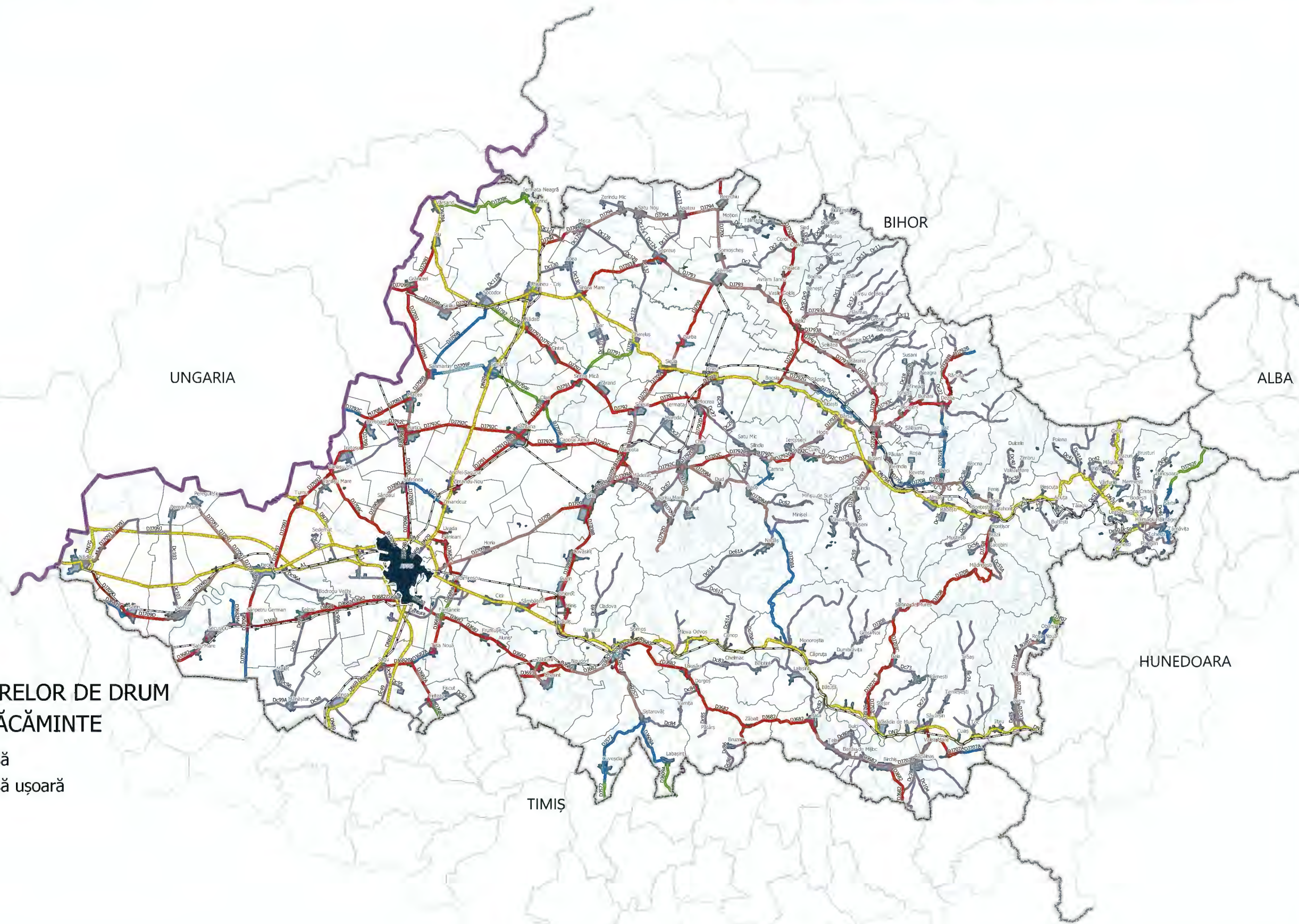
- Îmbrăcăminte bituminoasă
- Îmbrăcăminte bituminoasă ușoară
- Beton asfaltic
- Beton de ciment
- Pavaj
- Pietruire
- De pământ
- Tronsoane pentru care nu au fost raportate date

0 10 20 30 km



ETAPA I - STUDII DE FUNDAMENTARE

I.2. Studiu privind căile majore de comunicații și transport



Sursa datelor:
Pentru autostrăzi și drumuri naționale - DRDP Timișoara, pentru
drumuri județene - CJ Arad, Serviciul Administrare Drumuri și Poduri



ETAPA I - STUDII DE FUNDAMENTARE

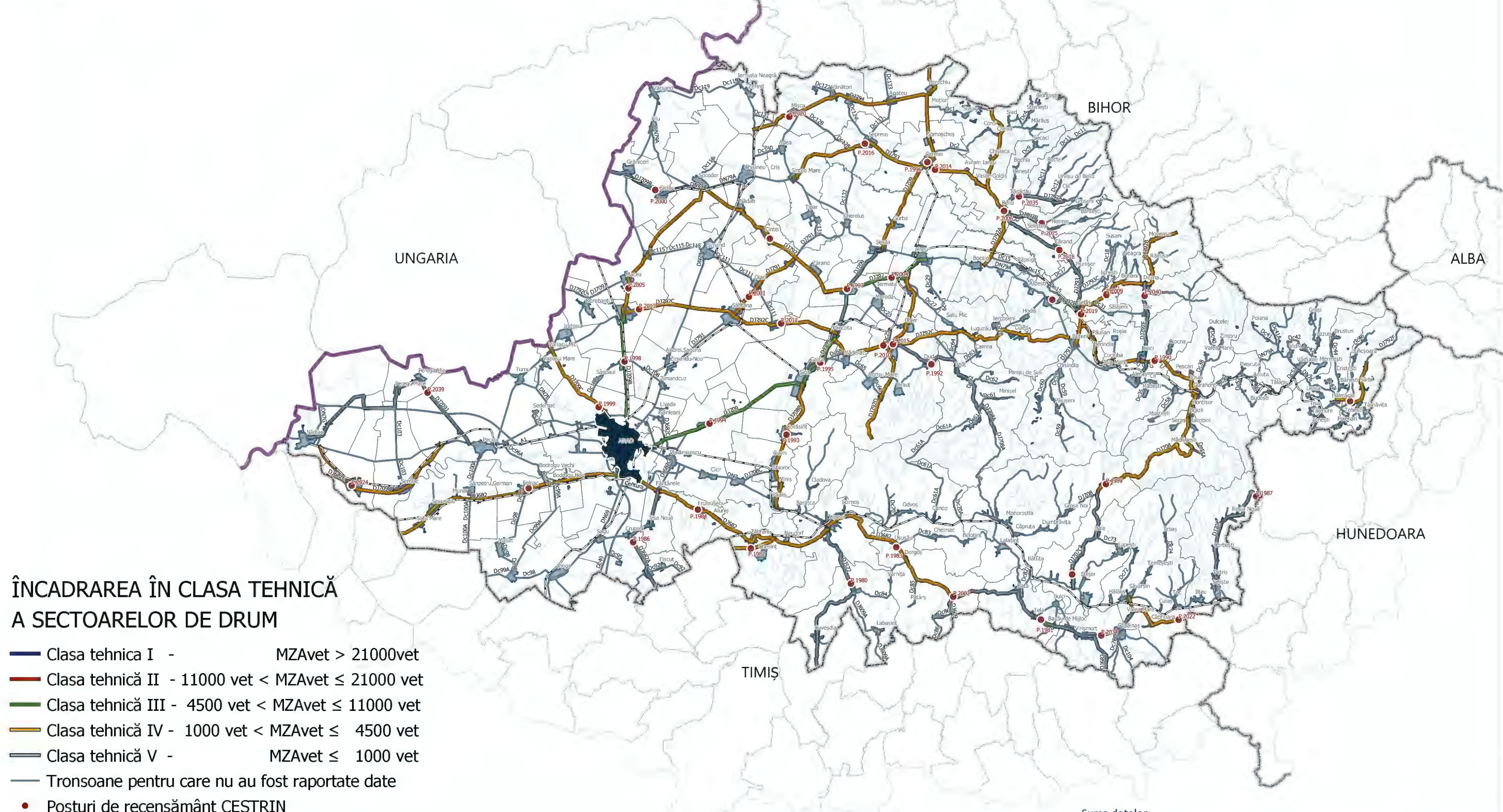
I.2. Studiu privind căile majore de comunicații și transport

LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean
- Limita intravilanului municipiului Arad
- Limită intravilan localități

CĂI DE COMUNICAȚIE

- Căi ferate
- Râuri



ÎNCADRAREA ÎN CLASA TEHNICĂ
A SECTOARELOR DE DRUM

- Clasa tehnică I - MZAvet > 21000vet
- Clasa tehnică II - 11000 vet < MZAvet ≤ 21000 vet
- Clasa tehnică III - 4500 vet < MZAvet ≤ 11000 vet
- Clasa tehnică IV - 1000 vet < MZAvet ≤ 4500 vet
- Clasa tehnică V - MZAvet ≤ 1000 vet
- Tronsoane pentru care nu au fost raportate date
- Posturi de recensământ CESTRIN

0 10 20 30 km



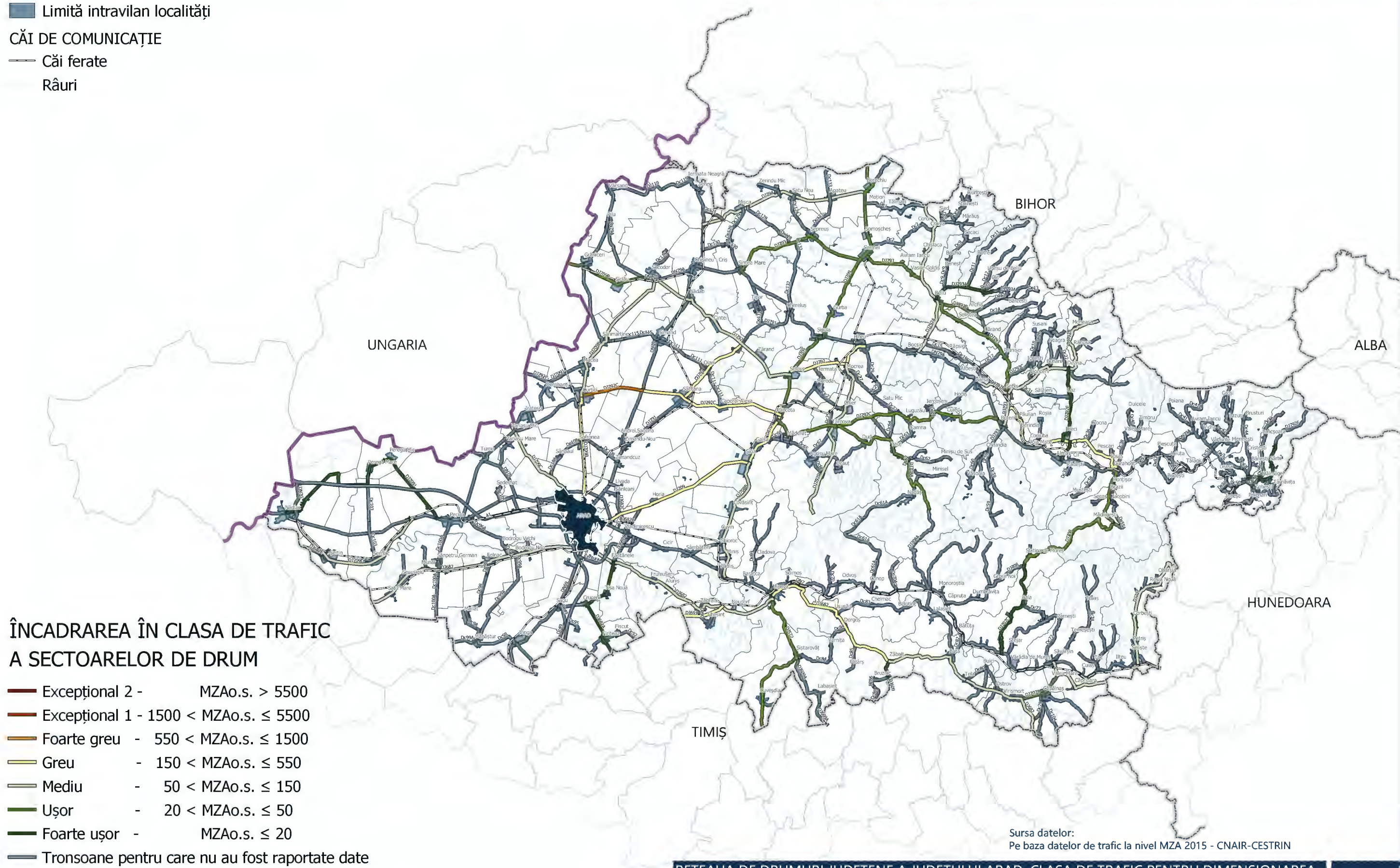
Sursa datelor:
Pe baza datelor de trafic la nivel MZA 2015 - CNAIR-CESTRIN

LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean
- Limita intravilanului municipiului Arad
- Limită intravilan localități

CĂI DE COMUNICAȚIE

- Căi ferate
- Râuri



ÎNCADRAREA ÎN CLASA DE TRAFIC A SECTOARELOR DE DRUM

- Excepțional 2 - MZAo.s. > 5500
- Excepțional 1 - 1500 < MZAo.s. ≤ 5500
- Foarte greu - 550 < MZAo.s. ≤ 1500
- Greu - 150 < MZAo.s. ≤ 550
- Mediu - 50 < MZAo.s. ≤ 150
- Ușor - 20 < MZAo.s. ≤ 50
- Foarte ușor - MZAo.s. ≤ 20
- Tronsoane pentru care nu au fost raportate date



Sursa datelor:
 Pe baza datelor de trafic la nivel MZA 2015 - CNAIR-CESTRIN

REȚEAUA DE DRUMURI JUDEȚENE A JUDEȚULUI ARAD. CLASA DE TRAFIC PENTRU DIMENSIONAREA STRUCTURII RUTIERE ÎN FUNCȚIE INTENSITATEA MEDIE ZILNICĂ A TRAFICULUI, MZAO.S., EXPRESĂ ÎN OSII STANDARD DE 115 KN LA MIJLOCUL PERIOADEI DE PERSPECTIVĂ DE 10 ANI;



ETAPA I- STUDII DE FUNDAMENTARE

I.2. Studiu privind căile majore de comunicații și transport

LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean
- Limita intravilanului municipiului Arad
- Limită intravilan localități

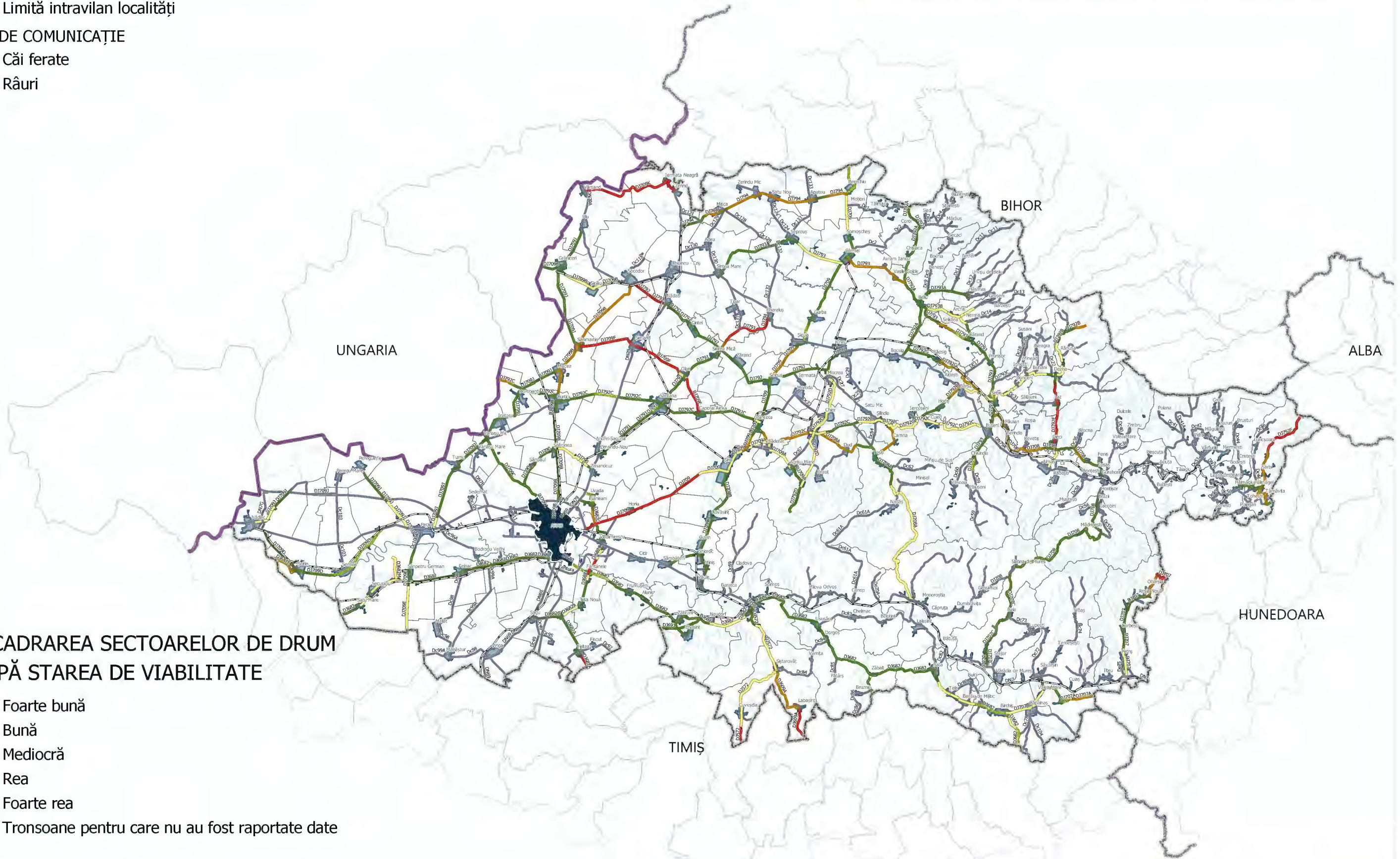
CĂI DE COMUNICAȚIE

- Căi ferate
- Râuri

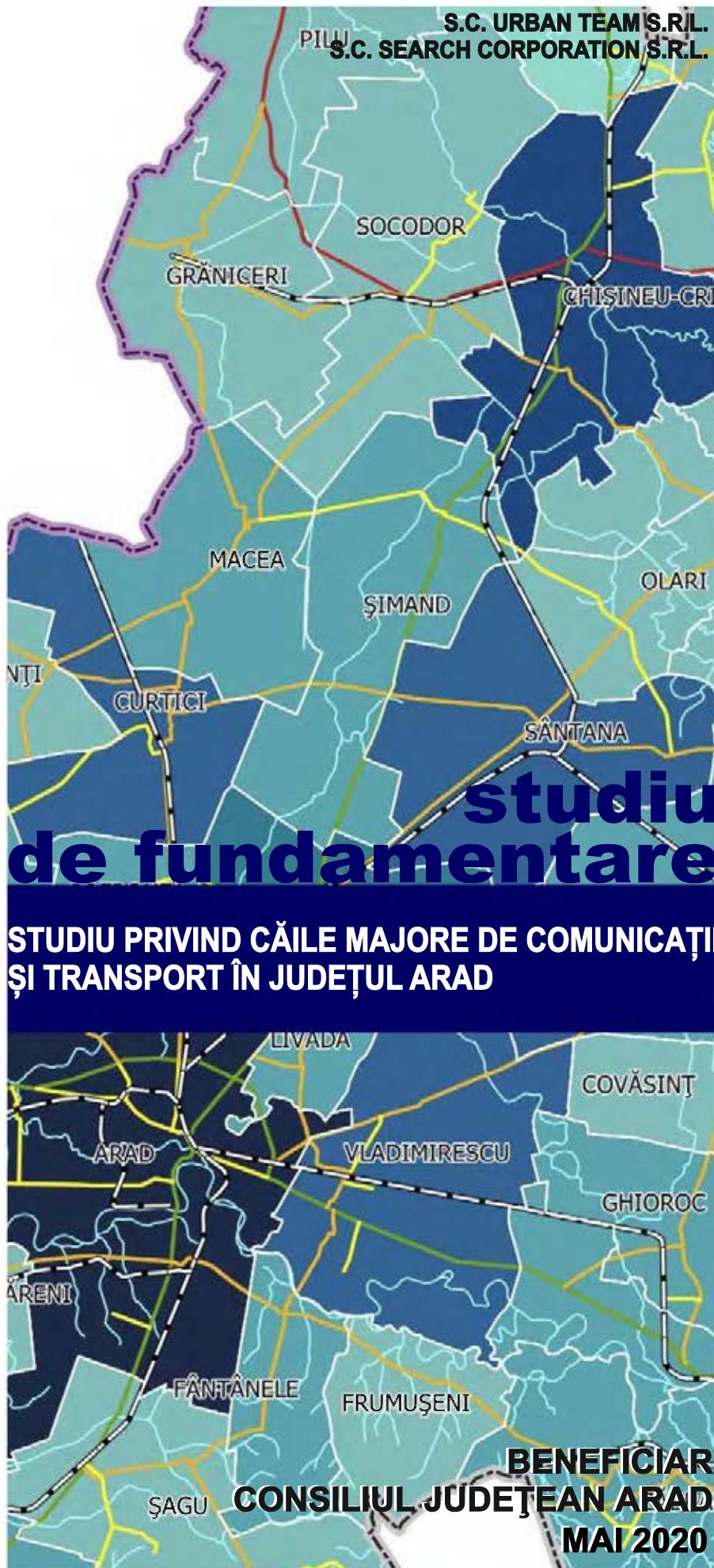
ÎNCADRAREA SECTOARELOR DE DRUM
DUPĂ STAREA DE VIABILITATE

- Foarte bună
- Bună
- Mediocră
- Rea
- Foarte rea
- Tronsoane pentru care nu au fost raportate date

0 10 20 30 km



Sursa datelor:
Pentru drumuri județene - CJ Arad, Serviciul Administrare Drumuri și Poduri



P.A.T.J. ARAD





ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

ETAPA I: STUDII FUNDAMENTARE STUDIU PRIVIND CĂILE MAJORE DE COMUNICAȚII ȘI TRANSPORT ÎN JUDEȚUL ARAD

BENEFICIAR: CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

ELABORATOR:



URBAN TEAM S.R.L.

Administrator: urb. Dana APOSTOL

DENUMIRE PROIECT:

**ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN
ARAD**

FAZA DE PROIECTARE:

**ETAPA I: STUDII FUNDAMENTARE
STUDIU PRIVIND CĂILE MAJORE DE COMUNICAȚII ȘI TRANSPORT
ÎN JUDEȚUL ARAD**

CONTRACT NR.:

228/12.11.2019

BENEFICIAR:

CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

PREȘEDINTELE CONSILIULUI JUDEȚEAN ARAD:

Iustin-Marinel CIONCA-ARGHIR

ARHITECT ȘEF AL JUDEȚULUI ARAD:

arh. Florin VÎRVESCU

PROIECTANT:

S.C. URBAN TEAM S.R.L.

ADMINISTRATOR:

urb. Dana APOSTOL

ȘEF PROIECT:

urb. Victor GHEORGHE

VERIFICATOR PROIECT:

dr. urb. Liviu VELUDA



**COLECTIV DE ELABORARE:****URBAN TEAM S.R.L.**

urb. dipl. Victor GHEORGHE	Șef proiect complex, Specialist urbanist, atestat RUR
dr. urb. dipl. Liviu VELUDA	Verificator proiect complex, Specialist urbanist, atestat RUR
urb. dipl. Dana APOSTOL	Specialist urbanist, atestat RUR

urb. dipl. Gabriel CODREANU	Specialist urbanist, atestat RUR
-----------------------------	----------------------------------

ms. urb. Iulian STAN	Specialist urbanist
ms. urb. Radu CĂPRARU	Specialist urbanist
tehn. Bogdan SANDU	Tehnician pentru urbanism și amenajarea teritoriului

SEARCH CORPORATION S.R.L.

ing. Florin RĂDUCU	Vicepreședinte proiectare
matem. Anca BRÂNZĂREA	Șef proiect specialitate
matem. Simona MÂNEA	Verificator specialitate
tehn. Rodica NĂMOLOIU	Tehnician proiectant

CUPRINS

I. INTRODUCERE	1
1.1. SCOPUL ȘI ROLUL DOCUMENTAȚIEI	1
1.2. DATE DE BAZĂ NECESARE ELABORĂRII STUDIULUI	2
1.3. DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT	2
II. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE	4
2.1. CONTEXTUL SOCIO-ECONOMIC CU IDENTIFICAREA DENSITĂȚILOR DE POPULAȚIE ȘI A ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE	4
2.1.1. Populația	4
2.1.2. Forța de muncă	9
2.1.3. Evoluția indicelui de motorizare	14
2.2. CĂI DE COMUNCAȚIE ȘI TRANSPORT. REȚELE DE TRANSPORT	14
2.2.1. Rețeaua de transport rutier	14
2.2.2. Rețeaua de transport feroviar	20
2.2.3. Terminale de transport aerian	26
2.2.3.1. Aeroportul Arad	26
2.2.3.2. Aerodromuri	29
2.3. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT COMBINAT	29
2.4. TRANSPORTUL PE REȚEAUA RUTIERĂ	30
2.4.1. Date de trafic pe rețeaua rutieră	30
2.4.1.1. Evoluția traficului rutier pe rețeaua națională de drumuri publice	32
2.4.1.2. Analiza traficului pe drumurile naționale din județul Arad	33
2.4.1.3. Analiza traficului pe drumurile județene și comunale din județul Arad	37
2.4.1.4. Analiza traficului rutier în zona punctelor de trecere a frontierei	38
2.5. TRANSPORTUL PE REȚEAUA FERVIARĂ	40
2.5.1. Analiza traficului feroviar în zona punctelor de trecere a frontierei	41
2.6. Transportul prin Aeroportul Arad	41
2.7. DISFUNȚIONALITĂȚI ȘI ELEMENTE DE POTENȚIAL ALE REȚELELOR DE TRANSPORT	44
2.7.1. Disfuncționalități și elemente de potențial la nivelul rețelei rutiere	44
2.7.1.1. Clasa tehnică a drumurilor publice județene din județul Arad	44
2.7.1.2. Clasa de trafic a drumurilor județene din județul Arad	44
2.7.1.3. Disfuncționalități la nivelul rețelei rutiere	44
2.7.1.4. Siguranța rutieră	50
2.7.2. Disfuncționalități și elemente de potențial la nivelul rețelei feroviare	52
2.7.3. Disfuncționalități și elemente de potențial la nivelul Aeroportului Arad	55



III. TRAFICUL DE PERSPECTIVĂ. NECESITĂȚI DE DEZVOLTARE A INFRASTRUCTURII DE TRANSPORT	56
3.1. PREVIZIUNI SOCIO-ECONOMICE.....	56
3.1.1.Evoluția populației	56
3.1.2.Evoluția PIB.....	57
3.2. EVOLUȚIA TRAFICULUI RUTIER	58
3.3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE A INFRASTRUCTURII DE TRANSPORT.....	59
3.3.1.Propuneri de dezvoltare a infrastructurii de transport rutier.....	59
3.3.2.Propuneri de dezvoltare a infrastructurii de transport feroviar	64
3.3.3.Propuneri de dezvoltare a infrastructurii de transport aerian.....	67
IV.CONCLUZII	69
V.REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.....	70

LISTA FIGURILOR ȘI A TABELELOR

Figura nr. 1: Încadrarea județului Arad la nivel național și regional	2
Figura nr. 2: Distribuția spațială a populației la nivel de localitate a județului Arad, la 01 ianuarie 2020	5
Figura nr. 3: Densitatea populației la nivel de localitate a județului Arad (locuitori/km ²), la 01 ianuarie 2020	6
Figura nr. 4: Ponderea populației municipiului Arad la 1 ianuarie 2020.....	7
Figura nr. 5: Dinamica populației la ultimele trei recensăminte ale populației.	7
Figura nr. 6: Dinamica populației localităților urbane din județul Arad	8
Figura nr. 7: Dinamica populației localităților rurale din județul Arad	8
Figura nr. 8: Evoluția populației active civile.	9
Figura nr. 9: Structura populației active. Anul 2018.	9
Figura nr. 10: Distribuția populației ocupate pe ramuri ale economiei naționale. Județul Arad, anul 2018.....	10
Figura nr. 11: Evoluția populației ocupate și a numărului mediu de salariați. Județul Arad, anul 2018.....	10
Figura nr. 12: Distribuția spațială a salariaților activi la nivel de localitate a județului Arad, la nivelul anului 2018.....	11
Figura nr. 13: Rata somajului înregistrat la sfârșitul lunii februarie 2020	12
Figura nr. 14: Distribuția spațială a șomerilor la sfârșitul lunii februarie 2020 pe localități	13
Figura nr. 15: Evoluția indicelui de motorizare	14
Figura nr. 16: Rețeaua rutieră TEN-T pe teritoriul României	15
Figura nr. 17: Rețeaua de drumuri publice a județului Arad	16
Figura nr. 18: Rețeaua de drumuri publice a județului Arad. Tip suprafață	18
Figura nr. 19: Lungimea rețelei de drumuri publice a județului Arad, pe categorii	19
Figura nr. 20: Rețeaua feroviară TEN-T pe teritoriul României	20
Figura nr. 21: Rețeaua feroviară a județului Arad	21
Figura nr. 22: Rețeaua feroviară a României	21
Figura nr. 23: Localizarea Aeroportului Arad în relație cu celelalte aeroporturi din România.	27
Figura nr. 24: Evoluția traficului mediu pe rețeaua de drumuri publice în perioada 1990-2015	33
Figura nr. 25: Variația lunară a traficului pe DN 7	35
Figura nr. 26: Variația lunară a traficului pe DN 79	35
Figura nr. 27: Intensitatea orară a traficului în lunile Ianuarie și August (% din 24h). Paulis - DN7-km 520+820	36
Figura nr. 28: Intensitatea orară a traficului în lunile Ianuarie și August (% din 24h). Ortisoara - DN69 - 24+800.....	36
Figura nr. 29: Evoluția traficului rutier mediu zilnic în punctele de trecere a frontierei din județul Arad	39
Figura nr. 30: Compoziția traficului în punctele de trecere a frontierei din județul Arad	39
Figura nr. 31: Redistribuirea traficului de vehicule după apariția în anul 2015 a Autostrăzii A1.	40
Figura nr. 32: Distribuția numărului de persoane (pe modul feroviar) în P.T.F. Curtici cu Ungaria	41
Figura nr. 33: Mișcări aeronave în perioada 2010 – 2018. Aeroportul Arad	43

Figura nr. 34: Volumele de trafic de pasageri și marfă pe modul aerian, prin Aeroportul Arad în perioada 2010 - 2018	43
Figura nr. 35: Rețeaua de drumuri publice a județului Arad. Clasa tehnică	45
Figura nr. 36: Rețeaua de drumuri județene a județului Arad. Clasa de trafic pentru dimensionarea structurii rutiere în funcție de intensitatea medie zilnică a traficului, MZAo.s., exprimată în osii standard de 115 kN la mijlocul perioadei de perspectivă de 10 ani	46
Figura nr. 37: Accesibilitatea rutieră conform SDTR. Județul Arad.	47
Figura nr. 38: Accesibilitatea rutieră la nivelul municipiului Arad).....	48
Figura nr. 39: Starea tehnică și durata de serviciu a drumurilor județene – Județul Arad la 31.03.2020	48
Figura nr. 40: Rețeaua de drumuri publice județene din județul Arad. Starea tehnică a drumurilor	49
Figura nr. 41: Statistici accidente rutiere, persoane decedate și rănite în județul Arad	52
Figura nr. 42: Statistici accidente în funcție de locația unde s-au produs (localitate/în afara localității) în județul Arad	52
Figura nr. 43: Viteza comercială pe liniile de cale ferată din județul Arad	53
Figura nr. 44: Viteza comercială pe sectoarele interorășenești din județul Arad	53
Figura nr. 45: Durata călătoriei cu transportul auto vs. durata călătoriei cu trenul	54
Figura nr. 46: Accesibilitatea feroviară conform SDTR. Județul Arad.	54
Figura nr. 47: Prognoza populației în variantă medie – județul Arad.	56
Figura nr. 48: Prognoza populației – județul Arad	56
Figura nr. 49: Prognoza PIB	58
Figura nr. 50: Direcțiile de dezvoltare a rețelelor de căi rutiere (P.A.T.N. Secțiunea I.A).....	60
Figura nr. 51: Proiecte de transport rutier incluse în MPGTR și rețeaua TEN-T	60
Figura nr. 52: Regiunea Vest – Propuneri proiecte drumuri județene	62
Figura nr. 53: Direcțiile de dezvoltare a rețelei de căi feroviare (P.A.T.N. Secțiunea I. A).....	65
Figura nr. 54: Proiecte de transport feroviar incluse în MPGTR (figura 10.14/ pag 726)	65
Figura nr. 55: Direcțiile de dezvoltare a rețelei de aeroporturi (P.A.T.N. Secțiunea I. A)	68
Figura nr. 56: Proiecte de transport aerian incluse în MPGTR (figura 10.17/ pag 729)	68
Tabel nr. 1: Populația stabilă a județului Arad. Sursa datelor: Serii TEMPO INS	4
Tabel nr. 2: Lungimea rețelei de drumuri publice a județului Arad la 31.12.2018.	19
Tabel nr. 3: Clasificarea liniilor feroviare din județul Arad.	23
Tabel nr. 4: Clasificarea stațiilor feroviare din județul Arad.	23
Tabel nr. 5: Stații și halte feroviare în județul Arad.....	24
Tabel nr. 6: Densitatea rețelei feroviare a județului Arad la 31.12.2018.	26
Tabel nr. 7: Traficul mediu zilnic anual pe drumurile naționale din județul Arad	34
Tabel nr. 8: Traficul mediu zilnic anual pe drumurile naționale DN69, DN79, DN 79A și DN7B	34
Tabel nr. 9: Traficul mediu zilnic anual pe drumurile județene din județul Arad	37
Tabel nr. 10: Evoluția traficului mediu zilnic anual pe drumurile județene din județul Arad 2010 – 2015	38
Tabel nr. 11: Drumuri județene cu stare tehnică precară sau durată de viață expirată.....	50
Tabel nr. 12: Statistica generală a accidentelor rutiere grave pe autostrăzi din județul Arad.	50
Tabel nr. 13: Statistica generală a accidentelor rutiere grave pe drumurile naționale din județul Arad	51



Tabel nr. 14: Statistica generală a accidentelor rutiere grave pe drumurile județene din județul Arad	51
Tabel nr. 15: Statistica generală a accidentelor rutiere grave pe drumurile comunale din județul Arad	51
Tabel nr. 16: Statistica generală a accidentelor rutiere grave pe străzile din localitățile din județul Arad	51
Tabel nr. 17: Coeficienți de creștere a populației	57
Tabel nr. 18: Coeficienții de evoluție a traficului în perioada 2015-2040. Ipoteză de evoluție peismistă a traficului	58
Tabel nr. 19: Propuneri de proiecte la nivel național (MPGTR, POIM 2014-2020) privind rețeaua rutieră	61
Tabel nr. 20: Proiecte prioritare de drumuri județene din județul Arad în Regiunea de Dezvoltare Vest	62
Tabel nr. 21: Proiecte de reabilitare și/sau modernizare a infrastructurii rutiere județene Arad	63
Tabel nr. 22: Propuneri de proiecte privind dezvoltarea rețelei feroviare la nivel național (MPGTR)	64
Tabel nr. 23: Propuneri de proiecte la nivel național (MPGT) privind dezvoltarea Aeroportului Arad	68



INTRODUCERE

1.1. SCOPUL ȘI ROLUL DOCUMENTAȚIEI

Prin caracterul său director, Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (P.A.T.J.) are un rol hotărâtor în eșalonarea dezvoltărilor viitoare ale județului ca expresie spațială a programului de dezvoltare socio-economică a județului. În acord cu Legea nr. 350 /2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, Planul de Amenajare a Teritoriului Județean se corelează cu Planul de Amenajare a Teritoriului Național, cu programele guvernamentale sectoriale, precum și cu alte programe de dezvoltare.

Pentru o structurare mai bună a viitoarelor propuneri de dezvoltare, în cadrul P.A.T.J., conceput într-o manieră integrată, se va elabora o secțiune distinctă privind căile de comunicație, transportul și mobilitate. Astfel P.A.T.J. va asigura concordanța cu documentațiile sectoriale privind căile de comunicație, transportul și mobilitatea:

- la nivel european (strategii, programe etc.);
- la nivel național (secțiunea Căi de comunicație din Planul de Amenajare a Teritoriului Național; Master Planul General de Transport al României, elemente ale Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României - România policentrică 2035 etc.);
- la nivel local (prevederi ce vizează căile de comunicație, transportul și mobilitatea la nivel local - UAT).

În acord cu Ordinul MDRAP nr. 233/2016 privind Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001, fundamentarea propunerilor din cadrul documentațiilor amenajarea teritoriului se realizează pe baza studiilor de fundamentare.

Astfel, în vederea elaborării Secțiunii Căi de Comunicații și Transport pentru Planul de Amenajare a Teritoriului Județului Arad, studiul de fundamentare (prezenta documentație) va avea caracter:

- analitic urmărind la scara județului identificarea căilor de ameliorare a organizării circulației și transporturilor, dar și legăturilor dintre rețeaua rutieră și celelalte moduri de transport, pe baza analizei situației existente, a disfuncționalităților constatate și a posibilităților existente și viitoare.
- prospectiv prezentând, în anumite ipoteze, aspecte privind evoluția populației, evoluția indicelui de motorizare, evoluția traficului etc.
- studiul de fundamentare se va încheia cu un set de concluzii sintetice axate în principal pe diagnosticarea disfuncționalităților și pe formularea propunerilor de eliminare/diminuare a acestora pornind în primul rând de la valorificarea potențialului existent.
- astfel conceput prezentul studiu va putea constitui, într-o concepție unitară, fundamentul Secțiunii Căi de Comunicații și transport a Planului de Amenajare a Teritoriului Județului Arad.



- Prin modul său de abordare studiul va oferi posibilitatea gestionării datelor și rezultatelor atât în funcție de scopul urmărit la nivele adecvate de detaliere ale rețelei de drumuri studiate, cât și în corelare cu celelalte moduri de transport.

1.2. DATE DE BAZĂ NECESARE ELABORĂRII STUDIULUI

În prezentul raport se prezintă metodologia de culegere a datelor despre rețele de transport, volumul de trafic, parametrii socio-economici, atât pentru situația actuală cât și propunerile existente pentru modernizarea/ dezvoltarea infrastructurii de transport a județului Arad.

Întrucât Ordinul MDRAP nr. 233/2016 privind Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001, prevede ca studiile de fundamentare să prezinte concluzii pe bază de analiză de date actualizate, cu o vechime de maximum 3 ani față de data elaborării, au fost solicitate date actuale la nivelul anului 2019, după cum urmează:

- elaboratorul PATJ pentru rețelele de transport în format GIS, documentații anterioare privind infrastructura de transport;
- prin intermediul Consiliului Județean Arad s-au solicitat date de la DRDP Timișoara, CNAIR - CESTRIN, Sucursala Regionala de Căi Ferate Timișoara, Aeroportul Arad, Inspectoratul de Poliție Județean Arad;
- Date de la Direcția Regim Permise Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor referitoare la deținerea de vehicule,
- Date de la Inspectoratul Teritorial al Poliției de Frontieră Oradea.

1.3. DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT

Regiunea de dezvoltare Vest, situată în partea vest a României și cu o suprafață de 32.034 km² (13,4% din suprafața totală a țării) include următoarele patru județe: Arad, Caraș Severin, Hunedoara și Timiș.

Figura nr. 1: Încadrarea județului Arad la nivel național și regional.



Sursa: SDTR. Studiul 15. Rețeaua de localități după rang și importanță

ACTUALIZAREA PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚULUI ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Studiu de fundamentare privind căile majore de comunicații și transport în județul Arad
urban team s.r.l.



Dintre cele patru județe ale Regiunii Vest, județul Arad cu o suprafață totală de 7.754 km² ocupă al treilea loc din punct de vedere al suprafeței (24,21% suprafața totală a regiunii și 3,65% din suprafața totală a țării), și locul al doilea din punct de vedere al populației stabile.

Densitatea populației la nivel județean este de 60,71 locuitori/kmp, ceea ce îl poziționează, de asemenea, sub media regională (62,35 locuitori/kmp) și națională (93,02 locuitori/kmp)¹.

Teritoriul județului Arad, plasat între 45°57' (Cuvejdia) și 46°38' (Berechiu) latitudine nordică și, respectiv, 22°39' (Târnavița) și 20°45' (Nădlac) longitudine estică, se învecinează:

- la sud: cu județul Timiș,
- la sud-est: cu județul Hunedoara,
- la est: cu județul Alba,
- la nord – nord-est: cu județul Bihor și
- la vest: cu Ungaria.

Județul dispune de patru puncte de trecere a frontierei la Nădlac I, Nădlac II, Turnu, Vârșand corespunzătoare modului rutier, două puncte de trecere a frontierei Curtici și Vladimirescu, corespunzătoare modului feroviar și unul corespunzătoare modului aerian (Aeroportul Internațional Arad).

Județul Arad include 78 localități, dintre care:

- 1 municipiu: Arad;
- 9 orașe: Chișineu-Criș, Curtici, Ineu, Lipova, Nădlac, Pâncota, Pecica, Sântana și Sebiș;
- 68 comune.

¹ Pe baza populației după domiciliu la 1.01.2020, accesat aprilie 2020